

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์

ขอขอบคุณ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่เป็นหนึ่งในการผลักดันและสร้างความสำเร็จทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทย

เอกสารประกอบการบรรยาย

วิชา ภาษาไทย

ส่วนที่ 1	โดย อ.นิทัศน์ ยศธสาร (อ.แจ๊กกี้)	หน้า	2-53
ส่วนที่ 2	โดย อ.วรรณ อนันตวงษ์ (อ.กอล์ฟ)	หน้า	54-100
ส่วนที่ 3	โดย อ.กิจมาโนชญ์ โรจนทรัพย์ (ครูลิลลี่)	หน้า	101-155
ส่วนที่ 4	ชุดเก็งข้อสอบ	หน้า	156-176

www.brandssummercamp.com

facebook.com/BRANDSWorldThailand

แจกฟรี ห้ามจำหน่าย
ประธานงานอาจารย์และจัดพิมพ์โดย ชมรมบัณฑิตกเนาะแนว

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

เอกสารประกอบคำบรรยาย
วิชา **ONET**
ภาษาไทย

โดย อ.นิตศน์ ยศธสาร (อ.แจ๊กกี้)

สถาบันพัฒนาวิชาการคอนเซ็นเทรต

ธรรมชาติของภาษา

ภาษา คือ ถ้อยคำที่มนุษย์ใช้สื่อความหมายกัน (พิจารณาตามรูปศัพท์จะหมายถึง “การพูด/กล่าว”)

* เสียงกับความหมายที่ใช้แทนเสียงไม่ได้มีความสัมพันธ์กันตามธรรมชาติ เพราะเสียงใดจะหมายความว่าอย่างไรก็สุดแล้วแต่การตกลงกันของคนในแต่ละกลุ่ม เช่น “เท้า” ที่หมายถึงอวัยวะ คนอังกฤษใช้คำว่า “FOOT” คนอินเดียใช้ “บาท”

* ภาษาเกิดจากมนุษย์สร้าง ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แม้คำที่เกิดขึ้นมาจากการเลียนเสียงธรรมชาติ ในแต่ละชาติก็ออกเสียงต่างกันเช่นเสียงรถหวูดรถไฟ คนไทยเลียนเสียงว่า ปู๊นๆ ชาวตะวันตกเลียนเสียงว่า ชู ชู (Choo Choo)

* ภาษาพัฒนาไปพร้อมกับมนุษย์ สืบเนื่องจาก เมื่อมนุษย์สร้างสิ่งใดขึ้นมาก็คงต้องมีภาษาหรือคำที่สะท้อนความเจริญด้านนั้นๆ ออกมา เช่น ภาษาไทยของเราจะมีคำที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมอยู่มากมาย แต่เราไม่มีศัพท์ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี หรือวิทยาศาสตร์เลย

* ภาษามีการเปลี่ยนแปลง มีทั้งเกิดคำใหม่ หรือตายไปเพราะไม่มีผู้นำมาใช้ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียงและความหมาย กลายเป็นคำโบราณ

สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษา ได้แก่

- การพูดจากันในชีวิตประจำวัน เช่น การกร่อนเสียง หรือการกลมกลืนเสียง
- อิทธิพลของภาษาอื่น เช่น การยืมคำ การใช้สำนวนต่างประเทศ

การใช้สำนวนต่างประเทศ เป็นลักษณะการใช้คำ หรือประโยคที่ขัดต่อความนิยมของภาษาไทย ทำให้การใช้ภาษาไทยไม่สละสลวย ดังนี้

1. การใช้จำนวนนับอยู่หน้าคำนาม โดยไม่ใช่ลักษณนาม เช่น 3 โจรบุกปล้นร้านทอง
2. การวางคำขยายไว้หน้าคำหลัก เช่น อมตะเพลงไทย, ทุกสภาพถนน
3. การลำดับคำผิดลักษณะ เช่น ส่งคืนหนังสือก่อนเวลา 21.00 น., เหมือนตุ๊กตาที่ผู้ถือปล่อย-มือ, ตัวฉันหมดสติล้มลง
4. การใช้ ฎก + กริยาทั่วไป เช่น เอกสารเหล่านี้ถูกวางไว้ที่หน้าห้องเลขานุการ
5. การใช้ มันเป็น... หรือ มันเป็นอะไรที่... จะทำให้ภาษาไทยขาดความสละสลวยและไม่สุภาพ
6. การใช้ “ซึ่ง + กรรม” เช่น อย่าฆ่าซึ่งสัตว์ อย่าตัดซึ่งชีวิตมนุษย์ เป็นสำนวนแปลจากภาษาบาลี
7. การผูกประโยคฟุ่มเฟือยเพราะแปลมาคำต่อคำ เช่น การใช้ “มีความ, ทำการ + กริยา” ซึ่งสามารถตัดออกไปได้โดยไม่เสียความ เช่น ฉันมีความยินดีที่เธอสอบติด → ฉันยินดีที่เธอสอบติด

เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

- เกิดคำใหม่เพราะมีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้น
- คำบางคำกลายเป็นคำโบราณ เช่น “ดิฉัน” เป็นคำที่ใช้แทนตัวผู้พูดเพศชาย แต่ในปัจจุบันผู้ชายไม่ใช้คำนี้แล้ว กลับเป็นผู้หญิงที่นำคำนี้ไปใช้

เนื่องมาจากการเรียนภาษาของเด็ก เช่น เกิดภาษาสำหรับเด็กหรือเกิดการผูกประโยคแบบแปลกๆ เช่น คำว่า หม่า หรือ หนูเปล่าทำ แทนที่จะพูดว่า “เปล่า หนูไม่ได้ทำ”

* เสี่ยงวรรณยุกต์ไม่ใช่ลักษณะทั่วไปของภาษา ชาติที่ภาษามีเสียงวรรณยุกต์ เช่น จีน ลาว และไทย

* หน่วยเสียงในภาษาประกอบให้เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้นได้ เราสามารถนำคำ กลุ่มคำ มาเรียงกันเป็นประโยคแล้วสามารถต่อประโยคให้เป็นหน่วยใหญ่ขึ้นได้อีกหลายๆ ประโยค ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เราสามารถสร้างประโยคได้ไม่จำกัดจำนวนจากหน่วยเสียงในภาษาที่มีอยู่อย่างจำกัด

พันธกิจของภาษา

1. ภาษาช่วยธำรงสังคม

- มนุษย์ใช้ภาษาทักทายปราศรัย
- มนุษย์ใช้ภาษาแสดงกฎ ระเบียบของสังคม
- มนุษย์สามารถใช้ภาษาแสดงฐานะ บทบาท หน้าที่ ความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่นได้

2. ภาษาแสดงความเป็นตัวตนของบุคคล

บุคคลแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเฉพาะตนที่แตกต่างกัน เช่น ความคิด อุปนิสัย ธรรมเนียม อารมณ์ ซึ่งภาษาที่แต่ละบุคคลใช้จะแสดงความเป็นตัวตนดังกล่าวออกมา

3. ภาษาช่วยพัฒนามนุษย์ มนุษย์จะใช้ภาษาเก็บสะสม ถ่ายทอดความรู้ความคิด และประสบการณ์จากอดีต ปัจจุบัน ไปสู่นาคตได้

4. ภาษาช่วยกำหนดอนาคต คือ มนุษย์สามารถใช้ภาษาวางแผน ร่างโครงการ ทำสัญญา พยากรณ์ ฯลฯ ได้

5. ภาษาช่วยจรรโลงใจและให้เกิดความชื่นบาน ถ้ามนุษย์นำคำมาผูกเป็นประโยคให้มีความไพเราะ ลึกซึ้ง เช่น บทร้อยกรอง สุภาษิต สำนวนต่างๆ ภาษาก็จะทำให้เกิดความจรรโลงใจและชื่นบานได้

ภาษามืออิทธิพลต่อมนุษย์

มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของภาษาเพราะไม่ได้คำนึงแต่เพียงว่า ภาษาเป็นเพียงระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์ใช้แทนสิ่งต่างๆ กลับสำคัญไปกว่า คำกับสิ่งที่หมายถึงเป็นสิ่งเดียวกัน ส่งผลให้บางคนเชื่อในอำนาจศักดิ์สิทธิ์ของคำบางคำและนำมาผูกเป็นเวทมนตร์ หรือเชื่อในความเป็นมงคลของคำนั้นๆ เช่น ชื่อไม้มงคล ; ใบเงิน ใบทอง ตันวาสนา มะยม มะขาม เรือนเศรษฐี ฯลฯ

ตัวอย่างข้อสอบ มนุษย์เป็นผู้ใช้ภาษาแต่เหตุใดมนุษย์จึงตกอยู่ใต้อิทธิพลของภาษา

- 1) เพราะภาษามีประโยชน์ต่อมนุษย์หลายด้าน
- 2) เพราะภาษามีอำนาจดลบันดาลบางสิ่งบางอย่างได้
- 3) เพราะมนุษย์ไม่ได้คำนึงว่าภาษาเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่างๆ เท่านั้น
- 4) เพราะภาษามีคำแฝงความหมายแสดงคุณสมบัติของสิ่งที่ถูกเรียก

ตอบ 3)

แบบฝึกหัด

- ตามธรรมชาติของภาษา ข้อใดไม่ใช่ลักษณะทั่วไปของภาษา
  - ครูประจำชั้นกวักมือเรียกเด็กนักเรียนไปเข้าแถวที่สนาม
  - คำว่า “บัตรเติมเงิน” เป็นคำประสมที่ใช้ในภาษาไทยไม่นานนัก
  - คุณวิมลเล่าว่าลูกสาวอายุ 2 ขวบพูดเก่งขึ้น ใช้ประโยคได้ยาวกว่าเมื่อก่อนมาก
  - เด็กชายทองไม่สามารถออกเสียงคำภาษาอังกฤษที่มีเสียงตัว S สะกดได้ เพราะเสียงสะกดนี้ไม่มีในภาษาไทย
- ข้อใดไม่ถูกต้อง
  - ภาษาเป็นมรดกทางสังคม
  - ภาษาเป็นเครื่องจรรโลงวัฒนธรรม
  - ภาษาเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติ
  - ทุกชาติย่อมมีภาษาพูดและภาษาเขียนของตน
- ข้อความต่อไปนี้แสดงให้เห็นลักษณะของภาษาตามข้อใด
“คนไทยเหนือใช้คำว่า “อู้” คนไทยอีสานใช้คำว่า “เว้า” คนไทยใต้ใช้คำว่า “แหลง” ในความหมายเดียวกับคำว่า “พูด” ในภาษาไทยกลาง”
  - ภาษามีระดับต่างกัน
  - ภาษาสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น
  - ภาษามีการเปลี่ยนแปลง
  - ภาษาเป็นไปตามกำหนดของกลุ่มชน
- เสียงพยางค์หลังในคำว่า “ยุ่งใจ” เปลี่ยนแปลงมาจาก “อย่างไร” ตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงข้อใด
  - กร่อนเสียง ร
  - กร่อนเสียง ง
  - กลมกลืนเสียง ร ตามเสียง ง
  - กลมกลืนเสียง ง ตามเสียง ร

5. ข้อใดแสดงว่าภาษาไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลง
- 1) “มอง” ภาษาเหนือใช้ “ผอ” ภาษาอีสานใช้ “เบ็ง” และภาษาใต้ใช้ “แล”
  - 2) “เรื่อน รัก” ในภาษากรุงเทพฯ ออกเสียง “เฮือน ฮัก” ในภาษาเหนือ
  - 3) “ส่งสินค้าออก” ปัจจุบันใช้ว่า “ส่งออกสินค้า”
  - 4) “ดิฉัน” แต่เดิมทั้งผู้หญิงและผู้ชายใช้เป็นสรรพนามแทนตัว

เฉลย

1. 1) 2. 4) 3. 4) 4. 3) 5. 3)

ระบบเสียงภาษาไทย

1. หน่วยเสียง = หน่วยที่เล็กสุดในภาษา เป็นส่วนประกอบของพยางค์ แยกออกอีกไม่ได้

- แมว ประกอบด้วยหน่วยเสียง ดังนี้

เสียงพยัญชนะต้น (ม)

เสียงสระ (แอ)

เสียงพยัญชนะท้าย (ว)

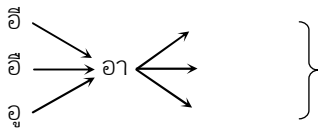
และเสียงวรรณยุกต์ (สามัญ)

2. หน่วยเสียงในภาษาไทยมี 3 ชนิด = หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

2.1 หน่วยเสียงสระ (เสียงแท้) คือ เสียงที่ออกมาจากลำคอโดยตรงไม่ถูกปิดกั้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

สระเดี่ยว (เปล่งออกมาเสียงเดียว) .....

สระประสม (สระเดี่ยวสองเสียง) .....

สระประสมมีเพียง 3 เสียง เพราะ .....

.....

.....

.....

**รูป อำ ไอ อเ ออ ฤ ฤา ฦ ฦา เป็นอักษรแทนพยางค์ ไม่ได้แทนเสียงสระเท่านั้น .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 หน่วยเสียงพยัญชนะ (เสียงแปร) คือ เสียงที่ออกจากลำคอแล้วถูกปิดกั้นทางเดินลม มีหน่วยเสียงน้อยกว่ารูปเขียน

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น ปรากฏที่ต้นพยางค์ มี 2 ประเภท คือ

- เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว คือ เสียงพยัญชนะที่ปรากฏที่ต้นพยางค์มีเสียงเดียว แต่อาจเป็นพยัญชนะ 2 รูปซ้อนกันได้ ซึ่งได้แก่ อักษรควบไม่แท้และอักษรนำบางชนิดซึ่งจะออกเสียงเป็นเสียงเดียว ดังนี้

สัญลักษณ์สากล	รูปอักษร	สัญลักษณ์สากล	รูปอักษร	สัญลักษณ์สากล	รูปอักษร
/k/		/t/		/m/	
/kh/		/th/		/r/	
/ŋ/		/n/		/y/ หรือ /j/	
/c/		/b/		/w/	
/ch/		/p/		/l/	
/s/		/ph/		/h/	
/d/		/f/		/ʔ/	

- เสียงพยัญชนะต้นประสม อักษรควบกล้ำแท้ ออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 2 เสียงติดกัน ไม่มีเสียงสระคั่น ของไทยแต่เดิมมี 11 เสียง ได้แก่ ก ค ฃ พ ต (.....) + ร ล ว = (กร-) (กล-) (กว-) (คร-) (คล-) (คว-) (ปร-) (ปล-) (พร-) (พล-) (ตร-) จะมีเสียงควบกล้ำที่ขาดไป 4 เสียง ได้แก่ .....

หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือพยัญชนะสะกด

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเรื่องของ “หน่วยเสียง” ส่วนตัวสะกดเป็นเรื่องของการสะกดคำ แต่สามารถเทียบเคียงกันได้ (เสียงและรูปเป็นอย่างละส่วนกันอย่าจำสับสน เช่น กร รูปสะกดด้วย ร แต่เสียงเป็นเสียง น หรือ ใคร ไม่มีรูปสะกด แต่มีเสียง ย เป็นต้น) ในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะท้ายอยู่ทั้งสิ้น 9 เสียง ดังนี้ /ก/ /ค/* /บ/* /ง/ /น/ /ม/ /ย/ /ว/ /อ/*

วิธีจำพยัญชนะท้ายว่ารูปใดแทนเสียงใดให้ใช้การเทียบเสียงจากมาตราตัวสะกด ถ้ามาตราเดียวกัน เท่ากับเสียงเดียวกัน เช่น มด อาวุธ บท ยศ ประพาส ครุฑ วุฒิ ทั้งหมดนี้แทนด้วยเสียงพยัญชนะท้าย (-ด) มาตรา แม่กด

*** บางคำดูเหมือนมีตัวสะกด แต่จริงๆ คือ รูปสระไม่ใช่ตัวสะกด เช่น เมีย เปื่อ ผัว คำพวกนี้ไม่มีเสียงตัวสะกด

##เสียง อ /ʔ/ สามารถเป็นตัวสะกดได้ ต่อเมื่อเป็นพยางค์ในแม่ ก กา ที่มีสระเสียงสั้นทุกตัวและเป็นคำหนัก เช่น ตี ดู นะ เพียะ เลอะ จะจะ ชิชะ สมาธิ ฯลฯ

2.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (เสียงดนตรี) คือ ระดับเสียงสูง-ต่ำที่ปรากฏอยู่ในคำแล้วทำให้ความหมายเปลี่ยน (สำคัญมากสำหรับภาษาไทย) ; ปา ป่า ป้ำ ป้า ป๊า, เลือ เลื่อ เลื้อ เป็นต้น

อุปกรณ์ในการผันเสียงวรรณยุกต์ ประกอบด้วย

- ไตรยางศ์ (อักษรสามหมู่ สูง กลาง ต่ำ (ต่ำเดี่ยว ต่ำคู่))
- คำเป็น (พยางค์เป็น) คำตาย (พยางค์ตาย)
- หลักการผันเสียงวรรณยุกต์ (แนะนำให้นับนิ้วง่ายกว่า)

ตัวอย่าง คำคู่ใดต่างกันเฉพาะเสียงสระเท่านั้น

- 1) ทรัพย์ - ทราบ
- 2) เนิบ - นีบ
- 3) หมั้น - ม่าน
- 4) โชค - ชัก

ตอบ 3)

แบบฝึกหัด

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1-5

- ก. โบราณว่าเป็นข้าจอมกษัตริย์
- ข. ราชสวัสดิ์ต้องเพียรเรียนรักษา
- ค. ท่านกำหนดจดไว้ในตำรา
- ง. มีมาแต่โบราณช้านานครั้น

1. ข้อใดมีเสียงสระประสม
  - 1) ข้อ ก.
  - 2) ข้อ ข.
  - 3) ข้อ ค.
  - 4) ข้อ ง.
2. ข้อใดมีคำที่ออกเสียงอักษรควบ
  - 1) ข้อ ก.
  - 2) ข้อ ข.
  - 3) ข้อ ค.
  - 4) ข้อ ง.
3. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ 5 เสียง
  - 1) ข้อ ก.
  - 2) ข้อ ข.
  - 3) ข้อ ค.
  - 4) ข้อ ง.
4. ข้อใดมีอักษรต่ำน้อยที่สุด (ไม่นับอักษรที่ซ้ำกัน)
  - 1) ข้อ ก.
  - 2) ข้อ ข.
  - 3) ข้อ ค.
  - 4) ข้อ ง.
5. ข้อใดมีอักษรนำ
  - 1) ข้อ ก. และ ข.
  - 2) ข้อ ข. และ ค.
  - 3) ข้อ ค. และ ง.
  - 4) ข้อ ง. และ ก.

6. คำในข้อใดมีตัวสะกดมาตราเดียวกับ “เหตุผล” ทุกคำ
- 1) พุดตาน ถอดถอน มลพิษ
  - 2) มดเท็จ คัดสั้น จัดการ
  - 3) ผลัดเวร บทกลอน โทษทัณฑ์
  - 4) สวดมนต์ จุดอ่อน ทรัพย์สิน

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 7-10

- ก. จะหาจันทร์กฤษณานั้นหายาก
ข. เหมือนคนมากมีตีนับหมื่นแสน
ค. จะประสงค์องค์ปราชัญญ์ก็ขาดแคลน
ง. เสมอแม้จันทร์แดงแรงราคา

7. ข้อใดไม่มีเสียงวรรณยุกต์โท

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.

8. ข้อใดมีเสียงสระประสม

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.

9. ข้อใดมีอักษรกลางมากที่สุด

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.

10. ข้อใดมีจำนวนพยางค์มากที่สุด

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.

11. ข้อใดมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงมากที่สุด
  - 1) ภูเขาสูงแผ่นดินกว้างทางรก เรยกทัพฝ่ากล้าหาญ
  - 2) ใครขวางฟันพาดแหลกลาญ ล้างผลาญปีป่นวอดวาย
  - 3) ชีวิตอุทิศเพื่อชาติ เราสู้เพื่อราษฎรทั้งหลาย
  - 4) ชาติเสียแล้วต้องไฉไลย ชาติขายแล้วต้องต่อกร
12. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเดียวมากที่สุด (ไม่นับเสียงซ้ำ)
  - 1) ยินคดีมีเรื่องน้อย ใหญ่ไฉน ก็ดี
  - 2) ยังบ่งเห็นไป เต็ดด้วน
  - 3) ฟังตบสอบคำไซ่ คิดใคร่ ครวญนา
  - 4) ห่อนตัดลินห้วนห้วน เหตุด้วยเบาความ
13. ข้อใดประกอบด้วยคำหรือพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยเสียงพยัญชนะต้นเดียวทั้งหมด
  - 1) ผูกงูด้วยมนตรา
  - 2) วิทยาอาคมหมาย
  - 3) ผูกสารบ่เคลื่อนคลาย
  - 4) ด้วยเชือกบาศกระสันพัน
14. “เขาได้รับคำสอนว่าทำการค้าควรมีกำไรหาไม่ก็เหนื่อยแรงเปล่า” จากความนี้พยัญชนะท้ายเสียงใดมีจำนวนมากที่สุด
  - 1) /ม/
  - 2) /น/
  - 3) /ว/
  - 4) /ย/
15. ข้อความต่อไปนี้มีพยางค์ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์ “แม้แต่พูดว่า ‘จะ จะ’ อยู่นั่นเองทำไมไม่ลงมือเสียที”
  - 1) 7 พยางค์
  - 2) 8 พยางค์
  - 3) 9 พยางค์
  - 4) 10 พยางค์
16. รูปพยัญชนะที่ทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสะกดและพยัญชนะต้นในข้อใดที่เป็นเสียงเดียวกัน
  - 1) ลัญลักษณ์
  - 2) กัลยา
  - 3) ราชรถ
  - 4) วัชวุฒิ

17. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะสะกดของพยางค์ต้นต่างจากเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ถัดมา
- 1) ชัยภูมิ
  - 2) นามรูป
  - 3) กุลบุตร
  - 4) คุณภาพ
18. ข้อใดไม่มีสระประสม
- 1) พิเคราะห์น้ำสมคำบุราณกล่าว
  - 2) หอมควันรูปเทียนตรลอบอยู่อบอาย
  - 3) ตาข่ายแก้วปักกรอกรเป็นกรวยห้อย
  - 4) บ้างกอบปรายเปื้อยโปรยอยู่ไกรยกราว
19. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบห้าเสียง
- 1) ย่อเหลี่ยมเยียมลอยบัลลังก์เลิศ
  - 2) โอ้เทิดองค์ธาดาทิพย์ไอศูรย์
  - 3) สีเทียนศรธาธาสง่าทูน
  - 4) จำรูญจำรัสยอดฉัตรชัย
20. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในข้อความ “ลิปปากว่าไม่เท่าตาเห็น”
- 1) หากใจมุ่งมั่นไร้แปรผัน
  - 2) เด็กเก่งมักชวนช่วยสร้างสรรค์
  - 3) รีบเกี่ยวข้าวให้ทันวันเสาร์
  - 4) บุกปั้นมุ่งสร้างบ้านชวนฝัน

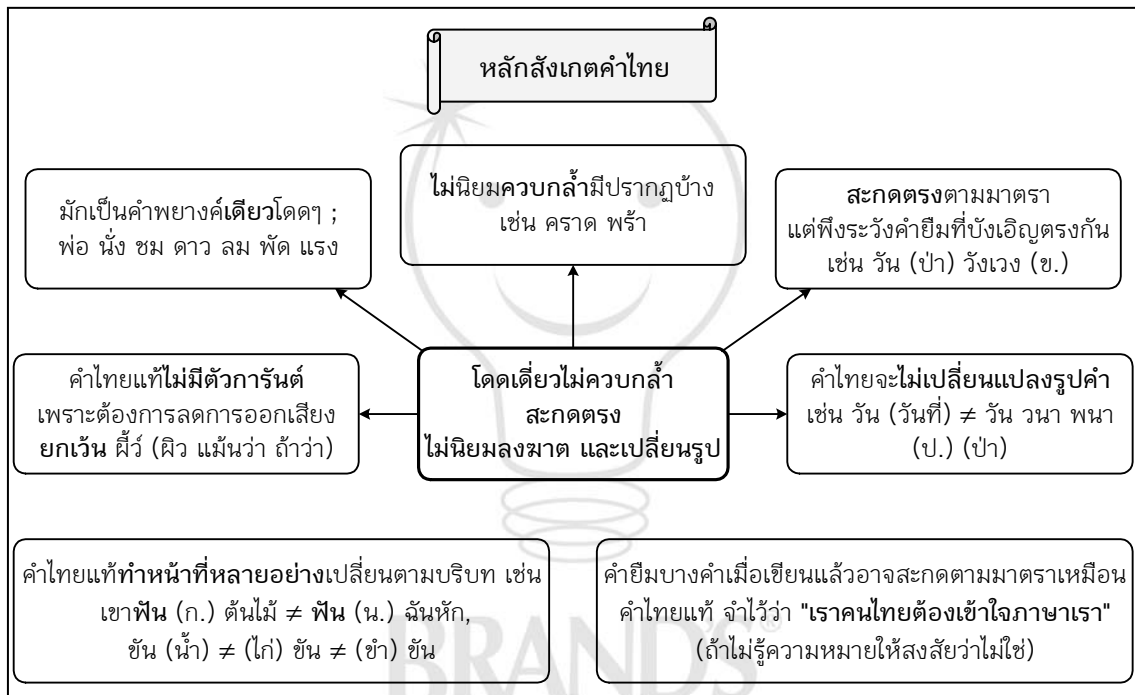
เฉลย

1. 2) 2. 4) 3. 2) 4. 1) 5. 2) 6. 3) 7. 4) 8. 2) 9. 3) 10. 1)
11. 1) 12. 1) 13. 2) 14. 4) 15. 3) 16. 4) 17. 3) 18. 1) 19. 2) 20. 4)

คำไทยกับคำยืม

ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่รวยภาษา เพราะนอกจากคำซึ่งเป็นของไทยเองแล้ว ยังมีการยืมคำจากชาติต่างๆ เข้ามาใช้อย่างหลากหลาย ซึ่งการรับมาใช้นั้นก็ปรับให้เข้ากับลักษณะทางภาษาไทย ถึงกระนั้นคำที่รับมาใช้โดยตรงเลยก็มีให้เห็นอยู่มากเช่นกัน

โดยคำต่างประเทศที่ไทยรับมานั้นส่วนใหญ่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต เขมร จีน อังกฤษ ทั้งนี้การจะแยกคำในภาษาต่างๆ ออกจากกันนั้นมีหลักสังเกต ดังต่อไปนี้

หลักสังเกตคำบาลี สันสกฤต

1. มักเป็นคำหลายพยางค์ เช่น ชัดตริยะ พละ สมณะ วิสวะ .....
2. หากเป็นพยางค์เดียวก็จะอ่านแยกพยางค์ได้ในบางครั้ง เช่น โลก โลกะ โลกา โลกีย์, วัน วน (วะนะ) วนา พนา ฯลฯ
3. ส่วนใหญ่สะกดไม่ตรงตามมาตรา เช่น รถ บท กาล วาร (วาระ) นาด ฯลฯ
4. มักมีการันต์ เนื่องด้วยคำบาลีสันสกฤตส่วนใหญ่จะมีหลายพยางค์ เมื่อเรารับมาใช้ก็ต้องการที่จะลดจำนวนพยางค์ลง จึงจำเป็นต้องใช้ทัณฑฆาตให้สอดคล้องกับคำไทยที่ส่วนใหญ่เป็นคำโดด

5. เพลงสระหรือพยัญชนะได้ เช่น

- สระเสียงสั้นเป็นยาว .....
- .....
- เพลง อี เป็น เอ .....
- .....
- เพลง ว เป็น พ .....
- .....
- เพลง ต เป็น ด .....
- .....
- เพลง ป เป็น บ .....
- .....

6. ใช้ ศ ษ จะเป็นคำสันสกฤต นอกจากนี้จะมีเพียงไม่กี่คำที่มาจากภาษาอื่น เช่น

- คำไทยแท้ → .....
- ตะวันตก → .....
- คำเขมร → ศก (ผม) ศรี (ผู้หญิง)

*คำว่า ศรี ยังพบในสันสกฤต แปลว่า ลีริ มิ่งขวัญ และชวา แปลว่า หมายด้วย

การแยกคำบาลีและสันสกฤต	
บาลี	สันสกฤต
1. มีสระ 8 ตัว = อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ	1. มีสระมากกว่าบาลี 6 ตัว คือ ไอ เอา ฤ ฦ ฦ ภา
2. มีอักษร 32 ตัว	2. มีอักษรมากกว่าบาลี 2 ตัว คือ ศ ษ
3.ใช้อักษร ห ; ทรห กิฬา เขฬ กักขฬะ (หายบคายมาก) โภวิฬาร	3.ใช้อักษร ท ฒ ท ฎ แทน ห ; ทรท กรีฬา เขฎะ กักขฎะ
4. หากมีตัวสะกดต้องมีตัวตามเสมอ (มีหลักการแน่นอน)	4. ไม่มีตัวสะกดตัวตามแน่นอนเหมือนบาลี
5. ไม่ใช้ ธร	5. คำไทยที่ใช้ ธร มักมาจาก ฐ ฒะ ในสันสกฤต ; ธรรม อรรณพ วรรณ สรรพ ครรชิต ครรภ์
6. ไม่นิยมเสียงควบกล้ำ	6. มีระบบเสียงควบกล้ำ ; สตรี ปรารถนา สัมคร มาตรา
	7. สันสกฤตมักใช้ ห์ ; เคะระห์ สนเทห์
	8. ใช้คำว่า สลา- ; สถานที่ สถาบัน

วรรณคดี	พยัญชนะวรรณคดี (บาลี)				
	1	2	3	4	5
กะ (คอ)					
จะ (เพดาน)					
ฎะ (ปุ่มเหงือก)					
ดะ (ฟัน)					
ปะ (ริมฝีปาก)					
เศษวรรณคดี					

กฎการใช้ตัวสะกดตัวตาม

1. แถวที่ 1 สะกด 1, 2 ตาม ; จักก (ลือรถ) จักขุ (ตา)
2. แถวที่ 3 สะกด 3, 4 ตาม ; อัคค (เลิศ) พยัคคม (เสือ) วัฑฒ (เจริญ)
3. แถวที่ 5 สะกด ทุกตัวในวรรณคดีตามได้ ยกเว้น ง สะกด ง ตาม-ไม่ได้ ; สัญชาติ สันฐาน วันทา สังคม กัญญา
4. ถ้าตัวสะกดอยู่ในเศษวรรณคดี เช่น ย ล ส จะใช้เศษวรรณคดีเป็นตัวสะกดตัวตาม ; อัยยิกา อัสสุชล ประภัสสร มัลลิกา กัลยา
5. หาก ห หรือ ว สะกดใช้ ห ตามได้ ; วิรุฬห์ อาสาหฺ์ ชิวหา
6. ห ใช้เป็นตัวตามเมื่อ พยัญชนะนาสิก (ง ญ ณ น ม) ; คิมหันต์ ปัญหา

พินิจคำต่อไปนี้ว่าคำใดเป็นคำบาลีหรือสันสกฤต

อาตมมัน	ศุนย์	สวัสดี	สัจญา	ขันติ	จุฬา	ศตวรรษ	ภักดี	มัธยม
พิสดาร	วิถถาร	ศรี	ศาสตร	มนตร	อวดตา	กีฬา	กรีธา	พัคตร
วัตถุ	ทรัพย์	กฤษดา	รัตติ	ยุทธ	ภาพยนตร์	ศรัณยู	วิทยา	เขต
หฤทัย	พรหม	วิญญาณ	สถาบัน	ทรรชนะ	พฤศจิกายน	พิจิก	วุฒิ	อัศจรรย์
ศศิ	โสภ	อมตะ	ราตรี	ตฤณ	มฤค	ภัตตะ	ปราชญ์	ปัญญา

คำบาลี .....

คำสันสกฤต .....

หลักสังเกตคำเขมร

1. นิยมสะกดด้วย จ ญ ร ล ส และสะกดได้โดยไม่ต้องมีตัวตาม เช่น เท็จ ตรวจ ลำเค็ญ บำเพ็ญ จาร
ขจร ตำบล ตรัส จรัส

2. แผลงตามวิธีเขมร โดย

- แทรก ำ, ำน, ำร, ำง เช่น เสร็จ → สำเร็จ, อวย → อำนวย, ะ → ชำระ, ื่อ → ชำงื่อ
(เจ็บไข้) ยกเว้น จรรจา → จำรรจา เป็นสันสกฤต

- แผลง ผ → ประ → บรร, ข → กระ เช่น ผทม → ประทม → บรรทม, หม่อม → กระหม่อม,
ชุม → ประชุม, จุ → ประจุ → บรรจุ ยกเว้น บรรหาร แผลงมาจาก บริหาร ในภาษาสันสกฤต

- เดิม บัง, บำ, บัน เช่น ควร → บังควร, คม → บังคม, เพ็ญ → บำเพ็ญ, อาจ → บังอาจ

- แทรก -บ เช่น รำ → ะรำ, เรียบ → ะเบียบ

- เดิม ป, ผ เช่น ราบ → ปราบ, ลาญ → ผลาญ

3. การควบกล้ำ คำเขมรมีคำควบกล้ำอยู่มาก เมื่อไทยยืมมาก็ทำให้อ่านออกเสียงได้หลายรูปแบบ อาทิ
ควบแท้ ควบไม่แท้ อักษรนำ และอ่านเรียงพยางค์ เช่น จมูก เสน่ง สนับเพลา ผกา ไผท ขจี เสวย เพลิง ถนน
แถง สกา

หมายเหตุ*** จะสังเกตได้ว่ากริยาราชศัพท์ที่ไม่ต้องใช้ประกอบกับคำอื่นๆ ส่วนใหญ่แล้วไทยจะยืม
มาจากคำเขมร เช่น เสด็จ บรรทม ประชวร ตรัส สรวล ทูล โปรด

คำยืมภาษาอังกฤษ

1. การลากเข้าความ

Coffee	-	กาแฟ
Commercial	-	กัมมาจล
Lemonade	-	น้ำมะนาว
Government	-	กัณฑ์มัน
Pattern	-	(ราช) ปะเตน
Telegraph	-	ตะแล็บแก็บ

2. การทับศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยภาษาไทย เช่น

Shirt	-	เชิ้ต
Taxi	-	แท็กซี่
Suit	-	สูท
Bonus	-	โบนัส

3. การบัญญัติศัพท์ขึ้นใช้ในวงการต่างๆ เช่น

Revolution	-	ปฏิวัติ
Television	-	โทรทัศน์
Vision	-	วิสัยทัศน์
Engineer	-	วิศวกร
Democracy	-	ประชาธิปไตย

4. การตัดคำให้สั้นลงแต่ยังได้ความหมายเดิม เช่น

Basketball	-	บาส
Microphone	-	ไมค์
Double	-	เบิ้ล
Football	-	บอล

คำยืมภาษาจีน

เกาลัด เก้ง กงสี ก๊ก อิม จิ้ว กะลोजี้ โป๊ว เฝง แฮ ก๋วยเตี๋ยว กะหล่ำ กัง เจ เจ้า เจิ้ง เซ่ง ฉะก๋วย ตู หุ้น
ปุย ตุ่ม แข่ง เขียม กุนเชียง กุยช่าย เจี้ยน ตงฉิน บะหมี่ หวย ห้าง

คำยืมภาษาญี่ปุ่น

กิโมโน เกอิชา คามิคาเซ่ คาราเต้ เค็นโด่ ซามูไร ซูโม ยูโด กำมะลอ สุกี้ยากี้

คำยืมภาษาเปอร์เซีย

กาเกี กุหลาบ ตรา บัดกรี ยี่ห่วย ราชวดี สนม องุ่น เกด ตาด คาราวาน ปสาน ลักหลาด สุหร่าย

คำยืมภาษาชวา

แบหลา แดหว่า สะตาคหมัน สะการะ บูหร่ง วินันตู ระตุ ลุลา พันตู โนรี บูหลัน ปั้นเหม่ง อีเหนา ละลัด
ยาหยี สาหรี

แบบฝึกหัด

- คำประพันธ์ต่อไปนี้มีคำยืมภาษาต่างประเทศกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)
“พื้มนุขย์สุดสวาทเป็นชาติยักษ์   จงคิดหักความสวาทให้ขาดสูญ
กลับไปอยู่คูหาอย่าอาดูร   จงเพิ่มพูนภูวนารักษาธรรม”
  - 7 คำ
  - 8 คำ
  - 9 คำ
  - 10 คำ
- คำภาษาอังกฤษในข้อใดไม่สามารถใช้คำไทยแทนได้
  - ภาพยนตร์การ์ตูนสมัยนี้ดูแล้วไม่สบายตาเหมือนสมัยก่อน
  - เธอช่วยเซ็คให้ก่อนได้ไหมว่าสินค้าที่เราจะส่งไปขายมีจำนวนเท่าใด
  - สมาชิกกำลังดีเบตกันยกใหญ่ว่าใครสมควรเป็นนายกสมาคม
  - ครูที่ดีต้องเป็นโมเดลให้ลูกศิษย์ยึดถือปฏิบัติตามได้
- ข้อใดมีศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษอยู่ด้วย
  - อุปการ   อุปถัมภ์   อุปสงค์
  - นพเก้า   นพเคราะห์   นพรัตน์
  - จักรพรรดิ   จักรवाल   จักรราศี
  - ไตรภูมิ   ไตรรงค์   ไตรลักษณ์
- คำภาษาอังกฤษในข้อใดใช้คำไทยแทนไม่ได้
  - จินดาทำข้อสอบหลายวิชาจนรู้สึกเบลอไปหมด
  - จิตราเป็นดีไซเนอร์ประจำห้องเสื้อที่มีชื่อเสียง
  - จินตนาไปหาหมอเพื่อใช้แสงเลเซอร์รักษาผิวหนัง
  - จิตรลดาเป็นวิสัญญีแพทย์ระดับอินเตอร์ของโรงพยาบาลนี้
- ข้อใดเป็นคำศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษทุกคำ
  - จุลทรรศน์   จุลินทรีย์   จุลกฐิน
  - สังคม   สังเคราะห์   สังโยค
  - สมมาตร   สมมุติฐาน   สมเพศ
  - วิกฤตการณ์   วิจัย   วิสัยทัศน์

6. ข้อใดไม่มีคำยืมภาษาบาลีสันสกฤต
- ก. วันจะจรจากห้องลิปสองคำ
  - ข. พอจนวนย่ารุ่งเร้งออกจากท่า
  - ค. รำลึกถึงดวงจันทร์ครรไลลา
  - ง. พี่ตั้งตาแลแลตามแพราย
- 1) ข้อ ก. และ ข.
2) ข้อ ก. และ ค.
3) ข้อ ข. และ ง.
4) ข้อ ค. และ ง.
7. ข้อใดมีคำที่มาจากภาษาต่างประเทศมากที่สุด
- 1) จงเจริญยศด้วย   เดชะ
  - 2) ประชาญ์แสดงตำริด้วย   ไตรยางศ์
  - 3) อ้าจอมจักรพรรดีผู้   เพ็ญยศ
  - 4) บัณทิตวินิจเลิศ   แถลงสาร
8. คำประพันธ์ในข้อไม่มีศัพท์ที่มาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต
- 1) เราจะตัดศึกใหญ่ให้ย่อยน
  - 2) ด้วยกำลังรีพลเข้มแข็ง
  - 3) แม้นไพรหมีมือกลางแปลง
  - 4) เห็นหักได้ไม่แคลงวิญาน์

เฉลย

1. 4) 2. 1) 3. 1) 4. 3) 5. 4) 6. 3) 7. 4) 8. 1)

การสร้างคำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะคำโดด คำศัพท์พื้นฐานส่วนใหญ่มักมีพยางค์เดียว เช่น พ่อ แม่ แก่ เฒ่า เขียว ขาว ดำ ฯลฯ โดยคำเหล่านี้เองที่มีลักษณะของคำที่เรียกว่า “คำมูล”

คำมูล = คำที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้

- คำมูลพยางค์เดียว ; หมู หมา กา ไก่
- คำมูลพยางค์สองพยางค์ ; สะดวก สบาย ขนมห กะทิ กระทะ
- คำมูลพยางค์สามพยางค์ ; จะละเม็ด มะละกอ จระเข้ จ้าละห้วน จ๊กจ๊ก
- คำมูลพยางค์สี่พยางค์ ; โทโรโกลิโกลิ ตะลึงตะลึง คะยั่นคะยอ ลูกลี้ลูกลน
- คำมูลพยางค์ห้าพยางค์ ; สำมะเลเทเมา

เงื่อนไขของคำมูลถ้ามีหลายพยางค์ คือ

- แยกคำแล้วแต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย ; อะ | คร้าว | จิง | โฉ
- บางพยางค์มีความหมาย ;
ด | นู | ตะ แปลว่าทา ฉาบ ส่วนนูไม่มีความหมาย (ตะหนู = เต่า, ตะนู = ติน ตั่ว)
นา | หิ | กา นา คือ ที่นา หิ ไม่มีความหมาย กา คือนกสีด้า
- แต่ละพยางค์มีความหมายก็จริงแต่ความหมายรวมไม่ได้เกี่ยวข้องกับความหมายเดิมเลย ;
มะละกอ → มะ = คำร่อนมาจาก “หมาก”, ละ = แยก, กอ = กลุ่มต้นไม้
กระถาง → กระ = เต่ากระ ตกกระ, ถาง = ทำให้เตียน
นารี → นา = ที่นา, รี = เรียว ไม่กลม

จะสังเกตได้ว่า คำว่า มะละกอ กระถาง หรือนารี เมื่อแยกพยางค์ออกมาแล้วความหมายของแต่ละพยางค์ไม่ได้เกี่ยวกับความหมายที่เป็นอยู่เลย ไม่ได้เกิดจากการนำคำว่า มะ + ละ + กอ แต่แค่บังเอิญมีเสียงเดียวกันเท่านั้น

คำประสม = คำที่มีความหมายต่างกัน 2 คำมารวมกันแล้วเกิดความหมายใหม่ แต่ละคำต้องมีคำความหมายเดิมอยู่ด้วยคำประสมอาจเกิดได้จากคำภาษาต่างประเทศก็ได้ จะต่างกับคำมูล 2 พยางค์ขึ้นไป ดังนี้

คำประสม เมื่อ - แยกคำแล้ว แต่ละคำมีความหมายในตัวเอง ; รถไฟ ตู้เย็น .....

- คำที่แยกออกมามีคำความหมายอยู่ในความหมายใหม่อย่าง *เตารีด* ก็คือ*เครื่องใช้* ที่ให้ความร้อนได้คล้ายเตา *นำไปใช้รีดผ้าให้เรียบ* ซึ่งก็จะสังเกตได้ว่าแต่ละคำในความหมายเดิมเมื่อประกอบกันเป็นคำใหม่แล้วก็ยังมีความหมายอยู่ด้วย

โครงสร้างคำประสม = ให้พิจารณาจากชนิดของคำที่นำมาสร้าง เช่น รถไฟ (คำนาม + คำนาม), ใจแตก (คำนาม + คำกริยา), ปากแข็ง (คำนาม + คำวิเศษณ์), เครื่องซักผ้า (คำนาม + คำกริยา + คำนาม)

***ไม่ว่าคำประสมจะเกิดจากคำที่ชนิดมาประกอบกันก็ตาม ให้จำไว้ว่า เมื่อมาประกอบกันแล้วจะเกิดคำใหม่เพียงชนิดเดียวเท่านั้น เช่น

ใต้เท้า (บุพพท + นาม) → ประสมแล้วเป็นคำสรรพนาม

หายใจ (กริยา + นาม) → ประสมแล้วเป็นคำกริยา

***การทำโจทย์เรื่องคำประสม ต้องอ่านโจทย์ให้ดีว่าถามถึงอะไร เช่น ถ้าถามถึงโครงสร้าง คำว่าใต้เท้า ต้องตอบว่าเกิดมาจาก คำบุพพทและคำนาม แต่ถ้าถามชนิดของคำ ต้องตอบว่าเป็นคำสรรพนาม

คำซ้อน = การนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ตรงข้ามกัน มาวางซ้อนกัน ทำให้เกิดความหมายใหม่หรือใกล้เคียงกับความหมายเดิม

จุดประสงค์การสร้างคำซ้อนเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน ดังนี้

- แยกคำที่มีเสียงพ้องกัน   ข้าทาส   ฆ่าฟัน   ราคาค่างวด
- เสริมความหมายคำ   เล็กน้อย   นุ่มนึ่ม   ชัดช้อง   ชัดขึ้น   อ่อนโยน   อ่อนน้อม
- อธิบายคำภาษาถิ่น/ต่างประเทศ   พัดวี   เสือสด   ภูตผี   ทรัพย์สิน   ทองคำ   แสงหา   เกี่ยวข้อง
โคลนตม   มากหลาย   เข็ดหลาบ   ขนลุกขนพอง   ดูแล   ด้วยกัน
จับกุม   ตะตะต้อง

คำซ้อนเพื่อความหมาย เกิดจากการนำคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกันหรือตรงกันข้ามกัน มาซ้อนกันมี 3 ลักษณะ

1. ความหมายเหมือนกันซ้อนกัน

รูปร่าง	ข้าทาส	พัดวี	ว่างเปล่า	มากหลาย
คอยท่า	พลัดพราก	เลวทราม	สร้างสรรค์	ข่มเหง

2. ความหมายคล้ายกันซ้อนกัน

หน้าตา	เงินทอง	เพชรพลอย	แขนขา	เรือแพ	ลูกหลาน
เสียดสี	กตขี้	ชื่อแซ่	วิ่งเต้น	เดือดร้อน	ดูดีมี

3. ความหมายตรงกันข้ามกันซ้อนกัน

เป็นตาย	ร้ายดี	ดีชั่ว	ถี่ห่าง	ผิดชอบ	เท็จจริง

คำซ้อนเพื่อเสียง เกิดจากการประกอบคำมูลที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันและมีเสียงสระสัมพันธ์กัน มาซ้อนกันเพื่อให้เกิดเสียงคล้องจอง ;

เปิดเปิง	โย้เย้	ขยุกขยิก	ขมุขมัว	อุบอิบ	ยูยี้	งอแง
จู้จี้	จอแจ	สุสี	หยุมหยิม	ยับยั้ง	งอนแง่น	โจงโจง
โยยกเขยก	เปาะเปะ	เรี่ยราด	ระริกกระรี้			

การสลับตำแหน่งของคำซ้อน

1. สลับแล้วความหมายไม่เปลี่ยน

คร่ำครวญ   เกี่ยวข้อง   แจกจ่าย   ชมชื่น   โศกเศร้า   สร้างสรรค์

2. สลับแล้วความหมายเปลี่ยนไป

แหลกเหลว   แน่นหนา   อยู่กิน   เขี้ยดยาว   มัวหมอง   โต้ตอบ

3. ไม่สามารถสลับได้เพราะเมื่อสลับแล้วไม่มีความหมาย ไม่ได้ความ ไม่นิยม

ยกย่อง   คำจูน   โต้แย้ง   นุ่มนวล   ครั้งคราว   ท้อถอย
เลือกสรร   ตัดสิน   คอยท่า   ทอดทิ้ง   ปลอดภัย   เขียวขจี

คำซ้ำ = การนำคำมูลที่มีรูป เสียง ความหมาย หน้าเหมือนกันมาซ้ำกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อบอก ลักษณะ บอกพหูพจน์ เพิ่มจำนวน บอกความถี่ (ความต่อเนื่อง) ไม่เจาะจง อ่อนลง เน้นย้ำ เปลี่ยนความหมาย มีลักษณะ ดังนี้

- คำซ้ำที่ใช้ไม่แยกแทน

เด็กๆ   เล็กๆ   น้อยๆ   เพื่อนๆ   เกินๆ   ช้ำๆ   เร็วๆ   สายๆ   บ่ายๆ

- คำซ้ำที่เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์

เร็วเร็ว   เด็กเด็ก   เตี้ยเตี้ย   แต่งแต่ง   ขาวขาว   เก้าเก้า

- คำซ้ำที่มาจากคำซ้อน

ช้ำๆ   ดีๆ   หลบๆ   ซ่อนๆ   ผิดๆ   ถูกๆ

- ซ้ำอักษรหรือเสียงหน้าพยางค์หน้า (อักษรรีบทัน)

ระเรื่อ   ยะแย้ม   ฉะฉาด   ะวับ   ระริก   ระรีน

หมายเหตุ บางคำมีเสียงซ้ำกันแต่ไม่ใช่คำซ้ำ เพราะต้องใช้คู่กันเสมอ เช่น หลัดๆ หยกๆ ฉอดๆ ยองๆ ปาวๆ (แต่นักวิชาการบางท่านก็บอกใช้)

นอกจากนี้ คำที่ออกเสียงซ้ำกันโดยไม่ใช้ไม่แยก เช่น จะจะ (ชัดเจน กระจ่าง) หรือ คำต่างประเทศอื่นๆ ที่เขียนซ้ำกันโดยไม่ใช้ไม่แยก เช่น นานา (ต่างๆ) ปาปา มามา อึ้งอึ้ง เขาเขา ชิงชิง ช่วงช่วง ก็ไม่นับว่าเป็นคำซ้ำ

แบบฝึกหัด

- คำซ้ำในข้อใดต้องใช้เป็นคำซ้ำเสมอ
  - 1) คนงานใหม่ขยันเป็นพักๆ เอาแน่ไม่ได้
  - 2) นักเรียนอนุบาลหกเล่มหัวเข้าแตก เลือดไหลซิบๆ
  - 3) งานนี้ถึงจะได้เงินเดือนน้อย ก็ทำไปพลางๆ ก่อนแล้วกัน
  - 4) ถ้าเราวางแผนให้ดีตั้งแต่แรกๆ โครงการนี้ก็คงสำเร็จไปแล้ว
- ข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ
  - 1) ซ้ำซ้อน ซ้อนรูป ซักฟอก
  - 2) ถ่องแท้ ถี่ถ้วน ถากถาง
  - 3) ปีบคั้น เบียดเบียน เบาความ
  - 4) แปรผัน เป่าหู โปรงปราย
- ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดมีคำประสมทั้ง 2 ส่วน
  - (1) บริเวณสวนกว้างขวาง / (2) มีสนามที่ได้รับการดูแลจากเทศบาลเมือง / (3) มีประติมากรรมเป็นรูปเทพธิดาแสงงาม / (4) มุมหนึ่งมีนาฬิกาแดดคอยบอกเวลา
    - 1) ส่วนที่ 1 และ 4
    - 2) ส่วนที่ 2 และ 3
    - 3) ส่วนที่ 1 และ 3
    - 4) ส่วนที่ 2 และ 4
- ข้อใดมีคำประสมทุกคำ
  - 1) คำขาด คำคม คำราม
  - 2) เดินแต่้ม เดินรถ เดินสะพัด
  - 3) น้ำป่า น้ำไหล น้ำมือ
  - 4) ติดลม ติดใจ ติดขัด
- คำซ้ำในข้อใดต้องใช้เป็นคำซ้ำเสมอ
  - 1) ผู้ใหญ่บางคนอาจจะคิดว่าวัยรุ่นชอบแต่งตัวบ้าๆ บอๆ
  - 2) คนที่ทำความผิดก็ต้องหลบๆ ซ่อนๆ ไม่ให้ตำรวจจับได้
  - 3) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ทำให้ฉันตกใจไม่หาย
  - 4) ผู้หญิงสาวไม่ควรกลับบ้านดึกๆ ตื่นๆ จะไม่ปลอดภัย
- ข้อใดใช้คำซ้อนได้ถูกต้อง
  - 1) แม่เร่งรัดให้ลูกแต่งตัวเร็วๆ เพราะวันนี้ลูกตื่นสาย
  - 2) พรุ่งนี้เช้าหัวหน้าทัวร์จะนำพาลูกทัวร์สู่จังหวัดกาญจนบุรี
  - 3) หน้าหนาวอากาศบนยอดดอยเย็นเยือก จับขั้วหัวใจ
  - 4) ฝีมือในการทำอาหารร้านนี้ตกต่ำ ลูกค้าจึงลดลงอย่างมาก

7. ข้อใดมีคำที่ไม่ใช่คำประสมปนอยู่
- 1) ทางข้าม ทางด่วน ทางผ่าน ทางหลวง
  - 2) ยาเขียว ยาชา ยาธาตุ ยาเรือ
  - 3) ของเก่า ของโจร ของร้อน ของไหว้
  - 4) น้ำกรด น้ำเกลือ น้ำข้าว น้ำเหลือง

เฉลย

1. 1) 2. 2) 3. 4) 4. 2) 5. 3) 6. 3) 7. 2)

คำสมาส

คำสมาส เป็นการสร้างคำใหม่ด้วยการประสมคำ/นำคำมารวมกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป ซึ่งคำที่ใช้จะต้องเป็นคำที่มาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต แล้วเกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ โดยการแปลความหมายของคำนั้นต้องเป็นการแปลความจากหลังไปหน้า

คำแยก

คำแยก

↖ แปลจากหลังไปหน้า ↗

เช่น .....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสมาส เมื่อแบ่งตามลักษณะการสร้างคำ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ประกอบด้วย

1. คำสมาสแบบสมาส คือ

- การนำคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต มาประสมกันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ **ยกเว้นรูป -ะ หากมีให้ตัดรูปทิ้งแต่คงเสียงไว้ เช่น ศิลปะ + วิทยา → ศิลปวิทยา .....

- การอ่านคำ ต้องอ่านให้มีเสียงสระเชื่อมติดกันตามรูป เช่น ภูมิศาสตร์ (พู-มิ-สาต) ราชกร (ราต-ชะ-กาน)

- ระหว่างคำสมาสจะไม่ใช้เครื่องหมายทศทฆาต เช่น มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์

- คำว่า “วร” (วะระ, วอระ) เมื่อนำมาใช้สมาส สำหรับภาษาไทยจะแผลงเป็น “พระ” แล้วนำมาประกอบกับคำบาลี สันสกฤต อื่นๆ เช่น วรพัตร์ วรเนตร → พระพัตร์ พระเนตร

** แต่ให้ระวัง! การใช้ “พระ” ประกอบกับคำที่ไม่ใช่บาลี สันสกฤต จะกลายเป็นคำประสมทั่วไป เช่น พระแก้ว (แก้ว คำจีน) พระเมรุมาศ (เมรุ คำบาลี แต่ มาศ เป็นคำเขมร) นอกจากนี้ เช่น ราชดำริ เคมีภัณฑ์

.....

.....

.....

..... เป็นต้น

ตรึงตรอง ลองทำ

ทิวากร	ทิวา + กร = พระอาทิตย์	วีรกรรม	.....
นิศาชล	.....	ราชรถ	.....
ลิตธิ์บัตร	.....	อุบัติเหตุ	.....
เอกภาพ	.....	ธรรมศาสตร์	.....
อักษรศาสตร์	.....	ชีวภาพ	.....
วัฒนธรรม	.....	ธุรกิจ	.....
วิทยาการ	.....	ศิลปกรรม	.....
อุทกภัย	.....	มัจจุราช	.....
อัคคีภัย	.....	มาตรการ	.....

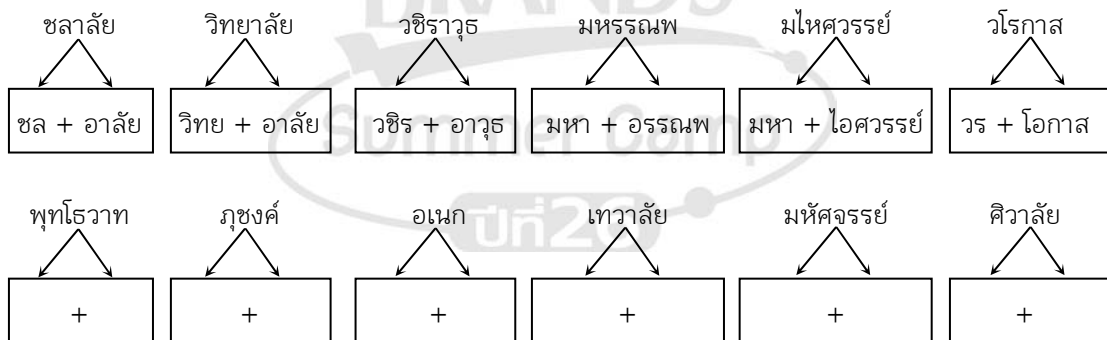
2. คำสมาสแบบสนธิหรือกลมกลืนเสียง คือ

- การนำคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต มาเชื่อมกันอย่างมีระบบ เกิดการกลมกลืนเสียงและมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เช่น สุขาภิบาล (..... + ...)
 ราโชบาย (..... + ...)
 ภูมิินทร์ (..... + ...)
- มี 3 ลักษณะ คือ สระสนธิ พยัญชนะสนธิ และนิคหิตสนธิ

2.1 สระสนธิ

- การนำคำที่ลงท้ายด้วยสระมาประสมกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ (อะ อา อิ อี อุ อู โอ)
- เมื่อสนธิกันแล้วสระที่มาประสมกันจะเปลี่ยนรูปไป มีหลักดังนี้

2.1.1 ตัดสระท้ายคำหน้า ใช้สระหน้าคำหลัง เช่น

2.1.2 ตัดสระท้ายคำหน้า แล้วใช้สระหน้าคำหลังเป็นตัวเปลี่ยนรูป ดังนี้

ะ + ะ → า

เช่น ราช (ะ) + อ (ะ) ธิราช = ราชาธิราช

- เทศ + อภิบาล = ...
- ทุด + อนุทุด = ...
- ปรม + อดสู = ...
- ฐาน + อนุกรม = ...
- ประชา + อธิปไตย = ...
- ธรรม + อธิปไตย = ...

ะ + ี → เ-

เช่น ราม (ะ) + อิศวร = รามเศวร

- นร (ะ) + อิศวร = นรเศวร
- *โกลี + อินทร์ = ...
- มหา + อิลี = ...
- คช + อินทร์ = ...
- *ปรม + อินทร์ = ...

ะ + ุ → ู, โ-

เช่น ราช (ะ) + อุปลัมภ์ = ราชูปลัมภ์

- ราช (ะ) + อุบาย = ราชูบาย
- ราชนี + อุปลัมภ์ = ...
- สาธารณ + อุปกาศ = ...
- นร + อุดม = ...
- *มัคค + อุเทศก์ = ...
- คุณ + อุประการ = ...
- ราช + อุทิศ = ...
- ศิร + อุตม = ...
- นย + อุบาย = ...

2.1.3 หากคำหน้าลงท้ายด้วยสระ อี, อี ให้ตัดสระออกแล้วเปลี่ยนเป็น ย
อุ, อุ ให้ตัดสระออกแล้วเปลี่ยนเป็น ว

ย, ว → กฎข้อ 2.1.1 หรือ 2.1.2

เช่น

- รติ + อารมณฺ์ = รตย + อารมณฺ์ = รตยารมณฺ์
- ธนุ + อาคม = ธนว + อาคม = ธันวาคม
- อธิ + อาศัย = ...
- อัคคี + โภภาส = ...
- จักขุ + อาพาธ = ...

2.2 พยัญชนะสนธิ

- การนำคำบาลี สันสกฤต ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ มาประสมกับคำบาลี สันสกฤตที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ เช่น [มฺหฺส + มฺย = มโนมฺย] คำว่า มหฺส ลงท้ายด้วยตัว ส ส่วนคำว่า มฺย ขึ้นต้นด้วยตัว ม นำ ส และ ม มาเชื่อมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งต่างกับสระสนธิ คือ การสนธิสระ ตัวท้ายคำแรกลงด้วยสระ และ ตัวแรกคำท้ายขึ้นด้วยสระ เช่น [วิทฺย (ะ) + (อา) ลฺย = วิทฺยาลฺย] คำว่า วิทฺย ลงท้ายด้วยเสียงสระ อะ ส่วนคำว่า อาลฺย ขึ้นต้นด้วยเสียงสระ อา มีหลักการดังนี้

2.2.1 คำที่ลงท้ายด้วย ส สนธิกับพยัญชนะให้เปลี่ยนเป็น โ- แล้วนำไปวางไว้กับพยัญชนะก่อนหน้า

- มหฺส (ใจ) + มฺย (ล้วนแล้วไปด้วย) = มโนมฺย (สำเร็จด้วยใจ)
- มหฺส + คติ = ... - มหฺส + ธรรม = ...
- มหฺส + กรรม = ... - รหฺส + ฐาน = ...
- คิริส + เพฐน์ = ... - สริส + ช = ...
- มหฺส + ภาพ = ...

2.2.2 หน่วยคำเติมหน้า (Prefix) ทฺส/นิส สนธิกับพยัญชนะให้เปลี่ยน ส เป็น ร

- ทฺส + ชน = ทฺร + ชน = ทฺรชน - ทฺส + พิษ = ...
- ทฺส + ราช = ... - ทฺส + ยุค = ...
- ทฺส + กัณดาร = ... - ทฺส + ยศ = ...
- นิส + ทุกข์ = นิริ + ทุกข์ = นิริทุกข์ - นิส + ภัย = ...
- นิส + โทษ = ... - นิส + เทศ = ...

2.3 นิคหิตสนธิ

- การนำคำบาลี สันสกฤตมาสนธิกับนิคหิต (°) (ในภาษาบาลีเรียก “นิคหิต” ส่วนภาษาสันสกฤตเรียก “นฤคหิต”) มีหลัก ดังนี้

2.3.1 นิคหิตสนธิกับสระ ให้เปลี่ยนนิคหิตเป็น ม แล้วจึงนำไปสนธิกัน เช่น

- ลํ + อุทฺย = สม + อุทฺย = สมุทฺย - ลํ + อาทาน = ...
- ลํ + อาคม = ... - ลํ + อาบัติ = ...
- ศฺภํ + อัสดฺร = ... - ลํ + อิทธิ = ...

2.3.2 นิคหิตสนธิกับพยัญชนะวรรค ให้เปลี่ยนนิคหิตเป็นพยัญชนะท้ายวรรคของ
 พยัญชนะแรกคำท้ายที่นำมาสนธิ เช่น

- สี่ + กร	= สี่ง + กร = สี่งกร	- สี่ + เกต	= .....
- สี่ + ขาร	=	- สี่ + คม	= .....
- สี่ + ญาณ	=	- สี่ + นิบาต	= .....
- สี่ + บัติ	=	- สี่ + ปทาน	= .....
- สี่ + ฐาน	=	- สี่ + ภพ	= .....

2.3.3 นิคหิตสนธิกับเศษวรรค ให้เปลี่ยนนิคหิตเป็น ง ก่อนสนธิ เช่น

- สี่ + โยค	= สี่ง + โยค = สี่งโยค	- สี่ + ฮอร์ณ	= .....
- สี่ + วาส	=	- สี่ + หาร	= .....
- สี่ + วรร	=	- สี่ + สนมทนา	= .....

แบบฝึกหัด

- ข้อใดมีคำสมาสที่มีการสร้างคำต่างจากคำอื่นอยู่ด้วย
  - 1) อาศรมบท กัลปพฤกษ์
  - 2) อรรถศาสตร์ ลัญประกาศ
  - 3) ชาตวุฒิ นิธินาถ
  - 4) มุรินทร์ ครุภัณฑ์
- ข้อใดไม่มีคำสมาส
  - 1) มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี พัดโบกพัชนี
  - 2) ไพร์ฟ้าประชาชี ชาวบุรีก็ปรีดา
  - 3) ผาสุกรุกขมูล พุนสลวัลดีถาวร
  - 4) เร่งพลโยธาพานรินทร์ เร่งรัดหัสติน
- ข้อใดไม่มีคำสมาส
  - 1) วิสุทธโยธามาศย์เจ้า กรมขวา
  - 2) หนึ่งในชื่อราชโยธา เทพซ้าย
  - 3) ตำแหน่งศักดิ์ยศตา เสถียรที่
  - 4) คุมพยุหยาตราย้าย ย่างเข้าตามสถาน
- ข้อใดมีคำสมาสที่มีการสร้างคำต่างกับข้ออื่น
  - 1) ชับคเชนทร์สาวแก้ว สายเลื่องเทาทาง
  - 2) สถานที่พุทธบาทสร้าง สืบไว้แสงบุญ
  - 3) สุธารสรับพระเต้า เครื่องต้นไปตาม
  - 4) โดยเสด็จดำเนินแคล้ว คลาดคล้อยบทจร
- การสร้างคำในข้อใดมีลักษณะต่างจากข้ออื่น
  - 1) อุทกภัย คณิตศาสตร์ มนุษยชาติ
  - 2) กาลเทศะ ธุรกิจ แพทยศาสตร์
  - 3) อุณหภูมิจึง เทพบุตร ประวัติศาสตร์
  - 4) ภัตตาคาร อรุโณทัย วชิราวุธ
- คำในข้อใดมีการสนธิทุกคำ
  - 1) อธิบดี คุณูปการ ราชทินนาม
  - 2) ราชูปโภค รัตติกาล อัคโยภาส
  - 3) โภโคศวรรย์ อภิบาล มหรรณพ
  - 4) ธันวาคม มหัทศจรย์ ประมินทร์

7. ข้อใดไม่เป็นคำสมาสทุกคำ
- 1) วีรบุรุษ ทูมทรัพย์ นาฏศิลป์
  - 2) เอกชน ปาฐกถา วาดภัย
  - 3) ภาพยนตร์ บุตรทาน วิศวะกรรม
  - 4) โจรภัย ปิยมหาราช มยุรฉัตร
8. ข้อใดเป็นคำสมาสทุกคำ
- 1) เคหสถาน เพลงกรรม อากาศธาตุ
  - 2) วิชากรรม นวโลหะ ชัยมงคล
  - 3) วีรกรรม ปฏิบัติการ อัญชูลี
  - 4) ทักษะวิสัย ผลบุญ เพลิงกาล
9. ข้อใดไม่มีคำสมาส
- 1) ทหารเป็นผู้มีหน้าที่รบเพื่อปกป้องมาตุภูมิของตนมิให้ข้าศึกรุกราน
  - 2) ประชาชนส่งไปรษณียบัตรทนายผลฟุตบอลยูโร 2000 เป็นจำนวนมาก
  - 3) ประธานในพิธีกล่าวคาถาอัญเชิญเทวดามาชุมนุมเพื่อเป็นมงคล
  - 4) ชิวเคมีเป็นวิชาวิทยาศาสตร์สาขาหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบทางเคมีของสิ่งมีชีวิต
10. ข้อใดมีลักษณะเหมือนคำว่า “ราโชวาท”
- 1) วัฒนธรรม พลศึกษา ภารกิจ
  - 2) ชุรการ พุทธคุณ อักษรศาสตร์
  - 3) ธนาลัย มโหฬาร สุโขทัย
  - 4) ครุภัณฑ์ สุนทรทาน สัณหจุกา

เฉลย

1. 4) 2. 2) 3. 3) 4. 1) 5. 4) 6. 4) 7. 1) 8. 3) 9. 3) 10. 3)

ประโยคและการร้อยเรียงประโยค

ส่วนประกอบของประโยค

ประโยคมีส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ภาคประธานและภาคแสดง

- ภาคประธาน ประกอบด้วย บทประธานเป็นสำคัญ อาจจะมีบทขยายประธานหรือไม่ก็ได้
- ภาคแสดง ประกอบด้วย บทกริยา + บทกรรม + ขยายกรรม + ขยายกริยา

อันนี้ต้องรู้ : ภาคแสดง $\neq$ ตัวแสดง

- ภาคแสดง คือ บทกริยา + บทกรรม + ขยายกรรม + ขยายกริยา
- ตัวแสดง คือ หน้าที่ของกริยา ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในประโยค

ชนิดของประโยค

ประโยคความเดียว มีประธานตัวเดียว กริยาตัวเดียว

ประโยคความรวม มีประธานตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป หรือกริยาตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

- ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม สังเกตจากมีหน่วยกริยาตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปเรียงติดต่อกันไป หรืออาจจะมีหน่วยนามแทรกระหว่างหน่วยกริยาก็ได้

ตัวอย่าง ปุกปุยหมาน้อยของฉันทิ้งไล่ตะครบนกอยู่กลางสนามหญ้า
เขาค่อยๆ ประคองเธอเดินขึ้นบันไดมา
ฉันดูเขาแสดงละคร
พี่สอนน้องทำเลข
แม่ค้ากระตือรือร้นจะจาดขายขนม

- ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม สังเกตหน่วยเชื่อม ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย 6 ลักษณะ ต่อไปนี้

• ความสัมพันธ์ทางเวลา

คำเชื่อมบอกเวลาก่อน ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดก่อน ได้แก่ หลังจาก พอทันทีที่ หลังจากที่ พอเวลา ครั้น

ตัวอย่าง หลังจากที่เขาตื่นนอนแล้ว เขาก็ไปอาบน้ำ
ครั้นอาบน้ำเสร็จแล้ว เขาก็มาแต่งตัว

คำเชื่อมบอกเวลากายหลัง ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดภายหลัง ได้แก่ ถึง ก่อน กว่า ก่อนหน้า ก่อนที่ ตั้งแต่ก่อน ก่อนหน้าที่ เมื่อก่อนที่ เมื่อก่อน แล้ว...ก็ แล้ว...เลย แล้ว...ก็เลย

ตัวอย่าง ฉันทำการบ้านเสร็จ ถึงไปดูโทรทัศน์
ตุ๊กไปหาเพื่อนแล้วเธอก็เลยไปซื้อของกับเขา

คำเชื่อมบอกเวลาเดียวกัน ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดในเวลาเดียวกับประโยคหน้า
ได้แก่ เมื่อ ตอน ขณะ ในเวลา ระหว่างที่ ขณะที่

ตัวอย่าง เธอหัวเราะเมื่อเขาพูดจบ

ระหว่างที่เธอนอนหลับ มีคนโทรศัพท์มา 2 ราย

คำเชื่อมบอกเวลาเริ่มต้น ใช้หน้าประโยคที่แสดงว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประโยคหน้าเริ่มขึ้นเมื่อใด
ได้แก่ ตั้งแต่ ตั้งแต่ตอน ตั้งแต่ครั้ง ตั้งแต่เมื่อ

ตัวอย่าง ฉันรู้จักเขาตั้งแต่ครั้งเขายังเป็นครูบ้านนอก

คำเชื่อมบอกเวลาสิ้นสุด ใช้หน้าประโยคที่แสดงว่าเหตุการณ์ในประโยคหน้าสิ้นสุดลงเมื่อใด ได้แก่
จน กระทั่ง จนกว่า

ตัวอย่าง เขานั่งวาดรูปอยู่จนกระทั่งดวงตะวันลับขอบฟ้า

- ความสัมพันธ์ทางเหตุผล

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งบังเกิดผลคล้ายตาม ได้แก่ เพราะ เพราะว่ ทั้งนี้เพราะ ด้วยเหตุที่
โดยเหตุที่ เนื่องจาก เนื่องจาก

ตัวอย่าง เขามาเพราะรักเธอ

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข ได้แก่ ถ้า หาก ถ้าหาก ต่อเมื่อ ในเมื่อ เว้นแต่ นอกจาก
เว้นเสียแต่ว่า

ตัวอย่าง ฉันจะไปแวะบ้านเธอถ้าฝนไม่ตก

ในเมื่อเขาเข้าเรียนสม่ำเสมอ เขาก็ย่อมสอบได้คะแนนดี

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งบังเกิดผลขัดแย้ง ได้แก่ แม้ ถึงแม้ว่า ทั้งๆ ที่ ถึงแม้ว่า ถึงหาก

ตัวอย่าง ถึงแม้ว่าเขาจะมีอายุมากแล้ว แต่ก็มีสุขภาพแข็งแรงดี

คำเชื่อมบอกผล ใช้หน้าประโยคที่แสดงผล ได้แก่ จึง เลย จน ดังนั้น ในที่สุด ถึงกับ ก็เลย
ด้วยเหตุนี้ เหตุฉะนี้ ฉะนั้น

ตัวอย่าง เขาตื่นเต้นมากถึงกับเป็นลมไปเลย

คำเชื่อมบอกเหตุผลที่เป็นจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ได้แก่ เพื่อ เพื่อที่ เพื่อว่า เพื่อ
สำหรับ ให้

ตัวอย่าง คุณแม่ดูน้องให้ฉันหายใจ

เขาเข้าสำหรับไว้รถลูกค้า

- ความสัมพันธ์แบบความหมายคล้ายตามกัน ใช้หน้าประโยคที่บอกความหมายทำนองเดียวกัน
ไม่ขัดกันกล่าวรวมกันได้ ได้แก่ ก็ และ ทั้ง ตลอดทั้ง

ตัวอย่าง เรื่องนี้สะท้อนภูมิปัญญาไทยตลอดทั้งแสดงสภาพสังคมในยุคสมัยนั้น

- ความสัมพันธ์แบบความหมายขัดแย้งกัน ได้แก่ แต่ แต่ว่า ส่วน ทว่า ถึง ตัวอย่าง เราเรียนกันอย่างคร่ำเคร่งอยู่ที่นี้ ส่วนน้อยๆ ของเราเล่นสนุกกันอยู่ที่บ้าน
- ความสัมพันธ์แบบต่างเป็นตัวเลือก ได้แก่ หรือ หาไม่ มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น หรือไม่ก็ ตัวอย่าง เธอต้องขยันดูหนังสือให้มาก หาไม่จะสอบแข่งขันสู้เขาไม่ได้
- ความสัมพันธ์ทางการขยายความ

คำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ ใช้หน้าประโยคที่บอกความเปรียบเทียบ ได้แก่ กว่า เท่าที่ เท่ากับที่ อย่างกับ ราว ราวกับ ราวกับว่า กว่าที่ ประดุจดัง ดั่งหนึ่ง คล้ายๆ กับว่า เช่นเดียวกับ เสมือนหนึ่ง คำเชื่อมบางคำอยู่ท้ายประโยค เช่น ฉันทใด...ฉันทนั้น อย่างไร...อย่างนั้น เพียงใด...เพียงนั้น

ตัวอย่าง เขาทำราวกับว่าเขาเป็นเจ้าของบ้าน

เรารักชีวิตอย่างไร สัตว์ก็รักชีวิตอย่างนั้น

คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง ใช้หน้าประโยคที่แสดงตัวอย่าง ได้แก่ เป็นต้นว่า เช่น ดังเช่น อาทิ

ตัวอย่าง เด็กๆ ควรทำตัวให้เป็นประโยชน์ เช่น ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

คำเชื่อมบอกลักษณะ ใช้หน้าประโยคบอกลักษณะหรือวิธีการ ได้แก่ โดย

ตัวอย่าง เธอทำงานโดยไม่บ่น

เขามักจะซื้อของโดยจ่ายเงินสด

ประโยคความซ้อน คือ ประโยคที่มีบทขยายเป็นประโยคเล็กซ้อนเข้ามา ซึ่งมี 2 ลักษณะ ดังนี้

- ประโยคเล็กขยายหน่วยนาม

สังเกตจากการใช้ประพันธสรรพนาม ที่ ซึ่ง อัน ผู้ นำหน้าประโยคเล็กที่เป็นประโยคขยายหน่วยนาม ในประโยคใหญ่ ดังนี้

นาม	ที่	ประโยคเล็ก
นามวลี	ซึ่ง	
สรรพนาม	อัน	
สรรพนามวลี	ผู้	
หน่วยนาม		ประโยคเล็กขยายหน่วยนามข้างหน้า

ตัวอย่าง - เธอชอบ

ที่	เขา

 ขับ รถ

(ประโยคเล็กขยายหน่วยนาม รถ ในประโยคใหญ่)

- นกน้อย

ซึ่ง	ร้อง	เสียง	หวาน	ไพเราะ

 เกาะกิ่งไม้ข้างหน้าต่างห้องฉัน

(ประโยคเล็กขยายหน่วยนาม นกน้อย ในประโยคใหญ่)

- อุบัติเหตุ

อัน	มีผล	ต่อ	สมอง

 อาจเกิดขึ้นได้

(ประโยคเล็กขยายหน่วยนาม อุบัติเหตุ ในประโยคใหญ่)

- ประโยคเล็กขยายหน่วยกริยา สืบเนื่องจากการใช้คำ “ว่า, ที่” นำหน้าประโยคเล็กที่ขยายหน่วยกริยา ในประโยคใหญ่

ตัวอย่าง - เธอบอกฉัน

ว่า	เขาจะไปต่างประเทศ

(ประโยคเล็กขยายหน่วยกริยา บอก ในประโยคใหญ่)

- ฉันดีใจ

ที่	เขามาเยี่ยมฉัน

(ประโยคเล็กขยายหน่วยกริยา ดีใจ ในประโยคใหญ่)

ลำดับคำในประโยค

เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ การเรียงคำเข้าประโยคจึงสำคัญมาก เพราะตำแหน่งของคำจะแสดงหน้าที่ของคำนั้นในประโยค และแสดงความสัมพันธ์ของคำนั้นกับคำอื่นๆ ในประโยคด้วย

ตัวอย่าง น้ำมาปลากินมด (ปลาเป็นผู้กระทำ มดเป็นผู้ถูกกระทำ)
น้ำลตมตกินปลา (มดเป็นผู้กระทำ ปลาเป็นผู้ถูกกระทำ)

ข้อสังเกต

- มีบ้างบางกรณีที่มีการเรียงคำต่างกัน แต่ความหมายของประโยคยังคงเดิม
เช่น แก้มเธอเนียนโคลน - โคลนเนียนแก้มเธอ
- มีบ้างบางกรณีที่มีการเรียงคำต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างคำยังคงเหมือนเดิม
เช่น วันนี้ฉันไปพทย์ยา - ฉันไปพทย์ยาวันนี้
- คำที่ผู้ส่งสารต้องการเน้น มักเป็นคำที่อยู่ต้นประโยค หรือท้ายประโยค
เช่น ผู้ถาม : เขาไปเชียงใหม่เมื่อไหร่
ผู้ตอบ : เขาไปเชียงใหม่เมื่อวานนี้
ผู้ถาม : เมื่อวานนี้เขาไปไหน
ผู้ตอบ : เมื่อวานนี้เขาไปเชียงใหม่

ในเรื่องทั่วไป ภาษาไทยนิยมใช้ประโยคสามัญซึ่งเรียงลำดับคำในประโยค ประธาน กริยา กรรม แต่เรายังเรียงลำดับคำเป็นประโยคกรรม และประโยคกริยาด้วย ดังนี้

ประโยคกรรม มี 2 ลักษณะ คือ

- มีประธานเป็นผู้ถูกกระทำ
  - ถูก + กริยา ใช้ในเรื่องไม่ดี ไม่เป็นที่พอใจ เช่น เขาถูกลงโทษ ถ้านำไปใช้ในเรื่องทั่วไป เช่น ข้อสอบเหล่านี้ถูกรวบรวมโดยครูภาษาไทยจะถือว่าบกพร่องเพราะใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ เพราะเรื่องทั่วไปในภาษาไทยนิยมใช้ประธานเป็นผู้แสดงอาการ ควรแก้เป็น ครูภาษาไทยรวบรวมข้อสอบเหล่านี้
  - ได้รับ + กริยา + จาก ใช้ในเรื่องดีเป็นที่พอใจ เช่น เขาได้รับเชิญจากสมาคมผู้ปกครองให้เป็นวิทยากร

2. มีกรรมอยู่ข้างหน้าประธาน เราจะใช้ประโยคลักษณะนี้เมื่อต้องการเน้นกรรม ไม่เน้นประธาน เช่น
ขนมถ้วยนี้ห้องตากไว้เอง

ประโยคกรรมลักษณะนี้อาจจะประธานไว้ในฐานที่เข้าใจก็ได้ เช่น ตึก หลังนั้นสร้างเสร็จอย่างรวดเร็ว
ด้วยเงินบริจาค

ประโยคกริยา คือ ประโยคที่มีกริยา เกิด มี ปรากฏ บังเกิด อยู่ข้างหน้าประธาน

เช่น ปรากฏเงาประหลาดที่บริเวณชายป่าด้านนั้นเสมอ

มีข่าวหลายกระแสว่าบุคคลสำคัญของประเทศทั้งสองเจรจากันเพื่อยุติสงคราม

การร้อยเรียงประโยค

ในการสื่อสาร บางทีเราใช้เพียงประโยคเดียวก็สื่อความคิดได้แจ่มแจ้งชัดเจน แต่ในบางโอกาสเรา
จำเป็นต้องใช้หลายประโยคร้อยเรียงกันให้เหมาะสมตามระเบียบของภาษา ในการนี้เราควรมีความรู้เกี่ยวกับ
ประโยคและการร้อยเรียงประโยคต่อไปนี้

การร้อยเรียงประโยคสามัญในภาษาไทยในกรณีที่มีครบทุกบทยจะเป็นดังนี้

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
บทประธาน	ขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม	ขยายกรรม	ขยายกริยา
หญิง	สาว	ชอบ	กุหลาบ	แดง	มาก

เราอาจใช้กลุ่มคำเป็นบทขยายเพื่อให้รายละเอียดมากขึ้น ดังนี้

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
บทประธาน	ขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม	ขยายกรรม	ขยายกริยา
หญิง	สาวคนสวย	ชอบ	กุหลาบ	แดงเข้ม	มากที่สุด

หลักทั่วไปในการร้อยเรียงประโยค

เพื่อความและลักษณะถ้อยคำในประโยคที่ร้อยเรียงกันอยู่จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน เนื้อความใน
ประโยคจึงจะมีเอกภาพ

เอกภาพ คือ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนถ้อยคำที่จะทำให้ประโยคต่อเนื่องเกี่ยวข้องกัน

การร้อยเรียงประโยคเกิดจากวิธีต่างๆ อันได้แก่ การเชื่อม การซ้ำ การละ และการแทน ดังนี้

☞ การเชื่อม

ประโยคให้ต่อเนื่องกัน อาจใช้หน่วยเชื่อมซึ่งเป็นสันธาน หรือสันธานวลี เพื่อสัมพันธ์เนื้อความของ
ประโยคที่มาร้อยเรียงเข้าด้วยกัน ดังได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องประโยคความรวม

☞ การซ้ำ

เป็นการแสดงความเกี่ยวข้องของประโยคใช้คำหรือกลุ่มคำที่กล่าวถึงบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์ การกระทำ หรือสภาพเดียวกันนั้นซ้ำๆ

เช่น ฉันซื้อผลไม้และขนมหวานจากสวนจตุจักร ตั้งใจจะเอาผลไม้มาฝากที่ ส่วนขนมหวานจะฝากน้อง

☞ การละ

คือ การไม่กล่าวถึงบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์ การกระทำ หรือสภาพที่ได้กล่าวไปแล้ว เพราะไม่จำเป็นต้องกล่าวซ้ำ เพื่อให้การร้อยเรียงประโยคสละสลวยมากขึ้น ดังตัวอย่าง

เช่น น้องรับประทานอาหารเช้าแล้วก็ขึ้นไปโรงเรียน

ประโยคที่ยกมานี้ละคำว่า น้อง ในประโยคหลังไว้ในฐานที่เข้าใจ

☞ การแทน

คือ การนำคำหรือวลีอื่นมาแทนการซ้ำหรือการละ ดังตัวอย่าง

เช่น - คุณพ่อคุณแม่ไม่อยู่บ้าน ท่านทั้งสองไปภูเกิด

ประโยคนี้ใช้ “ท่านทั้งสอง” แทน “คุณพ่อคุณแม่”

- เวสสันดรชาดกประกอบด้วยคาถาถึงพันคาถา ชาดกเรื่องนี้จึงยาวที่สุด

ประโยคนี้ใช้ “ชาดกเรื่องนี้” แทน “เวสสันดรชาดก”

ประโยคบกพร่อง

การร้อยเรียงประโยคที่ดีควรหลีกเลี่ยงประโยคบกพร่องในลักษณะต่างๆ ต่อไปนี้

• **ประโยคกำกวม** คือ ประโยคที่ดีความหมายได้หลายแง่ ผู้รับสารอาจเข้าใจแตกต่างกันไปได้ ประโยคกำกวมอาจเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้

- **ประโยคกำกวมเพราะเป็นคำประสมหรือไม่ใช่**

เช่น คนขับรถออกจากบ้านแต่เช้า

“คนขับรถ” อาจเป็นคำประสม ซึ่งหมายถึงอาชีพหนึ่ง หรือเป็นประโยค คนแสดงกริยาขับรถก็ได้

- **ประโยคกำกวมเพราะคำขยายขยายได้หลายที่**

เช่น ฉันไม่ชอบคนที่พูดมาก

“มาก” อาจขยายคำกริยา “พูด” หรือขยายคำกริยา “ชอบ” จะแก้ไขความกำกวมได้โดยหยุดจังหวะเสียงให้ถูก ถ้าหยุดหลังคำกริยา “พูด” มาก จะขยายกริยา “ชอบ” แต่ถ้าหยุดหลังคำกริยา “ชอบ” มาก จะขยายกริยา “พูด”

- **ประโยคกำกวมเพราะคำกริยา “ตาย”**

เนื่องจากคำกริยา “ตาย” เป็นคำกริยาที่ใช้กับ คน สัตว์ ต้นไม้ หรือรถ ก็ได้ ดังนั้นถ้าข้างหน้ากริยาคำนี้มีทั้ง คน สัตว์ และรถ อาจจะทำให้ผู้รับสารเข้าใจต่างกันได้

เช่น เขาขับรถชนต้นไม้ตาย

บางคนเข้าใจว่า เขาตาย บางคนเข้าใจว่า รถตาย และบางคนอาจจะเข้าใจว่า ต้นไม้ตาย

- ประโยคกำกวมเพราะใช้โครงสร้างประโยค “ไม่ + กริยา + เหมือน + คำนาม”
เช่น เขาไม่หล่อเหมือนพ่อ

ความกำกวมเกิดจากคำกริยาที่ละไว้หลังคำนามนั้นปฏิเสธหรือไม่ เช่น ประโยคที่ยกมานี้บางคนเข้าใจว่า พ่อหล่อ แต่บางคนเข้าใจว่า พ่อไม่หล่อ

- ประโยคกำกวมเพราะคำที่ใช้อาจเป็นได้หลายชนิดหรือหลายความหมาย
เช่น คนจับเชือกควรจะเป็นคนสาว
คำว่า “สาว” อาจเป็นคำกริยา หรือเป็นคำวิเศษณ์ก็ได้

- ประโยคไม่กระชับหรือไม่กะทัดรัดหรือเยิ่นเย้อ คือ ประโยคที่ใช้คำฟุ่มเฟือย ดังนี้

- การใช้คำเกินความจำเป็น เช่น การใช้ มีความ ทำการ กระทำการ เป็นการ นำหน้าคำกริยาซึ่งเราสามารถตัดคำเหล่านี้ออกโดยคงความหมายเดิมไว้ได้ครบถ้วน
เช่น มีความยินดี ทำการสัมภาษณ์ กระทำการซ่อมแซม

ควรใช้ว่า

ยินดี สัมภาษณ์ ซ่อมแซม จะกระชับกะทัดรัดกว่า

การใช้คำเกินความจำเป็นอาจเกิดจากการใช้คำเชื่อมหรือคำแทนโดยไม่จำเป็น หรือผูกประโยคอย่างสำนวนภาษาต่างประเทศ

- เช่น - อย่าฆ่าซึ่งสัตว์ อย่าตัดซึ่งชีวิตมนุษย์
  - นักเรียนควรสนใจในการเรียน
  - เขาได้รับความพอใจในการที่ได้รับเลือกเป็นประธาน
- จะเห็นได้ว่าคำที่เป็นตัวหนาใช้เกินมา ตัดออกได้โดยไม่เสียความ

- การใช้คำหรือข้อความซ้ำความ สามารถตัดคำหรือข้อความที่ซ้ำความออกได้โดยที่ความหมายเหมือนเดิม

- เช่น - อนุชนรุ่นหลัง
- ผลสืบเนื่องที่ตามมา
- แจกฟรีไม่คิดมูลค่า

- ประโยคไม่สอดคล้องหรือประโยคที่มีความหมายไม่สัมพันธ์

ประโยคไม่สอดคล้อง คือ ประโยคที่สัมพันธ์เนื้อความผิด หรือขาดสัมพันธ์ภาพ ได้แก่ ประโยคที่ใช้สันธานหรือคำเชื่อมประโยคที่แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อความผิดพลาด

- เช่น - ผลิตภัณฑ์ที่หัตถกรรมทำรายได้สูงให้แก่อำเภอนี้ และเป็นแหล่งผลิตปลาเค็มที่มีชื่อเสียง
ประโยคนี้ใช้คำเชื่อม “และ” ผิดพลาด ควรเปลี่ยนเป็น “ซึ่ง”

- เขาไม่เพียงแต่เป็นวิศวกรที่มีชื่อเสียงเท่านั้น บ้านของเขายังปล่อยให้ทรุดโทรม

คำเชื่อม “ไม่เพียงแต่...ยัง...ด้วย” ใช้เชื่อมประโยคที่มีเนื้อความสัมพันธ์ในทางเสริมความไปทางเดียวกันไม่ขัดแย้งกัน ควรแก้ไขเป็น เขาไม่เพียงแต่เป็นวิศวกรที่มีชื่อเสียงเท่านั้น เขายังเป็นอาจารย์ที่มีลูกศิษย์ลูกหามากมายอีกด้วย

- ประโยคไม่จบความ

ประโยคไม่จบความ คือ ประโยคที่เนื้อความยังไม่ครบ ซึ่งเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้

1. ประโยคไม่สมบูรณ์ ในลักษณะต่อไปนี้

ประโยคที่ใช้คำเชื่อมของความซ้อน “ที่ ซึ่ง อัน ผู้” แต่ขาดภาคแสดงของประโยคหลักในลักษณะนี้ถือว่า มีโครงสร้างเป็นกลุ่มคำ ไม่ใช่ประโยคความซ้อนสมบูรณ์ และเป็นประโยคไม่จบความ

เช่น - คนที่เชื่อมั่นในตนเองและไม่เคยหวังพึ่งผู้อื่นเลย

ประโยคที่ใช้คำเชื่อมของความซ้อน “ว่า” แต่ไม่มีภาคแสดงของประโยคเล็ก

เช่น - การขาดแคลนน้ำเพราะความแห้งแล้งทำให้พบว่า ผู้ป่วยด้วยโรคท้องเสียจำนวนมาก

ในเขตกรุงเทพฯ และเขตใกล้เคียง

2. ประโยคที่เนื้อความไม่ครบ

ประโยคไม่จบความอาจจะอยู่ในลักษณะที่เนื้อความไม่ครบ ใช้คำกริยาบางคำที่ต้องมีคำกริยาอื่นมาใช้ร่วมด้วยจึงจะครบความ

เช่น - นักวิทยาศาสตร์นำส่วนต่างๆ ของพืชซึ่งสามารถใช้ทำสมุนไพรได้

กริยา “นำ” จะต้องมีคำกริยาอื่นมาใช้ร่วมด้วยจึงจะครบความ

เช่น - นักวิทยาศาสตร์นำส่วนต่างๆ ของพืชซึ่งสามารถใช้ทำสมุนไพรได้ไปทำยา

แบบฝึกหัด

- ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของความเคี้ยว
  - 1) ผลไม้เมืองหนาวหลายชนิดจะมีน้ำตาลฟรักโทสมากกว่าผลไม้เมืองร้อน
  - 2) ภาวะไขมันไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูงเกิดจากการรับประทานน้ำตาลฟรักโทสมากเกินไป
  - 3) การควบคุมอาหารมีความสำคัญมากเพราะทำให้น้ำหนักตัวลดลงได้อย่างรวดเร็ว
  - 4) การลดไขมันไตรกลีเซอไรด์ในชั้นแรกควรจะควบคุมอาหารโดยเฉพาะอาหารกลุ่มแป้ง
- ข้อใดเป็นประโยชน์ความช้อน
  - 1) ปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตมีบทบาทอย่างมากทั้งในหมู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่
  - 2) โลกของอินเทอร์เน็ตมีสารประโยชน์ ความบันเทิง ความรู้ และการสื่อสารมากมาย
  - 3) ทุกวันนี้เราจะสังเกตเห็นว่ามีอินเทอร์เน็ตคาเฟ่แฝงอยู่ในธุรกิจหลายประเภท
  - 4) ในร้านอาหาร โรงแรม สปา ห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาลบางแห่งมีมุมของอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ทั้งนี้
- ข้อใดเป็นประโยชน์สมบูรณ์
  - 1) หัวข้อการสนทนาเรื่องความเป็นเลิศในกีฬายิมนาสติกของประเทศจีน
  - 2) การศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อการพัฒนากีฬายิมนาสติก
  - 3) การแข่งขันยิมนาสติกอย่างต่อเนื่องและการสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ
  - 4) ประเทศจีนให้ความสำคัญกับกีฬายิมนาสติกมายาวนานต่อเนื่อง
- ข้อใดเป็นประโยชน์ความเคี้ยว
  - 1) เครื่องปั้นดินเผาก่อนประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกคือเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านเชียง
  - 2) เครื่องปั้นดินเผาที่บ้านเชียงส่วนใหญ่เป็นหม้อลายเขียนสีรูปวงกลมม้วนคล้ายลายกันหอย
  - 3) หลักฐานทางโบราณคดีแสดงว่าบ้านเชียงเป็นแหล่งอารยธรรมสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - 4) คณะกรรมการมรดกโลกประกาศให้แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงเป็นมรดกโลกเมื่อ พ.ศ. 2535
- ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ความช้อน
  - 1) คนไทยนิยมทำอาหารตามฤดูกาลซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติ
  - 2) ปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว อากาศที่เปลี่ยนแปลงทำให้คนเป็นไข้หวัด
  - 3) เย็นนี้แม่บ้านจะทำแกงส้มดอกแคและผัดผักรวม
  - 4) เชื่อกันว่าการรับประทานแกงร้อนๆ จะช่วยแก้ไข้หวัดในระยะเวลาเปลี่ยนฤดูได้
- ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์
  - 1) การดำเนินงานธุรกิจหรือการประกอบอาชีพต้องมีความพอเพียง
  - 2) เศรษฐกิจพอเพียงมิได้จำกัดเฉพาะเกษตรกรหรือชาวไร่ชาวนาเท่านั้น
  - 3) เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นให้เกษตรกรสามารถดูแลตัวเองได้
  - 4) การบริหารจัดการเศรษฐกิจที่ทำให้คนสามารถดูแลตัวเองให้อยู่ได้โดยไม่ต้องร่อน

7. ประโยคในข้อใดใช้คำพุ่มเพื่อย
  - 1) เขาคงจะหิวแล้วได้ยืนไปเองว่าฉันเรียกเขา
  - 2) สาววัยรุ่นบางคนชอบสวมสร้อยเล็กๆ ที่ข้อเท้า
  - 3) ครีมนี้อาจมีสรรพคุณในการที่จะทำการลบเลือนรอยแผลเป็น
  - 4) นักข่าวรุมล้อมนายกรัฐมนตรี เพื่อสัมภาษณ์เรื่องเครื่องบินตก
8. ข้อใดใช้ภาษากำกวม
  - 1) ผู้ป่วยถูกย้ายไปจากห้องพิเศษ
  - 2) เจ้าหน้าที่เข็นรถคนไข่ออกไปแล้ว
  - 3) ผู้ที่บาดเจ็บเล็กน้อย แพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้
  - 4) เมื่อท่านประสงค์จะใช้บริการของโรงพยาบาล โปรดทำตามขั้นตอน
9. ข้อใดใช้คำพุ่มเพื่อย
  - 1) ทหารในขบวนสวนสนามเดินอกผายไหล่ผึ่ง
  - 2) คุณยายขอให้ฉันกับญาติที่บุกรุกที่ดินเล็กแล้วต่อกัน
  - 3) ฉันต้องทนฟังเขาชี้แจงเหตุผลแม้จะไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย
  - 4) พ่อแม่ชื่นชมปิติยินดีที่ลูกสาวสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก
10. เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาแสดงลำดับความในคำอธิบายวิธีทำอาหารต่อไปนี้เป็นขั้นตอนที่ต่อจากขั้นตอนที่ 4
  1. ปั่นทอดมันเป็นแผ่นกลม นำไปทอดจนสุก
  2. ใส่ไข่ไก่ ถั่วฝักยาวซอย ใบมะกรูดซอย นวดต่อไป
  3. ผสมเนื้อปลาทรายกับน้ำพริกแกงเผ็ด นวดให้เข้ากัน
  4. พรมน้ำเกลือที่ละเอียดขณะนวด แล้วนวดจนเหนียวได้ที่
  5. ตักทอดมันขึ้นพักไว้ให้สะเด็ดน้ำมัน เสิร์ฟพร้อมอาจาด
  - 1) ข้อ 1.
  - 2) ข้อ 2.
  - 3) ข้อ 3.
  - 4) ข้อ 5.

เฉลย

1. 3)   2. 3)   3. 4)   4. 2)   5. 3)   6. 4)   7. 3)   8. 2)   9. 4)   10. 4)

ภาษากับเหตุผล

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์ใช้แสดงเหตุผลและพัฒนาสมรรถภาพในการใช้เหตุผลของตน เพราะในกระบวนการใช้เหตุผลจะมีขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน มนุษย์จึงควรต้องมีความเข้าใจในวิทยาการที่สำคัญที่เรียกว่า “ตรรกวิทยา”

ความหมายของ “เหตุผล”

เหตุ คือ สิ่งที่เป็นต้นกำเนิด หรือทำให้เกิดสิ่งอื่นตามมา โดยจะเกิดจากปรากฏการณ์ หรือการกระทำ ซึ่งอาจเรียกว่า “สาเหตุ” หรือ “มูลเหตุ” ก็ได้

ผล คือ สิ่งที่เกิดตามมาจากเหตุ โดยผลของเหตุอย่างหนึ่ง อาจกลายเป็น เหตุของผลอีกอย่างหนึ่ง ต่อเนื่องไป ซึ่งอาจเรียก “ผล” ว่า “ผลลัพธ์” ก็ได้

เหตุผล คือ ความคิดหลัก (กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริง ข้อมูล) ใช้สนับสนุน ข้อสรุป (ข้อสังเกต ข้อคิด ข้อตัดสินใจ ข้อวินิจฉัย ข้อยุติ)

เนื่องจากเราใช้เหตุผลสนับสนุนข้อสรุป เราอาจเรียกว่าเหตุผลว่า “ข้อสนับสนุน” ก็ได้ บางกรณีส่วนที่เป็นเหตุผล อาจเป็น “สมมติฐาน” หรือหลักความจริงที่ไม่ใช่หลักทั่วไปตามธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่สมมติขึ้นมาเองว่าเป็นจริง เช่น ทฤษฎีบทต่างๆ ในเรขาคณิต ที่ถูกสมมติขึ้นมาว่าเป็นจริงตามหลักคณิตศาสตร์ เป็นต้น

การแสดงเหตุผลต้องประกอบด้วย .....

ภาษาที่ใช้แสดงเหตุผล

ภาษาที่ใช้แสดงเหตุผลมี 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ใช้สำนวนแสดงเหตุผล แบ่งเป็น 5 กลุ่ม

1.1 เรียงเหตุก่อนผล ; เพราะ-จึง- -จึง- -ดังนั้น-จึง- โดยเหตุที่-จึง- -เป็นผลให้- -จน-
-ในที่สุด- -ถึงกับ-

เพราะเธอมาฉันจึงไป

การทำศัลยกรรมเป็นผลให้เธอจมูกโด่ง ฯลฯ

1.2 เรียงผลก่อนเหตุ ; -เพราะ- -เนื่องด้วย- -โดยเหตุที่- -เป็นผลมาจาก-

เธอสวยเพราะมีดหมอ

ฉันมีแฟนเป็นตำรวจโดยเหตุที่คาดไม่ถึง ฯลฯ

1.3 บอกสาเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข ; ถ้า, หาก, ต่อเมื่อ, ในเมื่อ, เว้นแต่, นอกจาก, เว้นเสียแต่, ถ้าเผื่อว่า

ถ้าเธอมาฉันจะไป

ฉันจะไปต่อเมื่อเธอมา

ในเมื่อรักยังคงค้างคา รีบบอกมาให้ทำไง ฯลฯ

- 1.4 บอกสาเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง ; แม่, ถึง + ประธาน, แม้ว่า, ทั้งๆ ที่, ถึงแม้ว่า
ถึงเขาหลอกแต่เต็มใจให้หลอก
แม้ว่าจะอึดแต่ก็ซ้าใจ
ทั้งๆที่รู้อยู่ก็ยังรัก ฯลฯ
- 1.5 บอกผลลัพธ์ที่เป็นจุดประสงค์ ; เพื่อ, เมื่อ, สำหรับ
เพื่อเธอฉันจึงทำ
เมื่อเธอจะเหลียวมอง ฉันจึงได้ยืนอยู่ตรงนี้ ฯลฯ

2. ไม่ใช่สันธานแสดงเหตุผล สำหรับข้อความที่แสดงเหตุผลบางครั้งเมื่อไม่ต้องการแสดงความเป็นเหตุผลที่ชัดเจนเกินไป อาจไม่มีคำสันธานปรากฏก็ได้ แต่โดยเนื้อความก็บ่งบอกได้ว่าส่วนใดคืออะไร วิธีการพิจารณาให้เราลองเติมคำสันธานเข้าไปในข้อความเหล่านั้นเอง เช่น

- ฝนตก รถติด = เพราะฝนตก รถจึงติด (เหตุก่อนผล)
 ดื่มอย่าซ้าบ = หากดื่ม อย่าซ้าบ (เงื่อนไข) หากดื่มจะเป็นเหตุให้เมา ผลก็คือ การห้ามซ้าบรถ
 วินัยเริ่มที่บ้าน สอนลูกหลานให้มีระเบียบ = เพราะว่าวินัยเริ่มที่บ้าน จึงควรสอนลูกหลานให้มีระเบียบ

3. สังเกตกลุ่มคำบ่งชี้โดยตรง เช่น เหตุผลก็คือ ข้อสรุปก็คือ

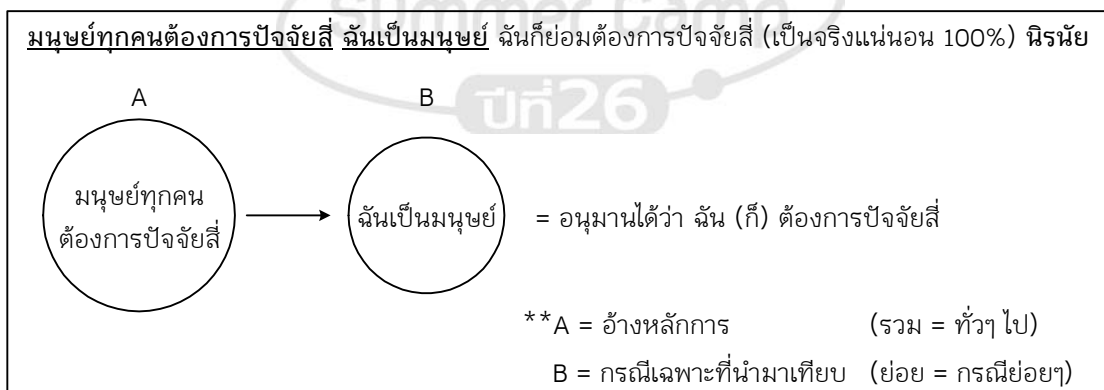
4. ใช้เหตุผลหลายประการประกอบกัน กรณีนี้ทำเพื่อเพิ่มน้ำหนักให้กับข้อสรุป เช่น

- เพราะฝนตก รถติด ไฟดับ น้ำท่วมชอย ไฟไหม้บ้าน ฉันจึงมาพบเธอสาย
 = ฝนตก รถติด ไฟดับ น้ำท่วมชอย ไฟไหม้บ้าน เป็น .....
 ส่วน ฉันมาพบเธอสาย เป็น .....

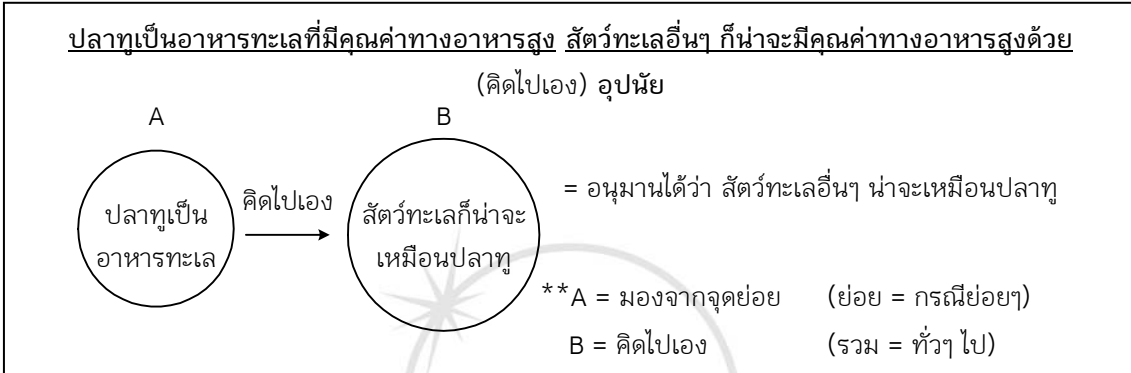
กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน

การอนุมาน คือ กระบวนการหาข้อสรุปจากเหตุผล (เดาอย่างมีเหตุผล) ซึ่งการจะอนุมานเรื่องใดๆ ได้หรือไม่ได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับ ข้อมูลที่กำหนดให้ มีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

- การอนุมานด้วยวิธีนิรนัย (Deduction) แสดงเหตุผลจากส่วนรวม → ย่อย
 สมเหตุสมผล/เป็นจริงแน่ ↓ อ่างหลักการ ยกกรณีเฉพาะมาเทียบ

- การอนุมานด้วยวิธีอุปนัย (Induction) แสดงเหตุผลจากส่วนย่อย → รวม
 ยังสรุปไม่ได้ 100%
 ↓ ↓
 มองจากจุดย่อย รวมเรื่องย่อยเป็นความคิดเห็น

การแสดงทรรศนะ

การคิด คือ การทำงานของจิตใจหรือสมองในขณะที่พยายามหาคำตอบให้บางสิ่ง

ความคิด คือ ผลของการคิด

โดยทั้ง 2 กระบวนการข้างต้น สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือของการคิด และเป็นเครื่องแสดงความคิด ซึ่งการแสดงความคิดนี้ คือ การแสดงทรรศนะ ด้วยเหตุที่ การคิดและความคิด มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง เราควรมองภาพให้ออกกว่า ถ้าใครมีความสามารถทางภาษาสูง คนนั้นก็จะมีความสามารถทางการคิดสูงด้วย เพราะอย่าลืมว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิด และเป็นเครื่องถ่ายทอดความคิด ถ้าเรียบเรียงไม่ดีก็ถ่ายทอดไม่รู้เรื่อง

ทรรศนะ คือ ความคิดเห็น ≠ ข้อเท็จจริง การแสดงทรรศนะก็คือการแสดงความคิดเห็นออกมา จะมีคำบ่งชี้ว่า เช่น น่าจะ คงจะ อาจจะ ควรจะ (ไม่ 100%)

ภาษากับการแสดงทรรศนะ		
ใช้คำกริยาหรือกลุ่มคำกริยา	ใช้คำหรือกลุ่มคำ	ใช้กลุ่มคำขยาย
ผมคิดว่า	คง (จะ)	อย่างไม่ต้องสงสัย
ดิฉันเห็นว่า	อาจ (จะ)	เป็นไปได้ยาก
เราเข้าใจว่า	ควร (จะ)	อย่างเต็มความสามารถ
ที่ประชุมมีมติว่า	น่า (จะ)	แน่นอน
ผมขอเสนอว่า	สมควร (จะ)	
ข้าพเจ้าขอสรุปว่า	พึง (จะ)	
	มัก (จะ)	

การโต้แย้ง

การโต้แย้ง คือ การแสดงทรรศนะที่ต่างกัน (ดังนั้นสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากเรื่องการแสดงทรรศนะได้) โดยต่างฝ่ายต่างหาเหตุผลมาสนับสนุนทรรศนะตนและคัดค้านทรรศนะของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งโครงสร้างของการโต้แย้งจะประกอบด้วยทรรศนะที่มีข้อสรุปไม่ตรงกัน 2 ทรรศนะ และเหตุผลที่ผู้แสดงทรรศนะจะหามาหักล้างทรรศนะของอีกฝ่าย

โต้แย้งจะมีเหตุผล $\neq$ โต้เถียงจะมุ่งเอาชนะและถืออารมณ์เป็นหลัก

การโต้แย้งกันนั้นหากไม่คำนึงถึงมารยาทก็จะทำให้บานปลายเป็นการโต้เถียงได้ ดังนั้นคู่โต้แย้งควรมีมารยาทในการโต้แย้งแก่กัน

มารยาทในการโต้แย้ง ต้องคำนึงถึงวัจนภาษา (ภาษาพูด, เขียน) และอวัจนภาษา (กิริยาท่าทาง, สัญลักษณ์)

- มารยาทการใช้วัจนภาษา ให้คำนึงถึงมารยาทของไทยไว้มาก ๆ คือ ไม่ก้าวร้าว เคารพผู้อาวุโส ตำแหน่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- มารยาทการใช้วัจนภาษา
  1. ใช้ภาษานุ่มนวล สุภาพ เช่น ในความคิดผม ผมเห็นว่า...
  2. ไม่ควรแสดงออก คือ ไม่แสดงออกด้วยภาษาหรือสีหน้าตรง ๆ ว่าตนเองมีทรรศนะที่ตรงกันข้าม เช่น ผมไม่เห็นด้วย, คุณกล่าวอย่างนี้ไม่ถูกต้อง, ความเห็นของคุณใช้ไม่ได้
  3. ไม่บอกว่าตนดีกว่า เช่น ความคิดเห็นของผมดีกว่าของคุณ
  4. จงพูดคำว่า “ขอ” ให้ชิน เช่น ขอให้ผมได้เสนอความคิดเห็นเล็กน้อย, ผมขอชี้แจงเพิ่มเติมจากคุณ

การโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจเป็นกลวิธีที่จะทำให้ผู้รับสารยอมเปลี่ยนความเชื่อ ทรรศนะคติหรือค่านิยมของตน เป็นการใช้ศิลปะการสื่อสาร ไม่ใช่บอกตรง ๆ ซึ่งการโน้มน้าวใจนี้จะต้องไม่ใช่การบังคับหรือขู่เข็ญ

กลวิธี มีดังนี้

1. แสดงความน่าเชื่อถือของบุคคลผู้โน้มน้าวใจ
2. แสดงความหนักแน่นของเหตุผล
3. แสดงให้ประจักษ์ถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน
4. แสดงทางเลือกด้านดีและด้านเสีย
5. สร้างความหรรษาแก่ผู้รับสาร
6. เราให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า

ประเภทการโน้มน้าวใจ

1. คำเชิญชวน ใช้กับเรื่องที่ดี เช่น เชิญชวนทำบุญปล่อยโค-กระบือ ร่วมกันประหยัดพลังงาน
2. โฆษณา เอาไว้เสนอขายสินค้า หรือบริการ ซึ่งเป็นได้ทั้งด้านบวกและลบ ต้องศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ อาจจะกล่าวเกินจริงบ้างแต่ก็ยังอยู่ในกรอบที่เหมาะสม เช่น โฆษณานมผง สายการบิน ฯลฯ
3. โฆษณาชวนเชื่อ คือ โฆษณาที่กล่าวเกินจริงไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามเหตุผลและข้อเท็จจริง เช่น โฆษณาครีมหน้าแดงใน 3 วัน, ลดความอ้วนภายใน 24 ชั่วโมง

แบบฝึกหัด

- ข้อใดเป็นโครงสร้างของการแสดงเหตุผลในข้อความต่อไปนี้
เชื้อใช้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วจากคนสู่คน / ด้วยเป็นเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ / และติดต่อกันได้ง่าย
  - 1) ข้อสนับสนุน ข้อสนับสนุน ข้อสรุป
  - 2) ข้อสนับสนุน ข้อสรุป ข้อสนับสนุน
  - 3) ข้อสรุป ข้อสรุป ข้อสนับสนุน
  - 4) ข้อสรุป ข้อสนับสนุน ข้อสนับสนุน
- ข้อใดมีการใช้เหตุผล
  - 1) การแพทย์แผนไทยมีรากฐานมาจากความพอดี หรือความสมดุลของชีวิตทั้งด้านการกินอาหาร และการขับถ่าย
  - 2) ชีวิตคนไทยยังคงผูกพันกับสมุนไพรและใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันตรงตามตำราการแพทย์แผนไทย
  - 3) ถึงแม้ยาสมุนไพรหลายขนานจะให้ประโยชน์ในการรักษาโรค แต่ถ้าไม่จำเป็นควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรกินพร่ำเพรื่อ
  - 4) คนไทยเรียนรู้และสืบทอดการใช้พืชสมุนไพรเป็นยาและอาหารจากบรรพบุรุษ คนเดิมนักแก่มากมีสุขภาพดีและอายุยืน
- ข้อใดมีวิธีแสดงเหตุผลต่างกับข้ออื่น
  - 1) บุญยืนไม่ยอมไปโรงเรียน เขาไม่สบายและไม่มีการบ้านไปส่งครู
  - 2) บุญเพ็ญร้องเพลงลูกทุ่งไพเราะมาก คุณครูส่งเธอเข้าแข่งขันกับโรงเรียนอื่น
  - 3) บุญมาอ่านหนังสือเรียนทุกวัน เขาอยากเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยให้ได้
  - 4) บุญรักษาตัดสินใจไปเรียนต่อต่างประเทศ คุณพ่อคุณแม่ทำกิจการร้านอาหารอยู่ที่นั่น
- ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้
มีข้อเสนอให้รัฐสภาพิจารณาแยกพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ คือ ผาง แม่อาลัย ไชยปราการ ตั้งเป็น “จังหวัดผาง” การตั้งจังหวัดใหม่มีเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาหลายอย่าง อาทิ ควรมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5,000 ตารางกิโลเมตร ประชากรไม่น้อยกว่า 600,000 คน อำเภอทั้ง 3 ข้างต้นมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 2,135 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรรวม 249,096 คน
  - 1) จังหวัดใหม่ควรชื่อ “จังหวัดผาง” หรือไม่
  - 2) เกณฑ์การตั้งจังหวัดใหม่เหมาะสมหรือไม่
  - 3) พื้นที่ 3 อำเภอควรแยกมาตั้งเป็นจังหวัดใหม่หรือไม่
  - 4) รัฐสภาพมีอำนาจในการตั้งจังหวัดใหม่หรือไม่

5. ข้อใดไม่มีการโน้มหน้าใจ
  - 1) สถาบันอบรมการวางแผนการขายแบบเหนือชั้นทุกชั้นตอน
  - 2) ศูนย์หัวใจให้บริการตรวจวินิจฉัย รักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด
  - 3) ตลาดน้ำกลางเมืองหลวงที่ยังคงอนุรักษ์ภาพชีวิตแบบโบราณ
  - 4) กระจกส่องหน้าที่เพิ่มลูกเล่นเอาใจสุภาพสตรีผู้รักสวยรักงาม
6. ข้อความต่อไปนี้ไม่ใช้กลยุทธ์โน้มหน้าใจตามข้อใด

หมู่บ้านท่ามกลางธรรมชาติร่มรื่น อากาศบริสุทธิ์ เหมาะแก่การสร้างเสริมสุขภาพสภาพแวดล้อมดีเต็นจนมีรางวัล 4 ปีซ้อนเป็นประกัน

  - 1) แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูล
  - 2) ชี้ให้เห็นประโยชน์ของผู้รับสาร
  - 3) นำเสนอจุดเด่นของสินค้า
  - 4) ใช้คำเร้าอารมณ์

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 7-8

1. “ครูครับ ครูบอกชื่อบทละครผิดหรือเปล่าครับ”
  2. “ครูครับ บทละครเรื่องนั้นชื่ออภัยนุราชหรือเปล่าครับ”
  3. “ครูครับ บทละครเรื่องนั้นชื่ออภัยธิดาไชหรือครับ”
  4. “ครูครับ ครูช่วยบอกชื่อบทละครอีกที่ได้ไหมครับ”
7. คำกล่าวของนักเรียนตามข้อใดเหมาะจะเติมในช่องว่างข้อความนี้
- ครู : “นักเรียนรู้ไหม สุนทรภู่ท่านแต่งวรรณคดีไว้หลายสิบเรื่อง แต่ที่เป็นบทละครมีเพียงเรื่องเดียว คือ อภัยธิดาไช”
- นักเรียน : .....
- ครู : “เออ ใช่จ๊ะ จริงของเธอ ขอบใจนะจ๊ะ”
- 1) ข้อ 1.
  - 2) ข้อ 2.
  - 3) ข้อ 3.
  - 4) ข้อ 4.
8. คำกล่าวของนักเรียนตามข้อใดเป็นการกล่าวแย้งเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง
- 1) ข้อ 1.
  - 2) ข้อ 2.
  - 3) ข้อ 3.
  - 4) ข้อ 4.

9. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้ว่าเป็นคุณสมบัติของน้ำทับทิมตามบทโฆษณาต่อไปนี้

สาวน้อยหุ่นดี ยิ้มแย้มแจ่มใส
คิดดี ทำดี คนนี้
ดื่มน้ำทับทิมพลอยแสงเป็นประจำ

- 1) มีรสชาติดี
  - 2) เหมาะแก่คนรุ่นใหม่
  - 3) มีประโยชน์ต่อสุขภาพ
  - 4) เหมาะแก่สตรี
10. บุคคลตามข้อใดทำตามคำแนะนำวิธีป้องกันโรคระบาดที่ว่า “กินของร้อน ใช้ช้อนกลาง ล้างมือให้สะอาด”

- สุภาใช้ช้อนกลางตักแกงจืดเข้าปากตัวเอง
- สุภาพชอบดื่มแต้ก้าแพร์ร้อนใส่นม
- สุพิศใช้สบูฟอกมือทุกครั้งเมื่อกลับถึงบ้าน
- สุพงศ์กินต้มยำที่เพิ่งทำเสร็จแทนอาหารประเภทยำ

- 1) สุภาและสุภาพ
  - 2) สุภาพและสุพิศ
  - 3) สุพิศและสุพงศ์
  - 4) สุพงศ์และสุภา
11. จากข้อความต่อไปนี้ ก. คืออะไร

- ผู้บริโภคนิยมเลือกซื้อ ก. จากจีนมากกว่าเพราะเมล็ดโตกว่า
- ก. สายพันธุ์ไทยมีสารต้านอนุมูลอิสระสูงกว่าสายพันธุ์จีน
- ผู้วิจัยพบว่า ก. สายพันธุ์ไทยทำเป็นแป้งที่มีคุณภาพมากกว่า®
- ก. เป็นส่วนประกอบที่ใช้ทำขนมไทยหลายชนิด
- เจ้าของบึงมักตัดดอกขายมากกว่าจะรองจนกว่าจะได้ ก.

- 1) เมล็ดถั่วเหลือง
  - 2) เมล็ดข้าวสาลี
  - 3) เมล็ดทานตะวัน
  - 4) เมล็ดบัว
12. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากคำพูดต่อไปนี้

“จากการทดสอบทักษะภาษาไทยของนักศึกษา 400 คน มีผู้อยู่ในเกณฑ์ดีเพียง 30 คน ไม่มีผู้ที่ได้คะแนนในเกณฑ์ดีมากเลย อย่างไรก็ตามไม่เรียกว่าวิกฤตได้อย่างไร”

- 1) ผู้พูดเห็นว่าผลการทดสอบทักษะการใช้ภาษาไทยไม่น่าพอใจ
- 2) ผู้พูดวิตกว่าการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยถึงขั้นต้องปรับปรุง
- 3) ผู้พูดเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัย
- 4) ผู้พูดเห็นว่าไม่มีประโยชน์ที่จะจัดการทดสอบทักษะภาษาไทยในมหาวิทยาลัย

13. ข้อใดไม่น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการหยุดประโยคต่อไปนี้ “น่าจะดีนะ เราจะได้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย”
- 1) การประกาศให้นิคมอุตสาหกรรมเป็นเขตปลอดมลพิษ
  - 2) การรณรงค์ให้ใช้เตาเผาขยะแบบไร้ควันพิษในโรงงาน
  - 3) การอนุญาตให้ค้าขายบนทางเท้าได้โดยไม่มีวันหยุด
  - 4) การเปลี่ยนสถานีขนส่งเป็นสวนสาธารณะกลางเมือง
14. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้
- การทำฟู้กันจิ้นจากชนสัตว์เริ่มด้วยการเลือกวัสดุ ทำความสะอาด สาง แล้วประกอบเข้ากับด้าม โดยต้องระวังให้ชนของปลายฟู้กันเรียงเท่ากันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้หน้าหมีกเดินสม่ำเสมอ
- 1) คุณค่า
  - 2) วิธีทำ
  - 3) ชนิดของวัสดุ
  - 4) ความประณีตในการทำ

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 15-16

เรารู้สึกได้ถึงความแตกต่างเมื่อเราปลุกส้มแบบเกษตรอินทรีย์ เราไม่ได้ลงทุนมาก ตั้งแต่ต้นปีมาใช้ไปไม่กี่พันบาท ชาวบ้านไม่เหม็นยาเคมี ไม่มีมลภาวะ สภาพร่างกายเราดีขึ้นทันตาเห็น ตอนแรกคิดว่าทำยาก เดี๋ยวนี้รู้แล้ว อยากให้คนปลุกส้มแบบใช้สารเคมีหันมาทำแบบเรากันมากขึ้น

15. ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น
- 1) ผู้พูดเพิ่งเริ่มอาชีพเกษตรกรรมเป็นครั้งแรก
  - 2) ไร่ส้มอินทรีย์ทำได้ง่ายและได้ผลดีหลายด้าน
  - 3) การปลุกส้มแบบใช้สารเคมีมีต้นทุนสูงกว่าแบบอินทรีย์มาก
  - 4) ผู้พูดพอใจที่แข็งแรงขึ้นเพราะไม่ต้องสูดดมสารเคมี
16. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้พูด
- 1) บอกกล่าวให้คนรู้จักผลงานเกษตรอินทรีย์ที่ตนทำอยู่
  - 2) ตักเตือนให้คนระวังในการกินส้มที่ปลูกแบบใช้สารเคมี
  - 3) ชักชวนเพื่อนเกษตรกรให้เปลี่ยนมาทำไร่แบบเกษตรอินทรีย์
  - 4) แนะนำคุณค่าของส้มที่ได้จากไร่แบบเกษตรอินทรีย์

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 17-18

คนเราถึงจะเป็นใหญ่ปานใดก็ดี ยังคงมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ใหญ่กว่า ซึ่งถ้าเป็นผู้มีความคิดชอบก็จะต้องเคารพ นับถือ แม้พระบรมศาสดาที่เราานิยามว่าประเสริฐกว่ามนุษย์ทั้งปวงก็ยังคงทรงแสดงคารวะต่อพระธรรม

17. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้ว่าเป็นบุคลิกลักษณะของผู้เขียน

- 1) มีคุณธรรม
- 2) อ่อนน้อมถ่อมตน
- 3) มีความคิดเฉียบคม
- 4) มีความรู้ทางวิชาการสูง

18. ผู้เขียนใช้วิธีการนำเสนอตามข้อใด

- 1) ยกตัวอย่างประกอบให้เห็นจริง
- 2) เปรียบเทียบให้เห็นภาพ
- 3) อธิบายโดยการนิยาม
- 4) บรรยายให้รู้กระจ่างชัด

19. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้

การไม่กินอาหารเช้าจะทำให้ร่างกายขาดพลังงานและจะมีผลต่อการเรียนรู้และความจำ เพราะสารอาหารหลักที่ให้พลังงานคือกลูโคสจากอาหาร ดังนั้นการกินอาหารเช้าจึงทำให้สมองทำงานได้ดี โดยเฉพาะเด็กนักเรียนจะช่วยให้มีสมาธิในการเรียน

- 1) นักเรียนควรกินอาหารเช้าเพราะจะช่วยให้เรียนหนังสือได้ดีขึ้น
- 2) ผู้ใหญ่อาจงดอาหารเช้าได้เพราะไม่ได้อยู่ในวัยเรียน
- 3) ทุกคนควรกินอาหารเช้าเพราะจะช่วยการทำงานของสมอง
- 4) อาหารเช้ามีประโยชน์เพราะทำให้ร่างกายได้รับพลังงาน

20. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้

ตำราอาหารจีนยกให้สาลีเป็น “สุดยอดแห่งผลไม้” เนื่องจากมีรสชาติหวานเย็นและมีคุณค่าทางอาหารสูง เพราะมีธาตุอาหาร เช่น เบตาแคโรทีนและวิตามินซี สาลีมีหลายพันธุ์ แต่ที่แพร่หลายก็คือสาลีหอมและสาลีหิมะ

- 1) ข้อมูลพันธุ์สาลี
- 2) ประโยชน์ของสาลี
- 3) วิธีการเลือกซื้อสาลี
- 4) ความนิยมในการรับประทานสาลี

21. ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความต่อไปนี้

เนื่องจากนักดำน้ำต้องทำงานอยู่ภายใต้ความกดดัน ต่อสู้กับกระแส น้ำ คลื่นลมความหนาวเย็น ความโดดเดี่ยว อันตรายจากสัตว์ทะเล และโรคที่เกิดขึ้นจากการดำน้ำ ดังนั้นผู้ที่ทำงานใต้น้ำจะต้องเป็นผู้ที่แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติมีการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้ดี

- 1) ผู้ทำงานใต้น้ำทุกคนต้องมีร่างกายสมบูรณ์
- 2) ความโดดเดี่ยวทำให้นักดำน้ำเป็นโรคที่เกิดจากการดำน้ำ
- 3) กระแส น้ำ คลื่นลม และอุณหภูมิเป็นปัญหาในการทำงานใต้น้ำ
- 4) อุปสรรคในการทำงานใต้น้ำอาจผ่านพ้นไปได้เพราะความมีสติ

22. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้

ถนนพหลโยธินเป็นชื่อทางหลวงที่เชื่อมกรุงเทพฯ กับจังหวัดทางเหนือของไทยตั้งชื่อเป็นอนุสรณ์แก่พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) หัวหน้าคณะราษฎร ผู้นำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และอดีตนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย รัฐบาลให้ตั้งชื่อว่าถนนพหลโยธินเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2493

- 1) ที่มาของชื่อถนน
- 2) ผู้ตั้งชื่อถนน
- 3) ปีที่สร้างถนน
- 4) ประโยชน์ใช้สอยของถนน

23. ข้อใดเป็นแนวคิดของข้อความต่อไปนี้

ไม่สำคัญหรอกว่าชีวิตนี้เคยล้มหรือไม่เคยล้ม แต่อยู่ที่ว่าสามารถลุกขึ้นได้ทุกครั้งที่ล้มหรือไม่ บางคนเพราะล้มจึงได้รู้ข้อผิดพลาด แล้วนำจุดที่เคยพลาดพลั้งนั้นมาทำกำไรให้ชีวิตในอนาคตจนลุกขึ้นยืนได้อีกครั้ง

- 1) ทุกคนล้วนแต่เคยสมหวังและผิดหวังในชีวิตมาแล้ว
- 2) การยอมแพ้อุปสรรคยอมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร
- 3) การนำข้อผิดพลาดมาเป็นบทเรียนทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้
- 4) การฟื้นฟูกิจการที่ล้มเหลวให้ได้กำไรไม่ใช่เรื่องเหลือวิสัยที่จะกระทำ

24. ข้อใดมีวิธีแสดงเหตุผลต่างกับข้ออื่น

- 1) วิเชียรชอบอากาศบริสุทธิ์ในตอนเช้า เขาเลือกการเดินทาง
- 2) วิเศษติดเกมคอมพิวเตอร์ การเรียนของเขาตกลงมาก
- 3) วิวิธแข็งแรงและรูปร่างดีขึ้น เขาเล่นแบดมินตันทุกวัน
- 4) วิธูมีมนุษยสัมพันธ์ดี เขาเป็นที่รู้จักของเพื่อนๆ และอาจารย์ในโรงเรียน

25. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้

เด็กเก่งเรียนดีมีความประพฤติเรียบร้อยก็มีโอกาสเสี่ยงต่อพฤติกรรมการเล่นแบบเกมคอมพิวเตอร์ได้เช่นกันเพราะมีไอคิวสูงแต่อาจมีอีคิวต่ำควบคุมตนเองไม่ได้ รับรู้อารมณ์ตนเองและอารมณ์ผู้อื่นได้ไม่ดีนัก จึงปรับตัวอยู่ในโลกความเป็นจริงได้ยาก

- 1) เด็กฉลาดจะไม่มีปัญหาจากความรุนแรงในเกมคอมพิวเตอร์
- 2) พฤติกรรมการเล่นแบบเกมคอมพิวเตอร์เป็นปัญหาสำคัญของสังคม
- 3) ปัญหาจากเกมคอมพิวเตอร์เกิดกับเด็กที่ควบคุมตนเองไม่ได้
- 4) เด็กที่ปรับตัวอยู่ในโลกความเป็นจริงได้จะไม่มีปัญหาเรื่องพฤติกรรมการเล่นแบบ

เฉลย

1. 1)   2. 4)   3. 2)   4. 3)   5. 2)   6. 4)   7. 2)   8. 2)   9. 1)   10. 3)
11. 4)   12. 4)   13. 3)   14. 1)   15. 1)   16. 3)   17. 4)   18. 1)   19. 2)   20. 3)
21. 2)   22. 4)   23. 3)   24. 3)   25. 1)

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

เอกสารประกอบคำบรรยาย
วิชา **ONET**
ภาษาไทย

โดย อ.วรรณ อนันตวงศ์ (อ.กอล์ฟ)
สถาบันกวดวิชาภาษาไทย อ.กอล์ฟ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี

ความงามเชิงวรรณศิลป์

1. การเล่นเสียงสัมผัส
2. การเล่นคำ (เล่นคำพ้อง)
3. การซ้ำคำ (เล่นคำซ้ำ)
4. จินตภาพ
5. การใช้คำที่มีเสียงและจังหวะดูจดดนตรี
6. การดูเสียงและดูความหมาย

1. การเล่นเสียงสัมผัสแบ่งเป็น

สัมผัสสระ : เสียงสระและเสียงตัวสะกดเสียงเดียวกัน

1. อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
2. คือรูปประกลิ้งเสียงเคียงสัมผัส
3. แต่น้ำผักต้มขมขมว่าหวาน
4. ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป
5. ถึงโรงเหล้าแตกกลิ่นควันโขมง
6. หนาวถึงเข้าคราถึงนมมถึงตื่น
7. มีคันทองผูกสายไว้ปลายเสา
8. เจ้าของตารักหวานขึ้นปิ่นต้น
9. ดูประเทืองเรื่องรองทองลาดส่อง
10. ไม่สมมาดเหมือนที่คาดคะเนดู

สัมผัสอักษรหรือสัมผัสพยัญชนะ : เสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน

1. พระโหยหวนครวญเพลงวังเวงจิต	2. น้ำค้างพราวปราวโปรยโรยละออง
3. กลับกระฉอกจาดฉัดฉวัดเฉวียน	4. ถนอมเซยชมโฉมประโลมลาญ
5. ลูกลี้ลูกลนนักชักระอา	6. อยารอราร่งเร้าเข้าห้องเรียน
7. ที่ไศกสุดเศร้าแสนเส่นหา	8. พี่จำใจจำจากเจ้าพราภมา
9. ดูน้ำว้างกลิ้งเขียวเป็นเกลียวกลอก	10. แลลิ่งลมล้อลูกเล่าโลมเลียง

สัมผัสวรรณยุกต์ :

“จะจับจองจ่องจ้องสิ่งใดนั้น   ดูสำคัญคั่นคั่นอย่างงฉงน
อย่าลามลวงล้วงล้วงดูเลศกล   ค่อยแคะคนคั่นคั่นให้ควรกาล”

“ปึงบัวตุ่มตุ่มตุ่ม	กลางตม
สูงส่งทงทานลม	ลุ่มลุ่ม
แมลงเฝ้าเฝ้าเฝ้าจม	ชมชราบ
รุรุรุริรมกัม	พาดไม้ไทรรอง”

ประลองฝีมือ เรื่องการเล่นเสียงสัมผัส

- “จับฉวยชกฉกซ้ำ   จุบจับ
โถมทุบทุมตองทับ   ถีบท้าว
เตะตีต้อยตบตบ   ตกटक
หมดหมูเมงมอญม้าว   ม่านเมื่อหมางเมินา”
คำประพันธ์ข้างต้นมีลักษณะเด่นทางวรรณศิลป์ทั้งคู่ตามข้อใด
1) สัมผัสพยัญชนะ   เสียงเสียงธรรมชาติ   2) เสียงเสียงธรรมชาติ   เล่นคำ
3) สัมผัสสระในวรรค   สัมผัสสระในวรรค   4) สัมผัสสระในวรรค   เล่นคำ
- “ตะวันรอนอ่อนแสงแผงเหลี่ยมเขา   พยับเงาระยับแดดแสดสีสาย
กระทาบหินหักเห็นเป็นเลื่อมพราย   แสนเสียดายตะวันดับลับเหลี่ยมลง”
คำประพันธ์บทนี้เด่นที่สุดในด้านใด
1) การให้ภาพ   2) การเล่นคำ
3) การเล่นสัมผัส   4) การให้อารมณ์สะท้อนใจ
- คำประพันธ์ข้อใดที่มีสัมผัสอักษรมากที่สุด
1) คณาเนื่อนวลก็ครวญคลอขับ   ระริกแคนรับสลับเสียงใส
2) บุรุษระริกขยิกต้อน   นรีร่าร่อนระเริงร่า
3) ณ ยามสายัณห์ตะวันยิ่งย้อย   ณะเร่งเท้าหน้อยทยอยเหยียบหนา
4) กล้าแดดจ่ากล้าพายุกกล้าตัน   กล้าต้านทนร้อนลมระดมกล้า

เฉลย เรื่องการเล่นเสียงสัมผัส

1. 1)   2. 1)   3. 2)

2. การเล่นคำ : การใช้คำๆ เดียว วางไปทั่วคำประพันธ์หลายจุดอย่างไม่เป็นระเบียบและความหมายไม่เหมือนกัน

“ถึงบางพลัดยั้งอนต์อนาถจิต นิ่งพิณจึ่งนึกน่าน้ำตาไหล
ที่พลัดนางร้างรักมาแรมไกล ประเดี๋ยวใจพบบางริมทางจร”

“เข้าลำคลองห้วยรอดตระตะ ดูเกาะกระรอร้างทางพม่า
เห็นรอกหักเหมือนหนึ่งรักพี่รอร่า แต่รอทำรังทุกขมาตามทาง”

“ถึงเกาะเกิดเกิดเกาะขึ้นกลางน้ำ เหมือนเกิดกรรมเกิดราชกาลหลวง
จึงเกิดโคกขัดขวางขึ้นกลางทรง จะตักดวงไว้ก็เติบกว่าเกาะดิน”

การเล่นคำอัปทาน มีลักษณะดังนี้

คำอัปทาน คือ คำซ้ำประเภทหนึ่งที่กร่อนเสียงพยางค์หน้าเป็น “อะ” ลองดูคำชุดนี้ คือ “ยะแยง ยะยุง คะคว้าง คะไขว่” ในบทประพันธ์ต่อไปนี้

สาตปิ่นไฟยะแยงแผลงปิ่นพิชยะยุงฟุ้งหอกใหญ่คะคว้างขว้างหอกขัดคะไขว่

3. การซ้ำคำ : การใช้คำๆ เดียว วางซ้ำไปทั่วคำประพันธ์ จะอยู่ติดกันหรือไม่ติดกันก็ได้ แต่การซ้ำคำนั้น จะวางคำอย่างเป็นระเบียบและมีความหมายเหมือนกัน

ตัวอย่าง “รอนรอนสุริยะไ้อ์ อัสตง
เรื่อยเรื่อยลับเมรุลง คำแล้ว
รอนรอนจิตจำนง นุชที่ เพ็ญแม่
เรื่อยเรื่อยเรียมคอยแก้ว คลับคล้ายเรียมเหลียว” (ภาพย่นเหเรือ)

“การเวกหรือวิเวกร้อง ระงมสวรรค์
เสนาหมีเหมือนเสนาหมีฉันท์ เสนาะซึ่ง” (เสนาหมีฉันท์)

“เรื่อยเรื่อยมารอนรอน ทิพากรจะตักตำ
สนธยาจะใกล้คำ คำนี้หน้าเจ้าตาตรู
เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทั้งหมู่
ตัวเดียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยผู้เดียวตาย”

“ห้ามเพลิงไว้อย่าให้ มีควัน
ห้ามสุริยแสงจันทร์ ส่องไซร์
ห้ามอายุให้หัน คินเล่า
ห้ามตั้งนี้ไว้ได้ จึ่งห้ามนิทาน” (โคลงโลกนิติ)

ประลองฝีมือ เรื่องการเล่นคำ-การซ้ำคำ

1. ข้อความต่อไปนี้ ใช้กลวิธีใดในการแต่ง
“เห็นเขตกเขาแตกมาดกกลีก   อนาคตฝึกแล้วนำน้ำตาไหล
ที่ตกยากจากนางมากกลางไพร   วิตกใจตกมาถึงศิริ”
  - 1) เล่นคำ
  - 2) อุปมาโวหาร
  - 3) สร้างภาพอย่างละเอียด
  - 4) ล้มผัสมากเป็นพิเศษ
2. ข้อความที่ยกมานี้ใช้ศิลปะการประพันธ์อะไร
“กล้าแดดจ้กกล้าพายุกล้าดัน   กล้าต้านทนร้อนลมระดมกล้า
ครั้นกล้าแข็งแปลงยัดยิงอัตรา   ขาวนามาถอนทำกล้ากำไป”
  - 1) อุปมา
  - 2) เล่นคำ
  - 3) สร้างภาพละเอียด
  - 4) เล่นอักษร
3. ก. งามทรงวงดั่งवाद   งามมารยาทขนาดนวยกราย
          งามพริ้มยิ้มแ้มพราย   งามคำหวานลานใจถวิล
ข. นกขมิ้นจับเถาขมิ้นเครือ   คาบเหยื่อเพื่อลูกแล้วโผบิน
ค. เหตุไรร้องไห้อยู่อึกอ๊ก   หรือแคลงรักแห่งใจไม่สนิท
ง. ไก่ป่าขันแจ้ญอยู่แนวไพร   เขี่ยคุ้ยขุยไผ่เป็นถิ่นถิ่น
ข้อใดใช้ศิลปะการเล่นคำเด่นที่สุด
  - 1) ข้อ ก.
  - 2) ข้อ ข.
  - 3) ข้อ ค.
  - 4) ข้อ ง.

เฉลย เรื่องการเล่นคำ-การซ้ำคำ

1. 1)   2. 2)   3. 2)

4. จินตภาพ : ภาพที่เกิดในจินตนาการ โดยสังเกตจากคำที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในบทประพันธ์ สังเกตจากคำกริยา และคำวิเศษณ์ มี 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ภาพ (แสง สี)
2. เสียง
3. การเคลื่อนไหว (นาฏการ)

❶ จินตภาพด้านภาพ

“ไฟตะเกียงเรียงรอบพระมณฑป	กระจ่างจับจันทร์แจ่มแอร่มผา
ดอกไม้พุ่มจุดงามอร่ามตา	จับศิลาแลเลื่อมเป็นลายนลาย
พระจันทร์ส่องต้องยอดมณฑปสุก	ใบหน้ามุขงามอร่ามฉาย
นกบินกรวดพรวดพรวดประกายพราย	พลุกกระจายช่อช่วงดั่งดวงเดือน”

“สรวงสวรรค์ชั้นกวีรุจีรัตน์ ผ่องประกศร์พลอยหาวพราวเวหา”

“ขึ้นทรงรถทองผ่องพรรณงามงอนอ่อนฉั้น เลกนาคราชกำแหง”

❷ จินตภาพด้านเสียง

“บ้างขึ้นบนขนสงคนข้างล่าง เสียงโผ่งผ่างซามแตกกระแตกซัน”

“ประจวบจนสุริยนเย็นหยับ ไม่ได้ศัพท์ซึ่งแซด้วยแดรสังข์
ปีระนาดฆ้องกลองประโคมดั่ง ระฆังหึ่งหึ่งหึ่งหึ่งง่างลงครางครีม”

“ นาคสะดุ้งรุ้งรังกระดิ่งห้อย ไบโพธิ์ร้อยระเรงอยู่แห่งหงษ์
เสียงประสานกังสดาลกระดิ่งดั่ง วิเวกวังเวงในหัวใจครั้น”

❸ จินตภาพด้านการเคลื่อนไหว (นาฏการ)

“นกยางเลียบเหยียบปลานชาหยิก เอาปากจิกบินฮือขึ้นเวหา

“จับคนบนล้นค้ำรับไม่ทัน หม้อข้าวชันทกแตกกระจายราย”

“ตีเข่าปับรับไปกสองมือปิด ประจบติดตะผางหมัดขว้างหวิว
กระหวัดหวีพวาเสียงฮาฮือ คนดูอ้อเออเอาสนั่นอิง”

ประลองฝีมือ เรื่องจินตภาพ

- ข้อใดให้จินตภาพแตกต่างกับข้ออื่น
  - 1) ดอกฝิ่นเพียงจะเลื้อยออกโลดแล่น
  - 2) เห็นคล้ายคล้ายปลาว่ายเฉวียนฉวัด
  - 3) กระทุงทองส่องเลื่อนค้อยเคลื่อนคลา
  - 4) ร้องกรีดกรีดกรียวแซ่ดังแดรสังข์
- ข้อใดใช้จินตภาพต่างจากข้ออื่น
  - 1) ปะโพนปะโพนปะโพนโพน
  - 2) กระจ้อยร่อยกระจิดจิดจืดจืด
  - 3) แอ้อออยสร้อยฟ้าสุมาลัย
  - 4) ผะผัวผะผุผับปุบปับแปะ
- ข้อใดให้จินตภาพต่างจากข้ออื่น
  - 1) พื้นนภางค์เฝือดดาว แสงเงินขาวจับฟ้า แสงทองจำจับเมฆ
  - 2) พอสूरียงเธอเยื้องรถบจร เย็นยอแสงสังทวิป
  - 3) ดาวเดือนจะเลื่อนลับ แสงทองพยับโพยมมหน
  - 4) แสงทองระรองรุ่ง รวิปรุงชโลมสรรพ
- ข้อใดไม่ใช่ภาพเคลื่อนไหว
  - 1) กระหวัดหวิดหวิวผวาเสียงฮาฮือ คนดูอื้อเออเอาสนั่นอิง
  - 2) บรรดาเพื่อนเตือนตื่นขึ้นแข็งแช่ บ้างจ้อแจจัดการประสานเสียง
  - 3) เห็นโศกใหญ่ไถลน้ำระกำแฝง ทั้งรักแข่งแซมสวาทประหลาดเหลือ
  - 4) ย่ามกระสอบกรอบแกรบกระไกรกริก กลักพริกพลิกตะแคงหงาย

เฉลย เรื่องจินตภาพ

1. 4) 2. 2) 3. 2) 4. 3)

ประลองฝีมือ เรื่องความงามเชิงวรรณศิลป์

- คำประพันธ์ทุกประเภทบังคับเสียงสัมผัสประเภทใด
  - สัมผัสนอกซึ่งเป็นสัมผัสสระ
  - สัมผัสนอกซึ่งเป็นสัมผัสอักษร
  - สัมผัสในซึ่งเป็นสัมผัสสระ
  - สัมผัสในซึ่งเป็นสัมผัสอักษร
- คำประพันธ์ในข้อใดไม่มีสัมผัสนอก
  - รู้อะไรก็ไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
  - ไตรภวารละหอนหิน คิขรินชลโยธ
  - กิจใดจะขวยขวน บมิพร้อมมิเพริยกัน
  - อยากจะบอกคำว่ารักสักเท่าฟ้า หมดภาษาจะพิสูจน์พูดรักได้
- คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ศิลปะการประพันธ์เด่นที่สุดตามข้อใด
“แลถนัดในเบื้องหน้าโน้น ก็เขาใหญ่ ยอดเยี่ยมโทยมอย่างพยับเมฆ มีพรรณเขียวขาวดำแดงดูดิเรก ดังราย
รัตนพนมณีแนมนำใครชม ครั้นแสงพระสุริยะส่องระดมก็ดูเด่นดังดวงดาว วาวแวววาบๆ ที่แว้งว้าง วิจิตร
จำรูญรุ่งเป็นสีรุ้งพุ่มพันเพ็งคัคณัมพรพื้หมภาภาค บางก็ก่อเกิดก้อนประหลาดศิลาลายและละเลื่อมๆ ทิ้งองง้า
เป็นแงเงื่อม...”
  - สัมผัสสระ
  - สัมผัสพยัญชนะ
  - การใช้คำอุปมา
  - การหลกาคำ
- ข้อใดมีการเล่นสัมผัสพยัญชนะมากที่สุด
  - พี่เลี้ยงแลดูกระแสรายสมุทร
  - ละลิวสุดสายตาเห็นฟ้าขวาง
  - เป็นฟองฟุ้งรุ่งเรืองอยู่รางราง
  - กระเด็นพร่างพรายพราวราวกับพลอย
- คำประพันธ์ในข้อใดสัมผัสอักษรมากที่สุด
  - คณาเหนือพลก็ครวญคลอซบ ระริกแค้นรับสลบเสียงใส
  - บุรุษระริกขยิกดื้อน นรีร่าร้อนระเริงร่า
  - ณ ยามสายัณห์ตะวันยังย่อย แนะเร่งเท่าหนอยทยอยเหยียบหนา
  - กล้าแดดจ้ำกล้าพายุกกล้าตัน กล้าต้านทนร้อนลมระดมกล้า
- ข้อใดมีการเล่นสัมผัสมากที่สุด
  - จะมาช่วงชิงกันดังผลไม้ อันจะได้นางไปอย่าสงกา
  - พระปิ่นภพกูเรป็นธานี ให้กะหัดตะปาตีเป็นทัพขันธ
  - สตรีใดในพิภพจบนแดน ไม่มีใครได้แค้นเหมือนอกข้า
  - เราอย่าคอยเขาเลยนะหลานรัก กัมพัคตรรับศึกไปตีกว่า

7. ข้อใดมีวิธีการใช้สัมผัสแตกต่างจากข้ออื่น
- 1) พระอินทร์ยี่เธอสิ้นระรัวริก สะคั่งพระองค์พลัดตั้งใครผลักให้พลัดแพลงเสียวๆ สยะแสยงยะเยือกเย็น
  - 2) ผุงทึชารกก็ร่อนรีบเข้ารังเรียง ได้ยินเสียงผีป่าโป่งโป่งเป็งกู่ก้องร้องกระหิม ผีผิวหิมฟังชนพอง เสียงชะนีร้องอยู่โหวยโวยไวยวิเวกวะหวมอก
  - 3) บ้างก็เป็นวังวนวังชะวากเว้ง บ้างก็เป็นกระพักกระเพิงกระพังฟู บ้างก็เป็นตะดะดั้นกระเด็นดาขตั้งดวงแก้วตามทางแถวแนวท้อธาร ไหลสะๆ ซ่านสะเซาโซม
  - 4) เมฆหมอกปลิวอยู่เกลื่อนกลาด บนอากาศก็วิกลเป็นหมอกกลุ่มอัมพรชรอุ่มอับลวนอลเวง เสียงคระโครมเครง ครื่นครั้น ฟ้าฝนสวรค์ก็เฟื่องฟุ้งเป็นฟองผอย
8. ข้อใดใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติเป็นกลวิธีการประพันธ์
- 1) เสียงสกุณาร้องก้องกึกให้หวั่นหวาด
  - 2) พระพายชายพัดบุปผชาติหอมระรวยมา
  - 3) ตะแกก็กรนครืดครอกบนชอกผา
  - 4) เฒ่าก็ป็นทะเลทะลาดขึ้นสูงชะง่อนเขา
9. ข้อใดมีวิธีเลียนเสียงธรรมชาติเป็นกลวิธีการประพันธ์
1) นกกระกลางลวงได้ด้วงจิก	ลูกอ้าปากกริกร้องวอนแม่
2) ดูเหว่าจับเถาดำสิงแล	เห็นลูกสุกแดงแจ๋เข้าจิกกิน
3) หารังเรียกคู้อยู่กับดิน	หยุดกินวิ่งกรากกระต๋ากไป
4) ฟังต้นไม้สายน้ำย้าให้หยุด	หยุดเสียที่เกิดมนุษย์หยุดสะสม
10. ข้อใดใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ
- 1) หวิดวายกระทวยพลัดตกเหว
  - 2) นกคุ้มเปรียวปรีอกระพือบิน
  - 3) วิเวกแว่วกลองโยนตะโพนกระหิม
  - 4) ผละผลุดรากลื้อยอะล่อนจ้อน

เฉลย เรื่องความงามเชิงวรรณศิลป์

1. 1) 2. 3) 3. 2) 4. 3) 5. 2) 6. 3) 7. 2) 8. 3) 9. 3) 10. 1)

ประลองฝีมือ เรื่องการเล่นคำ

- ข้อใดมีลักษณะการซ้ำคำแตกต่างจากข้ออื่น
  - 1) ตาต่อตาต้องกันสร้างฝันใฝ่
มือต่อมือเกาะกุมกวาดหลุมพราง
  - 2) ลืมเสียงแคนแล่นแตรบ่แลเหลียว
ลืมกระตังยออดกระถินที่ชินชา
  - 3) กล้าแดดจ้ากล้าพายุกกล้าตัน
ครั้นกล้าแข็งแปลงยัดยิงอัตรา
  - 4) เลิกความคิดขันแข่งปรุงแต่งจิต
เลิกเดือตร้อนดินรนคนโยตี
- ใจต่อใจกระจ่างแจ้งจุดแสงสว่าง
เท้าต่อเท้าก้าวอย่างหนทางยาว
- ลืมข้าวเหนียวปลาแดกเหมือนแปลกหน้า
ลืมเปลวแดดแผดกล้าอยู่กลางลาน
- กล้าต้านทนร้อนลมระดมกล้า
ชานามาถอนทำกล้ากำไป
- เลิกชีวิตวุ่นวายในทุกที่
ไม่ต้องมีปรารถนาในอารมณ์

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 2-3

- “สังัดเสียงคนดังระฆังเจี๊ยบ
เมื่อยามแค้นแสนทุเรศเวทนา
ทั้งต้องน้ำอำมฤตเมื่อตึกเจี๊ยบ
ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพรราว
โอ้หนาวอื่นพอชินอารมณ์ได้
ทั้งหนาวนอนไกลนุชสุดจะเย็น
- เย็นเยะเยียบยามนอนริมเนินผา
ต้องไสยาอยู่กลางน้ำค้างพรราว
แสนเยะเยียบเนื้อเย็นเป็นเหน็บหนาว
ไหนจะหนาวชากผาศิลาเย็น
แต่หนาวใจยากแค้นนี้แสนเข็ญ
ใครปะเป็นเหมือนหนึ่งข้าจะว่าจริง”
- ข้อใดเป็นความรู้สึกที่เด่นชัดที่สุดของกวี
    - 1) เศร้าหมอง
    - 2) หดหู่
    - 3) อาลัย
    - 4) อ้างว้าง
  - คำประพันธ์ข้างต้นนี้ใช้กลวิธีการแต่งที่เด่นที่สุดตามข้อใด
    - 1) การซ้ำคำ
    - 2) การหลากคำ
    - 3) สัมผัสสระ
    - 4) การใช้ความเปรียบ
  - ข้อใดมีการซ้ำคำที่มีความหมายเหมือนกันทุกคำ
    - 1) ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพรราว
เห็นรอกหักเหมือนหนึ่งรักพี่รอร่า
ระกำกายมาถึงท้ายระกำบ้าน
ถึงเกาะเกิดเกิดเกาะขึ้นกลางน้ำ
    - ไหนจะหนาวชากผาศิลาเย็น
แต่รอกทำร้ายทุกขัมาตามทาง
ระกำย่านนี้ก็ยาวนานออกอ้อย
เหมือนเกิดกรรมเกิดราชการหลวง

5. ข้อใดเป็นศิลปะการประพันธ์ที่ปรากฏอย่างเด่นชัดที่สุดในบทกวีข้างล่างนี้

“เสียงสรวลระรี่รี่   เสียงใคร
เสียงนุซที่ญาใคร   ใครรู้
เสียงสรวลเสียงทราวม้วย   นุซที่ เพียงแม่
เสียงบ้งอรสมรผู้   อื่นนั้นฤมี”

- 1) เล่นสัมผัสอักษร
- 2) บุคคลวัต
- 3) อุปมา
- 4) การซ้ำคำ

6. คำประพันธ์นี้ใช้วิธีการแต่งแบบใด

“รอนรอนสุริยะไ้อ้   อัสดง
เรื่อยเรื่อยลับเมรุลง   คำแล้ว
รอนรอนจิตจำนง   นุซที่ เพียงแม่
เรื่อยเรื่อยเรื่อยมคอยแก้ว   คลับคล้ายเรื่อยมเหลียว”

- 1) เล่นคำ
- 2) เล่นวรรณยุกต์
- 3) เลียนเสียงธรรมชาติ
- 4) เล่นอักษร

7. ข้อความที่ยกมานี้ใช้ศิลปะการประพันธ์อะไร

“กล้าแดดจ้ากล้าพายุกล้าดัน   กล้าต้านทนร้อนลมระดมกล้า
ครั้นกล้าแข็งแปลงยัดยิงอัตรา   ชวานามาถอนทำกล้ากำไป”

- 1) อุปมา
- 2) เล่นคำ
- 3) สร้างภาพละเอียด
- 4) เล่นอักษร

8. ข้อใดมีการเล่นคำพ้องเสียง

- 1) เสียงสรวลระรี่รี่   เสียงแก้วที่หรือเสียงใคร
เสียงสรวลเสียงทราวม้วย   สุดสายใจที่ตามมา
- 2) นางนวลนวลน่ารัก   ไม่นวลพักตร์เหมือนทราวมสงวน
แก้วที่นี้สุดนวล   ตั้งนางฟ้าหน้าใยอง
- 3) งานทรงวงตั้งวาด   งานมารยาทขนาดกรกราย
งานพริ้มยิ้มแ้มพราย   งานคำหวานลานใจถวิล
- 4) เพรายายวยเสพรส   แสนกำสรดอดโอชา
อ้อมทุกซ์อ้อมชลนา   อ้อมโศกาหน้าหนองชล

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 9-10

ก. เข้าลำคลองหัวรอต่อระตะ	ดูกะกะรปร่างทางพม่า
เห็นรอกหักเหมือนหนึ่งรักพี่รอรา	แต่รอทำรังทุกซุ้มตามทาง
ข. เพรางายววยเสพรส	แสนกำสรดอดโอชา
อ้อมทุกซุ้มชลนา	อ้อมโศกาหน้าหนองชล
ค. เคยหมอบไถ่ได้กลิ่นสุคนธ์ตลบ	ละอองอบรสรื่นชื่นนาสา
ลิ้นแผ่นดินลิ้นรสสุคนธา	วาสนาเราก็ลิ้นเหมือนกลิ่นสุคนธ์
ง. ว่าพลงทางชมคณานก	โผนผกจับไม้อิงมี
เบญจวรรณจับวัลย์ขาลี	เหมือนวันพีไถลสามสุตมา

9. ข้อใดใช้คำพ้องรูปเด่นที่สุด

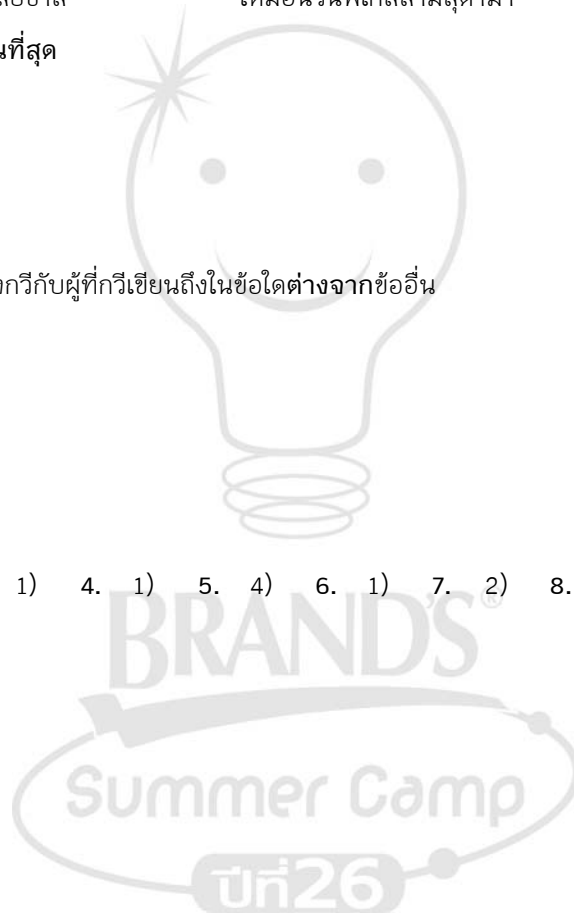
- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.

10. ความสัมพันธ์ระหว่างกวีกับผู้กวีเขียนถึงในข้อใดต่างจากข้ออื่น

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.

เฉลย เรื่องการเล่นคำ

1. 3)   2. 4)   3. 1)   4. 1)   5. 4)   6. 1)   7. 2)   8. 2)   9. 1)   10. 3)

โวหารภาพพจน์

การพรรณนาเปรียบเทียบให้เห็นภาพ ภาพพจน์เป็นกลวิธีที่พบได้บ่อยในการสร้างสรรค์บทประพันธ์

1. อุปมาโวหาร : การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง ในการเปรียบเทียบจะต้องมีคำเชื่อมที่มีความหมายว่า “เหมือน” อยู่ด้วยเสมอ ได้แก่ เสมอ เปรียบเสมือน ดุจ ประดุจ เปรียบดุจ ดัง ดั่ง ปูน เหยิง ราว เสมอ ประหนึ่ง เหยิง เหยิง กล ละคร่าย คล้าย ครวณา เช่น เทียบ เทียม เล่ห์ ประเล่ห์ ฟาง รวากับ เปรียบปาน ฉันท เปรียบด้วย ปีมปาน ประหนึ่ง เฉก อุปมา ปาน ยิ่ง

โครงสร้างของอุปมา

คำที่ 1 (คำที่ต้องการเปรียบ)	คำเชื่อม	คำที่ 2 (คำที่นำมาเปรียบ)
ชีวิตของคนเรา เขาพูดคล่อง	เหมือน ราวกับ	รุ่งอรุณ ทองมาอย่างดี

ตัวอย่าง	“สายธารดั่งนาฬิกา เจียบเจียบกรวดทรายไหลริน	แว่วแว่วจิ้งจอกจิ้งจอกเซาะซอกหิน กลิ้งกระแสน้ำแข่งเวลา”
	“ถ้าวันหนึ่งวันไหนที่ใจเจ็บจนทุกข์ บอกกับตัวเองเอาไว้ “จุดหมายในใจดับไปแล้วเพราะเธอทำลาย	ดังพายุที่โหมเข้าใส่ ความเจ็บต้องมีวันหาย” เหมือนไฟตกน้ำลงไปไร้ประโยชน์”
	“รักกันอยู่ขอบฟ้า เสมือนอยู่หอแห่งเดียว ซังกัน บ่ แลเหลียว เหมือนขอบฟ้ามาป้อง	เขาเขียว ร่วมห้อง ตาต่อ กันนา ป่าไม้มาบัง”
	เจ้างามเนตรประหนึ่งนัยนาทราย เจ้างามนาสายลั่งกลขอ เจ้างามกรรมกลกลีบบุษบง	“เจ้างามพักตร์ผ่องเพียงบุหลันฉาย เจ้างามขนงก่งละคร่ายคันศรทรง เจ้างามคอเหมือนคอสุวรรณหงส์ เจ้างามวงวิลาสเรียบระเปียไร”

“ผมดำราวกับแมลงผึ้ง หน้าเปล่งปลั่งดังดวงจันทร์ เนตรประหนึ่งดาวดวงพันเทียบไข่มุก
ริมฝีปากเพียงผลตำลึงสุก เสียงหวานปานนกโกกิลลา เอวเหมาะเจาะไม่อวบเกินเวลาอย่าง
เดินแคล่วคล่องมีสง่าเสมอข้างทรง”

2. อุปลักษณ์ : การเปรียบเทียบสิ่ง 2 สิ่ง ด้วยคำว่า “เป็น, คือ” หรืออาจจะคำว่า “เป็น, คือ”
โครงสร้างของอุปลักษณ์

2.1 ใช้คำว่า “เป็น, คือ” ในการเปรียบเทียบสิ่ง 2 สิ่ง

คำที่ 1 (คำที่ต้องการเปรียบเทียบ)	คำเชื่อม	คำที่ 2 (คำที่นำมาเปรียบเทียบ)
สามีฉัน ชีวิต	เป็น คือ	แมวเชื่องๆ ตัวหนึ่ง ละครไม่มีใครรู้ว่าตอนจบจะเป็นอย่างไร

2.2 นำคำ 2 คำที่ต้องการเปรียบเทียบมาวางคู่กัน โดยไม่มีคำเชื่อมหรือคำใดๆ มากั้น
(คำที่นำมาเปรียบเทียบอาจวางอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลังก็ได้)

ตัวอย่าง มรดกเลือด (คำที่นำมาเปรียบเทียบ คือ เลือด คำที่ต้องการเปรียบเทียบ คือ มรดก)
ทะเลหมอก (คำที่นำมาเปรียบเทียบ คือ ทะเล คำที่ต้องการเปรียบเทียบ คือ หมอก)

2.3 ปรากฏคำที่นำมาเปรียบเทียบเพียงคำเดียว โดยไม่ปรากฏแน่นอนว่าคำนั้นใช้หมายถึงคำใด ผู้อ่าน
จำเป็นต้องตีความเอาเอง

คำที่นำมาเปรียบเทียบ	ความหมาย
ขอทานรัก นางฟ้าตัวน้อยๆ ของแม่ ปงหนามในอก	

ตัวอย่าง “แม่เหี่ยวเหินเป็นห้วงมหรรรณพ พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
แม่เป็นบัวตัวที่เป็นภุมรา เซยผกาโกสุมประทุมทอง
เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่ เป็นราชสีห์สมคู่เป็นคู่สอง
จะติดตามทราวมสงวนนวลละออง เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป”
“เธอคือลมหายใจ เธอคือทุกอย่าง จะรักเธอไม่มีวันจางไปจากใจ”

“หากว่าเธอคือฟ้า ฉันคือทะเล จะเปรียบทะเลถึงความมั่นคง
หากแผ่นฟ้าเป็นรักที่ชื่อตรง ทุกทุกสิ่งจะคงนิรันดร์”

“ดาวหิ่งห้อยน้อยน้อย ล่องลอยแวววิบ
จับต้นลำพูพราว พร้อยพร้อยเพียงสกาบ”

“แต่เขาเห็นเราเป็นเส้นหญ้า อนิจจามาเหยียบเสียด้าน
จนใจแตกยับอัปประมาณ มิขอทานรักนั้นจนวันตาย”

“หวังอีกครั้งคงยังไม่สาย พี่หวังเป็นทรายน่องเป็นทะเล
ถึงเมฆฝนคลื่นลมเกร ทราวยกับทะเลไม่เคยจากกัน”

3. สัทพจน์ : การเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียง ลัตว์ ลม ฝน น้ำ ดนตรี หรือเสียงมนุษย์

ตัวอย่าง “ไฟซอ้ออ้อเอียดเปียดออด ลมลดไล่เลียวเรียวไฟ
ออดแอดแอดออดยออดไกว แพนใบไล่ล่าคลอง”

“คลองทองตีครุ่มครุ่ม เดินเรียง
ทำตะเต็งเต็งเสียง ครุ่มครุ่ม
เสียงปี่เรื่อยเพียง การเวก
แตร์นแตร์นแตร์นฝรั่งขึ้น หูหู้หูเสียงสังข์”

“เสียงซอ อ้อ อ้อ อ้อ เอื้อยเพลง
จับปีเตรงเต็งเตง แต่งต้อง
ตรุย ตรุย ตรุย ตรุย เหมง เหม่งเหมง ระนาดแฮ
ห้อยห้อย ห้อย ห้อย ห้อย ผึ้ง พึ้ง พึ้งตะโพน”

4. บุคคลวัต : การเปรียบเทียบโดยใช้จินตนาการสมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตเกิดมีชีวิตขึ้นมา หรือสมมติให้
สัตว์หรือสิ่งไม่มีชีวิตทำกริยาอาการอย่างมนุษย์

ตัวอย่าง “เสียงซากอิฐปูนสะอื้น สะเทือนพื้นสุธาไหว”

“ทะเลไม่เคยหลับไหล ใครตอบได้ไหมไหนจึงตื่น”

“เมื่อลมพัดใบไม้สะบัดโบกมือเรียกใคร เธอรู้บ้างไหมฉันนอนใบไม้โบกมือเรียกเธอ
เปรียบเป็นลิ้นใบไม้ก็ตื่นบอกรักเสมอ ทุกใบบอกเธอแทนลิ้นฉันทุกวันเรื่อยไป”

“ความอิจจาริษาบ้า มาขโมยไปเร็วรี่
ทิ้งล่อลวงกรณมาปราณี ไปเสียหนีแล้วฆ่าตาย”

“ลมหนาวเริ่มล่องมาจากฟ้าแล้ว พรมจูบแผ่วคลี่นปลิวระริ้วไหว
ลำน้าจากเจ้าพระยามากล่อมใจ คิดถึงใครคนหนึ่งซึ่งไม่มี”

“ฟ้า ฟ้า ชวนหมู่ดาว บอกกับเดือนแล้วเดือนตะวัน
เหน้อยไหมฟ้าคอยหวังจันทร์ เหน้อยกันพักลงคงดี”

5. **อติพจน์** : การเปรียบเทียบโดยการพูดถึงสิ่งที่เกินจากความเป็นจริง เพื่อแสดงออกถึงการใช้อารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการอย่างเต็มที่ (อติพจน์เป็นการจินตนาการอย่างไร้ขอบเขตของกวี)
ตัวอย่าง	“จะเจ็บจำไปถึงปรโลก จะเกิดก็ฟ้ามาตรมตาย	ฤรอยโศกรู้ร้างจางหาย อย่าหมายว่าจะให้หัวใจ”
	“ตราปรางปนเปื้อนเป็นผงฐลี เปี่ยมสุนทรีย์ดั่งงามท่ามกลาง	รักน้อมตะอยู่อย่ารู้ร้าง ระหว่างแหล่งหล้าฟ้าต่อกัน”
	“ไม่ยอกร้องไห้ให้ใครใครเห็น น้ำตาทุกหยดเหมือนกรดทำลาย	กลัวจะเป็นเช่นอุทกภัย ทุกสิ่งพินาศไปทั่วทั้งโลกา”
6. **สัญลักษณ์** : การใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง สาเหตุที่ใช้แทนกันได้เพราะมันมีความใกล้เคียงกันมาก
ตัวอย่าง	สีขาว แทน ความบริสุทธิ์ สีดำ แทน ความทุกข์ ความเศร้า แพะ แทน คนที่รับผิดชอบบุคคลอื่น
7. **นามนัย** : การเปรียบเทียบโดยใช้คำซึ่งเป็นส่วนประกอบเด่นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียวแทนความหมายของทั้งหมด สิ่งที่น่ามาเปรียบและความหมายที่น่ามาโยงนั้นจะมีความสัมพันธ์กัน
ตัวอย่าง	“แมลงงูคูเคียงว่า คิดความยามเมื่อสม	เห็นคล้ายคลายน่าเขยชม สนิทเกล้าเจ้าเอวบาง” (แทนสตรีอันเป็นที่รัก)
- “กาลเวลาค่าทุกสิ่งไปจากฉัน เหลือทิ้งไว้เพียงรอยย่นที่ขอบตา” (แทนความชรา)
8. **ปฏิพจน์** : การเปรียบเทียบโดยใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน
ตัวอย่าง	“เสียงน้ำซึ่งกระซิบสาด จักรวาลวุ่นวาย	ปราศจากเสียง” ไร้สำเนียง”
	“พรำมัวอยู่ในความสดใส ห่างไกลอยู่ในความใกล้ชิด	ปรากฏอยู่ในการปกปิด เจียบสนิทอยู่ในการก่อร้าง”
9. **อุปมานิทัศน์** : กลวิธีการสอนเรื่องราวทางศีลธรรมโดยการชูก่อนนัยแฝงไว้ในเรื่องที่เล่านั้นๆ

ประลองฝีมือ เรื่องโวหารภาพพจน์

- ข้อใดมีภาพพจน์
  - 1) ยามค่ำย้ายไปกับสายฝน ตามเสียงอึ่งอึ่งอลดังหนาแน่น
  - 2) สวบสาบยวบยาบเหยียบราบแบบ โลดแล่นหลิบลุบตะครุบคว่ำ
  - 3) สบายนิคตหนึ่งทีฝนก็พลันรุ่ง ตื่นสะดุ้งเขาประดงระฆังก้อง
  - 4) เห็ดเผาะกรอบขบอร่อยดี แกงแซบอีหลีกับหน่อไม้
- คำประพันธ์ในข้อใดใช้ภาพพจน์
  - 1) จะร่วมที่โต๊ะตั้งนั่งเสวย เหมือนค้อนเคยมไม่รังเกียจคิดเดียวดฉันท์
  - 2) ก็ก้มรับเหมือนกับบังคมบาท แล้วลีลาศเยื้องยองไปห้องขวาง
  - 3) อีกกระดูคนโบราณที่นานครัน ดุยยืนย่นเหมือนยังเปรตลั้งเวชใจ
  - 4) อนิจจาเกิดมาไม่เหมือนคน ช่างพิกลต่างๆ ทุกอย่างไป
- ข้อใดใช้ภาพพจน์
  - 1) เขาว่าน้องของเราเป็นเจ้าสาว ไม่รู้ราวเรื่องเรอมาเจอหอ
  - 2) ดูเหย้าเรือนหาเหมือนอย่างไทยไม่ หลังคาใหญ่พื้นเล็กเป็นโลงผี
  - 3) เดิมเป็นปามาเป็นวังตั้งประทับ แล้วยกกลับไปเป็นป่าไม้ฝ่าผืน
  - 4) เนื้อเอ๋ยเนื้อเหลือเจ้าจนเล็บลี ยังปริปริปริมพร้อมเป็นรอยราย
- ข้อใดมีการใช้ภาพพจน์
  - 1) คัดนานต์นฤตราสร้าง ราคิน
คือระเบียบรัตนทนิล คาดไว้
  - 2) พระพิงพิเคราะห์ผู้ ภัคดี ท่านนา
คือพระยาจักรี กาจแก้ว
  - 3) เกรงกระลับก่อรงค์ ร้วหล้า
คือใครจักคุมคง ควรคู่ เข็ญแฮ
  - 4) เพื่อพระเดโชชนะ คีคน้ำ
คือองค์อมิตรพระ จักมอด เมื่อเฮย
- ข้อใดใช้ภาพพจน์
  - 1) แยกเต้าเคล้าคู่เคียง เรียงจับไม้ใช้ปีกหาง
เรียมคะนึ่งถึงเอวบาง เคยแนบข้างร้างแรมนอน
  - 2) ปักซีมีหลายพรรณ บ้างชมกันขันเพรียกไพร
ยิ่งฟังวังเวงใจ ล้วนหลายหลากมากภาษา
  - 3) ลมช่วยรยกลิ่นน้อง หอมเรื่อยต้องคลองนาสา
เคลือบเคล้นเห็นคล้ายมา เหลียวหาเจ้าเปล่าวังเวง
  - 4) พิกลบุณนาคบาน กลิ่นหอมหวานชานขจร
แม้หนูซสุดสายสมร เห็นจะวอนอ่อนพี่ชาย

6. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์
1) หางนกยูงระย้าเรียคลอเคลียหน้า	แพนดอกไม้ช้อยช่อวรวิจิตร
2) ลมระเริงลู่วิวพลีวระลอก	สัพยอกยอดไม้ใบลิ่วล่อง
3) ดอกไม้ป่าปรงกลิ่นประที่นป่า	อบบุงหามาลัยทั่วไพรกว้าง
4) ระเฌียรไม้ใบโบกสโนกเกาะ	สุดเสนาหะเสียงนกซึ่งผกโฉน
7. ข้อความใดไม่ใช่ภาพพจน์
- 1) ปิ่นเสียมสองสุริยชาติ
  - 2) อ้าจอมจักรพรรดิผู้ เพ็ญยศ
  - 3) พระคุณดวงเพียบพื้น ภูวดล
  - 4) ช่วงชวลิตฟางผล กลลัมเกลี้ยงกุก่อง
8. ข้อใดไม่ใช่โวหารภาพพจน์
1) พฤษภกาสร	อีกกฤษชอันปลดปลง
2) เพลินฟังวังเวงเพลงเรไร	พิณพาทย์ไพเราะล่อมขับสำหรับดง
3) เสียดินสงวนศักดิ์ไว้	วงศ์หงส์
4) เพชรน้ำค้างค้างหล่นบนพรมหญ้า	เย็นหยาดฟ้ามาผืนหลงวันใหม่
9. ข้อใดไม่ใช่โวหารภาพพจน์
- 1) ลมพัดเมฆผ่านพื้น ปลิวบน
  - 2) ผากเมฆสารสิ่งน้อง ถนอมนวล
  - 3) เมฆลอยเลื่อนเล่นลือ หลีกลม
  - 4) ผากนุชแมกเมมไว้ กลางโพยม
10. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์
- 1) งามสองสุริยราชล้ำ เลอพิศ นาท่อ
  - 2) สละสละสมร เสมอชื่อ ไม้เนา
  - 3) ฤมากรเกิดกระลบ อบอลเวงฟากฟ้า ดูปู้จักหน้าหนึ่งสิ้นแสงไถง
  - 4) มงกฏทรงเทริดเกศ อย่างอิศเรศรามัญ สรรเป็นรูปอรุเคนทร์
11. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์
- 1) ลำภาแล่นระรี่เรื่อยเรื่อยไปจนถึงเมืองแก้ว
  - 2) ธรรมดาว่าสตรีนี้เป็นเกาะแก่งก็ดกระแสะกุตล
  - 3) หวานล่อมด้วยคำยอชักเอาแม่น้ำทั้งห้าเข้ามาล่อ
  - 4) ส่วนพระทองร้อยซังทั้งคู่พิศดูเห็นบุรุษโทษลึบแปดประการ

12. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์
1) จิ้งพระปิ่นปักราชตรี	บุรีรัตนหงสา
2) เพราะพระหัตถ์หากป้อม	ปิดด้วยขอทรง
3) ครั้นพระบาทยินสาร	ธ ก็บรรหารระบัด
4) เถลิงอยุธยาเย็นเกล้า	ทั่วถ้วนทวยสยาม
13. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์
1) เขาจัดแจงมโหรีมิให้ฟัง	เสนาะดั่งวังเวงบรรเลงลาน
2) มีลูกเหมือนหนึ่งมีมณีดวง	นี่มีมาให้เป็นห่วงให้ลึนคิด
3) เห็นชี่ตันปนประสกลีกาคลุ้ม	โถมกระทุ้มฟองฟุ้งอยู่ผลุงผิง
4) แต่คนเดินพัลวันออกพ้นเพื่อน	จนจันทร์เคลื่อนนรคล้อยลับเมฆา
14. ข้อใดมีการใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น
1) คิดคะนึ่งถึงนงราม	ผิวเหลืองกว่าจำปาทอง
2) นวลจันทร์เป็นนวลจริง	เจ้างามพริ้งยิ่งนวลปลา
3) ดูปราสาทราชวังเป็นรังกา	ดั่งป่าช้าพงชัฏสังคคน
4) โฉมหน้าใจในอุราทวารกรรม	เหมือนน้ำคำอยู่ในหนองเป็นฟองคราม
15. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างชนิดจากข้ออื่น
1) ขึ้นทรงรถทองมืองพรรณ	งามงอนอ่อนฉัน	เสกนาคราชกำแหง
2) ตายระดับทับกันดั่งพอนฟาง		เลือดนองท้องข้างเหลวไหล
3) หวังเป็นเกือกทองรองบาทา		พระผู้วงศ์เทวอันปรากฏ
4) เจ้างามเนตรประหนึ่งนัยนาทราย		เจ้างามขนงก่งละม้ายคั่นศรทรง
16. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างกับข้ออื่น
1) สมรรดิไชโยกราบแก้ว	แสงแวววับจับสาคร
เรียบเรียงเคียงคู่จร	ดั่งร้อนฟ้ามาแดนดิน
2) เล่ห์เลื่อนชลดดุสิตฐา-	นมหาพิมานรมย์
มารังสฤษฏีพิศนิยม	ผิจะเทียบก็เทียมทัน
3) สกุนตลา	นางฟ้าแมกฟ้าจากสรวง
คลื่นสมุทรสุดถุ้ยไหวปวง	คือทรงนางสะท้อนถอนใจ
4) ชมว่าวิไลงามตา	ดั่งเทพธิดาองค์หนึ่ง
พอเห็นเต็มตา	พลอยพาราฟ้าฟุ้ง
17. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น
1) แสดงพระเดชขึงฟ้า	เพื่องด้าวดินไหว
2) มลายโลกอย่ามลายม้วย	อรรถอื่นอัญขยม
3) อบอลเวงฟากฟ้า	ดูรับรู้จักหน้า หนึ่งสิ้นแสงไถง
4) เถลิงพระเกียรติขึงฟ้า	ลือตรลบแหล่งหล้า โลกล้วนสดดี

18. ข้อใดใช้โวหารต่างจากข้ออื่น
- 1) หอมจนหอบหัวใจไปเคว้งคว้าง
  - 2) งามดั่งเปลวเพลิงปามานิรมิต
  - 3) ขอกายเจ้าจงเป็นเช่นต้นไม้
  - 4) เหมือนนกกายกำบังกักขังใจ
19. ข้อใดใช้กลวิธีการประพันธ์ต่างจากข้ออื่น
- 1) ลมระรือปลิวหญ้าคาระยาบ
  - 2) สนลละเมียดเสียดยอดขึ้นกอดฟ้า
  - 3) ดอกหญ้าเี่ยมหวานหวานกับลานหญ้า
  - 4) แก้วเวียงกลีบเคลือบน้ำค้างอย่างหิมหิม
20. ข้อใดใช้กลวิธีการแต่งต่างจากข้ออื่น
- 1) เปรียบแรงคชสารปานกลจักร ผาปลักชกกลากราวหยากไย่
  - 2) ใหญ่เทียบภูผาทำคุดัน เร็วแรงแข็งขยันเชื่อความอุตุน
  - 3) งามอ่อนช้อยทุกรอยกลิ้ง ดูประหนึ่งกรกรายนางรำรำ
  - 4) เหมือนมีชีวิตสถิตร่าง ชุงแคะเป็นช่างอย่างบาทได้
21. ข้อใดใช้กลวิธีการแต่งต่างจากข้ออื่น
- 1) สงครามกษัตริย์ทรง ภาพแผ่น สองถา
  - สองราชรอนฤทธิ์ร่า เรื่องรู้สรรเสริญ
  - 2) งามสองสุริยราชล้ำ เลอพิศ นาพ้อ
  - พ่างพัชรินทร์ไพจิตร คีกร้าง
  - 3) ขุนเสียมสามรรถดำน ขุนตะเลง
  - ขุนต่อขุนไปเยง หย่อนหัว
  - 4) สองโจอมสองจู่จ้วง บำรุ
  - สองชัตติยะสองขอซู เข็ดดำ
22. ความที่ว่า “เกิดแล้วก่อแล้วเร้นเย็นแล้วร้อน” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเสนอภาพพจน์ต่างจากข้อใด
- 1) เสียงน้ำซึ่งกระซิบสาดปราศจากเสียง
  - 2) จักรवालุ่นวายไร้สำเฝียง
  - 3) อยู่ห่างไกลแต่ก็ใกล้ในคุณธรรม
  - 4) วนและวังคืนและวันหวั่นและไหว

23. “หอมอยู่ไม่รู้หาย คล้ายกลิ่นผ้าเจ้าตาตรู”
คำประพันธ์ในข้อใดใช้ภาพพจน์วิธีเดียวกับตัวอย่างข้างต้นนี้
- 1) น้ำเงินคือเงินยวง   ชาวพรายช่วงสี่ลำอาจ
  - 2) รวยรินกลิ่นรำเพย   คืดพีที่เคยเชยกลิ่นปราง
  - 3) หอมหื่นรื่นรสเพียง   กลิ่นเนื้อนวลนาง
  - 4) เรื่อยเรื่อยเรื่อยมคอยแก้ว   คลับคล้ายเรื่อยมเหลียว
24. ภาพพจน์ประเภทใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้
- “ดูน้ำวังกลิ่นเขียวเป็นเกลียวกลอก   กลับกระลอกจาดจืดจืดแวี่ยน
บ้างพลุ่งพลุ่งจ้วงวนเหมือนงกเกวียน   ดูเปลี่ยนเปลี่ยนกว้างกว้างเป็นหว่างวน”
- 1) อุปมา
  - 2) อุปลักษณ์
  - 3) บุคคลวัต
  - 4) การเลียนเสียงธรรมชาติ
25. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้กลวิธีการแต่งเด่นชัดที่สุดตามข้อใด
- “ปรารถนาพาชัยให้ช่วงโชติ   ถลาโลดหยดยีนคลิ่นลูกใหม่
รวมความหวังทั้งปวงเป็นดวงไฟ   มีธงชัยทาบทำไว้คว้าวำครอง”
- 1) ใช้คำง่าย ให้จินตภาพ
  - 2) ใช้ภาพพจน์ ให้อารมณ์ความรู้สึก
  - 3) ใช้คำไพเราะกินใจ ให้ภาพแจ่มชัด
  - 4) ใช้การเล่นสัมผัส ให้เสียงเสนาะ
26. ข้อความตอนใดมีภาพพจน์ปรากฏอยู่เพียงชนิดเดียว
- 1) เสียงอุโฆษครื้นครื้นดังไฟบรรลัยกัลป์จะผลาญโลกให้ทำลายวายวินาศ
  - 2) สะเทือนสะท้านเลื่อนลั่นอยู่ครื้นครื้นดุจประหนึ่งว่าป็นสักแสนหมื่นมากระหน่ำยิงอยู่เปรี๊ยะๆ
  - 3) เฒ่าก็ตีดนิ้วมือดังตะถับตะถับ ร้องลำทับด้วยวาจาว่า อเปหิ ฮ้าเฮ้ยเด็กน้อยถอยขยาย เสือร้ายจะเดินทาง
  - 4) สรุปลแล้วแก้วธัญญ์พิชพันธุ์นี้   คุณภาพมีศรีปานอาหารสวรรค์
ในพรธนาออกดมสมบุรณ์ธัญญ์   ควรแก่สรรเสริญกราวคือชานา
27. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์ตามข้อใด
- “เมฆขาวหนาวเดือนดาว   อ้อมหาวห้อมล้อมจันทร์หมอง
น้ำค้างตกเบื้องนอง   ต้องน้ำตาบ่าซิมดิน”
- 1) นามนัยและอติพจน์
  - 2) อติพจน์และบุคลวัต
  - 3) บุคลวัตและนามนัย
  - 4) อุปลักษณ์และอติพจน์

28. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์ตามข้อใด
 “ฉันทมองคลื่นรื้นเร่เข้าห่มฝั่ง พรำผากฝั่งรักดีไม่มีสอง
 มองดาวเพ็ญเยียมพักตร์ลักษณ์ล้ายอง จากคั่นช่องชลาลัยใสสะอาด”
 1) บุคคลวัตและอุปลักษณ์
 2) สัญลักษณ์และอติพจน์
 3) บุคคลวัตและสัญลักษณ์
 4) อุปลักษณ์และอติพจน์
29. “พิราบบินกลับมาหลังคาโบสถ์ พายุโหดยังกระหึ่มกระเหี้ยนหือ
 เมื่อแก้วตกลงแตกก็แหลกรื้อ แต่แก้วคือแก้วพรางอยู่กลางใจ”
 คำประพันธ์ข้างต้นใช้ภาพพจน์ชนิดใดบ้าง
 1) สัญลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อุปลักษณ์
 2) สัญลักษณ์ ปฏิพากย์ อุปลักษณ์
 3) อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์
 4) อุปลักษณ์ อติพจน์ อุปมา
30. ข้อใดใช้ภาพพจน์มากที่สุด
 1) ไร่ฟูกถูกเนื้อวันทองอ่อน เหมือนนอนเตียงทองอันผ่องใส
 เพลินฟังวังเวงเพลงเรไร พิณพาทย์ไพเราะล่อมชับสำหรับดง
 2) บัดนี้เห็นท่วงทีกิริยาเจ้าก็เปลี่ยนแปลก เล่ห์ประหนึ่งฟังมาเป็นแขกไมคุ่นเคย
 ไฉนจึงแกลิ่งนั่งเฉยให้เห็นห่างเหมือนผู้อื่นจะนี้
 3) พันลีสลมลั่นฟ้า แจกอสุนีผ่าห้ำ
 แหล่งเพียงพกพัง แลนา
 4) ดาวระยับประดับฟ้าเพลานี้ เพชรราตรีส่องสกา ฦ หาวหน
 ประชันแสงระวีบาวพราวสกันธ์ มิแผคนแข่งค่าบารมี
- เฉลย เรื่องโวหารภาพพจน์
1. 2) 2. 3) 3. 2) 4. 4) 5. 1) 6. 4) 7. 2) 8. 1) 9. 1) 10. 1)
 11. 3) 12. 2) 13. 1) 14. 3) 15. 3) 16. 3) 17. 3) 18. 1) 19. 1) 20. 4)
 21. 2) 22. 4) 23. 3) 24. 2) 25. 2) 26. 3) 27. 3) 28. 1) 29. 1) 30. 4)

ฉันทลักษณ์

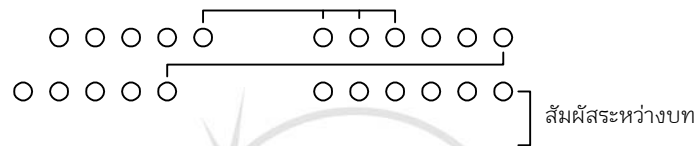
1. กาพย์

กาพย์เป็นคำประพันธ์ที่มีข้อบังคับเพียงการกำหนดคณะและสัมผัส

กาพย์มีระเบียบบังคับคล้ายฉันท แต่ไม่ได้บังคับ ครุและลหุ

1.1 กาพย์ยานี 11

1 บท มี 2 บาท ได้แก่ บาทเอกและบาทโท 1 บาท มี 2 วรรค วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 6 คำ

ดาวเดือนจะต่างเทียบ	วิเชียรแก้วกลีบจงบกล
เมฆหมอกในเวหน	จะต่างฟูและเพดาน
พฤกษาจะต่างฉัตร	สุวรรณรัตน์อันไพศาล
ดอกไม้ในหิมพานต์	จะต่างพุ่มอยู่เรียงราย

1.2 กาพย์ฉบัง 16

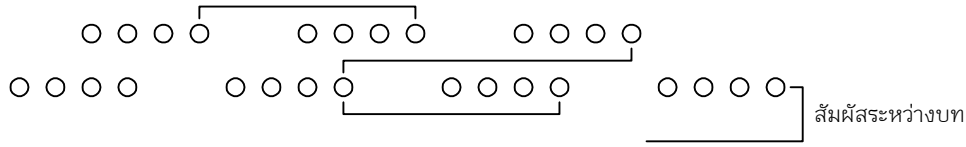
1 บท มี 1 บาท และมี 16 คำ บาทหนึ่งมี 3 วรรค วรรคแรก 6 คำ วรรคกลาง 4 คำ วรรคหลัง 6 คำ

อินทรีชิตปิดเปื้อนกายิน	เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอราวัณ	
ช้างนิมิตฤทธิแรงแข็งขัน	เผือกฟ่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอฬาร	

1.3 ภาพยี่สุรางคนางค์ 28

1 บท มี 1 บาท และมี 7 วรรค แต่ละวรรคมี 4 คำ

พระยาปลัด	พระยายกกระบัตร	สันหัดเขียวชาญ
หัวหน้าครวไทย	น้ำใจกล้าหาญ	ทำรักสมัครสมาน
เลือกหาหนารี	รูปทรงสงครี	ที่พึ่งรุ่นสาว
แกลิ่งท่าเต็มใจ	ยกให้เจ้าลาว	จนชั้นพวกบัว
		ชอบใครไปขึ้น

1.4 ภาพยี่ห่อโคลง (ภาพยี่ยาณี 11 สลับกับโคลงสี่สุภาพ)

นางนางอาบหน้าท่า	ทวยมื่นเหลืองพืงชม
ทาแปงแกลิ่งหวิม	ผัดหน้านวนलयวนใจชาย
นางนางตักน้ำท่า	อาบองค์
ชดขมื่นเหลืองบรรจง	ลูบหน้า
หวิเกล้าเอาเทริดทรง	ผมปีก
ผัดหน้านวนลงามล้ำ	ยั่วเย้าใจชาย

2. กลอน

กลอนเป็นคำประพันธ์ที่มีการกำหนดฉันทลักษณ์และบังคับสัมผัส แต่มีการกำหนดเสียงของวรรคณยุกต์

2.1 กลอนสุภาพ (กลอนแปด)

กลอนสุภาพ 1 บท มี 2 บาท ได้แก่ บาทเอกและบาทโท แต่ละบาทมี 2 วรรค วรรคละ 8 คำ

อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ	ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียวในฝัก
สงวนคมสมนึกใครฮักฮัก	จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรรลัย
จับให้มันคั่นหมายให้วายวอด	ช่วยให้รอดรักให้ชิดพิสมัย
ตัดให้ขาดปรารถนาหาสิ่งไร	ตรองจงได้สมประสงค์ที่ตรงดี

3. โคลง

โคลงเป็นคำประพันธ์ที่มีข้อบังคับ คณะ สัมผัส คำเอก คำโท

3.1 โคลงสี่สุภาพ

1 บท มี 4 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค บาทที่ 1, 2 และ 3 วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 4 คำ ส่วนบาทที่ 4 วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 4 คำ โคลงสี่สุภาพหนึ่งบทจึงมีทั้งหมด 30 คำ (ไม่นับคำสร้อย)

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง	อันใดที่เอย
เสียงย่อมยอศใคร	ทั่วหล้า
สองเชือกที่หลับไหล	ลิมตีนฤพิ
สองที่คิดเองอ้า	อย่าได้ถามเฝ้า

หมายเหตุ ท้ายบาทที่ 1 และ 3 ถ้าเนื้อความไม่สมบูรณ์ก็อนุญาตให้เติมคำสร้อยได้อีกแห่งละ 2 คำ คำทั้ง 30 คำ ที่ใช้แต่งโคลงสี่สุภาพนี้ แบ่งเป็น 3 จำพวก คือ
คำสุภาพ คือ คำที่ไม่กำหนด เอก-โท จะมีหรือไม่มี ก็ได้ 19 คำ
คำเอก คือ คำที่บังคับ ไม้เอก หรือจะใช้คำตายแทนคำเอกก็ได้ มี 7 คำ หรือใช้ คำเอกโทษ
คำโท คือ คำที่บังคับให้มีไม้โท 4 คำ หรือใช้คำโทโทษ

คำเอกโทษ-คำโทโทษ

คำเอกโทษ : คำรูปเอก ที่ใช้แทน คำโท เช่น ไปย่า แทนคำว่า ไปหญิง

คำโทโทษ : คำรูปโท ที่ใช้แทน คำเอก เช่น วิ่งเหล่าน แทนคำว่า วิ่งเล่น

3.2 โคลงสองสุภาพ

พิศกรรมงามเพริศแพรว	กลกลีบบงกชแก้ว
อีกแก้มปรางทอง	เทียบนา
ท่านองนาสิกไต้	คือเทพนิรมิตไว้
เปรียบด้วยขอกาม	

3.3 โคลงสามสุภาพ

อาบไฉเบิกบาน	ฟังขับขานเพราะพร้อม
ยอยศยิ่งใหญ่ต้อง	จิตเพียงของหลาน
เสียงบรรสานจับปี	เรื่อยระรี่รับร้อง
กลกล่อมซ้อมเสียงซ้อม	ซาบซึ่งซึ้งใจ ยิ่งนา

4. ร่าย

ร่ายสุภาพกำหนดไว้ว่า บทหนึ่งจะมีที่วรรคก็ได้ แต่มักไม่น้อยกว่า 5 วรรค สัมผัสต่อกันไปเรื่อยๆ โดยให้คำทำยวรรคหน้าสัมผัสกับคำที่หนึ่ง หรือสอง หรือสาม ของวรรคหลังต่อไปจนจบ และเมื่อจะจบบทให้ลงท้ายด้วยลักษณะของโคลงสองสุภาพ

สรวมสวัสดิวิชัย เกริกกรุงไกรเกรียงยศ เกียรติปรากฏจรจราย สบายทั่วแหล่งหล้า
ฝนฟ้าฉ่ำชุ่มชล ไผศรพณ์ผลพูนเพิ่ม เข้มใจราษฎร์บำเพ็ญ รื่นเริงรัฐมณฑล สกลราชาอาณาเขต
ประเทศสยามขึ้นช้อย ทุกข์ขุกเข็ญใหญ่่น้อย นาคไร้แรงเกษม โสถถ์เทอญ

5. ฉันท (เป็นคำประพันธ์ที่บังคับ ครุ และลหุ)

คำครุ : พยางค์ที่มีเสียงตัวสะกดในทุกมาตรา หากไม่มีตัวสะกดก็ต้องประสมสระเสียงยาว

คำลหุ : พยางค์ที่ไม่มีเสียงตัวสะกดและประสมด้วยสระเสียงสั้น รวมไปถึงพยางค์ ป ๒ ๓

ก็จัดเป็นลหุเสมอ

5.1 อินทรวีเชียรฉันท 11

“วันนี้คณาศิษย์	สุจริตสมานฉันท
พร้อมเพรียงประชุมกัน	อภิวัตนาการ
ด้วยจิตระลึกถึง	คุณะซึ่งคณาจารย์
เต็มใจประสิทธิ์สาร	วรเวทย์วิเศษศรี”

5.2 วสันตติลกฉันท 14

“สามยอดตลอดระยะระยับ	วะวะวัปลับพรธณ
ข้อฟ้าตระการกลจะหยัน	จะเยาะยั่วที่หม่มพร
ปราณีพิลาศศกจรูญ	นภศูลประภัสสร
หางหงส์ผจงพิจิตรงอน	ดจกวักันภาลัย”

5.3 วิชชุมมालาฉันท

“โอ้วว่าน่าเศร้าย	เมื่อเฝ้ามองดู
เห็นหน้ากันอยู่	ผองผู้หญิงชาย
หลายพวกเฝ้าพงศ์	มาปลงปลิดหาย
วิบเดียววอดวาย	ดิ่งดับปลับปลัน”

5.4 ภูขงคประยาดฉันท 12

“อนงเทศมนัสพี	รลชาติศรีทหารชาญ
มิได้ดาบก็คว้าวาน	มิได้หอกก็คว้าวหลาว
มิได้มีดก็เอาไม้	ตระบองใหญ่ตระบองยาว
กระหน่ำฟาดพิฆาตลาว	เตลิดแล่น ณ แดนดง”

แบบฝึกหัด เรื่องพื้นฐานฉบับหลัก

ฝึกแยกวรรคของคำประพันธ์ให้ถูกต้องว่าเป็นคำประพันธ์ชนิดใด

- 1) ภาพย่ำยี   2) ภาพย่ำย้ง   3) ภาพย่ำสร้างคนางค์   4) กลอนสุภาพ
5) อินทรวีเชียรฉันท

1. พระวัดรัตนมณีมีจริยวัตรตรงงามเราควรประพฤติตามจะอยู่เย็นเป็นสุขสันต์
2. ฉันทไปตลาดมากจะหาอะไรกินเรียกเธอมาได้ยินรีจะไม่ไปด้วยกัน
3. การศึกษาไทยไม่ทันสมัยเหมือนต่างประเทศเพราะงบประมาณได้น้อยเกินเหตุจึงมีขอบเขตในการพัฒนา
4. คุณคิดอะไรอยู่ขณะดูละครรำ ผมคิดจะไปทำกระบะรถประกอบเอง
5. ไปเก็บสะดอมาหลายๆ ซอไว้จิ้มน้ำพริกที่เหลือก็ผัดพอน้ำขลุกขลิกตำเครื่องขยี้ขยิกให้ทันมือเย็น
6. ข้าวเหนียวหน้าปลาแห้ง ขนมหม้อแกง วุ้นสังขยา ใส่ถาดวางไว้หน้าสมภาร รอประเคน
7. ไปเที่ยวทะเลกันนะคะ วันอะไรดี ฝ่าไปชะสุกนี่แหละ ก็ต้องตระเตรียมของ
8. องค์พระอานนท์ท่านแล้วว่า ข้าพเจ้าได้ฟังมาแล้วดังนี้ สมัยหนึ่งพระผู้มีพระภาคชินสีห์ ผู้โลกนาถจอมธรรม ประทับ ณ เขตวันวิหารอันอนาถปิณฑกะไชรั จัดสร้างอย่างดีที่ในสวรรค์ให้เป็นที่สถิตสุขา
9. ชายใดไม่เที่ยวเที่ยวไปทุกแคว้นแดนไพรมีอาจประสบพบสุข
10. บอกแล้วก็ไม่เชื่อจะมีเหลืออะไรเลยคราวนี้ละเธอเอ๋ยจะเฉยก็ตามใจ
11. ทุกคนเกิดมาเป็นคนชั่วดีมีจนเป็นผลแห่งกรรมทำเอง   ถือธรรมเชื่อกรรมยำเียงบาปชั่วกลัวเกรงทำแต่กรรมดีทีวิพร
12. เขาสูงฝูงหงส์ลงเรียงเรียงร้องซ้องเสียงสำเนียงนำฟังวังเวง
13. รนรอนอ่อนอัสตงพระสุริยงเย็นยอแสงช่วงดั่งน้ำครึ่งแดงแผ่เมฆเขาเงาเมรุธร
14. ธรรมคือคุณากรส่วนชอบสาธรรจุดวงประทีปชัชวาลแห่งองค์พระศาสดาจารย์ส่องลัต์วสันดานสว่างกระจ่างใจมล
15. สนุกสนานพิณจระราญระบำจำเรียงสนิทสำนาคสนสำเนียงก็พริ้งเพราะเพรียงจะเปลิดจะเพลิน
16. เบื้องหน้าชีวิตมนุษย์นั้น คิดเปรียบได้ดั่งดั่งสมามกรเรียวนามหรือความมืด ฟังดูเกิด...เรายังต้องฝ่าข้ามไป
17. เอเชียนเกมส์ครั้ง “ลึบสาม” เปิดงานงดงามชาวโลกตื่นตาตื่นใจชื่นชมยกย่องชาติไทยชื่อเสียงลือไกลจารึกเกียรติไว้...นิรันดร์

ข้อความข้างต้นถ้าจัดวรรคให้ถูกต้องจะได้คำประพันธ์ตามข้อใด

- 1) ร่ายยาว   2) กลอนแปด   3) ภาพย่ำย้ง   4) โคลงสามสุภาพ

18. “หั่นเต้าหู้ลงทอดน้ำมันหยอดลงกระทะตั้งไฟกลางดีจะเหลืองแล้วจะดักขึ้นเร็ว”
ข้อความนี้ถ้าจัดวรรคให้ถูกต้องจะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
- 1) กาพย์ยานี
  - 2) ร่ายสุภาพ
  - 3) โคลงสามสุภาพ
  - 4) อินทริเชียรฉันท
19. ข้อความต่อไปนี่ถ้าจัดวรรคให้ถูกต้อง จะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
“ขนมหวานข้าวและกับจัดสำหรับถวายพระอย่าหีบกินนะคะประเดี๋ยวจะตกนรก”
- 1) โคลงสาม
  - 2) กลอนหก
  - 3) กาพย์ยานี
  - 4) อินทริเชียรฉันท
20. ข้อความต่อไปนี่ถ้าเขียนแยกวรรคให้ถูกต้องจะเป็นคำประพันธ์ชนิดใด
“เบื้องหน้าชีวิตมนุษย์นั้นคิดเปรียบได้ดุจดั่งสถานีรถเร็วหามาหรือความมืดฟังดูเกิดเรายังต้องไต่เต้าไป”
- 1) ร่ายสุภาพ
  - 2) กลอนหก
  - 3) กาพย์ฉกัณฑ์
  - 4) กาพย์สุรางคนางค์
21. ข้อความต่อไปนี่ถ้าจัดวรรคให้ถูกต้องจะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
“มากินขนมกันนะจะฉันจะสุขใจกินไปก็คุยไปจะสนุกและเบิกบาน”
- 1) กาพย์ยานี
  - 2) โคลงสาม
  - 3) กลอนสุภาพ
  - 4) อินทริเชียรฉันท
22. ข้อความต่อไปนี่ ถ้าเขียนแยกวรรคให้ถูกต้องจะเป็นคำประพันธ์ตรงตามข้อใด
“พิเศษสารเสกสร้างรังสรรค์สารประจงจารฉันทภาคพริ้งพรายฉายเฉกเพชรพรรณพรณเพราเจ็ดเลิศแล
ลายระยับสายสะอึ่งส่องสร้อยกรองทรง”
- 1) โคลงสี่สุภาพและกลอนสุภาพ
  - 2) กาพย์ยานี 11 และโคลงสี่สุภาพ
  - 3) กาพย์ฉกัณฑ์ 16 และกลอนสุภาพ
  - 4) กาพย์ยานี 11 และกาพย์ฉกัณฑ์ 16

23. ข้อความในอัญประกาศนี้จะนำไปแต่งคำประพันธ์ชนิดใดได้ทันที
“เธอควรจะรับฟังและก็นั่งสงบคำ”
- 1) กลอนสุภาพ
  - 2) วสันตดิลกฉันท
  - 3) กาพย์ยานี
  - 4) อินทรวีเชียรฉันท
24. ข้อความต่อไปนี้ หากแยกวรรคให้ถูกต้องแล้วจะเป็นคำประพันธ์ชนิดใด
“ขุนมารสหัสสพหุพาหุวิชาวิชิตขลังขี้คีรีเมขละประทังคชะเหี้ยมกระเหิมหาญ”
- 1) ลัททูลวิกกีฬิตฉันท
  - 2) วสันตดิลกฉันท
  - 3) มาลีมีฉันท
  - 4) อิทิสังฉันท
25. “เพดานดาราระย้าย้อย ทงทับประดับพลอยเรืองอร่าม
อจกลับแก้วมณีอัคคีตาม สว่างวามแวววับจับจินดา”
คำประพันธ์ข้างต้นจัดเป็นคำประพันธ์ชนิดใด
- 1) โคลง
  - 2) ฉันท
  - 3) กลอน
  - 4) กาพย์

เฉลย เรื่องพื้นฐานฉันทลักษณ์

1. 1) 2. 1) 3. 3) 4. 5) 5. 3) 6. 1) 7. 5) 8. 2) 9. 2) 10. 5)
11. 2) 12. 2) 13. 1) 14. 2) 15. 3) 16. 3) 17. 3) 18. 1) 19. 3) 20. 4)
21. 4) 22. 1) 23. 4) 24. 2) 25. 3)

แนวข้อสอบ เรื่องโคลงสี่สุภาพ

- ข้อใดผิดฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพบาทที่ 1
  - 1) ในห้องมองมีดกลุ้ม คลุ้มคว้น
  - 2) เหมือนรู้ครุเก่าเล่า เราเห็น
  - 3) คนต้องดีจริงด้วย ใจตน
  - 4) หน้าหน้าซ้ำเปียก หน้าจ้อย
- บาทที่ 3 ของโคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ ข้อใดแต่งถูกต้องตามผังบังคับทุกประการ
  - 1) นารายณ์เนื่องนิทรสินธุ์ นานตื่น
  - 2) นารายณ์เจ็องเจ้านิทร นานเนา แล้วเฮย
  - 3) นารายณ์บรรทมสินธุ์ นานตื่น
  - 4) นารายณ์เนาในสินธุ์ นานนับ แลนา
- บาทที่ 4 ของโคลงสี่สุภาพข้อใดถูกต้องตามฉันทลักษณ์
  - 1) เรื่องรุ่งบรรเจิดหล้า ร่วงรุ่งศศินานต์
  - 2) เรื่องมณีนพรีว ร่วงรุ่งรังสี
  - 3) เรื่องรามรุ่งรุ่งฟ้า ฟากฟ้าดินชม
  - 4) เรื่องลักษณเลิศปัญญา โลกช่องสรรเสริญ
- ข้อใดควรเป็นบาทสุดท้ายของโคลงต่อไปนี้
รัศมีก่องยิ่งแก้ว   สूरียกานต์
เลอพิศพร่างโอหาร   เพรศแพรว
ประกายพรายแผไพศาล   สว่างทั่ว ถิ่นแฮ
.....
  - 1) ยามเปรียบยิ่งดวงแก้ว   พันแล้วอุปมา
  - 2) ยังแผ่นดินเลิศแล้ว   พรางพันสุรีย์ฉาย
  - 3) จาบแผ่นดินให้แผ้ว   พ่างพินพิมานสถาน
  - 4) ยิ่งแสงสุริยะแคล้ว   เลิศล้ำแสงฉาย

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 5

เซอะเซชุ่มซำมไซรั	ไปควร
เงอะงะเกะกะกวน	จิตฟุ้ง
ทำไใด ..... ยั่วชวน	ความโกรธ เสมอณา
ซึกแต่ดุด่ากลุ้ม	..... ด้วยเซอะเซ็ง
- ข้อใดเหมาะสมที่จะนำมาเติมในช่องว่างของคำประพันธ์ข้างต้นให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และความหมาย
    - 1) มัก / เพราะ
    - 2) เข้า / เนื่อง
    - 3) ดุจ / อัน
    - 4) ได้ / เกิด

เฉลย แนวข้อสอบเรื่องโคลงสี่สุภาพ

1. 3) 2. 1) 3. 2) 4. 3) 5. 1)

ประลองฝีมือ วิเคราะห์คำประพันธ์

วัฒนธรรมไทย

- ข้อใดเป็นงานด้านสถาปัตยกรรม
1) ก้านแย่งยกดอกคู่เด่นดี
2) ที่ฐานปัทมรงค์ทองรองเรื่อง
3) กนกยอดลงยาราชาวดี
4) ลิงห้อยคู่ลายเส้นดูเด่นโดดเด่น
- คำประพันธ์ต่อไปนี้กล่าวถึงศิลปะของไทยประเภทใด
“โค้งโค้งกบกดชีกกรอบ ผ่าไม้ครอบคร่อมอกไก่ ไม้ข้างควายแขวะเป็นรู สอดเสียบหนูแน่นขันขัด”
1) หัตถกรรม   2) ประติมากรรม   3) คหกรรม   4) สถาปัตยกรรม
- บทประพันธ์ต่อไปนี้ให้ความรู้ทางวัฒนธรรมแขนงใด
“ดอกก้านแย่งช่อหกระหนกเรียง   มุกดาเคียงดาดดอกเป็นดวงดี
กรอบหน้ากรองทองมังกรเกี่ยว   ●   ฉลุเขี้ยวแมงทับสลัปลี”
1) การแต่งกาย   2) การแกะสลักไม้   3) การจัดพุ่มดอกไม้   4) การตกแต่งสถานที่
- คำประพันธ์ต่อไปนี้กล่าวถึงศิลปะของไทยในด้านใด
“แสงโสมแสงแก้วส่อง   สุริยฉาย
อร่ามรัตนคุณทลพราย   พรางฟ้า
อุณหิสวิจิตรราย   ปัทมราช แลฤ
เจ็ดอูรุษเรียบหน้า   ผกเกล้าเกลื่อนหงอน”
1) การแต่งกาย   2) การวาดภาพ   3) การแกะสลัก   4) การก่อสร้าง
- ข้อใดสะท้อนทั้งค่านิยมและวัฒนธรรมไทย
1) เรียมคะนึ่งถึงเอวบาง   เคยแนบข้างร้างแรมนาน
2) นีกล่องกรองมาลัย   วางให้พี่ข้างที่นอน
3) แก้วพีนีสุดนวล   ตั้งนางฟ้าหน้าเอยอง
4) เห็นฝูงยุงรำพ้อน   คิดบังอรร้อนรำกราย

เฉลย วิเคราะห์คำประพันธ์ (วัฒนธรรมไทย)

1. 2)   2. 4)   3. 2)   4. 1)   5. 2)

ขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับกษัตริย์

- ข้อใดไม่ได้แสดงขนบประเพณีเกี่ยวกับกษัตริย์
  - 1) สอดคล้องวาลเฉวียงองค์ มกุฎทรงเทริดเกศ อย่างอิศเรศรามัญ
  - 2) ปวงประนมพนเกล้า งามเสงี่ยมเพี้ยมเฝ้า อยู่ถ้ำทูลสนอง
  - 3) แจ้งกิจจาตระหนก จึ่งพระปิ่นปักธาดศรี บุรีรัตนหงสา ๘ ก็บัญชาพิภพ
  - 4) เห็นฉัตรปักห้าชั้น กั้นบนเบื้องหลังสาร เขาก็ทราบการโดยขนาดว่าอุปราชขุนทัพ
- คำประพันธ์ต่อไปนี้สะท้อนค่านิยมเรื่องใดในสังคมไทย
“ธงสีทองผ่องสง่าธงราชา รูปครุฑพำห้ประจำองค์คงอมตะ
เด่นอยู่กลางธงสีเหลืองเรื่องฤทธิ์ หมายถึงพระทรงชัยของไทยเรา”
  - 1) ความเป็นสมมติเทพ
  - 2) ความเป็นมงคลแห่งสี
  - 3) ความจงรักภักดี
  - 4) ความเป็นอมตะ
- ข้อใดแสดงเดชานุภาพของพระมหากษัตริย์ได้เด่นชัดที่สุด
  - 1) ประโคมดุริยดนตรีแดรสังข์ทั้งปวงก็ก้องทั้งท้องพระโรงชัย
  - 2) เสียสังข์แตกแซ่ทัพหมามโหระทึกก็ก้องกลองชนะสนั่นเนียรนาท
  - 3) พระคชินทรเศศเวศคชาก็เปล่งเสียงก้องโกลนจตุรทิศประกาศกาลคำรณฤโฆษ
  - 4) สำเสียงจตุรงคคณาม้ารถชบจจรพล ก็อึงเอิกเพียงจะพกเพิกแผ่นพสุธาตลัมปนาท
- ข้อใดแสดงค่านิยมตรงกับภาคิตที่ว่า “อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจงพอแรง”
  - 1) ข้าพเจ้าเล่าเป็นข้าฝ่าพระบาท ธรรมมิกราชบพิตรอดิศร
คือพระนั่งเกล้ากษัตริย์ฉัตรนคร โปรดบิตรลือดังทั้งแผ่นดิน
  - 2) ธนบดีนทรปิ่นเกล้า อยู่ธยา
ไตรภพจบโลกา เขตแคว้น
เกรงพจน์บทธาชญา นรนารถ
เป็นนิจกิจการแมน ชีพม้วยควรสนอง
  - 3) สรวมซีพรจนาสามีกักดี เฉลิมศักดิ์บพิตรอดิศร
ไว้สำหรับกับกัลป์นิรันดร ให้ถาวรพิพัฒน์สวัสดิ์
  - 4) ขอเฉลิมเพิ่มพูนพระเกียรติยศ ยุคลบทบพิตรอดิศร
ถวัลยราชราชชัยในนคร ดังทินกรแจ่มฟ้าทั่วธานี
- ข้อใดแสดงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน
  - 1) ล้วนยงยุทธเชี่ยวชาญ หาญหักศึกบมิย่อ ต่อสู้ศึกบมิหยอน
  - 2) เพิ่มบำเหน็จเสร็จไซ้ ๘ ให้เชิญพระอัยการศึก ปรีชาโทษขุนทัพ
  - 3) หวังผดุงบวรรัตน ตรัสยศ ยินนา
ทำนุกพระศาสน์เกื้อ ก่อสร้างแสวงผล
  - 4) รู้เชิงพิชัยชาญ ชุมค่าย ควรนา
อาจจักรอนรณแผ้ว แผกแพ้วพั้งหนี

เฉลย วิเคราะห์คำประพันธ์ (ขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับกษัตริย์)

1. 3) 2. 1) 3. 4) 4. 2) 5. 3)

ความเชื่อเรื่องเวรกรรม

1. ผู้กล่าวข้อความต่อไปนี้ น่าจะมีอุปนิสัยในการกระทำเช่นใด
“ถือตามโบราณท่านว่ามา ว่าวายน้ำเข้าหาจะเข้ใหญ่
ยากง่ายตายเป็นประการใด ให้เป็นไปตามกรรมที่ทำมา”

- 1) ยอมรับชะตากรรมอย่างเต็มใจ
- 2) สู้ปัญหาโดยไม่หวั่นกลัว
- 3) ปฏิบัติตามที่คุณใหญ่สั่งสอน
- 4) เชื่อว่าชีวิตเป็นไปตามพรหมลิขิต

2. ข้อใดแสดงแนวคิดต่างจากข้ออื่น

- 1) คนเวรต่อเวรประทุษร้าย ทวีโทษ
เอาอะเวรระงับหงาย อาจสิ้นสูญเวร
- 2) ฤาปางก่อนเราเคยพรากสัตว์ ให้คุณเล่าเขาพลัดฤาไฉน
เวรามาเดือนฤาไนย จึงพรากน้องไปให้จรกา
- 3) อันความทุกข์อาอาตุร จงระงับดับสูญเสียดีกว่า
วิบากกรรมแล้วก็จำเวทนา ไปตามเวรฯซึ่งทำได้
- 4) ผู้ทำสิ่งอกุศล กรรมติด ตามนา
ดุจจักรเกวียนเวียนแล้ว ไส้ต้อนตีนโค

3. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของคำประพันธ์ต่อไปนี้

“เปรมปรีดีที่ไผ่พ้อ น ลมดง
ปลิวลิวใบลอยลง ต่อหน้า
ไตรลักษณ์นั่นคือมม- คลคู่ คตินา
มองทั่วถึงฟังกล้า แจ่มจ้าพุทธธรรม”

- 1) อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นมมคลชีวิต
- 2) ธรรมชาติแสดงให้เห็นลัจธรรมในพระพุทธานุชาสนา
- 3) ไผ่ที่ร่วงหล่นแสดงให้เห็นความเป็นอนิจจัง
- 4) ผู้เห็นไตรลักษณ์คือผู้มีความสุขตามธรรมชาติ

เฉลย วิเคราะห์คำประพันธ์ (ความเชื่อเรื่องเวรกรรม)

1. 1) 2. 1) 3. 1)

ความเชื่อ-โชคลาง-ศาสนา

- ข้อใดสะท้อนความเชื่อที่แตกต่างจากข้ออื่น
  - 1) หากเทพสังหรให้ฯ อีราซรุเป็นภกล
  - 2) พลบกยกเอาอูด- ดมโซค ชัยนา
  - 3) โหระหระหิมฆ้องชัย กีกก้อง
  - 4) ของทิพย์เทพหอนหาย เอมอิม
- ข้อใดแสดงความเชื่อที่ต่างจากข้ออื่น
  - 1) อังคารเข้าเสาร์ทับแทบยับเยิน ให้เผอิญพรากพลัดพระภัสดา
  - 2) หรือมอดม้วยด้วยคลื่นไม่คืนเป็น จึงเขม่นมิได้ขาดประหลาดกลาง
  - 3) อากาศลั่นครื้นครื้นเหมือนปิ่นก้อง กากี่ร้องวาวาท้องฟ้าเหลือง
  - 4) วันเมื่อมเหลืจะมีเหตุ ให้กระตุนัยน์เนตรทั้งซ้ายขวา
- ข้อใดแสดงความเชื่อที่ต่างจากข้ออื่น
  - 1) เอาเทียนจุดบูชาแก่เทวัญ ให้ป้องกันอันตรายในราวไพร
  - 2) แต่รอยบาทอนุญาติไว้ออดเขา บุญของเราได้มาเห็นก็เอ็นเคียร
  - 3) พอถึงวัดจันทร์ตะวันพลบ แวะเคารพรูปพระชินสีห์
  - 4) เป็นเวรกรรมจึงจำจาก ขอฝากมาหารัศมี
- ข้อใดแสดงความเชื่อที่ต่างจากข้ออื่น
  - 1) ชะรอยว่าผีปีศาจมันแก้งเปลี่ยนมาขอทาน ตีประจานให้เจ็บใจจะขาด ขู้อันตวาดกระทำเช็ญ
  - 2) เจ้าเคยกระทำการกรรมไว้เป็นไฉน จึงมาตกเช็ญใจไร่ยากอนาถา ให้พราหมณ์ชราสร้างร้ายกาจ ตะแกมาทำ สีนหาทโทยโบายดี
  - 3) ได้บุญนั้น คือ ได้ความสบายความสุข ความสุขเรามีอยู่แล้วตั้งแต่ตอนที่บริจาคเพราะรู้สึกสบายใจ
  - 4) เมื่อโลภะ โทสะ โมหะไม่เกิด ผลที่ชั่วก็ไม่เกิดเท่านั้น... เพราะผลที่ชั่วไม่เกิดนั้นแลก็ชื่อว่าเป็นประโยชน์
- คำประพันธ์ในข้อใดแสดงความเชื่อที่ต่างไปจากข้ออื่น
  - 1) ไร่ตัวของเรา ชาตินั้นนั่นเล่า ฆ่าเขาเป็นผี
จึงผูกเวรฯ ตามมาชาตินี้ ให้เขาฆ่าดี ถึงม้วยอาลัย
  - 2) ร้อนจิตตั้งพิชเพลิงประดัง นางในคลุ้มคลั่ง จึงจกพลัดตกลงมา
ที่กลางประชุมทาสฯ ฝ่ายประจิมคลา ดำรว่าร้ายเต็มที
  - 3) กรรมเจ้าไม่วาย ตัวนางโฉมฉาย ชาติก่อนคู่ตัน
ทำแก่งงูสัดว์ ให้พลัดจากกัน จึงมาตามทัน ชาตินี้แลเนา
  - 4) เกิดชาติใดไปเปื่องหน้า น่องปรารถนาตั้งต่อทรงศักดิ์
ขอให้เป็นผู้อยู่ร่วมรัก อย่าให้หักหันหน้าคลายไมตรี

เฉลย วิเคราะห์คำประพันธ์ (ความเชื่อ-โชคลาง-ศาสนา)

1. 4) 2. 1) 3. 4) 4. 1) 5. 2)

ทบทวนวรรณคดีวิจักษ์

- ข้อใดไม่ปรากฏลักษณะของนิราศ
  - 1) แว่วเสียงลำเนียงบุหร่งร้อง ว่าเสียงสามนึ่งน่องเส่นหา
  - 2) พระแยมเยียมมานทองทัศนาศ เห็นแต่ป่าพุ่มไม้ใบบัง
  - 3) คับแคจับแคสั่นโดยเดี่ยว เหมือนเปล้าเปลี่ยวค้ำใจในไพรกว้าง
  - 4) ชมวิหคนกไม้ไปตามทาง คะนึ่งนางพลาจรับโยธี
- ข้อใดไม่ใช่ชนบของนิราศ
  - 1) ปางอโคกใครไม้โคกที่โคกจัด โทมห้สกลัดใจในไพรเขียว
เติมปางโคกโคกยั้งโคกจริงเจียว ตั้งตาเหลียวหาทางมากกลางไพร
  - 2) ดูกะโดดโพทังตะเพียน สววยเวียนวายหาปลากระหมั้น
อีกปลาหมอรอรักษาปลาไส้ตัน ปลานวลจันทร์คิดนวลเจ้ายิ่งเศร้าใจ
  - 3) นำเอ็นดูรู้ดีอารีารอบ ทำความชอบช่วยพุงให้สูงคักดี
มาบรรลัยไปยังกำลังรัก สงสารนักษางพรั้งรำโคก
  - 4) อันวิสัยในโลกโชคมนุษย์ ไม่สิ้นสุดเรื่องรักสมครสมาน
ขอฝากจิตพิสมัยอาลัยลาน ไว้วิมานในกระตาศที่วาดเออย
- ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของนิราศ
  - 1) ประจวบจนถึงตำบลปอโคก ยามวิโยคออกชื่อก็ครือหู
  - 2) เห็นลมอ้อจะใคร่สื่อสาราสั่ง ถึงร้อยชั่งคู่เซยเคยถนอม
  - 3) สตรีหนึ่งหนึ่งแพศยาหญิง ทั้งสองสิ่งอย่าให้ชิตพิสมัย
  - 4) โอนกคู้ดูหน้าจะผาสุก ฟันนี้ทุกข์เพราะจากเจ้างามขำ
- ข้อใดมีนัยของการเปรียบต่างจากข้ออื่น
  - 1) ดูเหมือนอุษะนวลละออง เจ้าแขวนไว้ให้เรียมชม
  - 2) นึกน่องกรองมาลัย วางให้พี่ข้างที่นอน
  - 3) หอมอยู่ไม่รู้หาย คล้ายกลิ่นผ้าเจ้าตาตรู
  - 4) นึกถวิลกลิ่นบุหงา รำไปเจ้าเศร้าถึงนาง
- ข้อใดแสดงถึงคำนิยาม
  - 1) เวลาเยี่ยมหวานหยดฉันทจจำ ภายเธอต่ำแต่ก็พอเหมาะดี
  - 2) อยากให้สาวน้อยจ้องมองตัวบ้าง จึงแกล้งขว้างเศษไม้ใส่มวยผม
  - 3) เธอสวมเสื้อเชียงใหม่วิไลลักษณ์ มีลายปักดอกแดงสุกแสงสี
  - 4) เหมือนว่าเธอมีที่มุ่งหมาย จึงแต่งกายนุ่งหมให้คมสัน

6. คำประพันธ์ข้อใดให้อารมณ์ต่างจากข้ออื่น
- 1) พระพายเจ้าเอ๋ยเคยมาพัดต้องกลีบอุบล
  - 2) ผูกปลาเอ๋ยเคยมาผูกค้ำดำแฝงฟอง
  - 3) พระสุรเสียงเธอเอือกเย็นระยอทุกอกสัตว์
  - 4) รัศมีพระสุริโยทัยส่องอยู่รางๆ ขึ้นเรืองฟ้า
7. ข้อใดเป็นคำกล่าวไม่ถูกต้อง
- 1) ทำนองสวดสรรภัญญะใช้สวดคำประพันธ์ที่เป็นฉันท
  - 2) บทนมัสการอาจารย์คุณใช้คำประพันธ์อื่นท้าวชิระฉันทในการแต่ง
  - 3) กวีเปรียบพระคุณของพ่อกับเขาพระสุเมรุ พระคุณแม่เหมือนมหาสมุทร
  - 4) คุณธรรมที่ควรปลูกฝังแก่เยาวชนคือความกตัญญูทวดเวทีเพราะเป็นเครื่องหมายของคนดี
8. เทคนิคในการเขียนของ หลี่เซิน กับ จิตร ภูมิศักดิ์ ต่างกันตามข้อใด
- 1) หลี่เซินแต่งเป็นร้อยกรอง จิตรแต่งเป็นร้อยแก้ว
  - 2) หลี่เซินแต่งเป็นร้อยแก้ว จิตรแต่งเป็นร้อยกรอง
  - 3) หลี่เซินใช้วิธีเสมือชานาบรรยายเรื่องของตนให้ผู้อ่านฟัง แต่จิตรบรรยายภาพที่เห็นเหมือนจิตรกรวาดภาพให้คนชม
  - 4) หลี่เซินบรรยายที่เห็นเหมือนจิตรกรวาดภาพให้คนชม แต่จิตรใช้วิธีเสมือชานาบรรยายเรื่องของตนให้ผู้อ่านฟัง
9. ซึ่งเกิดศึกษาเหตุเภทภัย ก็เพราะใครทำความไว้งามพักตร์
 ครั้งหนึ่งก็ให้เสียวาจา อายชาวตาหาอาณาจักร
 คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงใคร
- 1) จรกา
  - 2) อิเหนา
  - 3) ท้าวดาหา
  - 4) วิหยาสะกำ
10. ข้อใดมีความหมายตรงกับ “การศึกเล็กเล่ห์พิน ล่อเลี้ยวหลอกหลอน”
- 1) ขับม้าไว้วงป้อมประจัญ เป็นเชิงชั้นชิงชัยในที่ทวน
  - 2) ว่าพลางทางกรายปลายทวน รำร้ายเป็นกระบวนหวนหัน
  - 3) โถมแทงแล้วแปลงเปลี่ยนกระบวน ทบทวนม้าที่นั่งไม่พลั้งผิด
  - 4) กลับลอกรำร้ายกรายพระแสง ปะทะแทงลงไปให้ไหลหลง

11. คำประพันธ์ที่ยกมานี้แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีน้ำเสียงเช่นไร
เห็นจะรักเมียจริงยิ่งกว่าญาติ ไหนจะคลาดจากเมืองหมันหย่าได้
ถึงมาตรจะมาก็จำใจ ด้วยกลัวภัยพระราชบิดา
- 1) เยาะเย้ย
  - 2) โกรธเกรี้ยว
  - 3) เหน็บแนม
  - 4) น้อยใจ
12. ข้อใดแสดงความมุ่งมั่นและเล็งผลเลิศของท้าวกะหมังกุหนิงได้ชัดเจนที่สุด
- 1) อันระเด่นมณฑริกรูปปั้น ก็ขัดข้องเคื่องกันเป็นข้อใหญ่
ไปอยู่เมืองหมันหย่ากว่าปีไป ที่ไหนจะยกพลมา
  - 2) แต่กาหลังสิงหัดสำหรับ จะกลัวดีเป็นกระไรหน้าหมา
ฝ่ายเราเล่าก็สามพารา เป็นใหญ่ในขวาแวนแคว้น
  - 3) ถึงทัพจรกาล่าลานั้น พี่ไม่พรั่นให้มาลักสืบแสน
จะหักโหมโจมตีให้แตกแตน พักเดียวก็จะแล่นเข้าป่าไป
  - 4) เจ้าอย่าย่อท้อไม่พอที่ แต่เพียงนี้ไม่พรั่นหวั่นไหว
เอ็นดูนัตตาโคกาลัย ว่ามิได้อรไทจะมรณา

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 13-14

หวังเป็นเกือกกรองบาทา พระผู้วงศ์เทวาอันปรากฏ
จะขอพระบุตรมียศ ให้โอรสข้าน้อยดั่งจินดา
อันกรุงไกรโอศุรย์ทั้งสอง จะเป็นทองแผ่นเดียวไปวันหน้า
ขอพำนักพักพิงพระเดชา ไปกว่าชีวิตจะบรรลัยฯ

13. คำประพันธ์ข้างต้นใช้ภาพพจน์กี่แห่ง
- 1) 1 แห่ง
  - 2) 2 แห่ง
  - 3) 3 แห่ง
  - 4) 4 แห่ง
14. ข้อใดไม่ใช่คำเปรียบที่ปรากฏในคำประพันธ์ข้างต้น
- 1) อ่อนน้อม
  - 2) ถ่อมตน
  - 3) ยำเกรง
  - 4) ทะนงในศักดิ์ศรี

15. หัวใจชายหนุ่มมีความเด่นอย่างไรในแง่วรรณกรรม
- 1) เป็นนวนิยายที่เขียนในรูปแบบจดหมาย
  - 2) สะท้อนชีวิตชายหนุ่มหัวใหม่อย่างละเอียด
  - 3) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการแต่งงานแบบคลุมถุงชน
  - 4) วิเคราะห์ความคิดของผู้ศึกษาจากต่างประเทศ
16. ข้อใดมิใช่ข้อคิดที่ได้จากนิทานเวตาล เรื่องที่ 10
- 1) ผู้มีความเพียรยอมเอาชนะอุปสรรคได้
  - 2) ความอดทนอดกลั้นเป็นคุณสมบัติของพระราชา
  - 3) สติที่เตือนตนได้เป็นที่มาของความสำเร็จ
  - 4) การใช้สติปัญญาไตร่ตรองก่อนพูดและทำเป็นสิ่งดี
17. สวรรค์ชั้นที่หกใน “รักป๋ายตราบหาย หกฟ้า” มีชื่อว่าอย่างไร
- 1) ประณีตวิเศษ
  - 2) นิรมานนตรี
  - 3) จาตุมหาราชิกา
  - 4) ดุสิตา
18. คำประพันธ์ต่อไปนี้ถอดความตามข้อใด
ชมแขกคิดใช้หน้า	นวลนาง
เดือนตำหวิงกลาง	ต่ายแต่้ม
พิมพ์พัคตร์แม่เพ็ญปราง	จักเปรียบ ไตเลย
ข้ากว่าแขกไขแยม	ยิ่งยิ้มอัปสร
- 1) ไบหน้านางดงามด้วยนวลปราง
  - 2) ไบหน้านางดงามตั้งดวงจันทร์เต็มดวง
  - 3) ไบหน้านางดงามเหนือกว่าดวงจันทร์
  - 4) ไบหน้านางดงามราวดวงจันทร์และนางอัปสร

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 19-20

จากมามา ลีวล้า	ลำปาง
บางยี่เรือราพลง	พีพร้อง
เรือแพงช่วยพานาง	เมียงม่าน มานา
บางปรับคำคล้อง	คล่าวน้ำตาคลอ

19. คำประพันธ์ดังกล่าวเด่นเรื่องใดมากที่สุด
- 1) การนำธรรมชาติที่พบเห็นเชื่อมโยงกับอารมณ์รัก
  - 2) การแสดงอารมณ์อาลัยอาวรณ์
  - 3) การใช้คำแสดงอารมณ์โศก
  - 4) การใช้คำแสดงความน้อยใจ

20. จุดมุ่งหมายของคำประพันธ์ดังกล่าวคือข้อใด
- 1) ต้องการให้หญิงคนรักเป็นห่วง
  - 2) ต้องการให้ตนเองสบายใจ
  - 3) ต้องการให้ธรรมชาติเป็นตัวแทนความในใจ
  - 4) ต้องการให้หญิงคนรักรู้ถึงความรักความอาลัยที่มีต่อนาง
21. “อีกคำเพราะบรรสาน ฤติแห่งประชาชน” เน้นมงคลด้วยความหมายใด
- 1) เอื้อเพื่อเอื้อจนแก่คนทั่วไป
  - 2) ไม่เบียดเบียนแต่เสียสละด้วยใจยินดี
  - 3) ใช้คำพูดผูกจิตใจจนทั้งหลาย
  - 4) อนุโลมตามความประสงค์ไม่ขัดขวางประชาชน

ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 22-23

- ก. ชุขกได้นางอมิตตตามาเป็นภรรยาเนื่องจากบิดาของนางยกนางให้แทนการใช้หนี้
 ข. พระอินทร์แปลงเป็นพราหมณ์มาขอพระราชทานพระนางมัทรี
 ค. พระเจ้ากรุงสุโขทัยทรงไล่ตัวสองกุมารจากชุขก ชุขกกินอาหารจนถึงแก่ความตายที่นครเซตุดร
 ง. พระฤๅษีบอกทางไปเขาวงกตแต่ชุขก และพรรณนามหุสัตว์และพรรณไม้ตามเส้นทางให้ชุขกฟัง
 จ. พระเวสสันดรทรงพระราชทานช้างป๋จัจฉินาค แล้วถูกชาวเมืองกล่าวโทษให้ขับออกจากพระนคร

22. ข้อใดเรียงลำดับเนื้อเรื่องในมหานิติได้ถูกต้องที่สุด
- 1) ก. - จ. - ง. - ค. - ข.
  - 2) ข. - ง. - ก. - จ. - ค.
  - 3) จ. - ง. - ก. - ข. - ค.
  - 4) จ. - ก. - ง. - ข. - ค.
23. ข้อใดบอกชื่อกัณฑ์ที่ไม่ตรงกับข้อมูลของมหานิติ
- 1) ก. อยู่ในกัณฑ์ชุขก
  - 2) ข. อยู่ในกัณฑ์ทศพร
  - 3) ง. อยู่ในกัณฑ์มหาพน
  - 4) จ. อยู่ในกัณฑ์หิมพานต์
24. ข้อใดเป็นวรรณคดีที่แต่งด้วยโคลงและร่าย
- 1) ตะเลงพ่าย
  - 2) มัทนะพาธา
  - 3) นิราศพระบาท
  - 4) มหาเวสสันดรชาดก
25. “สายสินธุ์ซึ่งหนองพนานต์” ไหลมาจากทิศใด
- 1) พายัพ
  - 2) ประจิม
  - 3) อุดร
  - 4) บุรพา

26. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญให้พระมหากษัตริย์รับคำทำกระทำยุทธหัตถีกับสมเด็จพระนเรศวร

- 1) ชัดดีมานานะ
- 2) อีกริเริ่มในวีรกรรม
- 3) สถานการณ์ได้เปรียบ
- 4) ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว

27. สลัดไต่ไต่สลัดน้อง แหนงนอน ไพรฤ

เพราะเพื่อมาราญรอน เด็กไสรี่
สละสละสมร เสมอชื่อ ไม่นา
นีกะกำนามไม้ แม่นแม่นทรงเรียง
กลวิธีใดไม่มีในคำประพันธ์นี้

- 1) เล่นเสียงสัมผัส
- 2) เล่นเสียงธรรมชาติ
- 3) เล่นเสียงวรรณยุกต์
- 4) ใช้คำพ้องเสียงและคำซ้ำ

28. งามสองสุริยราชล้ำ เลอพิศ นาพ่อ

ฟางพัชรินทร์ ไพจิตร ศีกสร้าง
ถารามเริ่มรณฤทธิ รบราพณ์ แลฤ
ทุกเทศทุกทิศอ้าง อื่นไท้ไปเทียม
ใจความสำคัญของโคลงบทนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- 1) การปกป้องแผ่นดินของกษัตริย์
- 2) ความยิ่งใหญ่ของผู้นำทัพในการรบ
- 3) ความสวยงามของยุทธหัตถี
- 4) คักดีศรีของกษัตริย์ชาตินักรบ

จงอ่านกวีนิพนธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-31

นฤบดีโถมถีบสู้	ศิกราร
พอนฟาดสูงสมาร	มอดม้วย
สายสินธุ์ซึ่งนองพนานต์	หายเหือด แห่งแฮ
พระเร่งปริตาดด้วย	เผด็จเสี้ยนศึกกษัย

29. คำที่ขีดเส้นใต้ข้างต้นหมายความว่าอย่างไร

- 1) จระเข้
- 2) นาค
- 3) ข้าศึก
- 4) ศัตรู

30. ตัวบทข้างต้นเป็นเหตุการณ์ตอนใดในเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย
- 1) การทำสงครามยุทธหัตถี
  - 2) พระมหาอุปราชรำพึงถึงนาง
  - 3) ลางร้ายของพระมหาอุปราช
  - 4) พระสุบินของสมเด็จพระนเรศวร
31. ตัวบทที่ยกมาข้างต้นเป็นนิมิตที่แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป
- 1) พระมหาอุปราชจะไม่ได้กลับเมือง
  - 2) สมเด็จพระนเรศวรจะชนะศึก
  - 3) กษัตริย์ทั้งสองพระองค์จะทำยุทธหัตถี
  - 4) จะมีเหตุร้ายเกิดขึ้นกับพระมหาอุปราช
32. คำประพันธ์ต่อไปนี้ไม่ได้เอ่ยถึงบุคคลใด
งามสองสุริยราชล้า	เลอพิศ นาพอ
ฟ่างพัชริทรไพจิตร	ศึกสร้าง
ฤทรากรมเริ่มรณฤทธิ์	รบราพณ์ แลฤ
ทุกเทศทุกทิศอ้าง	อื่นไ้ไปเทียม
- 1) พระมหาอุปราช
  - 2) พระอินทร์
  - 3) พระเอกาทศรถ
  - 4) ทศกัณฐ์
33. เออที่เจ้าเที่ยวพเนจรนอนตามสนุกใจ ชมนกชมไม้ในไพรวันสารพันที่จะมี ทั้งฤๅษี ลีลาธิวิยาธรคนธรรพ์ เทพารักษ์ผู้มีพักตร์อันเจริญ เห็นแล้วก็น่าเพลิดเพลินไม่เมินได้ หรือเจ้าปะผลไม้ประหลาดรสสดสุกทราดม เสวยไม่เคยกิน เจ้าฉวยชิมขอบลิ้นก็หลงฉนนอยูจึ่งซ้ำ
- ข้อใดสรุปข้อความในส่วนผู้พูดจากมหาเวสสันดรชาดกตอนนี้ไม่ถูกต้อง
- 1) แสดงความไม่พอพระทัย
  - 2) คาดคะเนจากพฤติกรรมที่คุ้นเคย
  - 3) ประสงค์ให้ผู้ฟังหันเหจากปัญหา
  - 4) ใช้วาจาออกย่อนเหน็บแนม
34. “เสมือนหนึ่งลูกหงส์เหมราชปักชนิม ปราศจากมัจฉลินที่ไปตกคลุกในโคลนหนอง” หมายความว่าอย่างไร
- 1) เปรียบเหมือนลูกหงส์ ที่ปราศจากความสกปรกทั้งปวงแต่ต้องตกลงไปในสิ่งสกปรก
  - 2) เปรียบเหมือนลูกนก ที่ต้องไปตกกระทำลำบาก ซึ่งเปรียบเหมือนการตกไปในโคลนหนอง
  - 3) เปรียบเหมือนลูกหงส์ ไร่มลทินใดๆ ทั้งปวงที่อาศัยยังสระใหญ่ในป่าหิมพานต์
  - 4) เปรียบเหมือนลูกนกที่ต้องไปจากสระมัจฉลินที่และจะต้องไปตกกระทำลำบาก

35. คำประพันธ์ต่อไปนี้สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครตามข้อใด
“นางก็เสด็จจรไล่ว่างตำบลเที่ยวคั่นหาพระลูกตามลำเนาเนินป่า ทุกสุขทุกทุกข์ไม่พักษาป่าสูงยุงยางใหญ่ไพเราะหึ่ง พนัสแดนดงเย็นเยือกเจียบสดเหงา ได้ยินแต่เสียงคูเหว่าละเมอร้องก้องพงาเวศ พระกรรมเธอสังเกตว่าสองตรุษยาวเรศเจ้าร้องขานอยู่แ่ววๆ”
- 1) วังเวง
  - 2) ว้าเหว่
  - 3) หวาดหวั่น
  - 4) วุ่นวาย
36. “นางเสวยพระอาตุรพูนเทวษในพระอุรา น้ำพระอัสนุชลาเธอไหลนองคลองพระเนตร ทรงพระกัมแสงแสนเทวษไพโรรา ตั้งแต่ประณยามค่ำไม่หย่อนหยุดแต่สักโมงยาม นางเสด็จได้แต่ตามทุกตำบล ละเมาะไม้ไพโรชสมทลีขริน ทุกห้วยธารละหานหินเหวหุบห้องคูหาวาส”
คำประพันธ์ข้างต้นนี้ให้รสอารมณ์ทางด้านใด
- 1) เสาวรจนี
  - 2) นารีปราโมทย์
  - 3) พิโรธวาหัง
  - 4) ลัลลาปังคพิสัย
37. “บุญที่พี่น้องแล้วนะเจ้าเพื่อนยาก เจ้ามาตายจากที่ไปในวงวัด เจ้าจะเอาป่าช้านี้หรือมาเป็นป่าช้า จะเอาบรรณศาลานี้หรือเป็นบริเวณพระเมรุทอง จะเอาแต่เสียงสาลิกาอันร่ำร้องนั้นหรือมาเป็นกลองประโคมในจะเอาแต่เสียงจ๊กจั่นและเรไรอันร่ำร้องนั้นหรือมาต่างแต่รสังข์และพิณพาทย์...”
ข้อความจาก “มหาเวสสันดรชาดก” ข้อความนี้แสดงน้ำเสียงเชิงใด
- 1) ตัดพ้อ
  - 2) คร่ำครวญ
  - 3) เยาะเย้ย
  - 4) ประชด
38. “แต่แม่เที่ยวเซซังเสาะแสวงทุกแห่งห้องหิมเวศ ทั่วประเทศทุกราวป่า สุดสายหยินนาที่แม่จะตามไปเลี้ยงแล สุดโสดแล้วที่แม่จะซบทราบฟังลำเนียง สุดสุรเสียงที่แม่จะรำเรียกไพโรร้อง สุดผีเ้าที่แม่จะเอื้องย่องยกอย่างลงเหยียบดิน ก็สุดสิ้นสุดปัญญาสุดหาสุดค้นเห็นสุดคิด จะได้พานพบประสปรอยพระลูกน้อยแค่สักนิดไม่มีเลย” ข้อความนี้มีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ที่โดดเด่นในด้านใด
- 1) การเล่นคำและเสียงสัมผัส
  - 2) การสร้างจินตภาพจากความเปรียบ
  - 3) การสร้างอารมณ์สะท้อนใจ
  - 4) การประพันธ์ที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

39. “สุดสรวลเสียงที่แม่จะร้องเรียกพิไรร้อง สุดผีเฝ้าที่แม่จะเยื้องย่องยกย่างลงเหยียบดิน ก็สุดสิ้นสุดปัญญา
สุดหาสุดค้นเห็นสุดคิด” ข้อความนี้แสดงอารมณ์ใดของตัวละคร
- 1) เศร้าสร้อย
  - 2) น้อยใจ
  - 3) ลึนหวัง
  - 4) หวั่นหวาด
40. ความในข้อใดสร้างความสะเทือนใจให้แก่พระนางมัทรี จนทำให้
“ที่ความโศกก็เสื่อมสร้างสงบจิตเพราะเจ็บใจ”
- 1) สุดสายหยานที่แม่จะตามไปเลี้ยงแล สุดโสดแล้วที่แม่จะซึ่มทราบฟังลำเนียง
  - 2) ถ้าเราทั้งสองนี้ยังมีชีวิตสืบไป อันสองกุมารนี้ไซ้ไรก็คงจะได้พบกันเป็นมันแม่
  - 3) เข้าเดือนเจ้าอย่าลืมพราได้หน้าเจ้าลืมหลังไม่แลเหลียว เทียวทอดประทับมากกลางทาง
  - 4) ออกแม่นี้ให้อ่อนหิวสุดละห้อย ทั้งดาวเดือนก็เคลื่อนคล้อยลงลับไม้ สุดที่แม่จะติดตามเจ้าไปในยามนี้
41. เรื่องโคลนติดล้อแสดงทัศนะว่าประเทศไทยไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เพราะสาเหตุใด
- 1) การยึดถือแต่ประเพณีเดิม
  - 2) การมีค่านิยมที่ไม่เหมาะสม
  - 3) ความผิดพลาดล้มเหลวของการศึกษา
  - 4) การเลือกอาชีพที่ไม่สอดคล้องกับยุคสมัย
42. “เมื่อไรหนอ พวกหนุ่มๆ ของเราจึงจะเข้าใจได้บ้างว่า การเป็นชาวนา ชาวนสวน หรือคนทำงานการอื่นๆ นั้น
ก็มีเกียรติยศเท่ากับที่จะเป็นพนักงานด้วยปากกาเหมือนกัน? เมื่อไรจึงจะบังเกิดความรู้สึกเกียรติยศ
แห่งการงานอื่นๆ นอกจากงานที่ทำด้วยปากกา และพิมพ์ดีด?”
ข้อความในเรื่องโคลนติดล้อข้างต้นนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายจะสื่อสารตามข้อใด
- 1) ทุกคนมีเกียรติยศเสมอกัน
  - 2) ทุกอาชีพมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน
  - 3) พวกหนุ่มๆ ต้องการคำแนะนำ
  - 4) ชาวนาชาวนสวนเป็นแบบอย่างที่ดี
43. ข้อใดเป็นคำพูดของนางมัทรีขณะมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
1) ข้าขอแกลงวะจะนะตาม	สุระทေးโปรดปราน
2) โอ้อโง่กระไรอะมระง้อ	มะทะนามิพอดี
3) ตูข้าสัมครฤมิสัมคร	ก็มีขัดจะคล้อยตาม
4) หม่อมฉันสดับมระถูระถ้อย	ก็สำนึกเสนาะคำ

44. บ้างได้แต่ยามาย บรรจุกายจนถึงดี
เห็นโทษเข้าเป็นตรี จึงออกตัวด้วยตกใจ
ข้อใดแปลข้อความที่ขีดเส้นใต้ได้ถูกต้อง
- 1) รู้ว่าอาการใช้หนักมาก
  - 2) กินยาถ่ายจนถ่ายไม่หยุด
  - 3) ตกใจเพราะเห็นอาการของคนไข้
  - 4) เห็นอันตรายของการให้ยามากเกินไป

จงอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 45-47

อ่าวใจจนแก่กล้า	แพทย์อื่นมาก็ขัดขวาง
ต่อโรคเข้าระวาง	ตรีโทษแล้วจึงออกตัว
หินชาติแพทย์เหล่านี้	เวรามีมิได้กลัว
ทำกรรมนำใส่ตัว	จะตกไปในอบาย
เรียนรู้คัมภีร์ไสย	สุขุมไว้อย่าแพร่งพราย
ควรกล่าวจึงขยาย	อย่ายื่นแก้วแก้วานร

45. คำว่า “ตรีโทษ” ในข้อความข้างต้นหมายความว่าอย่างไร
- 1) อาการใช้หนัก
  - 2) อาการป่วยสามประการ
  - 3) โทษครั้งที่สาม
  - 4) ความผิดสามประการ
46. ผู้แต่งแสดงความรู้สึกต่อแพทย์ที่มีพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นเช่นไร
- 1) ประชดประชันโดยแสดงให้เห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง
  - 2) แสดงให้เห็นว่าแพทย์เหล่านั้นเป็นบุคคลอันตรายโดยใช้น้ำเสียงแสดงความเจ็บแค้น
  - 3) สาบแช่งให้แพทย์เหล่านั้นได้รับผลตามเวรกรรมที่กระทำไว้ด้วยน้ำเสียงเกลียดชัง
  - 4) เหยียดหยามโดยชี้ว่าการทำกรรมที่เลวทรามเช่นนั้นจะทำให้ปราศจากความเจริญ
47. ข้อใดไม่ใช่หนทางป้องกันแก้ไขไม่ให้แพทย์มีพฤติกรรมที่กล่าวข้างต้น
- 1) อย่านำวิชาความรู้แก่คนที่ไม่รู้คุณค่า
  - 2) เรียนรู้วิชาการแพทย์อย่างสุขุมรอบคอบ
  - 3) ใช้ความรู้ทางการแพทย์ในเวลาที่เหมาะสม
  - 4) ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลที่เหมาะสม

48. เรือยเรือมาเรียงเรียง นักบินเสียงไปทั้งหมด
ตัวเดียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยผู้เดียวตาย
ข้อใดกล่าวถึงกาพย์เห่เรือบทนี้ได้ถูกต้อง
- 1) แสดงบรรยากาศและอารมณ์กลมกลืนกัน
  - 2) พรรณนาเปรียบเทียบโดยไม่ใช้อุปมาโวหาร
  - 3) ใช้โวหารอุปลักษณ์ได้โดดเด่น
  - 4) รำพันความรู้สึกโดยไม่ได้เชื่อมโยงกับธรรมชาติ
49. ข้อใดที่กวีผู้แต่งอ้างว่าเป็นต้นเหตุให้นางวันทองกราบบังคมทูลพิศพลาตจนต้องถูกประหาร
- 1) ความประหม่า
  - 2) เคราะห์กรรม
  - 3) ความเกรงกลัวพระราชาอาญา
  - 4) การตัดสินใจไม่เด็ดขาด
50. คำพูดของนางวันทองต่อไปนี้ ข้อใดไม่ได้ตัดพ้อผู้ฟังชัดเจนที่สุด
1) ขอบพิศพองจิตคะนึงตรอง ประหนึ่งว่าวันทองนี้สองใจ	อันตัวน้องมลทินหาสิ้นไม่ พบไหนก็เป็นแต่เช่นนั้น
2) แค้นคิดด้วยมิตรไม่รักเลย เสียแรงร่วมทุกข์ยากกันกลางไพร	ยามมีที่เขยเฉยเสียได้ กินผลไม้ต่างข้าวทุกเพรางาย
3) ที่จริงใจถึงไปอยู่เรือนอื่น ด้วยรักลูกรักผัวยังพั่วพัน	คงคิดคืนที่หม่อมเป็นแม่มน คราวนั้นก็ไปอยู่เพราะจำใจ
4) พอได้ดีมีสุขลืมทุกข์ยาก ว่านาก็เครื่องเคืองระคาย	ก็เพราะหากหม่อมมีซึ่งที่หมาย เอ็นดูน้องอย่าให้อายเขาอีกเลย

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 51-52

มันเกิดเหตุทั้งนี้ก็เพราะหญิง จึ่งหึงหวงช่วงชิงยั้งยั้งอยู่
จำจะตัดรากใหญ่ให้หล่นพรุ ให้ลูกดอกตกอยู่แต่กิ่งเดียว
อีวันทองตัวมันเหมือนรากแก้ว ถ้าตัดโคนขาดแล้วใบก็เหี่ยว
ใครจะควรสูสมอยูกกลมเกลียว ให้เด็ดเดี่ยวรู้กันแต่วันนี้

51. คำประพันธ์ตรงกับสำนวนในข้อใด
- 1) หยิกเล็บเจ็บเนื้อ
  - 2) เด็ดบัวไม่ไผ่
  - 3) วัวหายล้อมคอก
  - 4) ตัดไฟแต่ต้นลม

52. วรคที่ว่า “อิวันทองตัวมันเหมือนรากแก้ว” หมายถึงอะไร
- 1) วันทองเป็นผู้รับผลการกระทำทั้งหมด
  - 2) วันทองเป็นต้นเหตุของเรื่องวุ่นวายทั้งหมด
  - 3) วันทองเป็นผู้รู้ทั้งหมด
  - 4) วันทองเป็นผู้ที่น่าสงสัยกว่าใครทั้งหมด
53. กวนอูซึ่งเป็นตัวละครในเรื่องสามก๊กเป็นผู้มีคุณธรรมเด่นในเรื่องใด
- 1) ซื่อสัตย์ภักดีต่อผู้เป็นนาย
  - 2) อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีคุณ
  - 3) รักชาวจากสัตย์เหนือกว่าชีวิต
  - 4) แกล้งกล้าอย่างชายชาติทหาร
54. “ครั้นจะเอาเสื้อใหม่หันใส่ชั้นนอก คนทั้งปวงจะครหาหนีท้าวได้ไหมแล้วลิ้มเก่า” คำพูดนี้แสดงอุปนิสัยของกวนอูในข้อใด
- 1) จงรักภักดีต่อนาย
  - 2) รู้จักประมาณตน
  - 3) รู้จักถนอมน้ำใจคน
  - 4) รู้จักกาลเทศะและบุคคล
55. “เล่าปี่นั้นเป็นคนมีสติปัญญา ถ้าละไว้ก็จะมีกำลังมากขึ้น อุปมาเหมือนลูกนกอันชนปีกยังไม่ขึ้นพร้อม” หมายความว่าอย่างไร
- 1) เล่าปี่เป็นผู้มีกำลังยังไม่เต็มที่ เปรียบเหมือนนกที่ยังมีขนน้อย
  - 2) เล่าปี่เป็นคนมีความรู้ แต่ปัจจุบันยังไม่พร้อมถ้าพร้อมจะเป็นคนที่เข้มแข็ง
  - 3) เล่าปี่เป็นคนมีไหวพริบ ถ้าปล่อยปละละเลย จะทำให้เกิดอันตรายได้ในภายหลัง
  - 4) เล่าปี่เป็นคนฉลาด ยิ่งนับวันจะยิ่งมีกำลัง ปัจจุบันเหมือนนกที่ยังบินได้ไม่สูงเนื่องจากยังมีความพร้อมไม่เต็มที่
56. พรรณคดีรสใดที่นายชิต บุรทัต ใช้น้อยที่สุดในการแต่งสามัคคีเภทคำฉันท์
- 1) เสาวรจนี
  - 2) นารีปราโมทย์
  - 3) พิโรธวาที
  - 4) ลัลลาบังคพิไลย
57. ข้อใดแสดงแก่นเรื่องของเรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์
- 1) ถือทิวีสานสา   หลงโทษพิโรธจอง
  - 2) แยกพรรคสมรรถภิน   ทนล้นบปรองดอง
  - 3) ขาดญาณพิจารณาตรอง   ตริมลัทธิประจักษ์เจือ
  - 4) เชื้ออรรณยุบลเอา   รสเล่าก็ง่ายเหลือ

58. แม้มากฝึกกิ่งไม้   ผิวใครจะใคร่ลอง
 มัดกำกระนั้นปอง   พลหักก็เต็มทน
 ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความข้างต้น
- 1) ควรยกประโยชน์ขึ้น   นรอื่นก็และเหลียว
  - 2) แยกพรรคสมรรถภิน   ทนล้นบปรองดอง
  - 3) ดูบ้างและกลมเกลียว   มีตราบภาพดงครอง
  - 4) ควรชนประชุมเช่น   คณะเป็นสมาคม
59. เหตุที่แท้จริงที่ทำให้กษัตริย์ลิจจวีแตกความสามัคคี คือข้อใด
- 1) ต่างองค์นำความมิงามทูล   พระชนกอดิศูร
 แห่งธโดยมูล   ปวัตดีความ
  - 2) แดกร้าวกร้าวร้ายก็ป้ายปาม   ลุรบิตรลาม
 ที่ละน้อยตาม   ณ เหตุผล
  - 3) พันเพื่อเชื่อนัยดนัยตน   นฤวิเคราะห์เสาะสน
 ลีบจะหมองมล   เพราะหมายไต่
  - 4) หลายอย่างต่างกลธชวนชวย   พจนยุปริยาย
 วัญจโนบาย   บเว้นครา
60. ข้อใดคือแก่นเรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์
- 1) แม้มากฝึกกิ่งไม้   ผิวใครจะใคร่ลอง
 มัดกำกระนั้นปอง   พลหักก็เต็มทน
  - 2) เหล่าไหนผิไมตรี   สละลี ณ หมุ่น
 กิจใดจะชวยชวน   บ มีพร้อมมิเพรียงกัน
  - 3) อย่าปรารถนาหวัง   สุขทั้งเจริญอัน
 มวลมาอุบัติบรร-   ลุไฉน บ ได้มี
  - 4) ปวงทุกข์พิบัติสรร-   พภัยนตรายกลี
 แม้ปราศนิยมปรี-   ติประสงค์ก็คงสม
61. “สมบัติอินทร์พรหมทั้งหลายก็ดี ถ้าจะเปรียบด้วยสมบัตินิพพานนั้น ประดุจเอาหิ้งห้อยมาเปรียบด้วยดวงจันทร์” ข้อความที่เป็นตัวเข้มหมายความว่าอย่างไร
- 1) มีความหมายน้อยนิดเปรียบเทียบมิได้
  - 2) มีปริมาณน้อยนิดเปรียบเทียบมิได้
  - 3) มีคุณค่าน้อยนิดเปรียบเทียบมิได้
  - 4) มีราคาน้อยนิดเปรียบเทียบมิได้

62. ...แล้วผู้ยมบาลเอาเชือกเหล็กแดงอันลูกเป็นเปลวไฟไล่กระหวัดรัดตัวเขา แล้วตรึงปิดให้คอเขาขาดออก แล้วเอาหัวเขาทอกลงในหม้อเหล็กแดงนั้นเมื่อแลหัวเขาด้วนอยู่ดั่งนั้นไล่รี่ บัดเดี๋ยวก็บังเกิดหัวอันหนึ่ง ขึ้นมาแทนเล่า...

ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของข้อความนี้

- 1) ใช้คำที่สื่อการเคลื่อนไหว
- 2) พรรณนาโดยใช้โวหารความเปรียบ
- 3) ใช้คำเร้าความรู้สึกได้อย่างน่ากลัว
- 4) ใช้คำคล้องจองเชื่อมร้อยคำอย่างไร้ระเบียบ

63. คำประพันธ์ต่อไปนี้สื่อความหมายตรงกับข้อใด

พาทิมีสติรู้	รอลคิด
รอบคอบชอบและผิด	ก่อนพร้อม
คำพูดฟ้างลิขิต	เขียนร่าง เรียงแฮ
ฟังเพราะเสนาะต้อง	โสดทั้งห่างภัย

- 1) คิดทุกอย่างที่พูด
- 2) พูดทุกอย่างที่คิด
- 3) เขียนร่างไว้ก่อนพูด
- 4) พูดตามที่เขียนร่างไว้

เฉลย ทบทวนวรรณคดีวิจักขณ์

1. 2)	2. 3)	3. 3)	4. 3)	5. 3)	6. 4)	7. 3)	8. 4)	9. 2)	10. 4)
11. 4)	12. 3)	13. 3)	14. 4)	15. 1)	16. 2)	17. 1)	18. 3)	19. 1)	20. 3)
21. 3)	22. 4)	23. 2)	24. 1)	25. 2)	26. 1)	27. 2)	28. 2)	29. 1)	30. 4)
31. 3)	32. 3)	33. 2)	34. 1)	35. 3)	36. 4)	37. 2)	38. 1)	39. 3)	40. 3)
41. 2)	42. 2)	43. 4)	44. 1)	45. 1)	46. 4)	47. 3)	48. 1)	49. 2)	50. 3)
51. 2)	52. 2)	53. 1)	54. 1)	55. 3)	56. 2)	57. 2)	58. 1)	59. 3)	60. 1)
61. 2)	62. 2)	63. 1)							

BRANDS® ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

เอกสารประกอบคำบรรยาย
วิชา **ONET**
ภาษาไทย

โดย อ.กัจจมาโนชญ์ โรจนทรัพย์ (ครูลิลลี่)

โรงเรียนวิทย์ศิลป์ PINNACLE

เอกสารประกอบการสอน วิชาภาษาไทย

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๒

ลดาคินคินชาติหลับไหล
หยาดย้อยพลอยน้ำค้างแวววาว
สายธารตั้งนาฬิกาแก้ว
เจียบเจียบกรวดทรายไหลริน

ต้นขึ้นไหวไหวในลมหนาว
ราวฟ้าแก้วแหวนแดนดิน
แว่วแว่วจิ้งจอกจิ้งจอกเซาะซอกหิน
กลิ้งกระแสดินสู้แข่งเวลา

๑. การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์มีกี่แห่ง

- ๑) ๑ แห่ง
- ๒) ๒ แห่ง
- ๓) ๓ แห่ง
- ๔) ๔ แห่ง

๒. โวหารภาพพจน์ชนิดใดไม่มีในบทประพันธ์นี้

- ๑) อุปมา
- ๒) บุคคลวัต
- ๓) อธิพจน์
- ๔) สัทพจน์

๘. คำประพันธ์ต่อไปนี้เป็นฉันทลักษณ์ใด

แลสูงก็แสงศศิสว่าง   พิศพางพิมานแมน
แลโลกก็ล้วนสมุทรแดน   ขจิจคอุไรชล

- ๑) กุขงคประยาศฉันท
- ๒) วสันตฉิลฉันท
- ๓) อินทรวชิรฉันท
- ๔) สัททูลวิกิพิศฉันท

๙. จากคำประพันธ์ในข้อ ๘ ข้อใดอนุมานความได้อย่างสมบูรณ์

- ๑) ความงามของดวงจันทร์
- ๒) ธรรมชาติยามค่ำคืน
- ๓) ทะเลยามเดือนหงาย
- ๔) ทิวทัศน์ยามกลางคืน

๑๐. ในเรื่องขุนช้างขุนแผน ข้อใดกล่าวถึงพฤติกรรมของชาวอยุธยาในประเด็นต่างกับข้ออื่น

- ๑) เสกขมิ่งว่านยาเข้าทาตัว
- ๒) คະเนนบยยามได้สามครา
- ๓) จุดเทียนสะกดข้าวสารปราย
- ๔) สะเดาะศาลบานเปิดหน้าต่าง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๒

ผู้ใดทำกรรมใดไว้จะได้รับผลของกรรมนั้น การก่อทุกข์โทษแก่ผู้อื่นเป็นการทำกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจด้วย เพราะใจต้องก่อขึ้นก่อนจึงจะออกมาทางกาย ทางวาจา เพราะฉะนั้นความคิดนั้นแหละจึงเป็นตัวก่อกรรมที่สำคัญ อย่างไรก็ตามแต่จะถึงกับแสดงออกแล้วจึงจะเป็นกรรมเลย เพียงแต่คิดอยู่ในใจไม่ทันได้แสดงออกหรือปกปิดเสียไม่แสดงออกก็ยังเป็นกรรมแล้วอย่างแน่นอนให้คุณให้โทษแก่ตนเองแล้วอย่างแน่นอน ฉะนั้นจึงต้องระวังความคิดหรือใจนั้นแหละให้ดี พยายามทำสติให้ติดต่อกันเพื่อจะได้ดูใจตนเองได้ติดต่อกันให้มากที่สุด

๑๑. ข้อใดเป็นแนวคิดหลัก

- ๑) ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ๒) ใจเป็นต้นทางแห่งกรรม
- ๓) กรรมทุกอย่างเกี่ยวเนื่องกัน
- ๔) ใจเป็นกาย นายเป็นบ่าว

๑๒. ข้อความนี้ใช้การขยายความด้วยวิธีใด

- ๑) ยกตัวอย่าง
- ๒) ใช้เหตุผล
- ๓) โต้แย้ง
- ๔) เปรียบเทียบ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๔

การรู้ความจริงของธรรมชาติจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อเรารู้แล้วเราก็จะปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายได้ถูกต้อง เหมือนกับในทางวิทยาศาสตร์ฝ่ายวัตถุที่ค้นพบความจริงคือกฎธรรมชาติบางอย่างหรือบางส่วน เมื่อค้นพบแล้วก็นำเอากฎธรรมชาติบางส่วนนั้นมาใช้ทำอะไรต่างๆ ได้ เช่น การสร้างสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ตั้งแต่เรือกลไฟ รถไฟ เรือบิน ตลอดจนคอมพิวเตอร์

๑๓. ข้อใดเป็นวิธีสังสารของข้อความนี้

- ๑) การนำเข้าเรื่อง
- ๒) การสรุปโดยให้เหตุผล
- ๓) การแสดงข้อมูลรายละเอียด
- ๔) การขยายเนื้อเรื่องพร้อมทั้งตัวอย่าง

๑๔. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

- ๑) การรู้กฎสำคัญของธรรมชาติ
- ๒) การประจักษ์ในความสำคัญของธรรมชาติ
- ๓) การใช้ประโยชน์จากความจริงของธรรมชาติ
- ๔) การประดิษฐ์สิ่งของสำคัญจากการค้นพบกฎธรรมชาติ

๑๕. สาระสำคัญของโคลงนี้คืออะไร

ก้านบัวบอกลิเกคืน	ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โฉดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้ายแสดงดิน

- ๑) ผลย่อมมาจากเหตุ
- ๒) กิริยาอาจเป็นสิ่งสำคัญ
- ๓) การกระทำใดๆ ย่อมมีสิ่งตามมา
- ๔) ธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับมนุษย์

๑๖. ข้อใดกล่าวถึงข้อความต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

ความยุติธรรมคือการกระทำที่ชอบด้วยเหตุผลนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกหนทุกแห่ง บางคนเข้าใจว่าความยุติธรรมเป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่เป็นผู้ให้ตนเป็นผู้รับ ความเข้าใจเช่นนี้ผิด อันที่จริง ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนจะต้องมีให้แก่กัน

- ๑) มินิยามศัพท์
- ๒) เป็นบรรยายโวหาร
- ๓) มุ่งโน้มน้าวใจ
- ๔) มีคำสำคัญคือความยุติธรรม

๑๗. ข้อใดสอดคล้องกับข้อความนี้

ในกระแสแห่งยุติธรรมา ยากจะหาความเกษมเปรมใจ

- ๑) ในโลกนี้หาความยุติธรรมได้ยาก
- ๒) ความหวังไม่สัมพันธ์กับความยุติธรรม
- ๓) การตัดสินใจที่ฝ่ายสมหวังและผิดหวัง
- ๔) ไม่มีใครจะพอใจในเรื่องเดียวกัน

๑๘. ข้อความต่อไปนี้สรุปได้ตามข้อใด

คนดีชอบแก้ไข   คนจัญไรชอบแก้ตัว
คนชั่วชอบทำลาย   คนมักง่ายชอบทิ้ง

- ๑) ทำสิ่งใดได้สิ่งนั้น
- ๒) สังคมย่อมมีทั้งคนดีและคนชั่ว
- ๓) นิรันดร์นำไปสู่พฤติกรรม
- ๔) สังคมมีคนหลากหลายลักษณะ

๑๙. สาระสำคัญของโคลงบทนี้คืออะไร

ฝูงคนกำเนิดคล้าย   คลึงกัน
ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณ   แผลบ้าง
ความรู้้อจเรียนทัน   กันหมด
ยกแต่ชั่วดีกระด้าง   อ่อนแก่ฤาไหว

- ๑) ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน
- ๒) จิตสำนึกและความประพฤติยากที่จะแก้
- ๓) การศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต
- ๔) แม้จะมีกำเนิดต่างกันแต่การศึกษาช่วยให้เท่าเทียมกัน

๒๐. ผู้ประพันธ์โคลงบทนี้ต้องการสื่อถึงสิ่งใด

ไหว้ศรีพนมรุ้งแหล่ง	บุรีรัมย์
ผู้สุรินทร์ถิ่นธรรม	ถิ่นช้าง
ศรีสะเกษยโสฯสัม-	ฤทธิ์มุกดาหารเฮย
เลาะเลียบลำโขงข้าง	เขตเข้าอุบลฯลฯ

- ๑) จังหวัดสำคัญในภาคอีสาน
- ๒) สถานที่ท่องเที่ยวในภาคอีสาน
- ๓) จังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกัน
- ๔) เส้นทางการเดินทางจากบุรีรัมย์ไปยังอุบลราชธานี

๒๑. สาระสำคัญของข้อความต่อไปนี้คืออะไร

แลกเหรียญโทรศัพท์	๒ บาท
ถามทาง	๕ บาท
ถามหาคน	๑๐ บาท

ทั้งหมดนี้ใช้ “ขอบคุณ” แทนได้

(ป้ายหน้าร้านค้าแห่งหนึ่ง)

- ๑) “ขอบคุณ” เป็นคำพูดที่มีราคา
- ๒) ปัจจุบันน้ำใจถูกเปลี่ยนไปเป็นเงินทอง
- ๓) พึงมีมารยาทเมื่อได้รับความอนุเคราะห์
- ๔) การหาโอกาสเพิ่มรายได้จากเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ย่อมเป็นไปได้

๒๒. การส่งสารในข้อใดมีเจตนาต่างกับข้ออื่น

- ๑) ใครบ้างที่อยู่ค่าฟ้า
- ๒) ใครจะไปกับอาจารย์บ้าง
- ๓) ใครบ้างเห็นเป็นอย่างอื่น
- ๔) ใครมีข้อสงสัยในเรื่องนี้บ้าง

๒๓. จุดประสงค์ของการกล่าวในข้อใดต่างกับข้ออื่น

๑) สารพัดโรคอย่าย่ำยี	ให้คืบคั่งมั่งมีทุกวันคืน
๒) จงกล่อมเกลี้ยงเกลียงกันให้ยืนยง	กว่าจะปลงชีวิตชีवालย์
๓) ให้เจ้าไปสวัสดีมิชย	อย่าเจ็บไข้เดินทางไปกลางป่า
๔) แม่จงอยู่สุขเป็นนิรันดร์	อันตรายราคืออย่ามีพาน

๒๔. ข้อความต่อไปนี้ใช้โวหารชนิดใด

ดอกสีแดงของคันทรงนกยูงสองข้างทางผ่านตาไปอย่างรวดเร็ว รถเคลื่อนที่ไปข้างหน้าเหมือนลอยไปในอากาศ ในตัวของกะทิบาโหวงเหมือนกลองเปล่า ยิ่งไยงยิ่ง

- ๑) บรรยาย และ อุปมา
- ๒) พรรณา และ อุปมา
- ๓) บรรยาย และ สาธก
- ๔) พรรณา และ สาธก

๒๕. การพรรณนาความในข้อใดแสดงนาฏการ

- ๑) ฝี่เสื่อสวยแต่มีสีที่กลีบแก้ม
- ๒) ชมพูแย้มแดงระยับสลั้ม่วง
- ๓) ก้านเกสรอ่อนน่าน้ำผึ้งรวง
- ๔) หยาดหยดพวงพุ่มระย้าจากคาบ

๒๖. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีลักษณะการใช้ภาษาแบบใด

ทางเลือกคือทางหลัก	จะตายหนักหรือตายเบา
เพื่อนคิดจะเป็นเขา	หรือชนนงที่ล่องลอย
สายน้ำมีรอท่า	และเวลามีรอคอย
ควรที่จะล่าถอย	หรือเดินล่าเขาฝ่าน้ำ

- ๑) ภาษาเชิงพรรณนา
- ๒) ภาษาเชิงปฏิพากย์
- ๓) ภาษาเชิงไวพจน์
- ๔) ภาษาเชิงอธิบาย

๒๗. เรียงลำดับข้อความในข้อต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- ก. กล่าวคือทรงปฏิเสธว่า
- ข. ไม่มีสิ่งอื่นที่เป็นตัวตนของเราอยู่อีก
- ค. นอกจากชั้น ๕ ที่จัดเป็นกายกับจิตของเราแล้ว
- ง. ในพระสูตรต้นตปีฎก พระพุทธเจ้าทรงปฏิเสธการมีอยู่ของอัตตา

- ๑) ก ง ก ข
- ๒) ง ก ก ข
- ๓) ง ก ก ข
- ๔) ข ค ก ง

๒๘. ข้อความนี้ไม่มีวจนภาษาประเภทใด

“ฟ้าคืนนี้งามนัก มีดวงดาวระยิบพริบพราว คู่ตีดานั่งชันเข่าอยู่ริมระเบียงแหงนดูดาวด้วยความรู้สึกหงๆ ขณะนั้นเธอรู้สึกว่ามีใครเดินมาและเอ้อมมือมาลูบศีรษะเธอเบาๆ ฟ่อนนั่นเอง”

- ๑) อาการภาษา
- ๒) กาลภาษา
- ๓) สัมผัสภาษา
- ๔) ปริภาษา

๒๙. ข้อความต่อไปนี้ควรอยู่ส่วนใดของเรื่อง

สัญลักษณ์แบบแผนนี้มีความหมายเป็นที่เข้าใจของผู้อ่านทั่วไป อาทิ กาเป็นสัญลักษณ์ของผู้ต่ำศักดิ์

- ๑) การเปิดเรื่อง
- ๒) การปิดเรื่อง
- ๓) ส่วนขยายของเรื่อง
- ๔) ประเด็นหลักของเรื่อง

๓๐. ส่วนของแบบฟอร์มการขอกู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อไปนี้ ต้องกรอกข้อมูลของบุคคลใด

คนที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	จบการศึกษาชั้น	ขณะนี้กำลังทำอะไร
๑				
๒				
๓				
๔				

- ๑) บิดา มารดา
- ๒) ผู้ปกครอง
- ๓) พี่น้อง
- ๔) ผู้ขอกู้ยืม

พิจารณาผังมโนภาพแล้วตอบคำถามข้อ ๓๑-๓๒

๓๑. ข้อใดเหมาะสมที่จะเป็นชื่อผังมโนภาพ

- ๑) วิวัฒนาการของภาษา
- ๒) องค์ประกอบของภาษา
- ๓) ความหมายของภาษา
- ๔) ลักษณะสำคัญของภาษา

๓๒. ข้อใดไม่ปรากฏในผังมโนภาพข้างต้น

- ๑) ภาษามีระบบ
- ๒) ภาษามีความงดงาม
- ๓) ภาษาแสดงเอกลักษณ์
- ๔) ภาษามีการเปลี่ยนแปลง

๓๓. ข้อใดใช้คำศัพท์ในการประชุมไม่ถูกต้อง

- ๑) ประธานขอให้ผู้ช่วยเลขานุการนับคะแนนเสียงจากสมาชิกที่ลงมติด้วยวิธีการยกมือ
- ๒) ประธานขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 12/2549 หลังจากมีการแก้ไขแล้ว
- ๓) ประธานสรุปญัตติของที่ประชุมว่าให้เลื่อนการจัดทัศนศึกษาออกไปอีก ๒ เดือน
- ๔) ในระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องประธานขอให้เหรียญกษาปณ์รางวัลรับ-รายจ่ายของการจัดงานปีใหม่ที่ผ่านมา

๓๔. ในการประชุม เหตุการณ์ใดไม่ถูกต้อง

- ๑) ประธานกล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการจัดงานวันเด็ก มีผู้มาประชุม ๕ คน จากจำนวนกรรมการทั้งหมด ๘ คน
- ๒) รองประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าวันนี้ประธานป่วยกะทันหัน ดังนั้นรองประธานจะทำหน้าที่แทนประธานในครั้งนี้
- ๓) ในการประชุมมีผู้สังเกตการณ์หลายคนที่เสนอความคิดเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในวันงาน
- ๔) ประธานกำลังให้ที่ประชุมลงมติเรื่องในงานวันลอยกระทงหลังจากมีกรรมการออกจากห้องประชุมไปจนเหลือผู้เข้าประชุมเพียง ๖ คน จากกรรมการ ๘ คน

๓๕. ข้อใดมีทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

- ๑) กำลังสงครามครั้งนี้ คู่ที่ยังขาดกวดขัน
พรุ่งนี้น้ำที่จะโรมรัน พระทงธรรม์จึงทราบฝ่าธุลี
- ๒) สมเด็จพระบิดาให้หาที่ ใช้แต่ครั้งนั้นนั้นหาไม่
ถึงสองครั้งพี่ซัดรับตั้งไว้ ยังมีได้บอกเจ้าให้แจ้งการ
- ๓) อันระเด่นมนตรีกูเรป็น ก็ขัดข้องเคื่องกันเป็นข้อใหญ่
ไปอยู่เมืองหมันหยากว่าปีไป ที่ไหนจะยกพลมา
- ๔) แม่นมียกพลไกร ไปช่วย ถึงเราม้วยก็อย่ามาคูผี
อย่าดูทั้งเปลวอัคคี แต่วันนี้ขาดกันจนบรรลัย

๓๖. ข้อใดมีนัยเป็นคำถาม

- ๑) อันความรักของแม่มีแปรผัน รักใครทันเทียบค่าหาที่ไหน
- ๒) อันความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่
- ๓) อันหญิงหนึ่งชายสองแม่ต้องใจ ก็หาไม่ควรข้องของรักใคร
- ๔) อันหญิงชายหมายรักสมัครสมาน เจ้าจงงานจะเลือกเขาหรือเราแน่

๓๗. ข้อใดไม่มีความหมายโดยนัย

- ๑) เด็กๆ ฝึกใช้มือขวาเขียนหนังสือ
- ๒) มือขวาของสมศักดิ์มีแผลเป็นบนหลังมือ
- ๓) คนส่วนมากใช้มือขวาทำงานที่สำคัญเสมอ
- ๔) ผู้อำนวยการใช้มือขวาของเขาทำงานชิ้นนี้

๓๘. ข้อใดสื่อความหมายนัยตรง

- ๑) คนที่เข้าตามตรอกออกตามประตูย่อมปลอดภัยเสมอ
- ๒) งานช่างสุรินทร์ปีนี้เป็นงานช่างจริงๆ ช่างก็มาก คนชมก็มาก
- ๓) เรือลำนี้ขึ้นคานแล้ว เพราะเจ้าของใช้เรือที่เพิ่งต่อมาใหม่แทน
- ๔) บรรดาเพื่อนๆ มักมาล้อมทับเขา ทำให้เขาไม่สามารถตั้งตัวได้

๓๕. ข้อใดที่อนุমানไม่ได้จากข้อความต่อไปนี้

ตั้งแต่ลูกๆ ของสมศรีสามารถทำงานเลี้ยงตัวเองได้ เธอก็เลิกทำกิจการรับซื้อของเก่า และไปเข้าวัด ฟังนั่งสมาธิ

- ๑) สมศรีเคยทำงานเลี้ยงลูกๆ
- ๒) ลูกๆ ช่วยกันเลี้ยงดูสมศรี
- ๓) สมศรีสนใจการนั่งสมาธิ
- ๔) สมศรีเคยมีรายได้จากการซื้อขายของเก่า

๔๐. ข้อใดที่อนุমানไม่ได้จากข้อความต่อไปนี้

น้องของชัยวัฒน์สอบเข้าได้คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเดียวกับเขา ซึ่งเกินความคาดหมาย ของทุกคนในครอบครัว

- ๑) ชัยวัฒน์มีพี่น้องชาย
- ๒) น้องของชัยวัฒน์เรียนไม่เก่ง
- ๓) ชัยวัฒน์เรียนในระดับอุดมศึกษา
- ๔) คนในครอบครัวไม่คิดว่าน้องจะสามารถสอบเข้าเรียนคณะแพทยศาสตร์

๔๑. วิธีการอนุমানในข้อใดต่างกับข้ออื่น

- ๑) นักเรียนคนนั้นอาจสอบตก เขาฟังคำอธิบายไม่ทัน เข้าเรียนก็สาย
- ๒) คนมาชมการแสดงมากเกินไปเกินความคาดหมายจนเกิดความแออัด อาจมีคนเป็นลมได้
- ๓) ผู้ปกครองกับครูประจำชั้นร่วมมือกันดูแลบุตรหลานดีเช่นนี้ นักเรียนคงมีผลการเรียนดีขึ้น
- ๔) อาจารย์ที่ปรึกษาอธิบายวิธีทำแบบทดสอบเกือบชั่วโมง นักเรียนน่าจะเข้าใจได้แจ่มแจ้ง

๔๒. ข้อใดไม่มีเจตนาสอนโดยตรง

- ๑) อันวาจาการมคมกว่ามีด จะใช้กรีดควรยั้งอย่าพลังผลอ
- ๒) อันเพชรดีมีค่าราคายัง ส่งให้ถึงจะรู้ค่าราคาหรือ
- ๓) อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียในฝัก
- ๔) อันความรู้รู้กระจ่างแต่อย่างเดียว แต่ให้เชี่ยวชาญเถิดจะเกิดผล

๔๓. ข้อใดแสดงพันธกิจของภาษาต่างกับข้ออื่น

- ๑) รู้จักเพียงพอก่อสุขทุกเมื่อ
- ๒) ทั้งนี้เริ่มมีผลแต่บัดนี้
- ๓) ดุระเบียบการได้ทีนี้
- ๔) เทียบบินนี้ดังสูบบุหรี่

๔๔. ข้อใดสะกดถูกต้องทุกคำ

- ๑) ศิลปวัตถุ กัลปาวสานต์ กุศลกรรมบท
- ๒) ศิลปะปฏิบัติ กิจจะลักษณะ วิสัญญีแพทย์
- ๓) ศิลปะลักษณะ อิริยาบถ วิภัติปัจจัย
- ๔) ศิลปะวิทยา กรรมวาจาจารย์ คริสตศักราช

๔๕. ข้อใดมีคำที่สะกดถูกสลับกับคำที่สะกดผิด
- ๑) กระทบ กระเียบ กระโถน กระถาง
  - ๒) เสียงกริ่ง เม่าก่า เกรียวกราว ฟันกราม
  - ๓) ยิงกราด เกรี้ยวกาด หยาบกร้าน ยืนกราน
  - ๔) กระพริบตา ไบกระเพรา กะทัดรัด กระเทย
๔๖. เสียงวรรณยุกต์ข้อใดต่างกับข้ออื่น
- ๑) ทรงธรรมล้ำมนุษย์-
  - ๒) ฤทธิรุทรมหาศาล
  - ๓) บำเพ็ญพะสิการ
  - ๔) ทุกอย่างงามตามวิสัย
๔๗. ข้อใดมีจำนวนเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวน้อยที่สุดโดยไม่นับเสียงซ้ำ
- ๑) สุดสายตาข้าเห็นเป็นทุ่งเวียง
  - ๒) ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้
  - ๓) ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา
  - ๔) ชลลันเจ้งแผ่นดินหอมร้องกรวญคร่ำ
๔๘. พยางค์ท้ายข้อใดมีเสียงสระตรงกับพยางค์ที่ขีดเส้นใต้ “จราจร จลาจล”
- ๑) ถนน ถนน
  - ๒) ขนอน โขนง
  - ๓) ฉลอง ฉงน
  - ๔) สนม สนน
๔๙. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะท้ายน้อยที่สุดโดยไม่นับเสียงซ้ำ
- ๑) จงจำไว้ว่าอนาคตที่สดใสต้องเริ่มต้นเดี๋ยวนี้
  - ๒) จงมองหาโอกาสที่ซ่อนอยู่ในอุปสรรคที่เผชิญ
  - ๓) จงจำไว้ว่าคำพูดที่อ่อนหวานช่วยสมานใจได้ดี
  - ๔) จงวางคืนสอกับกระดาษโน้ตไว้ข้างโทรศัพท์ทุกเครื่อง
๕๐. เสียงของคำในข้อใดต่างกับข้ออื่น
- ๑) หลบหลีก
  - ๒) รับรอง
  - ๓) ปกปิด
  - ๔) นัดแนะ

๕๑. ข้อใดมีคำนาม

- ๑) วางยา วางเบ็ด
- ๒) หมดเปลือก หมดตัว
- ๓) กลับใจ กลับคำ
- ๔) จากจร จากพราก

๕๒. ข้อใดเป็นคำกริยาทุกคำ

- ๑) กล้ากลืน กำสรด เถลิง
- ๒) กัลบก แกลง ขมา
- ๓) บัณชुर อนุมัติ สมคูล
- ๔) สลอน สัมมาการวะ อนุมาน

๕๓. ข้อใดไม่มีคำบุพบท

- ๑) เขากลับถึงบ้านได้เพราะโชค
- ๒) อุทกภัยครั้งทำความเสียหายเกือบทั่วประเทศ
- ๓) ความอ่อนน้อมเป็นคุณสมบัติของคนดี
- ๔) ขอเชิญพุทธศาสนิกชนร่วมทำบุญ ณ วัดกลาง

๕๔. ประโยคต่อไปนี้จะคำในหมวดใด “มะม่วงนี้เพิ่งหล่นจากต้นเมื่อเช้า”

- ๑) วิสามานยนาม
- ๒) สกรรมกริยา
- ๓) ลักษณ์นาม
- ๔) สันธาน

๕๕. คำในข้อใดสามารถอ่านต่อเนื่องกันเป็นคู่ใหม่ที่มีความหมายได้ทุกคำ

- ๑) รังวัดใจดีปลีกกล้วยแขกเต้า
- ๒) แก้วตาน้ำใจหายใจดำเสีย
- ๓) บัชรเชิญชวนชมชื่นใจรื่นรมย์
- ๔) รายเรียงร้อยกรอน้ำข้าวแป้งฝุ่น

๕๖. คำในข้อใดที่สลับตำแหน่งแล้วไม่เป็นคำประสม

- ๑) อย่าใจร้อนเพราะจะร้อนใจกันภายหลัง
- ๒) แม่บ้านไปทำงานที่บ้านแม่ทุกๆ วัน
- ๓) ฉันทใจหายจนหายใจไม่ทั่วท้อง
- ๔) เขาดีใจจนตัวลอยที่น้ำมันลอยตัว

๕๗. ข้อใดมีอักษรนำมากที่สุด

- ๑) เปรียบปราชญ์ปรีชาญาณ เกิดอยู่ ไหนนา
- ๒) สองพีคิเคเองอ้า อย่าได้ถามเฝือ
- ๓) จิงตริสประกายปราศรัย มาในป่าไม้ไบนนา
- ๔) พังพลายหลายหมู่ชรัอง ในเดือนท้องรื่องระงม

๕๘. ข้อใดไม่มีเสียงอักษรควบไม่แท้

- ๑) ผู้สมัครรับเลือกตั้งกำลังกล่าวปราศรัยหาเสียง
- ๒) เศรษฐีใจบุญบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กกำพร้า
- ๓) การตัดไม้ทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- ๔) จันทบูรราคาเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของธรรมชาติ

๕๙. ข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ

- ๑) ลอดลายมังกร สิ่งสาราสัตว์ น้ำท่า
- ๒) โมโหโกรธา ดั่งเดิม ปางก่อน
- ๓) เสกสรรค์ เก็บงำ บาปบุญคุณโทษ
- ๔) วิชาความรู้ ข้าวปลาอาหาร แม่ไม้มวยไทย

๖๐. ข้อใดมีคำที่สลับคำแล้วไม่เป็นคำซ้อน

- ๑) ปนปลอม ยีวน
- ๒) ร่อนเร่ เลื่อนราง
- ๓) ทนทาน โลมเกล้า
- ๔) กลับกลอก ลอกเลียน

๖๑. ข้อใดใช้เครื่องหมายไม่ถูกต้อง

- ๑) คัมภีร์ภาพ (คำพิระพาบ) ความลึกซึ้ง
- ๒) “ไวตาแลค” ผลิตภัณฑ์เสริมแคลเซียมและวิตามินดีสำหรับเด็ก
- ๓) ผู้สนใจสั่งใบซื้อสินค้ามาได้ที่ตู้ ป.ณ. ๑๕๕๕ จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
- ๔) เปิดสอนหลักสูตรธุรกิจความงาม สนใจสมัครเรียนได้ทุกวัน โทรฯ ๐๒-๕๒๒๕๕๕๕

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๖๒ – ๖๓

การพัฒนาคน พัฒนาสังคม ไม่มีทางได้ผลจริงถ้าทอดทิ้งฐานของการพัฒนา คือ มโนกรรม เป็นอันว่าอารยธรรมปัจจุบันที่มีตะวันตกเป็นตัวแทนนี้เจริญมาด้วยแนวคิดพื้นฐาน คือ ความมุ่งหมายเพื่อพิชิตธรรมชาติ แต่ปัจจุบันตะวันตกกลับคิดถึงคุณค่าที่ ซึ่งเป็นแนวคิดของบรรพบุรุษของตนเอง

๖๒. ข้อความนี้มีคำสมาสกี่คำ

- ๑) ๓ คำ
- ๒) ๔ คำ
- ๓) ๕ คำ
- ๔) ๖ คำ

๖๓. ข้อความนี้มีคำซ้อนกี่คำ
- ๑) ๒ คำ
  - ๒) ๓ คำ
  - ๓) ๔ คำ
  - ๔) ๕ คำ
๖๔. ข้อใดไม่ต้องใช้ไม้ยมก
- ๑) อาจารย์เรียกนักเรียนเป็นคนคนไป
  - ๒) เขาว่าจะไปแต่ไปก็ลืมจนเพลินทำอย่างอื่น
  - ๓) ผู้จัดการให้เตรียมห้องห้องนี้ไว้รับรองแขก
  - ๔) ฉันนั่งนอนนอนอยู่ในบ้านจนรู้สึกเบื่อ
๖๕. ข้อใดใช้คำผิดความหมาย
- ๑) ประชาชนบริจาคเงินร่วมกองทุนการกุศล
  - ๒) ชายหนุ่มกำลังสอจดสายสายตาหาคนรัก
  - ๓) เกิดอุบัติเหตุมีคนเสียชีวิตจำนวนมาก
  - ๔) พระภิกษุสมชายได้ลาสิกขาบทเมื่อเดือนที่แล้ว
๖๖. ข้อใดมีข้อบกพร่องต่างกับข้ออื่น
- ๑) อิสรภาพก็ตกเป็นของเขาในที่สุด
  - ๒) เรื่องนี้ดูยังไงก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ
  - ๓) มีผู้คนมารวมกันเยอะแยะเลย
  - ๔) อย่าลืมนะวันพรุ่งนี้เชิญไปงานด้วยกัน
๖๗. ข้อใดมีความหมายบอกเฉพาะจำนวน
- ๑) เบญจเพส
  - ๒) เบญจพรณ
  - ๓) เบญจางคประดิษฐ์
  - ๔) เบญจรงค์
๖๘. ประโยคข้อใดไม่มีข้อบกพร่อง
- ๑) บุคคลควรมีมารยาทในการสื่อสาร
  - ๒) เมื่อสองสหายมาพบกัน ความดีใจก็เกิดขึ้น
  - ๓) ข้อสอบชุดนี้ไม่ยากที่จะทำความเข้าใจเลย
  - ๔) รัฐบาลบรรจุข้อตกลงในการเจรจากับเพื่อนบ้าน

๖๕. ประโยคใดไม่กระชับ

- ๑) สภาพเศรษฐกิจโดยภาพรวมจะขยายตัวไปในทิศทางเดียวกัน
- ๒) ทุกคนควรช่วยป้องกันภัยต่างๆ ได้แก่ อัคคีภัย โจรภัย และอุทกภัย
- ๓) สนามกอล์ฟรุกกล้าเขตพื้นที่ป่า และแย่งน้ำจากแหล่งชลประทาน
- ๔) ประชากรทั่วโลกล้วนแสวงหาความสุข ความสบายในการดำเนินชีวิตด้วยกันทุกคน

๗๐. ในข้อความนี้มีประโยคที่สมบูรณ์กี่ประโยค

พิธีกระทำสัตย์สาบานต่อกษัตริย์นี้ เป็นพิธีของศาสนาพราหมณ์ที่ได้เข้าไปมีบทบาทอยู่ในราชสำนักของกษัตริย์รัฐสังคมาทาสของสมัยนครหลวง

- ๑) ๑ ประโยค
- ๒) ๒ ประโยค
- ๓) ๓ ประโยค
- ๔) ๔ ประโยค

๗๑. การเขียนประกาศในข้อใดไม่ชัดเจน

- ๑) ให้เช่าอาคารพาณิชย์ ๓ ชั้น ๒ คูหา หน้าสนามบึงสุวรรณภูมิ สนใจติดต่อที่นี่
- ๒) มหาวิทยาลัยจะใช้ระเบียบว่าด้วยค่าหน่วยกิตใหม่สำหรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๐ เป็นต้นไป
- ๓) พบกระเป๋าสตางค์ในรถแท็กซี่ฟ้าแดงทะเบียน ยน ๑๒๔๕ กรุงเทพมหานคร ผู้ใดเป็นเจ้าของติดต่อ ๐๘๖-๒๓๒๕๕๔๔
- ๔) รับซื้อของโบราณ ของสะสมมีค่าทุกอย่าง เหล้าฝรั่ง งาช้าง และเครื่องเงิน ติดต่อ ๐๘๖-๒๓๒๕๕๔๔

๗๒. ข้อใดเป็นภาษาแบบแผน

- ๑) คุณก็รู้ว่าเราต้องร่วมมือกัน
- ๒) เขาก็เป็นคนมีน้ำใจคนหนึ่งทีเดียว
- ๓) ข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งเจ้านาย
- ๔) บรรดาชายและหญิงล้วนอุทิศตนเพื่อสังคม

๗๓. ถ้านวนใดมีความหมายว่าเป็นศัตรู

- ๑) ลิ่นกับพิน
- ๒) เกลือจิ้มเกลือ
- ๓) ขมื่นกับปูน
- ๔) ชิงกีร์รา ข่าก็แรง

๗๔. ถ้านวนในข้อใดมีแนวคิดในทำนองเดียวกัน

- ๑) ปากหวานก้นเปรี้ยว, ปากว่าตาขยิบ
- ๒) ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น, คูช้างให้คูหาง คุณนางให้คุณแม่
- ๓) พบไม้งามเมื่อขวานบั่น, เรือล่อมเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่
- ๔) ชีปล่อยปลาแห้ง, เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง

๓๕. ข้อใดมีคำที่ไม่ใช่คำราชาศัพท์

- ๑) ทอดพระเนตร ที่ประทับ รับประทาน
- ๒) ลาดพระบาท บ้วนพระโอษฐ์ เครื่องต้น
- ๓) ฉลองพระองค์ ทรงกีฬา ทรงธรรม
- ๔) พระยอด พระพิมพ์ พระแท่น

๓๖. เลือกข้อที่ถูกต้องเพื่อเติมลงในช่องว่าง

“พระเจ้าหลานเธอทรงพระเยาว์ จึง.....”

- ๑) ไม่โปรดที่จะประทับนั่งนานๆ
- ๒) ทรงไม่โปรดที่จะประทับนั่งนานๆ
- ๓) ไม่ทรงโปรดที่จะประทับนั่งนานๆ
- ๔) ทรงไม่โปรดที่จะทรงประทับนั่งนานๆ

๓๗. ข้อใดเป็นคำสมาสทุกคำ

- ๑) เสกสรร ทนตกรรม โลกหล้า
- ๒) เจตจำนง อนันตคุณ ราชดำริ
- ๓) อริยสงฆ์ วรรณคดี สามเวท
- ๔) เจตภูมิ ปางบรรพ์ ทิวราตรี

๓๘. ข้อใดมีคำสันธิ

- ๑) สุบินนิมิต สัมมาวาจา คิลานเภสัช
- ๒) นภาคล โสทวิเวก ประชาบดี
- ๓) นิลุบล สรรพสามิต มโนภาพ
- ๔) วิทยาศาสตร์ ปัญญาคุณ วจิวิภาค

๓๙. ข้อความต่อไปนี้ใส่เครื่องหมายได้กี่แห่ง

เขามิรายได้จากการขายของเล็กน้อยในกรุงเทพฯ เดือนหนึ่งมีเงินรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จากการขายผลไม้หลายชนิด เช่น มะม่วง แดงโม ฝรั่ง

- ๑) ๔ แห่ง
- ๒) ๕ แห่ง
- ๓) ๖ แห่ง
- ๔) ๗ แห่ง

๔๐. ข้อใดเป็นคำไวพจน์ของคำว่า “สุนทรีย์”

- ๑) วิโรจน์ ชัชวาล
- ๒) คำเกิง จรัส
- ๓) พิลาส ล้ายอง
- ๔) สุขุมล พจมาน

สรุปภาษาไทย

๑. โครงสร้างพยางค์ นักเรียนยังจำได้ไหมคะ ?
โครงสร้างพยางค์มี
  ๑. พยัญชนะ
  ๒. สระ
  ๓. วรรณยุกต์
แล้วอะไรคะ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
⇒ วรรณยุกต์ค่ะ (ชนะเลิศ! ที่ตอบถูก)
๒. พยัญชนะท้าย บางพยางค์มี บางพยางค์ไม่มีก็ได้ นะคะ
๓. โครงสร้างพยางค์เหมือนหรือต่างกันให้ดูที่พยัญชนะท้าย
พยางค์ใด มี เสียงพยัญชนะท้ายนั้นคือพยางค์ปิด
พยางค์ใด ไม่มี เสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยางค์เปิด
๔. ทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด มีทั้งรูปและเสียง แต่ข้อสอบจะเน้นเสียงนะคะ
๕. พยัญชนะมี ๔๔ รูป จัดเป็นเสียงมี ๒๑ เสียง เพราะหลายรูปนั้นนับเป็นเสียงเดียว
เช่น ท ฑ ฒ ฐ ฎ ทั้ง ๖ รูปนับเป็นเสียงเดียว คือเสียง ทอ
(มีนำละถึงเหลือจำนวนเสียงน้อย ก็เพราะอย่างนี้เอง)
๖. พยัญชนะต้น ๔๔ รูป แบ่งเป็น ๓ หมู่ เรียกว่าอักษร ๓ หมู่ หรือ ไตรยางศ์
๗. อักษรกลาง ท่องว่า ไก่ จิก เด็ก ตาย บน ปาก โอ่ง
(ก จ ค ฎ ต ฏ บ ป อ)
๘. อักษรสูง ท่องว่า ผี ผาก สูง ข้าว สาร ให้ ลั่น
(ผ ฝ ถ ฐ ข ฃ ส ศ ษ ห ฉ)
๙. อักษรต่ำคู่ ท่องว่า พี่ แฟน เธอ คง แช่ว เสียว ชัน
(พ ภ ฟ ฐ ฑ ฒ ท ค ฃ ษ ฮ ฅ ฌ)
๑๐. อักษรต่ำเดี่ยว ท่องว่า งูใหญ่ นอน อยู่ ณ ริม วัต โม พิ โลก
(ง ญ ฌ น ย ร ว ม พ ล)
๑๑. ที่เรียกอักษร ต่ำคู่ เพราะเสียงจะเหมือนอักษรสูงเป็นคู่ๆ เช่น ผ กับ พ
๑๒. เสียงควบกล้ำของไทยดั้งเดิมจะมี ๑๑ เสียง
ตร พร ปร กร คร
พล ปล กล คล
กว คว
เสียง /พล/ เช่น “ครูชอบร้องเพลง กับน้องพลับ ชอบเล่นดอกไม้เพลิง”

๑๓. ถ้าขึ้นต้นด้วยอักษรตัวอื่นจะเป็นเสียงควบกล้ำจากต่างประเทศ
 เช่น บร บล ฟร ฟล ดร
 บร เช่น “ครูใช้ผงซักฟอกยี่ห้อ **บรีส**”
 บล เช่น “นำหวานเฮลส์**บลูบอย**”
 ฟร เช่น “ใครๆ ก็ชอบของ**ฟรี**”
 ดร เช่น “ครูได้เป็น**ดรัมเมเยอร์**”
๑๔. **ควบกล้ำไม่แท้** มี ๒ แบบ
 ๑. ไม่ออกเสียง ร ออกเสียงเฉพาะตัวหน้า เช่น จริง สร้าง สร้อย
 ๒. **ทร** ออกเสียงเป็น **ช** เช่น ทรวด ทรง ทราบ ทราม ทราย
๑๕. **ทร** สามารถเป็นทั้งควบกล้ำ **แท้** และควบกล้ำ **ไม่แท้** ได้
 เช่น นิทรา (**แท้**) ทรวดทรง (**ไม่แท้**)
๑๖. สระมี ๒๑ รูป
 ๑๗. อักษรไทยที่เป็นสระได้มี **อ ว ย**
 ๑๘. เสียงสระมี ๒๑ เสียง
 ๑๙. สระเดี่ยวมี ๑๘ เสียง จัดเป็นคู่ได้ ๙ คู่ สระ ๑๘ เสียงมันจับคู่เป็นคู่กันแล้ว ๙ คู่
 ๒๐. สระประสมมี ๓ เสียง **เอีย อัว เอือ** ท่องว่า **เมียกั้วเรือ**
 ๒๑. **อำ ไอ** **ไอ** **เอา** **ฤ ฤา ฎ ฎา ฏ ฎา** ถูกจัดว่าเป็นพยางค์ **ไม่ใช่สระ**
 ๒๒. **อำ ไอ** **ไอ** **เอา** มีตัวสะกดเสมอ ท่องว่า **จำใจไปเอา**
 ๒๓. **อำ** สะกดด้วย **ม** **อ + อะ + ม**
 ๒๔. **ไอ** สะกดด้วย **ย** **อ + อะ + ย**
 ๒๕. **ไอ** สะกดด้วย **ย** **อ + อะ + ย**
 ๒๖. **เอา** สะกดด้วย **ว** **อ + อะ + ว**
 ๒๗. สระสามารถออกเสียงไม่ตรงกับรูปได้ เช่น รูปยาวออกเสียงสั้น รูปสั้นออกเสียงยาว
 ๒๘. **ท่าน** ออกเสียงเป็น **ทัน**
 ๒๙. **กิโล** ออกเสียงเป็น **กิโล**
 ๓๐. สระบางรูป **ไม่ออกเสียง** ก็ได้ เช่น เหตุ ชาติ
 ๓๑. สระลดรูป คือรูปสระหายไป เช่น คน สระโอะหายไป โตะ + น = คน
 ๓๒. สระเปลี่ยนรูป คือสระเปลี่ยนเป็นรูปสระอื่น
 เช่น **วัด** เปลี่ยนจากสระอะเป็นไม้หันอากาศ **วะ + ด = วัด**
 ๓๓. เมื่อมี **ตัวสะกด** เข้ามาจะเกิดการ **ลดรูป** และ **เปลี่ยนรูป**
 ๓๔. วรรณยุกต์มี ๔ รูป ๕ เสียง เสียงสามัญไม่มีรูป
 วรรณยุกต์ คือ เสียงดนตรีเป็นเอกลักษณ์ของภาษาไทยด้วยนะ
“จงภูมิใจเถิดเป็นไทย...มีวรรณยุกต์ใช้ไม่เหมือนชาติอื่น”
 ๓๕. ทุกพยางค์ในภาษาไทยต้องมีเสียงวรรณยุกต์เสมอ

๓๖. เปลี่ยนรูปวรรณยุกต์จะเปลี่ยนความหมายทันที
เช่น ปา ป่า ป้า ป๊า ป๋า (คืนนี้ป้ามาดึกจัง)
๓๗. วรรณยุกต์มีในภาษาไทยและจีน
๓๘. ตัวอักษรไทยที่ไม่สามารถใช้เป็นตัวสะกดได้มี ๑ ตัว ไม่ใช่ฝีฝักถูงข้าวสาร นะคะ
คือ ฝ ฝ ฌ อ ห ฉ ฮ ท่องว่า ฝี ฝัก ฌอ เอ็ม ให้ ฉัน ฮะ
๓๙. ตัวสะกดมีกี่แม่คะ เสียงตัวสะกดมีอยู่ ๘ เสียง ๘ แม่ แม่กบ กับ แม่กด เป็นเสียงอะไร
แม่กด เสียง /ต/ แม่กบ เสียง /ป/
๔๐. แม่กด คือ เสียง /ต/
๔๑. แม่กบ คือ เสียง /ป/
๔๒. คำที่ไม่เคยไปบวกกับคำใดเลย เรียกว่า คำมูล เช่น ทูเรียน แต่ทูเรียนก็สามารถแปลงร่างเป็นคำประสมก็ได้
๔๓. ทูเรียนกวน เป็นคำประสม เพราะเกิดจาก ทูเรียน + กวน
๔๔. คำมูลมีหลายพยางค์ก็ได้ เช่น คิฉัน มะละกอ ขจี ฯลฯ (ต้องพูดพร้อมกันทั้ง ๑ พยางค์ มะละกอแยกจากกันไม่ได้)
๔๕. คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาส คำสนธิ คำ ๕ คำที่กล่าวมา เกิดจากการรวมกันของคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป เป็นการสร้างคำใหม่ขึ้นมาใหม่
- “สม ซ้อน ซ้ำ” แต่งงานกันที่ไทย แต่ สมาส สนธิ แต่งงานกันที่อินเดีย
๔๖. คำประสมกับคำซ้อนหน้าตาจะคล้ายๆ กัน
(เฮ้! ครูขาแล้วหนูจะสังเกตอย่างไร)
๔๗. ผู้คน เรือแพ พ่อแม่ เป็น คำซ้อน เพราะความหมายต้องเหมือน ต้องคล้ายและ ต้องตรงข้าม
๔๘. ผู้แทน เรือด่วน พ่อครัว เป็นคำประสม เพราะความหมายไม่เหมือน ไม่คล้าย และ ไม่ตรงข้าม
๔๙. คำ ๒ คำที่เอามาซ้อนกันต้องมีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามก็ได้
๕๐. คำ ๒ คำที่เอามาประสมต้องมีความหมาย ไม่เหมือนกัน ไม่คล้ายกัน และไม่ตรงข้าม
๕๑. คำซ้อนเอามารวมกันแล้วจะไม่เกิดความหมายใหม่ แต่คำประสมเอามารวมกันแล้วจะเกิด
ความหมายใหม่
๕๒. คำประสมความหมายหลักอยู่ที่คำหน้า (คำต้น) เช่น บ้านเช่า (ความหมายต้องอยู่ที่บ้านก่อน)
๕๓. ความหมายของคำซ้อนอยู่ที่คำทั้งสองไม่มีใครเด่นกว่าใคร
๕๔. ถ้าข้อสอบถามว่าโครงสร้างคำประสมคืออะไร
ก็ให้ดูแต่ละคำว่าเป็น นาม กริยา หรือ วิเศษณ์ เอามารวมกัน เช่น
รถไฟ เกิดจาก นาม + นาม
เรือด่วน เกิดจาก นาม + วิเศษณ์
ตั๋มยำ เกิดจาก กริยา + กริยา
๕๕. ถ้าข้อสอบถามว่าโครงสร้างคำซ้อนคืออะไร
ให้ดูที่คำสองคำ ความหมายเหมือนกัน คล้ายกันหรือตรงข้ามกัน

๕๖. คำซ้ำต้องเป็นคำเดียวกันจึงจะซ้ำได้ “ยางลบลบกระดาษขาด”

คำว่าลบเป็นคำซ้ำไม่ได้เพราะ เป็นคนละคำ คนละความหมาย

๕๗. ถ้าถามว่าคำซ้ำข้อใดต่างจากข้ออื่น ให้ดูว่าคำซ้ำคำนั้นความหมายแปลว่าอะไร หรือดูในด้านหน้าที่ว่าขยายอะไร ขยายนามหรือขยายกริยา

๕๘. คำสมาสเกิดจากการชน คำสนธิเกิดจากการเชื่อม ท่องว่า **สมาสชน สนธิเชื่อม**

๕๙. **ธรรมศาสตร์**เป็นคำสมาส มาจาก ธรรม + ศาสตร์

๖๐. **จุพาลงกรณ์**เป็นคำสนธิ มาจาก จุฬา + อลงกรณ์

ABAC ไม่ได้เป็นคำสมาสนะคะ

๖๑. คำสนธิเวลาแยกแล้ว ส่วนใหญ่คำหลังจะขึ้นต้นด้วย อ. อย่างนะคะ

๖๒. คำสมาสสนธิเกิดจากการรวมกันของภาษาบาลี สันสกฤตเท่านั้น ห้ามเอาภาษาอื่นปน ไทย

เขมร อังกฤษ ปนไม่ได้

๖๓. การทับศัพท์คำภาษาต่างประเทศ จะทับศัพท์ได้ก็ต่อเมื่อภาษาไทยยังไม่ได้มีบัญญัติไว้

๖๔. วิธีการดูจำนวนต่างประเทศมักจะขึ้นต้นด้วย กรรม หรือเป็นลักษณะ Passive Voice

เช่น ภราดรถูกเชิญ โดยคณะกรรมการจัดการแข่งขัน

ต้องแก้เป็น “คณะกรรมการจัดการแข่งขันเชิญภราดร”

๖๕. การใช้คำฟุ่มเฟือย มีคำดังต่อไปนี้ ก็จัดเป็นจำนวนต่างประเทศ

มีการ มีความ ในการ ในความ ให้การ ให้ความ ทำการ ทำความ

ท่องว่า **มี ใน ให้ ทำ** คุณด้วย การและความ

“ครูมีความยินดีกับนักเรียน” ฟุ่มเฟือยไป พุดเกล้าก็พอ “ครูยินดีกับนักเรียน”

๖๖. ความหมายของคำแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน

๑. ความหมายนัยตรง

๒. ความหมายนัยเปรียบเทียบ

“คืนนี้มีดาวเต็มท้องฟ้า” ดาวคือความหมายนัยตรง

“งานเลี้ยงคืนนี้มีดาวเดินกันเต็มงาน” ดาวเป็นความหมายเปรียบเทียบ

๖๗. ความหมายนัยเปรียบเทียบ มักเรียกอีกอย่างว่า ความหมายโดยนัย หรือ ความหมายโดยอุปมา ก็ได้

๖๘. ใช้คำคิดหน้าที่ เช่นตัวอย่างต่อไปนี้

“เขาพัฒนาการหมู่บ้านของเขา”

พัฒนาการ (X) ผิดหน้าที่ ต้องใช้พัฒนา (✓) ตำแหน่งนี้ต้องใช้ใส่กริยาจึงจะถูก

“ฉันไปหลับนอน หรือนอนหลับบ้านเขา”

(นอนหลับค่ะ ถ้าหลับนอนละก็ คำนี้ผิดความหมาย)

๖๙. คำเชื่อมเราหมายถึงบุพบท สันธาน และประพันธสรรพนาม

๗๐. บุพบทเชื่อมคำ

๗๑. สันธานเชื่อมประโยค

๗๒. ประพันธสรรพนาม (ผู้, ที่, ซึ่ง, อัน) ใช้เชื่อมในประโยคความซ้อน

๗๓. แก่ + ผู้รับ

๓๔. กับ + ทำร่วมกัน
๓๕. แต่ + ผู้รับที่เป็นอวูโส
๓๖. สันธานมี ๔ ด้านหลัก คือ และ หรือ แต่ เพราะ
๓๗. และ ใช้เชื่อมความคล้ายคลึงกัน “ฉันชอบกินขนมและดูหนังไปพร้อมๆ กัน”
๓๘. หรือ ให้เลือก “คุณจะกินข้าวหรือซั๊กฟ้ายา”
๓๙. แต่ ใช้ในประโยคขัดแย้ง “แม่คะนั่งล้ออยากประกวดแต่นั่งลีกลัวคะ”
๔๐. เพราะ ใช้เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผล “นักเรียนของครูทุกคนสอบติดเพราะนักเรียนขยัน”
๔๑. และ หรือ แต่ เพราะ สามารถทำหน้าที่เชื่อมคำ เหมือนเป็นบุพบทก็ได้
๔๒. ประโยคต่างชนิด หรือชนิดของประโยค หมายถึง ความเดียว ความรวม ความซ้อน
เดียว แปลว่า หนึ่ง, รวม แปลว่า สอง, ซ้อน แปลว่า ขยาย และส่วนขยายก็เป็นประโยค
๔๓. ประโยคความเดียว ต้องมีกริยาตัวเดียว ประธานตัวเดียว
๔๔. ประโยคความเดียวสามารถมีส่วนขยายยาวๆ ได้ แต่ส่วนขยายนั้นต้องเป็นแค่ กลุ่มคำ หรือ วลี
เช่น “แมวน้อยตัวอ้วนจับหนูนาคิ้วได้ ๒ ตัว”
๔๕. ประโยคความรวม ให้ดูที่มีสันธานเชื่อม
๔๖. ประโยคความซ้อน ให้ดู ผู้ที่ ซึ่ง อัน ว่า ให้ จน เพื่อ เชื่อม
๔๗. ประโยคความรวมต้องเจอเลข ๒ ไม่ประธาน ๒ ตัว ก็กริยา ๒ ตัว
S๑V๒ / S๒V๑ / S๒V๒
๔๘. ประโยคความซ้อน
ซ้อนแปลว่าขยาย โดยส่วนขยายนั้นเป็นประโยค
“พ่อฉันทำงานหนักจนต้องเข้าโรงพยาบาล”
(พ่อฉันทำงานหนัก หนักแค่ไหนคะ หนักจนต้องเข้าโรงพยาบาลเลยนะเธอ)
๔๙. ประโยคความซ้อน หลังคำว่า ผู้ที่ ซึ่ง อัน จะเป็นประโยคขยาย
๕๐. ประโยคความรวมกับความซ้อน สามารถละตัวเชื่อมได้
๕๑. ประโยคกรรม ก็คือประโยคที่เอากรรมขึ้นต้นหน้าประโยค
๕๒. ภาษามี ๕ ระดับ
๑. พิธีการ → เป็นภาษาที่สูง สละสลวย ไพเราะ
๒. ทาการ → ภาษาที่ลงท้ายด้วยการ เช่น ราชการ วิชาการ
๓. กิ่งทางการ
๔. ไม่เป็นทางการ
๕. กึ่งเอง
(เวลาพูดกับกระเป๋ารถเมล์ใช้ระดับ ไม่เป็นทางการ ถ้ากระเป๋ารถเมล์เป็นแฟนเรา ใช้กันเอง)
๕๓. ระวัง! ระดับที่อยู่ติดกันจะใช้สลับ
ระดับ ๒ กับ ระดับ ๓ ระดับ ๔ กับ ระดับ ๕
๕๔. ทาการกับกิ่งทางการ
กิ่งทางการจะเป็นคำที่มีภาษาปาก ภาษาพูดปนอยู่

๕๕. **ไม่เป็นทางการกับตนเอง**

แตกต่างตรงที่ ไม่เป็นทางการใช้กับคนไม่สนิท กันเองใช้กับคนสนิท

๕๖. โวหารทางร้อยแก้วมี ๗ ชนิด

๕๗. **บรรยายโวหาร** คือการเล่าเรื่อง เหตุการณ์ เรื่องราว ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

๕ W (WHO WHAT WHERE WHEN WHY) ลักษณะเหมือนรายงานข่าว

๕๘. **พรรณนาโวหาร** จะเน้นให้รายละเอียดของภาพ บุคคล วัตถุ สถานที่

จำว่ามี ๔ ว. **วิเศษณ์ วิจิตร วิลีสมาทรา เวอร์ๆ** จำไว้ว่าภาษาเหมือนนวนิยาย

๕๙. **อธิบายโวหาร** ต้องพยายามเขียนหรือพูดให้ผู้รับสารเข้าใจ

๑๐๐. **สาธกโวหาร** คือการยกตัวอย่าง

๑๐๑. **เทศนาโวหาร** คือการสั่งสอน

๑๐๒. **อุปมาโวหาร** คือการเปรียบเทียบ

๑๐๓. **อภิปรายโวหาร** คือการโน้มน้าวใจ

๑๐๔. กลวิธีอธิบายมี ๖ ชนิด

๑. นิยาม

๒. ยกตัวอย่าง

๓. อธิบายตามลำดับขั้น

๔. ให้เหตุผล

๕. เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง

๖. กล่าวซ้ำ ด้วยถ้อยคำที่ง่ายๆ

๑๐๕. การลำดับคำและการขยายความในประโยค คำขยายต้องวางไว้หลังคำหลัก

๑๐๖. แต่บางครั้งคำขยายอยู่ห่างคำหลักก็ได้

เช่น “สมชายกินน้ำจู้” (จู้ขยายกิน)

๑๐๗. **ผู้ที่ ชิ่ง อัน** ต้องขยายคำนามที่อยู่ข้างหน้า แสดงว่า

คำข้างหน้าคำว่า **ผู้ที่ ชิ่ง อัน** ต้องเป็นคำนาม

๑๐๘. การเขียนรายงานหรือเรียงความ ต้องขึ้นต้นด้วย

คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป

๑๐๙. **คำนำ** จะต้องปูพื้นกว้างๆ ของภาพรวม อย่าให้รายละเอียด

๑๑๐. **เนื้อเรื่อง** เป็นการให้ข้อมูลรายละเอียด ยกตัวอย่าง

๑๑๑. **สรุป** คือการขมวดปมสำคัญ ให้ข้อคิด สร้างความประทับใจให้เราใจคะ

(เหมือนตอนจบของละครที่สร้างความประทับใจ)

๑๑๒. ประโยคพุ่มเฟือยหรือประโยคไม่กระชับ ต้องตัดคำที่แปลเหมือนกันทิ้งไป

เช่น “เครื่องบินตกที่เวียดนามผู้โดยสารตายหมด ไม่มีใครรอด” คำว่าไม่มีใครรอดไม่ต้องใส่

๑๑๓. ระวัง! ๘ คำต่อไปนี้ “**มีโน ให้ ทำ คุณด้วย การ และความ**” มักจะพุ่มเฟือย

๑๑๔. ประโยคไม่สมบูรณ์ คือ

ประโยคที่อาจจะขาดประธาน กริยาหรืออาจจะขาดอีก ๑ ประโยคก็ได้
(อ่านแล้วรู้สึกงงแล้วใจต่อละ)

๑๑๕. การพูดในที่ประชุม ก็เหมือนกับการสนทนาระหว่างบุคคล

(นึกถึงเอกเขนกเราย่าตำหนิหรือวิจารณ์ผู้อื่นในทางลบ)

๑๑๖. ท้องศัพท์เกี่ยวกับการประชุมให้ดี

๑๑๗. ระเบียบวาระที่ ๑ ๒ ๓ เรียงลำดับให้ถูกต้องนะคะ

๑๑๘. วาระที่ ๑ เป็นการรับรองการประชุมครั้งก่อน

๑๑๙. วาระที่ ๒ เป็นการเสาะหาเรื่องเก่า

๑๒๐. วาระที่ ๓ ประชุมเรื่องใหม่

๑๒๑. ถ้าเป็นเรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบต้องพูดก่อนวาระ ๑

๑๒๒. ประเด็นการโต้แย้ง คือ หัวข้อหรือเรื่องที่กำลังเถียงกันอยู่มีอยู่ในรูปประโยคคำถาม

เช่น “ควรใช้ภาษาไทยสอบคัดเลือกในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยระบบใหม่หรือไม่”

๑๒๓. โครงสร้างประโยค

ให้ดูการเรียงลำดับของประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ว่าใครมาก่อนมาหลัง

เช่น “แมวอ้วนนอนในกะละมัง” จะเรียงโครงสร้างเป็น ประธาน ขยายประธาน กริยา

บุพบท สถานที่

๑๒๔. อกรรมกริยา คือ

กริยาไม่ต้องการกรรมมารับ เช่น ยืน นอน เดิน นั่ง

๑๒๕. สกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องการกรรมมารับ จึงจะเป็นประโยคที่ครบสมบูรณ์ฟังแล้วรู้เรื่อง

เช่น กิน ต้องมีกรรมมารับว่ากินอะไร เช่น ล้มตด...ตดไรคะ (งง)

๑๒๖. กลุ่มคำกับคำประสมแตกต่างกันตรงที่

กลุ่มคำ ไม่ได้เกิดความหมายใหม่

คำประสม เกิดความหมายใหม่

๑๒๗. พ่อครับ เป็นอะไรคะ → ตอบ กลุ่มคำ

๑๒๘. พ่อคำ เป็นอะไรคะ → ตอบ คำประสม

๑๒๙. เก่งนักใช่ไหมจ้ะ ฟอนอน เป็นอะไรคะ → ตอบ ประโยค

๑๓๐. “พ้องรูป รูปเหมือน พ้องเสียง เสียงเหมือน พ้องทั้งรูปพ้องทั้งเสียง เหมือนทั้งรูป เหมือนทั้งเสียงแต่ความหมายไม่เหมือน” ถ้าความหมายเหมือนกันเราเรียกว่า ”ไวพจน์”

พ้องรูป คือ รูปเหมือน เช่น เพลารถ กับ เพลายืน

๑๓๑. พ้องเสียง คือ เสียงเหมือน

เช่น การ กาล กาฬ การณ์ กาญจน์ กานต์ กานท์

๑๓๒. พ้องทั้งรูปพ้องทั้งเสียง คือ

เหมือนทั้งรูปเหมือนทั้งเสียงแต่ความหมายไม่เหมือน เช่น ไก่ขัน ขันน้ำ

๑๓๓. คำที่มีความหมายเหมือนกันเรียกว่า ไวพจน์หรือพ้องความหมาย หรือหลกคำก็ได้
เช่น นภา เวหา หาว โขยม แปลว่า **ท้องฟ้า**
๑๓๔. ภาพพจน์ต้องมีการเปรียบเทียบอย่าไปใช้ผิดระหว่าง ภาพพจน์ กับ ภาพลักษณ์ นะคะ
๑๓๕. อุปมา เปรียบ โดยใช้คำว่าเหมือน
๑๓๖. อุปลักษณะ เปรียบโดยใช้คำว่า เป็น คือ หรือไม่ต้องใส่เป็นกับคือก็ได้ “เธอคือลมหายใจ”
๑๓๗. นอกจากอุปมาจะใช้เหมือนแล้ว ยังมีคำดังต่อไปนี้
เสมือน เปรียบเสมือน ดูก เปรียบดูจ ประดูจ ประหนึ่ง เพียง ราวกับ เจก เช่น เล่ห์ ละม้าย

คล้าย ๆ กัน

(มีนักเรียน ๒ คนของอาร์เอส ที่เป็นอุปมา นักเรียนว่าเป็นใครคะ)

ตอบว่า ดังกับปาน

๑๓๘. ระวัง! มีคำว่าเป็นกับคือ บางครั้งก็ไม่ใช่อุปลักษณะ
เช่น “ฉันเป็นครู” อย่างนี้ไม่ได้เปรียบเทียบ
๑๓๙. อุปลักษณะแบบไม่ต้องใส่เป็นกับคือ
เช่น “เพชรน้ำค้าง” เปรียบน้ำค้างใสเป็นเพชร
๑๔๐. บุคคลวัต หรือบุคคลสมมติ คือ การทำสิ่งที่ไม่ใช่คนให้มีกริยาเหมือนคน
เช่น “ฟ้าหัวเราะเยาะข้า”
๑๔๑. อติพจน์ คือ การกล่าวเปรียบเทียบเกินความจริง
เช่น “ฉันคิดถึงเธอทุกลมหายใจ”
๑๔๒. อวพจน์ คือ การกล่าวเปรียบเทียบน้อยกว่าความเป็นจริง
เช่น “ขนมก้อนนี้เล็กเท่าขี้ตา”
๑๔๓. สัทพจน์ คือ การเลียนเสียงธรรมชาติ
เช่น “เปรี้ยงเปรี้ยงดังเสียงฟ้าฟาด”
๑๔๔. ปฏิพากย์ คือ การกล่าวโดยใช้คำขัดแย้งกัน
เช่น “จักรวาลวุ่นวายไร้สำเนียง”
๑๔๕. อุปมานิทรรศน์ คือ การเปรียบเทียบโดยใช้ประโยคยาวๆ หรือเรื่องราวยาวเข้ามาเปรียบเทียบ เช่น
“กรุงรัตนโกสินทร์ ถ้าเปรียบเป็นต้นไม้ก็คือต้นไม้เพิ่งแตกมาจากหน่อ แขนงของต้นเก่า
ลำต้น ราก ใบ ยังอ่อนนั้ก ศัตรูชอบมาโยกคลอนจุดกระชากให้รากขาด ไม่หยุดไม่หย่อน”
แบบนี้ถือว่าใช้คำเปรียบเทียบโดยใช้ประโยคยาวมาก
๑๔๖. ภาพชัดเจนในวรรณคดี ดูจากใช้คำขยาย คำวิเศษณ์มากๆ ยิ่งใส่ภาพพจน์ยิ่งเห็นภาพชัดเจน
๑๔๗. เสียงไพเราะหรือเล่นเสียง หมายถึง สัมผัสอักษร สัมผัสสระ
๑๔๘. การใช้คำกวีโวหาร คือ ใช้คำหรรษา ภาษาวิจิตรที่กวีใช้แต่งคำประพันธ์
เช่น “สุวรรณสุขเลื่อมแก้ว”
๑๔๙. เล่นคำ เช่น “ถึงบางจากจากไปใจระบม” เล่นคำว่า จาก
๑๕๐. ซ้ำคำ คือ ทุกตัวจะความหมายเดียวกัน
เช่น “ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพราว ไหนจะหนาวซากผาศีลาเย็น”
“เก็บตะวันที่เคยส่องฟ้า เก็บเอามาเก็บไว้ในใจ เก็บพลัง เก็บแรงแห่งแสงยิ่งใหญ่”

๑๕๑. หลากคำก็คือไวพจน์ หรือ พ้องความหมาย นั่นเอง
เช่น กุญชร ไอยรา คช หัตถิ ทั้งหมดแปลว่า ช้าง
๑๕๒. จินตภาพ คือ ภาพที่อยู่ในจินตนาการ โดยกวีต้องแต่งทำให้ผู้อ่าน อ่านแล้วเกิดภาพให้ได้
จินตภาพมี ๓ ประการ
๑. จินตภาพด้านเสียง เช่น “ป๊ะโตนป๊ะโตนป๊ะโตนโตน”
  ๒. จินตภาพด้านภาพ เช่น “สุวรรณหงส์ทรงพุ่มห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์”
  ๓. จินตภาพเคลื่อนไหว เช่น “ลมระเริงลู่วิวพลิวระลอก”
๑๕๓. ใช้คำที่มีจังหวะคู่ดนตรี
เช่น “วนและวังกินและวันวันและไหว” (จังหวะจะแบ่งได้ทีละ ๓ ได้เท่าๆ กัน)
๑๕๔. คุณเสียงและคุณความหมายเรียกอีกชื่อว่าประโยชน์นานความ
เช่น “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” (ในแต่ละวรรคมีคำว่า ใน มี เท่ากัน และตำแหน่งเดียวกัน)
๑๕๕. ถ้าโจทย์ถามว่า ข้อใดพรรณนาต่างจากข้ออื่น มีหลักในการดูดังต่อไปนี้
๑. กวีกำลังพูดถึงสิ่งที่เป็นคนหรือไม่ใช่คน
  ๒. กวีกำลังพูดถึงวัฒนธรรมหรือธรรมชาติ
  ๓. กวีพูดถึงนางอันเป็นที่รักหรือกษัตริย์
  ๔. กวีมีการเปรียบเทียบหรือไม่ได้เปรียบเทียบ
  ๕. เกิดจินตภาพหรือไม่
๑๕๖. ความเชื่อในวรรณคดีจะมี ๒ แนวคือ พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์
๑๕๗. สิ่งที่จะพิจารณาถึงก็คือ ดอกไม้ ปลา นก ต้นไม้ ภูเขา ทะเล ลำธาร วัง วัด บ้านเรือน ฯลฯ
๑๕๘. การพรรณนามากก็คือ พรรณนาสิ่งแวดล้อมและสถานที่
๑๕๙. สิ่งที่ไม่ใช่ฉากคือตัวละคร
๑๖๐. การเปลี่ยนแปลงของฉากก็คือ การเปลี่ยนเวลาเช้าเป็นบ่าย บ่ายเป็นเย็น, กลางวันเป็นกลางคืน กลางคืนเป็นกลางวัน
๑๖๑. คำราชาศัพท์ คำนามเติมพระ กริยาเติมทรง
๑๖๒. พระบรมราช / พระบรม ใช้กับ กษัตริย์ (พระราชวงศ์ลำดับที่ ๑)
๑๖๓. พระราช ใช้กับราชวงศ์ลำดับที่ ๒
๑๖๔. พระ ใช้กับราชวงศ์ลำดับที่ ๓, ๔, ๕
๑๖๕. ทรง บวก ได้ ๓ อย่าง
- ทรง + กริยาธรรมดา → ทรงวัง
  - ทรง + นามธรรมดา → ทรงช้าง
  - ทรง + นามราชาศัพท์ → ทรงพระราชนิพนธ์
๑๖๖. ทรง ห้ามบวกกับ กริยารราชาศัพท์
๑๖๗. เสด็จพระราชดำเนิน ใช้กับ พระมหากษัตริย์ และเจ้านายลำดับชั้น ๒
๑๖๘. เสด็จ ใช้กับ เจ้านายลำดับที่ ๓, ๔, ๕
๑๖๙. ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย (ทูลเกล้าฯ ถวาย) ใช้กับถวายของเล็ก ๆ

พยางค์

๑. เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ตรงข้ามกับเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ
๒. ครุฑลิลลืออยากถามหนูว่า “สุวรรณมาศ” มีเสียงพยัญชนะต้นกี่เสียง
ตอบ ๔ เสียง คือ /ส/ - /ว/ - /น/ - /ม/
๓. ตัว “ทร” พบทั้งในภาษาเขมรและสันสกฤต
“ทร” ในเขมร : ทราบ ไทร ทรวดโรรม แทรก ฉะเชิงเทรา ทรวง ทรง ฯลฯ
“ทร” ในสันสกฤต : มัทรี ทรัพย์ อินทรีย์ นนตรี ฯลฯ
๔. หนูๆ เคยทำงาน อย่าง “คล่องแคล่ว” ไหมคะ คุณครูลิลลืออยากทราบว่า “คล่องแคล่ว” มีโครงสร้างพยางค์ด้านใดเหมือนกันบ้างคะ
ตอบ “คล่อง” “แคล่ว”
  ๑. มีตัวสะกดทั้งสองพยางค์
  ๒. มีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำทั้งสองพยางค์
  ๓. ออกเสียงสระเสียงสั้นทั้งสองพยางค์
  ๔. วรรณยุกต์เสียงโทเหมือนกันทั้งสองพยางค์
๕. “กระทรวงสาธารณสุข” กับ “กระทรวงคมนาคม”
ชื่อกระทรวงใดมีจำนวนพยางค์มากกว่ากันคะ
ตอบ กระทรวงสาธารณสุข นับได้ตั้ง ๗ พยางค์
๖. การออกเสียงในภาษาไทย มี ๔ ข้อหลักๆ คือ
  ๑. ออกเสียงเดี่ยวๆ “เรียงพยางค์”
“ปริยาย” อ่านว่า ปะ-ริ-ยาย (อ่านว่า ปรี-ยาย น่าเกลียดแย่!)
  ๒. ควบกล้ำ
“มะปราง” อ่านว่า มะ-ปราง
  ๓. อักษรนำ
“ขนม” อ่านว่า ขะ-หนม
  ๔. समाส
“ราชการ” อ่านว่า ราช-ชะ-กาน (ไม่ใช่ ราช-กาน)
๗. เสียงควบกล้ำที่มาจากภาษาอังกฤษ มักจะขึ้นต้นด้วย บล บร ดร ฟร ฟล ทร
๘. “ฤ” อ่านว่า รี มีค่าเท่ากับเสียง “ร”
ถ้าทำหน้าที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น ก็ต้องอ่านว่า “รี”
เช่น ฤค ฤหาสน์ ฤทัย พฤษ ฤมต ฤณี ฤหัสถ์
ถ้าคำว่า “อังกฤษ” ฤ ทำหน้าที่เป็นสระเพราะไปผสมกับ ก และตัวสะกด ษ

๕. พยัญชนะไม่ออกเสียง (มีด้วยหรือ! จี้เกียจทำงานไม่ยอมใช้เสียง)

พราหมณ์ = ห ณ ไม่ออกเสียง
จริง = ร ไม่ออกเสียง
หลาย = ห ไม่ออกเสียง
คนางค์ = ค์ ไม่ออกเสียง
วิทยายุทธ = ฐ ไม่ออกเสียง
มิตร = ร ไม่ออกเสียง
โทรม = ทร ไม่ออกเสียง เปลี่ยนเป็นเสียงใหม่คือ /ช/

๑๐. เล่นเสียงคู่สระ เป็นอย่างไรคะคุณครู

ตอบ หมายถึง มีเสียงคู่สั้น-ยาว อยู่ด้วยกัน เช่น

“สุวรรณหงส์ทรงฟูห้อย” มีการเล่นเสียงคู่สระ อุ อุ ตรง สุ กับ พู

๑๑. “น้ำใจ น้ำมัน น้ำสุก น้ำซूप” น้ำจะออกเสียงสั้นหมด

๑๒. “ควบควาย” ว ในคำ “ควบ” กับ “ควาย” เหมือนกันไหม

ว ในคำว่า “ควบ” เป็นสระอัว แต่ ว ในคำว่า “ควาย” เป็น พยัญชนะควบกล้ำ

๑๓. คำตาย ต้องสะกดด้วย แม่ กบด ท่องสูตรว่า “ใครกบฏมันต้องตาย”

คำเป็น ต้องสะกดด้วย แม่ มนงยว ท่องสูตรว่า “มะนงยะเวอะ เป็นสาวชาวพม่า เป็นมือขวาขององซานซูจี ขายรูปหอมแถวเจดีย์ชเวดากอง” (ไม่ใช่เจดีย์สามองค์นะคะ)

๑๔. ถ้าตัวสะกดไม่มี เช่น “กระทะ” จะเป็น คำตาย เพราะประสมสระเสียงสั้น

วิธีการจำ ท่องว่า “อายุสั้น มันก็ตาย”

ถ้าตัวสะกดไม่มี เช่น “ปุนา” จะเป็น คำเป็น เพราะประสมสระเสียงยาว

วิธีการจำ ท่องว่า “อายุยืนยาว มันก็เป็น”

๑๕. “อยู่ที่เรียนรู้ อยู่ที่ยอมรับมัน” มีคำเป็นคำตายเท่าไรคะ

ตอบ คำเป็น = ๘ คำ อยู่ที่ เรียน รู้ อยู่ ที่ ยอม มัน

คำตาย = ๑ คำ รับ

๑๖. ชื่อโรงเรียนต่อไปนี้ใครเป็นศิษย์เก่า

เซนต์โยเซฟ เซนต์หลุยส์

เซนต์คาเบรียล เซนต์จอห์น

เซนต์ฟรังซิส เซนต์คอมินิก

“เซนต์” ในชื่อโรงเรียนอะไรบ้าง ออกเสียงตรงตามอักษรวิธีไทย ชื่อใดบ้างออกเสียงแบบ

อังกฤษ

“เซนต์” มาจาก “Saint” อ่านตามภาษาอังกฤษว่า “เซ้น” ถ้าอ่านตามอักษรวิธีไทย จะอ่านตรงตามรูปที่เห็นว่า เซนต์ อ่านว่า “เซน”

หนูรู้แล้วคะครูลิลลี่ ขอตอบว่า “เซนต์โยเซฟ, เซนต์คาเบรียล, เซนต์ฟรังซิส, เซนต์หลุยส์ อ่านแบบอักษรวิธีไทย” แต่ “เซนต์จอห์น กับ เซนต์คอมินิก อ่านแบบอังกฤษ” แล้วครูอยากถามว่า โรงเรียนเก่าคุณครูอ่านแบบไหน “เซนต์ลูกซ์” ไงจะ

๑๗. “ที่ ลุ่ม” หนูเห็นวรรณยุกต์ใหม่ เขาใส่ไม้เอก แต่ออกเสียงโท แสดงว่าเราสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ ไม่ตรงกับรูปก็ได้

๑๘. เสียงนาสิก คืออะไร ก็เปล่านาสิกให้ได้ก่อนสิคะ

นาสิก แปลว่า จมูก

เสียงนาสิก คือเสียงที่เปล่งออกมาแล้วขึ้นจมูก มี ๓ เสียง ม น ง

ท่องว่า มนง นาสิก แต่ไม่เกี่ยวกับ มะนงยะเวอะ เค้อ!

๑๙. นักเรียนทราบใช่ไหมคะว่า อักษรไทย ๗ ตัว ไม่สามารถเป็นตัวสะกดได้มีอะไรบ้าง

ตอบ ผ ฝ ฉ อ ห ฉ ฮ

ครูลิลลี่มีสูตรการจำง่ายๆ มาฝากอีกแล้วล่ะ ให้นำมาท่องว่า

“ฝีฝัก _____”

๒๐. ครูอยากคุยกับหนูว่า “สัญลักษณ์” “ญ” ตัวนี้ ทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสะกดและพยัญชนะต้น หนูเชื่อครูไหม

สัญลักษณ์ อ่านว่า สัน-ยะ-ลัก

“ญ” เป็นตัวสะกด ออกเสียง /น/ ในแม่ กน

“ญ” เป็นพยัญชนะต้น ออกเสียง /ย/ อ่านว่า “ยะ”

๒๑. “ฤกษ์” กับ “เทอด” มีอะไรเหมือนกัน (อย่าตอบนะคะว่ามีอักษรเหมือนกันจะโดนไม่ใช่น้อย)

ตอบ สระ เออ เหมือนกัน กับ เสียงวรรณยุกต์ โท เหมือนกัน

๒๒. “น้ำ น้อย แพ้ ไฟ” เขาเป็นว่าครูจะถามว่า ลีกุมาร โอ๊ย! ไม่ใช่ ลีพยางค์ ใครมีองค์ประกอบของ พยางค์ ๓ ส่วนเอง

ให้ตอบว่า แพ้ เพราะแพ้มี้แค่ ๑. พยัญชนะ ๒. สระ ๓. วรรณยุกต์

เขาขาดเรื่อง ตัวสะกด เขาจึงแพ้ไป (อิอิ)

แต่ น้ำ น้อย ไฟ มีองค์ประกอบ ๔ ส่วน มีทั้ง

๑. พยัญชนะต้น น้ำ = น น้อย = น ไฟ = ฟ

๒. สระ น้ำ = อะ น้อย = ออ ไฟ = อะ

๓. วรรณยุกต์ น้ำ = ตรี น้อย = ตรี ไฟ = สามัญ

๔. ตัวสะกด น้ำ = ม น้อย = ย ไฟ = ย

๒๓. รูปสระต่อไปนี่ก็เกี่ยวข้องออกเสียงเหมือนกัน มีเหตุผล คือ เป็นคำจากบาลี สันสกฤต แล้วพยัญชนะ ตัวไหนเป็นตัวสะกด แล้ว สระ อี อุ นั้นจะไม่ออกเสียง

ขัดสมาธิ อ่านว่า ขัด-สะ-หมาด

ชาตินิยม อ่านว่า ชาด-นิ-ยม

ยธาตุ อ่านว่า ยา-ทาด

โลกธาตุ อ่านว่า โลก-กะ-ทาด

ตัวพยาธิ อ่านว่า ตัว-พะ-ยาด

ญาติพี่น้อง อ่านว่า ยาด-พี่-น้อง

ประวัตติ อ่านว่า ประ-หวัค

เหตุ อ่านว่า เหตุ

เกตุ อ่านว่า เกตุ

มาตุ อ่านว่า มาตุ

เมรุ อ่านว่า เมน

๒๔. ภาษาไทยนั้นนะคะนักเรียนมีหลักอยู่ข้อหนึ่งของสระว่า ออกเสียงสั้นเสียงยาวแล้วความหมายอาจเปลี่ยนไปได้ นะคะ เชื้อครูหรือไม่ลองมาดูกันเลยนะคะ สังเกตพยางค์หน้าลองออกเสียงได้ทั้งสั้นทั้งยาวแล้วความหมายเปลี่ยนไปหรือไม่

สามพัน	→	สามพัน (Three Thousand)
ปรับทุกข์	→	ปราบทุกข์
วังหิน	→	วางหิน
มิดี	→	มีดี
วันนี้	→	วานนี้ (Yesterday จากตอนแรกวันนี้ Today)
ไข่ม้วน	→	ขายม้วน
ตักดิน	→	ตากดิน
ตาราง	→	ตาราง
กังขา	→	กังขา (แหกขา...!)

ถ้าข้อสอบถามเรื่อง โครงสร้างของทั้ง ๕ โครงสร้างนี้จะดูอย่างไร

โครงสร้างพยางค์ : ต้องดูที่ตัวสะกด เสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวหรือควบกล้ำ สระเสียงสั้นหรือยาว แล้วสุดท้ายดูว่ามีหรือไม่มีวรรณยุกต์เสียงอะไร

โครงสร้างคำประสม : ต้องดูที่คำนาม - กริยา - วิเศษณ์ - บุพบท มาประสมกัน เช่น

ต้มยำ = กริยา + กริยา
เรือควั่น = นาม + วิเศษณ์

โครงสร้างคำซ้อน : ต้องดูที่ความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกัน

พ่อแม่ = ตรงข้ามกัน
บ้านเรือน = เหมือนกัน

พยางค์ปิด = พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น น้อง ยาย ลุง ฯลฯ

พยางค์เปิด = พยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น พี่ ตา ป้า ฯลฯ

โครงสร้างประโยค : ต้องดูที่ การเรียงลำดับของ ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ไตรมามาก่อนมาหลัง

ถามว่า “แม่ทำงานมั่งไปใส่ก็อร่อยมาก” มีโครงสร้างประโยคเหมือนประโยคใดระหว่าง “พี่สาวถักผ้าปูโต๊ะสวยจริงๆ” กับ “คนสวนปลูกผักนานาชนิดที่หลังบ้าน”
ครูขอเฉลยว่า โครงสร้างประโยคที่เหมือนกับประโยคตัวอย่างที่ให้มา คือ ประโยค “พี่สาว.....” เพราะเรียง ประธาน + กริยา + กรรม + ขยายกรรม + วิเศษณ์ + ขยายวิเศษณ์

โครงสร้างเหตุผล : ต้องดูที่นำเอาประโยคเหตุ หรือผลวางไว้หน้า - หลัง

๑. ปฏิบัติตามกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ (เหตุ + ผล)
๒. คนตายและติดคุก เพราะสนุกค้ายาบ้า (ผล - เหตุ)
๓. บ้าห่วยหวังรวยลัด จะวิบัติไม่รู้ตัว (เหตุ - ผล)

แต่ “บ้าห่วยหวังรวยลัด” เราจะไม่สามารถรู้ได้เลยว่าประโยคนี้เป็นเหตุหรือเป็นผล เราอาจจะบ้า! เสียก่อนจะได้คำตอบ พอใส่ประโยค “จะวิบัติไม่รู้ตัว” ทำให้รู้เลยว่าประโยค “บ้าห่วย.....” เป็นสาเหตุ ที่ทำให้คนเราหายนะไม่รู้ตัว

คำ

๑. ระวังนะคะคำต่อไปนี้ไม่ใช่คำสมาส คำสมาส-สนธิ จะต้องเป็นภาษาบาลี-สันสกฤตเท่านั้น ห้ามนำภาษาอื่นไม่ว่าจะเป็นไทยแท้ เขมร อังกฤษ ปนไม่ได้นะคะ

พลเมือง	เพราะ	เมือง	เป็น	คำไทย
ผลไม้	เพราะ	ไม้	เป็น	คำไทย
คุณค่า	เพราะ	ค่า	เป็น	คำไทย
ทุนทรัพย์	เพราะ	ทุน	เป็น	คำไทย
ราชวัง	เพราะ	วัง	เป็น	คำไทย
ราชดำเนิน	เพราะ	ดำเนิน	เป็น	คำเขมร
พลความ	เพราะ	ความ	เป็น	คำไทย
พลเรือน	เพราะ	เรือน	เป็น	คำไทย
พระพุทธเจ้า	เพราะ	เจ้า	เป็น	คำไทย
ตรัสรู้	เพราะ	รู้	เป็น	คำไทย
สรรพสิ่ง	เพราะ	สิ่ง	เป็น	คำไทย
มูลค่า	เพราะ	ค่า	เป็น	คำไทย
ชำนาญการ	เพราะ	ชำนาญ	เป็น	คำเขมร
เคมีภัณฑ์	เพราะ	เคมี	เป็น	คำอังกฤษ
ภูมิลำเนา	เพราะ	ลำเนา	เป็น	คำเขมร
เครื่องจักร	เพราะ	เครื่อง	เป็น	คำไทย
บายศรี	เพราะ	บาย	เป็น	คำเขมร
กลเม็ด	เพราะ	เม็ด	เป็น	คำไทย
กรมท่า	เพราะ	ท่า	เป็น	คำไทย
เมรุมาศ	เพราะ	มาศ	เป็น	คำเขมร
กระยาสารท	เพราะ	กระยา	เป็น	คำเขมร

๒. คุณครูอยากถามหนูๆ ว่า คำต่อไปนี้ใครเป็นคำมูล คำประสม คำซ้อน คำสมาส คำสนธิ วลี และประโยค

รถ รถไฟ รถรา ราชรถ
รถพี รถาภรณ์ รถเสียว

- รถ = คำมูลเพราะเป็นคำดั้งเดิม คำๆ เดียวยังไม่เกิดการรวมคำกันขึ้น
- รถไฟ = คำประสม เพราะเป็นคำ ๒ คำนำรวมกันแล้วเกิดความหมายใหม่ แต่ยังคงมีเค้าความหมายเดิม

รรธา = คำซ้อน เพราะนำคำ ๒ คำ มาวางคู่กัน เน้นความไพเราะของเสียง รรธาจัดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง

ราชรถ = คำสมาส เพราะเป็นคำ ๒ คำ จากภาษาบาลี-สันสกฤต นำมาชนกัน โดยออกเสียง อะ ระหว่างคำ

รธาภรณ์ = คำสนธิ เพราะเป็นคำ ๒ คำ ภาษาบาลี-สันสกฤต นำมาเชื่อมกัน โดยตรงรอยต่อเกิดสระใหม่

รพี = วลี เพราะเป็นกลุ่มคำ หรือประโยคที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ใช่คำประสมเพราะไม่ได้เกิดความหมายใหม่ จะเป็นประโยคก็ไม่ได้เพราะขาดภาคแสดง

รดิย = ประโยค เพราะมีทั้งภาคประธานและภาคแสดง

๓. คำประสมกับคำซ้อนเพื่อความหมาย หน้าตาจะคล้ายๆ กัน นักเรียนว่าคำทึมนไหนเป็นคำซ้อน คำทึมนไหนเป็นคำประสม

ทีมลิเวอร์พูล	ทีมแมนยูฯ
๑. บ้านเรือน	๑. บ้านเช่า
๒. ผู้คน	๒. ผู้แทน
๓. งานขาม	๓. งานดาวเทียม
๔. ลูกหลาน	๔. ลูกค้า
๕. พ่อแม่	๕. พ่อครัว
๖. ใจคอ	๖. ใจดำ
๗. จิตใจ	๗. คิดใจ
๘. มีดคำ	๘. มีดหน้า
๙. ชักนำ	๙. ชักใย
๑๐. คิดซัด	๑๐. คิดลม
๑๑. เรือแพ	๑๑. เรือควาน

ตกลงให้ทีมแมนยูฯ หรือทีมลิเวอร์พูล เป็นคำซ้อน คำประสมกันคะ

ตอบ คำที่เป็นผู้เล่น ๑๑ คน ในทีมลิเวอร์พูล เป็นคำซ้อน เพราะความหมายคงเดิม

คำที่เป็นผู้เล่น ๑๑ คน ในทีมแมนยูฯ เป็นคำประสม เพราะเกิดความหมายใหม่

๔. ความแตกต่างระหว่างแมนยูฯ กับลิเวอร์พูล เอ๊ย! ไม่ใช่ ความแตกต่างระหว่างคำประสมกับคำซ้อน คือ

คำประสม	คำซ้อน
๑. ต้องเกิดความหมายใหม่	๑. ไม่ได้เกิดความหมายใหม่
๒. ๒ คำที่มาด้วยกันต้องมีความหมายไม่เหมือน ไม่คล้าย และไม่ตรงข้าม	๒. ๒ คำที่มาด้วยกัน ความหมายต้องเหมือน ต้องคล้าย และต้องตรงข้าม
๓. นำหนักของคำเน้นตัวหน้า (คำต้น)	๓. นำหนักของคำเน้นทั้ง ๒ คำ

๕. คำประสมสามารถมีความหมายใหม่ แปลเปรียบเทียบ จัดเข้าข่ายเป็นสำนวนก็ได้ เช่น
ลอคตก	อาการที่หัวงุดลงมาแสดงอาการผิดหวัง
ออกนอกหน้า	แสดงความรู้สึกให้ปรากฏทางสีหน้า แสดงอาการให้ปรากฏอย่างชัดแจ้ง
จับตาย	จับตัวมาได้แม้ว่าจะต้องทำให้ตาย
ตาคม	ตาที่มีลักษณะอย่างของมีคม อาจบาดหรือแทงใจได้
หัวนอก	ที่นิยมแบบฝรั่ง, ที่มีความคิดอ่านแบบฝรั่ง, ที่นิยมของที่ผลิตจากต่างประเทศ
ปากแข็ง	พูดยืนยันหรือเถียงอย่างดื้อดัน ไม่ยอมจำนนข้อเท็จจริง
เดินหน้า	ก้าวหน้า หรือพัฒนา ล่วงไป
ม้าใช้	คนขี่ม้าสำหรับรับใช้, คนเร็วสำหรับส่งข่าวสาร, คนรับใช้ติดต่อกัน
แกะดำ	คนที่ทำอะไรผิดเพื่อนผิดฝูงในกลุ่มนั้นๆ (ใช้ในทางไม่ดี)
กาฝาก	คนที่ถ่วงความเจริญผู้อื่น
แมวมอง	ผู้ที่คอยสังเกตหรือซุ่มดูว่ามีใครสวยหรือเล่นกีฬาเก่งแล้วแนะนำให้วงการที่เกี่ยวข้อง ชักชวนมาเป็นคารา ประกวดความงาม หรือร่วมแข่งขันกีฬาเป็นต้น
หน้าม้า	ผู้ที่ทำหน้าที่เหลี่ยมเป็นเหมือนคนซื้อหรือคนเล่นการพนันเป็นต้น เพื่อเป็นสื่อจูงใจให้คนหลงซื้อหรือเล่นการพนันด้วย โดยปริยายใช้เรียกคนที่หากินในลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น
ลูกหม้อ	โดยปริยายหมายถึงผู้ที่มีวิชาชีพโดยสืบต่อเชื้อสายกันมาหรือทำงานในสังกัดนั้นๆ มาตั้งแต่เดิม
ตีนแมว	โจร หรือพวกย่องเบา
ถือหาง	เข้าทางฝ่ายที่ตนพอใจ (มาจากภาษาชนไก่ ยึดเอาไก่ตัวใดตัวหนึ่งในการต่อรอง)
หัวหมุน	งง, สับสน, หัวหมุนเป็นลูกข่างก็ว่า
เจาะข่าว	ตั้งใจเฉพาะ, มุ่งไปที่การทำข่าว
ตายด้าน	หมดความรู้สึกทางสัมผัส, ไม่มีความรู้สึกเหมือนอย่างที่เคยมี, โดยปริยายหมายความว่า หยุคเจริญก้าวหน้าคิดอยู่แค่นั้น
ปิดปาก	ไม่พูดหรือไม่ให้พูด เช่น ปิดปากเงียบ พยานถูกฆ่าปิดปาก
สั่งเสีย	เตือน, กำชับ, บอกให้เข้าใจ
ใจแตก	ประพฤติกไปตามที่ตนนิยมในทางที่ผิดหรือนอกโอวาทจนเคยตัว
น้อยใจ	รู้สึกเสียใจที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมเป็นต้น

๖. โครงสร้างคำประสม ให้ดูที่คำประสมนั้นเกิดจากคำมูลที่เป็น นาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท นำมารวมกัน เช่น

แจ่มกัลล, ข้าวต้ม, ส้มตำ	→	เกิดจาก นาม + กริยา
น้ำหวาน, ใจดำ, น้ำหอม	→	เกิดจาก นาม + วิเศษณ์
ตกแต่ง, คิดตั้ง, เลือกตั้ง	→	เกิดจาก กริยา + กริยา
เบี้ยล่าง, ของกลาง, นางใน	→	เกิดจาก นาม + บุพบท

๓. โครงสร้างคำซ้อนให้ดูที่ คำ ๒ คู่ นั้นมีความหมายอย่างไร เหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกัน
- ความหมายเหมือนกัน = บ้านเรือน แสงหา ผู้คน จิตใจ มีดคำ โง่เขลา อ้วนพี ฯลฯ
- ความหมายคล้ายกัน = วัวควาย งานชาม ลูกหลาน โกรธแค้น ไกล่ชิด คูดเค็ม ไร่นา ฯลฯ
- ความหมายตรงข้ามกัน = ผิดถูก พ่อแม่ สูงต่ำ ชั่วดี ชื้อขาย ได้เสีย เท็จจริง ลั่นยาว ฯลฯ

๔. คำซ้อนไม่จำเป็นต้อง ๒ คำเสมอไป ตั้งแต่ ๓-๔ คำนำมาซ้อนกันก็ได้
- “ปู่ย่าตายาย ตีนลิกหนาบง ใหญ่โตโอฬาร เยื่อใยไมตรี ปิดบังซ่อนเร้น
ปิดกวาดเช็ดถู ลืมตาอ้าปาก อุปลัมภ์คำจุน เคารพบนอบ ขับไล่ไสส่ง
ล้มหายตายจาก ถ้วยโถโอชาม เสาะแสวงหา แต่งเสริมเติมต่อ”

๕. “ปู่ย่าตายาย กูหนี้ยืมสิน ทำไรไถนา ก่อร่างสร้างตัว เกิดดอกออกผล” ครูลิลลี่อยากถามว่า คำซ้อนคำใดต่างจากพวกในแง่ความหมาย

ตอบ ปู่ย่าตายาย เพราะเกิดจากคำที่มีความหมายตรงข้ามกันแต่คำซ้อนที่เหลือเกิดจากคำที่มีความหมายคล้ายๆ กัน

๑๐. ชนิดของคำที่สร้างคำซ้อนต่อไปนี้จะให้นักเรียนลองหาว่าใครสร้างเหมือนคำว่า “ปิดกวาดเช็ดถู” ระหว่าง “ปิดบังซ่อนเร้น” กับ “ลืมตาอ้าปาก” ชนิดของคำเราก็คือว่าเป็น นาม กริยา วิเศษณ์...

ตอบว่า ปิดกวาดเช็ดถู มีชนิดของคำ เหมือน ปิดบังซ่อนเร้น เพราะเกิดจากกริยา ๔ ตัว เรียงติดกัน แต่ ลืมตาอ้าปาก เกิดจาก กริยา + นาม + กริยา + นาม

๑๑. คำเป็น } ให้ดูตัวสะกดอันดับแรก
คำตาย }

คำตาย สะกดด้วยแม่กก, แม่กบ, แม่กด = ท่องว่า กบด ใครกบดมันต้องตาย

คำเป็น สะกดด้วยแม่กม, แม่กน, แม่กง, แม่เกย, แม่เกอว = ท่องว่า มนงยว (มะนงยะเวอะ)

๑๒. กร่อนเสียง เช่น หมากพร้าว → มะพร้าว (ทำให้เสียงสั้นลง หดลง)
๑๓. กลืนเสียง เช่น อย่างนี้ → อย่างจี้ (รวมเสียง)
๑๔. ตัดคำ เช่น คอนโดมิเนียม → คอนโด (ตัดบางพยางค์ออกไปเพื่อสะดวกให้พูดเร็วขึ้น)
๑๕. คำที่มีความหมายแคบกว้าง เช่น ผลไม้ กับ ส้ม

ผลไม้ ความหมายกว้าง ส้ม ความหมายแคบ

๑๖. พ้องรูป = รูปเหมือน = เพลารถ เพลาเย็น (เวลาอ่านจะอ่านไม่เหมือนกัน)
- เพลารถ = ควบกล้ำ
- เพลาเย็น = เพ-ลา

๑๗. พ้องเสียง = เสียงเหมือน = การ กาล กาฟ กานท์ กานต์ กาญจน์

๑๘. พ้องทั้งรูปพ้องทั้งเสียง = เหมือนทั้งรูปเหมือนทั้งเสียง ทั้ง ๓ พ้องนี้ ความหมายจะไม่เหมือนกัน ถ้าความหมายเหมือนกันเราเรียกว่าพ้องความหมาย (ไวพจน์, หลากคำ) คำพ้องความหมาย เช่น กุญชร ไอยรา คช หัตถิ = ช้าง

๑๙. คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน = เคลื่อนย้ายกับโยกย้าย ใช้ต่างกัน เช่น เคลื่อนย้ายกำลังพล โยกย้ายตำแหน่ง

๒๐. คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน = สุริยัน - จันทรา ดวงอาทิตย์ - ดวงจันทร์
(แต่ต้องใช้ภาษาระดับเดียวกัน ห้าม! สุริยัน - ดวงจันทร์)

๒๑. ห้ามพูดภาษาวรรณคดีในชีวิตประจำวันนะคะ เช่น คุณแม่คะ ไปซื้อสุพรรณที่เยาวราชกันดีไหมคะ (ถ้าพูดแบบนี้อาจโดนแม่ฟาดได้ค่ะ)

๒๒. ความหมายนัยตรง = แปลตรงตามพจนานุกรม

๒๓. ความหมายนัยเปรียบเทียบ = แปลไม่ตรงตัวมีความหมายอีกนัยหนึ่งที่สังคมไทยทั่วไปจะรู้จักกัน

จับ = นัยตรง แปลว่า สัมผัส

จับ = เปรียบเทียบ แปลว่า หลอกใช้ใครคนใดคนหนึ่ง, หลอกกิน

เช่น หล่อนคิดจะจับลูกนักรบเมือง

๒๔. คำซ้ำในวรรณคดี จะไม่ใช่ไม้ยมก (ๆ)

“เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทั้งหมด”

เขียนเรื่อยเรื่อย เรียงเรียง ไม่ต้องเขียนเรื่อย ๆ เรียง ๆ

๒๕. คำสมาส-คำสนธิ สามารถรวมคำมากกว่าสองคำขึ้นไปก็ได้ เช่น

เอกอัครราชทูต = เอก + อัคร + ราช + ทูต

พระบรมราชาไชย = พระ + บรม + ราช + ไชย

มหาพุดธาราม = มหา + พุด + ธาราม

ไตรโลกนาถ = ไตร + โลก + นาถ

ราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม = ราช + บพิตร + สถิต + มหา + สีมา + ธาราม

ประโยค

๑. มีนักเรียนกลุ่มใหญ่วิ่งหน้าตาตื่นเหมือนโดนอะไรสักอย่างหลอกหลอนมา เข้ามาถามครูลิลลี่ว่า “ผมจะดูประโยคสำนวนต่างประเทศได้อย่างไรครับ ขนาดประโยคภาษาไทยยังยากเลยครับ” ครูลิลลี่ก็เกิดปัญญาได้ว่าถ้าจะสอนให้เด็ก ๆ ดูประโยคที่มีสำนวนการเขียนแบบต่างประเทศนั้นต้องให้นักเรียนเจอหน้าตาประโยคที่มีโครงสร้างหรือสำนวนต่างประเทศเอง เขาจะได้ประมวลความคิดแล้วนึกถึงความแตกต่างกับการเรียงประโยคภาษาไทย

ต่อไปนี้จะเล่าถึงโครงสร้างประโยคต่างประเทศ ที่อยู่ในภาษาไทยนะคะ สังเกตดีๆ นะ

๑. สมบูรณ์ถูกทำโทษโดยครูใหญ่
๒. เรื่องนี้ง่ายต่อการเข้าใจ
๓. งานเขียนของเขาเป็นที่น่าสนใจของคนหมู่มาก
๔. ทุกสิ่งทุกอย่างจบลงด้วยความตายของตัวเอง
๕. เขาจนเป็นผู้ที่นำมาซึ่งความหวังของสังคม
๖. ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาบ้าได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น
๗. วัคซีนชนิดนี้แม้ว่าจะมีข้อดี แต่ก็ไม่ควรใช้ในผู้ใหญ่วัยชรา
๘. ฉันได้ยืนยันว่า เขาจะไปอังกฤษในอนาคตอันใกล้นี้
๙. มันเป็นเรื่องที่สวงามจนผมนึกไม่ถึง
๑๐. ผมเต็มใจให้ความช่วยเหลือเต็มที่
๑๑. ผลงานของคุณเป็นที่น่าพอใจมาก
๑๒. มันเป็นการยากที่คนเราจะเห็นข้อบกพร่องของตนเอง
๑๓. เราขอแสดงความยินดีที่คุณนำความสำเร็จและนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย
๑๔. งานก้าวไกลไทยทำจัดขึ้น โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๑๕. ชาวต่างชาติมักจะกล่าวว่าวิชาภาษาไทยยากแก่การเรียนรู้
๑๖. คณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าชุดนี้ถูกจับตามองจากสมาชิกตลอดเวลา
๑๗. การนำชาวบ้านมาชุมนุมประท้วงครั้งนี้ทำให้ประเทศได้รับความเสียหายมาก
๑๘. ในอดีตแหล่งน้ำของไทยมีอยู่อย่างเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์
๑๙. การท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๒๐. ปัจจุบันโทรศัพท์ได้วิวัฒนาการให้มีความสามารถในการใช้ที่ทันสมัยขึ้น
๒๑. โรคตับอักเสบในผู้ใหญ่มีอาการรุนแรงและเป็นนานกว่าในเด็กเล็ก
๒๒. เราควรเลือกซื้อผักที่มีรูพรุนจากการถูกแมลงกัดกินบ้างจะดีกว่า
๒๓. วิธีทำไม่ยากเมื่อผักสุกตัดออกแช่น้ำเย็นเพื่อหยุดการสุกของผัก
๒๔. นวนิยายเรื่องกุ๊กกรรมแต่งโดยทมยันตี
๒๕. มันเป็นเวลาบ่ายที่ข้าพเจ้าเดินทางมาถึงสยามสแควร์

๒๖. ๒ โจรถูกจับเมื่อวานนี้ที่ชลบุรี
๒๗. ไม่เป็นการยากที่เราจะส่งประวัติของเขา
๒๘. ในความคิดเห็นของผม ผมคิดว่าหล่อนเหมาะจะลงหน้าปก
๒๙. เมื่อพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นว่าปัญหานี้นำมาซึ่งปัญหา อื่นหลายๆ ด้าน
๓๐. รัฐบาลภายใต้การนำของนายฯ ทักษิณ ชินวัตร ทำงานกันอย่างแข็งขัน
๓๑. แดงเข้าใจผิดคำมาก
๓๒. เขาเสียใจกับการสอบไล่ตกของเพื่อน
๓๓. ห้องน้ำเต็มไปด้วยฝุ่น
๓๔. หล่อนพบตัวเองอยู่ในห้องคนเดียว
๓๕. หล่อนซ่อนร่างในชุดนอนสีขาว
๓๖. พีเบิร์ดจะมาในเพลงแฟนจำ
๓๗. มีหกโรคร้ายที่คุกคามชีวิตของทารกนับล้านในแต่ละปี
๓๘. ฉันใช้ชีวิตอยู่ที่โคราชนานมาก
๓๙. สถานตากอากาศแห่งนี้ได้รับความสนใจและการรู้จักของคนเป็นจำนวนมาก
๔๐. การเดินขบวนประท้วงของนักศึกษาพม่า เป็นการปั่นป่วนเสถียรภาพของรัฐบาล

ครูว่าพวกหนูๆ คงจะเห็นตัวอย่างสำนวนการใช้โครงสร้างของต่างประเทศ ในประโยคภาษาไทยหลายคนอาจได้แนวคิด มุมมองหลากหลาย บางคนยังมองไม่ออก โหนเราลองไปดูวิธีการแก้ไขให้เป็นประโยคภาษาไทย นักเรียนจะได้เห็นความแตกต่างระหว่าง ดัมย่ำกึ่งกับแฮมเบอร์เกอร์

๑. ครูใหญ่ตีสมบุรณ์ (ต้องเรียง ประธาน + กริยา + กรรม)
๒. เรื่องนี้เข้าใจง่าย (ง่ายไปขยาย เข้าใจ ส่วนขยายต้องวางข้างหลัง)
๓. คนหมุ่มมากสนใจงานเขียนของเขา (ประธาน + กริยา + กรรม)
๔. เมื่อตัวเอกตาย ทุกสิ่งทุกอย่างก็จบลง (ใช้หลักประโยคความรวมเข้ามาช่วย เมื่อ...ก็)
๕. เขวชนเป็นความหวังของสังคม (ใช้กริยา เป็น แสดงไปเลยว่าเป็นอะไร ไม่ต้องใส่ นำมาซึ่ง)
๖. ปัจจุบันยาบ้าแพร่ระบาดได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น (เราจะให้ประธาน เป็นผู้แสดงอาการกระทำเลย)
๗. ....แต่ก็ไม่ควรใช้กับ ผู้ใหญ่วัยชรา (ใน ผู้ใหญ่วัยชรา จะเหมือนกับ in adult)
๘. ฉันได้ยืนยันว่า เขาจะไปอังกฤษเร็วๆ นี้ (ในอนาคตอันใกล้นี้ เป็นสำนวนฝรั่ง)
๙. ผมนึกไม่ถึงว่ามันจะสวยงาม (ต้องเรียงจากประธาน ผม เป็นผู้กระทำขึ้นต้นประโยค)
๑๐. ผมเต็มใจช่วยเหลือเต็มที่ (ไม่ต้องใส่พวกให้ความ มีความ ในความ ทำความ)
๑๑. ผลงานของคุณน่าพอใจมาก (การใส่ เป็นที่ จะทำให้ประโยคฟุ่มเฟือย ภาษาไทยไม่นิยม ทำให้ประโยค ฟุ่มเฟือย)
๑๒. คนเราจะเห็นข้อบกพร่องของตนเองยาก (ยาก เป็นส่วนขยายต้องวางข้างหลัง)
๑๓. เรยยินดีที่คุณประสบความสำเร็จและสร้างชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย
๑๔. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจัดงานก้าวไกลไทยทำ (ประโยคภาษาไทยจะเรียงแบบ

Active Voice)

๑๕. ชาวต่างชาติมักจะกล่าวว่าวิชาภาษาไทยเรียนยาก (ห้ามใช้ ยากแก่การเรียน = Hard to learn)
๑๖. สมาชิกจับตามองคณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าชุดนี้ (นักเรียนต้องพลิกกลับไปกลับมามองหน้าประโยคสำนวนต่างประเทศ และประโยคสำนวนไทย เพื่อจะให้เห็นความแตกต่างนะคะ)
๑๗. ชาวบ้านมาชุมนุมประท้วงครั้งนี้ทำให้ประเทศเสียหายมาก (ตัด การนำ ทิ้ง ตัด ได้รับความ ings)
๑๘. ในอดีตแหล่งน้ำของไทยมีใช้อย่างเพียงพอ (ประโยคของเดิมจะจัดว่าฟุ่มเฟือย)
๑๙. .... ปรับเปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ใช้กริยา เป็น จะถือว่าเรามีกริยาการบอกสภาพ)
๒๐. ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือมีการพัฒนาความสามารถที่ทันสมัยขึ้น (เพราะประโยคเดิมฟุ่มเฟือยตรง ให้มี ในการใช้)
๒๑. ผู้ใหญ่ที่เป็นโรคตับอักเสบมีอาการรุนแรงและเป็นนานกว่าเด็กเล็ก (ตัด ใน ทิ้ง และใช้ ส่วนขยายวางข้างหลัง)
๒๒. เราควรเลือกซื้อผักที่แมลงกัดกินเป็นรูพรุน (ใช้ประโยคความซ้อนมาขยายผัก)
๒๓. .... ตักออกแช่น้ำเย็น เพื่อไม่ให้ผักสุกเกินไป (หยุดการสุกของผัก เป็นสำนวนเฉพาะของฝรั่ง)
๒๔. ทมยันตีแต่งนวนิยายเรื่องคู่กรรม (ถ้า แต่ง โดย = Composed by)
๒๕. ข้าพเจ้ามาถึงสยามสแควร์เวลาบ่าย (มันเป็นเวลาบ่าย = สำนวนว่า It's)
๒๖. โจร ๒ คนถูกจับเมื่อวานนี้ที่ชลบุรี (ลักษณะภาษาไทยต้องมีลักษณนามตามหลังจำนวนนับ)
๒๗. เราจะส่งประวัติของเขาไม่ยากเลย (ส่วนขยายก็วางไว้ข้างหลัง)
๒๘. ผมคิดว่าหล่อนเหมาะจะลงหน้าปก (ในความคิดเห็นของผม = In my opinion)
๒๙. .... ปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายๆ ด้าน (ใช้คำนี้ แทน นำมาซึ่งจะดูดีกว่า)
๓๐. รัฐบาลของนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร ทำงานกันอย่างแข็งขัน (ภายใต้การนำ = สำนวนต่างประเทศ)
๓๑. แดงเข้าใจคำผิดมาก (ถ้าพูด เข้าใจผิดคำ = misunderstand)
๓๒. เขาเสียใจที่เพื่อนสอบไล่ตก (กับการสอบไล่ตกของเพื่อน เรียงคำเป็นกลุ่มคำแบบนี้คนไทยไม่นิยม)
๓๓. ห้องน้ำมีฝุ่นมาก (เต็มไปด้วยฝุ่น = full of...)
๓๔. หล่อนอยู่ในห้องคนเดียว (พบตัวเอง = found herself)
๓๕. หล่อนใส่ชุดนอนสีขาว (ซ่อนร่าง เป็นสำนวนต่างประเทศ)
๓๖. พี่เบิร์ดจะร้องเพลงแฟนจ๋า (จะมาในเพลง เป็นสำนวนต่างประเทศ)
๓๗. มีโรคภัยหกลโรคที่คุกคามชีวิตของทารก... (ภาษาไทยต้องมีลักษณนามนะคะ)
๓๘. ฉันอยู่โคราชนานมาก (ใช้ชีวิตอยู่ = สำนวนต่างประเทศ)
๓๙. คนเป็นจำนวนมากสนใจและรู้จักสถานตากอากาศแห่งนี้ (ต้องเรียงภาษาไทยแบบ ActiveVoice)
๔๐. การเดินขบวนประท้วงของนักศึกษาพม่า ทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลปั่นป่วน (ปั่นป่วนเป็นส่วนขยาย ต้องวางไว้ข้างหลัง)

๒. ชนิดประโยค คือ ความเดียว ความรวม ความซ้อน
๓. ประโยคกรรม คือ เอกกรรมวางหน้าประโยค เช่น “กระตังไบนี่คุณยายเย็บเอง” (กระตังถูกเย็บ)
๔. ประโยคละประธาน ละครกรรม เช่น “วันนี้แม่จะกลับบ้านเย็นคงไม่มีเวลาทำกับข้าว พ่อจะทำเอง”
หน้าคำว่า “คง” ละคำว่า “แม่” (ประธาน) หลังคำว่า “ทำ” ละคำว่า “กับข้าว” (กรรม)
๕. ประโยควางส่วนขยายผิดที่ “สตรีมีครรภ์และเป็นเบาหวานมีความเสี่ยงที่จะแท้งหรือมีลูกพิการ
พิการมาก”

มาก ไม่ควรจะขยาย “พิการมาก” ต้องขยาย “เสี่ยงมาก” เพราะดูจากเนื้อความเธอทั้งมี
ครรภ์และเป็นเบาหวานด้วย น่าจะมีความเสี่ยงมาก ต่างหาก

๖. ประโยคที่มีโครงสร้างเป็นสำนวนต่างประเทศ

๑. วางส่วนขยายหน้าคำหลัก
๒. ใช้คำฟุ่มเฟือย เยิ่นเย้อ
๓. วางกรรมขึ้นต้นประโยค เข้าข่าย (Passive Voice)
๓. การโน้มน้ำหนัก : ห้ามออกคำสั่ง ชู บังคับ ประชดประชัน
๔. อุปนัย : การสรุปแบบไม่แน่นอน อาจเกิด หรือไม่เกิดก็ได้
๕. นิรนัย : การสรุปแบบแน่นอน เกิดแน่ๆ
๑๐. อนุมานจากเหตุ → ผล เช่น “กินยาไปแล้ว เดี่ยวก็คงดีขึ้น”
๑๑. อนุมานจากผล → เหตุ เช่น “ฉันปวดท้องเหลือเกิน คงเป็นเพราะส้มตำมือที่ขึงแน่ๆ”
๑๒. อนุมานจากผล → ผล เช่น “บราซิลเป็นแชมป์ฟุตบอลโลกสมัยหน้าก็คงครองแชมป์อีก”
๑๓. ทรศนะ : การแสดงความคิดเห็น ตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริง
๑๔. สกรรมกริยา = กริยาที่ต้องการกรรมมาวางท้าย เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ : เขามา... (ต้องใส่
กรรมจึงจะรู้เรื่อง)
๑๕. อกรรมกริยา = กริยาไม่ต้องการกรรมมาวางท้าย มันก็ทำให้ประโยคสมบูรณ์แล้ว : เขานอน
(ไม่ต้องการกรรม)
๑๖. ประโยคไม่สมบูรณ์ = ขาดส่วนใดส่วนหนึ่ง ไม่ว่าจะขาดประธาน ขาดภาคแสดง หรือขาด
อีก ๑ ประโยคก็ได้ เช่น
“การเสนอผลงานวิจัยเมื่อวานนี้” ขาดภาคแสดง แล้วไงต่อล่ะจะบอกอะไรหรือ
“มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยเป็นอย่างมาก” ขาดประธาน ไม่รู้ว่าใครมีอิทธิพล
“แม้ว่าเขาจะไม่อ่านหนังสือ” ขาดอีก ๑ ประโยค มาต่อใครครบสมบูรณ์ เพราะเรานำ
สันธานมาแล้วต้องมาเชื่อมประโยค ๒ ประโยค
๑๗. ประโยคฟุ่มเฟือย : มีความเกินเข้ามาโดยไม่จำเป็น ต้องตัดทิ้งไป เพราะมันมีความหมาย
เหมือนกัน
“การก่อสร้างในซอยนี้ นายช่างผู้ควบคุมการก่อสร้างควรจะมาดูแลการก่อสร้างบ้าง
เพื่อความเรียบร้อยของงาน”
แก้เป็น “นายช่างผู้ควบคุมการก่อสร้างในซอยนี้ควรจะมาดูแลบ้างเพื่อความเรียบร้อยของงาน”
“เขาให้การช่วยเหลือเด็กยากจน” → “เขาช่วยเหลือเด็กยากจน”
แต่ “เขาให้การต่อศาล” ประโยคนี้ถือว่าให้การไม่ฟุ่มเฟือยเพราะให้เป็นกริยาแท้
การ = กรรม

๑๘. **ประโยคกำกวม** = มีความหมายได้มากกว่า ๑ ความหมาย ความหมายไม่ชัดเจน
“แม่บอกให้น้องกินข้าวเอง” ไม่รู้ว่า แม่บอกเอง หรือ น้องกินเอง
“หนังสือพิมพ์มาแล้วตั้งแต่เมื่อวาน” ไม่รู้ว่าหนังสือพิมพ์ที่แปลว่า newspaper หรือหนังสือ book (หนังสือ พิมพ์)

“นิคอ่านหนังสือที่เขาเขียนเองที่สโมสรทุกวัน” ไม่รู้ว่า อ่านที่สโมสร หรือ เขียนที่สโมสร
“ฉันอยากให้หัวหน้าเห็นด้วย” ไม่รู้ว่า ตกลงด้วย หรือ คู่ด้วย

๑๙. **ประโยคที่ไม่สมเหตุสมผล** : มีเหตุผลที่ไม่เกี่ยวเนื่อง คนละเรื่องกันเลย
“ภาษาไทยเป็นภาษาที่ดีเพราะมีตัวอักษรและตัวเลขเป็นของเราเอง”
ผิดตรงคำว่า “ที่ดี” ไม่ค่อยมีเหตุผลเลย แบบนี้ทุกภาษาในโลกเขาก็อ้างได้เหมือนกันว่า เขาก็มีภาษาที่ดีเหมือนกันเพราะเขาก็มีตัวอักษรและตัวเลขเป็นของตัวเอง

นักเรียนว่าควรให้เหตุผลอย่างไรดี ถ้าไม่ใช่คำว่า “ที่ดี” ครุคิดว่าควรใช้คำว่า เอกลักษณ์ จึงจะเหมาะสมกว่ากัน เพราะมีตัวอักษรและมีตัวเลขเป็นของตัวเองก็ต้องเป็นเอกลักษณ์ ลักษณะเฉพาะที่ไม่มีใครเหมือน และไม่เหมือนใคร

๒๐. **ประโยคกำกวม**

๑. ปัจจุบันแพทย์พยายามแนะนำการเลี้ยงเด็กให้ได้ขนาดพอดี
๒. ฉันไม่ชอบคนที่พูดมาก
๓. นายแดงจะร่วมอภิปรายเรื่องความสะอาดที่หอประชุมในวันนี้
๔. อาหารจานนี้แม่บอกให้น้องกินเอง
๕. ชาวบ้านนิยมใช้ไม้ไผ่สานแข่งใส่ปลาส่งขายกันจนเป็นที่รู้จัก
๖. ขนมหันนี้ใครหยิบไป
๗. ร้อนจังขอผ้าเช็ดหน้าหน่อย
๘. คนเป็นทำไมไม่ทำ
๙. เดี่ยวนี้เขาใหญ่มาก
๑๐. ตาคูณเป็นอะไร
๑๑. เย็นแล้วถึงจะแก้ใจก็ไม่ทัน
๑๒. ฉันเห็นเหมือนคุณ
๑๓. บริษัทนี้ถ้าเงินหาย เจ้าหน้าที่ต้องออก
๑๔. ของมันๆ อย่างนี้ใครจะไม่ชอบ
๑๕. ติดไฟหรือยัง
๑๖. หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วชักคิด
๑๗. โค้ชทีมชาติซ้อมนักกีฬาของเขา
๑๘. เราต้องทำงานอย่างมีแผน
๑๙. ข้าวเย็นกินเย็นๆ
๒๐. เด็กอะไรก็ไม่รู้นิสัยเสียใช้ไม่ได้
๒๑. เองงานชิ้นนี้ไปให้หัวหน้าดูซิ ฉันอยากให้ท่านเห็นด้วย

๒๒. พ่อพี่ชายลูกขึ้น พวกหล่อนก็ลูกไปตามเขา

๒๓. ใครตามตำรวจมา

๒๔. โจ๊กอุ่นหรือยังคะ

๒๕. เขาเป็นลูกติดแม่

๒๖. พรุ้งนี้ไม่ว่างมีนัดต้องผ่าตัด

๒๑. ประโยคที่วางส่วนขยายผิดที่

๑. ห้ามเด็ดขาดนั่งหลังการรถไฟ

๒. ครูเป็นทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมการศึกษาที่สำคัญ

๓. เขาเริ่มพัฒนาอย่างเร่งรีบเรื่องสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน

๔. ประวัติศาสตร์แบบอาณานิคมไม่น้อย ให้อิทธิพลแก่การศึกษาประวัติศาสตร์ไทย

๕. ปรากฏว่าเด็กมีแผลฟกช้ำดำเขียวที่ต้นขาจากการตรวจของแพทย์

๖. กรุงเทพมหานครกำลังเร่งแก้ไขอย่างเร่งด่วนเรื่องปัญหาน้ำท่วมขัง

๗. มีนักศึกษาหลายคนเข้าร่วมโครงการ “ถนนสีเขียว” รวมทั้งชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๘. เวลาอยู่ต่อหน้าธารกำนัลกิริยามารยาทควรระวังให้เรียบร้อย

๙. พรานป่าได้ฆ่าช้างตัวผู้และตัวเมียซึ่งมีลูกอ่อนเพื่อเอางาอย่างอำมหิตในเขตจังหวัดอุทัยธานี

๑๐. ชาวซึ่งแพร่หลายออกไปทั่วโลกที่น่าสลดใจนี้เกิดขึ้นเมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์

๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้กล่าวหาว่าพฤติกรรมที่ทนายกฎหมาย ที่ออกอาชญากรรมและโหดเหี้ยมเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้น เป็นครั้งแรก

๑๒. ทหารเหล่านี้ได้รับคำสั่งให้หยุดยิงจากรัฐบาล

๑๓. พวกเขาไม่ได้ต่อสู้ตามที่ประกาศไว้อย่างสมศักดิ์ศรี

๑๔. เขาเป็นคนดีถ้าเขาจะไม่ดื่มเหล้า

๑๕. คนไทยในชุมชนเมืองนิยมอาหารตะวันตกซึ่งก่อให้เกิดปัญหาโรคอ้วนมาก

๑๖. คนใช้คอยหมอบทุกคน

๑๗. ครูลิลลี่ไปเยี่ยมสามีชั่วคราวที่อังกฤษ ๓ วัน

๑๘. การเดินทางให้ความรู้แก่เราทางอ้อม

๑๙. ฉันทิ้งออกมาเช่นชื่อรับพัสดุด้วยเท้าเปล่า

๒๐. ไฟได้ดับลงก่อนที่บ้านจะไหม้หมดด้วยฝีมือของตำรวจดับเพลิง

๒๑. เขาเห็นเด็กน้อยข้างชายหนุ่มที่กำลังกระโดดโลดเต้น

๒๒. เธอปลอบความทุกข์เขาให้คลาย

๒๒. ประโยคอ่านแบ่งวรรคตอนผิด

๑. แม่พระมา

๒. ขายน้อยบ่นถึงเสมอ

๓. พี่แก้วอยู่ไหน

๔. อย่างนั้นดีกว่า

๕. น้อยไปไหม

๖. บ้านหลังนี้ขายให้ลูกเขยคนอื่นไม่เกี่ยว
๗. มีข้าวพอกินไหม
๘. ฉันขายบ้านพี่
๙. อีกห้ากิโลว่าจะถึงรีบเดินเร็วเข้า
๑๐. ถ้าครูตกลงไปนักเรียนจะเสียใจ
๑๑. ปล้นรถทัวร์ระยอง-หนองคายคนขับไม่ยอมแจ้งตำรวจ
๑๒. ต่อมาดินแดนสุวรรณภูมิที่ติดกับพม่าก็กลายเป็นเมืองขึ้น
๑๓. ผู้ชายใจเหี้ยม ใช้เหล็กจิมหมึงตาบอด
๑๔. ชายผู้นี้คืออาจารย์นักแต่งเพลงผู้ยิ่งใหญ่ของไทย
๑๕. พี่เข็ญแล้วขายเสื้อผ้าที่จตุจักรเพราะขาดทุน
๑๖. น้ำมันออกอย่างนี้จะกินเข้าไปได้อย่างไร
๑๗. พี่สาวฉันไปอเมริกา ๔ ปี กลับมาไม่มีอะไรเหมือนเดิม
๑๘. พ่อไม่พอก็คือต้องมาหาน้องตี๋มอยู่เรื่อย
๑๙. ฉันไปที่วนครสวรรค์กับเพื่อนสองคน
๒๐. อ้อเนื้อสุนัขผมชอบกิน

๒๓. **ประโยคฟุ่มเฟือย**

๑. ทางเดินขึ้นภูเขาขรุขระไม่เรียบทำให้เดินลำบาก
๒. เขาเดินไปจนสุดถนนก็พบบ้านคนหลังหนึ่ง
๓. เด็กน้อยร้องตะโกนเสียงดังลั่น
๔. เขาถูกฆ่าตายที่หลังสวนเมื่อคืนวานนี้
๕. ขอท่านได้โปรดกรุณารับทราบเรื่องนี้ด้วย
๖. อนุชนรุ่นหลังควรรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย
๗. มติมหาชนส่วนใหญ่ไม่ยอมให้รัฐบาลขึ้นราคาน้ำมัน
๘. ครูลิลลี่ทำการสอบตั้งแต่ ๖ โมงเช้า
๙. ฝนตกตลอดวันตั้งแต่เช้าจรดเย็นจึงทำให้น้ำท่วม
๑๐. ผู้คนกำลังกระทำการรณรงค์เรื่อง ส.ส.ร.
๑๑. เขาเป็นหวัดในทุกครั้งที่ฝนตก
๑๒. ท่านจะซื้อสินค้าซึ่งมีราคาถูก
๑๓. เขามีความจำเป็นต้องรีบเดินทาง
๑๔. ศาสตร์ต่างๆ ล้วนอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนรู้ด้วยกันทุกวิชา
๑๕. นักกีฬาเงินวิ่งชนะเลิศเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน
๑๖. กล้วยสุกนั้นนำมาทำเป็นขนมได้หลายชนิด
๑๗. พบศพชายไทยไม่ทราบชื่อถูกยิงตามลำตัวนอนตายอยู่ริมถนนวิภาวดี
๑๘. คุณควรเอาใจใส่ดูแลกับใบหน้าของคุณให้ดีที่สุด
๑๙. นักธุรกิจชาวเคนมาร์กให้ความสนใจที่จะมาร่วมลงทุนกับนักธุรกิจไทย

๒๐. พ่อค้าต่างก็หลบเลี่ยงในเรื่องของการตั้งราคาสินค้า
๒๑. อันที่จริงเรื่องที่ฉันเล่าให้ฟังนี้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นจริงๆ
๒๒. ผลสืบเนื่องอันเลวร้ายที่ตามมาคือกรุงเทพฯ น้ำท่วมทั้งเมือง
๒๓. ขอเชิญผู้สนใจชมประติมากรรมกลางแจ้งนี้ด้วยตาตนเองที่ถนนสีลม
๒๔. โรงแรมขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจในการให้บริการของเรา
๒๔. **ประโยคต่อไปนี้มีทั้งข้อเท็จจริงและทรรศนะ**
ให้ลูกศิษย์ลองหาคุณนะกะ
“น้ำที่ร่างกายต้องการต้องเป็นน้ำสะอาดปราศจากเชื้อโรคเราจึงควรดื่มน้ำที่ต้มแล้ว”
ครูถามว่า ทรรศนะอยู่น้ำหรือหลัง
ตอบว่า อยู่ตรง “เราควรดื่มน้ำที่ต้มแล้ว”
๒๕. **ประกาศอย่างเป็นทางการต้องขึ้นด้วย**
ประกาศ + หน่วยงาน เช่น ประกาศ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง + ... เรื่อง การป้องกันโรคทางเดินอาหารฤดูร้อนนี้

บทความ

ในบทความระว่างเจตวลือกเป็น หน้าตา ความหมาย ไกลเคียงกันอาจทำให้เรางได้

ระว่าง! นะคะ ครูจะขอยกตัวอย่างที่มีกออกข้อสอบมาให้ดูกัน

๑. แนะนำ = ชี้แจงให้ทำหรือปฏิบัติ, บอกให้รู้จักตามธรรมเนียม
๒. ตำหนิ = ดิเตียน
๓. เตือนสติ = เตือนให้รู้ตัว, เตือนให้ได้สติ
๔. ขอร้อง = ขอให้ช่วยเหลือ, ขอให้ทำตามทีขอ
๕. วิงวอน = เฝ้าร้องขอ, รำขอ, ขอด้วยอาการรอด, เฝ้าขอร้องให้ทำตามประสงค์
๖. บอก = พูดให้รู้, เล่าให้ฟัง, บ่งให้รู้
๑. สับสน = ปะปนกัน, ยุ่งไม่เป็นระเบียบ
๒. ฟุ้งซ่าน = ไม่สงบ, พล่านไป, สายไป
๓. ว้าวุ่น = สับสน
๔. พันเพือน = หลงไหล, เคลิบเคลิ้ม, เผลอสติ, คุ่มดีคุ่มร้าย
๑. สบายใจ = ไม่มีทุกข์ไม่มีร้อน
๒. ประทับใจ = ดิดอกดิจิตใจ, ฟังอยู่ในใจ
๓. กำลังใจ = สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง
๔. ภาคภูมิใจ = ภูมิใจ, รู้สึกว่ามีเกียรติยศ
๕. เห็นใจ = เห็นน้ำใจว่าเป็นอย่างไร เช่น ดี หรือ ชั่ว, ร่วมรู้สึกในความทุกข์ยากของผู้อื่น
๑. ประสาน = ทำให้เข้ากันสนิท, เชื่อม
๒. ประมาณ = กะหรือคะเนให้ใกล้เคียงจำนวนจริงหรือให้พอเหมาะพอควร, ราวๆ
๓. ประเมิน = การประมาณค่าหรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น
๔. ประชุม = มารวมกันหรือเรียกให้มารวมกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง, มาร่วมพบกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง, โดยปริยายหมายถึงเอาสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันมารวมไว้
๑. กระแนะกระแหน = พูดกระทบหรือพูดเป็นเชิงเสียดสี
๒. กระทบกระเทียบ = เปรียบเปรยให้กระทบถึง
๓. ประชดประชัน = พูดหรือทำเป็นเชิงกระทบกระแทกแตกดัน
๔. ประจบประแจง = พูดหรือทำให้เขารักเขาชอบ

๑. แฉ่งให้ทราบ = แสดงให้รู้, บอกให้รู้
๒. ถามให้ตอบ = คำถาม
๓. บอกให้ทำ = ออกคำสั่ง
๑. ขมขื่น = รู้สึกขำใจแต่ฝืนไว้ เพราะไม่สามารถแสดงออกมาได้
๒. ตัดพ้อ = พูดต่อว่าด้วยความน้อยใจ, พ้อก็ได้
๓. เกียดแค้น = โกรธแค้น, เคืองแค้น
๔. ประชดประชัน = พูดหรือทำเป็นเชิงกระทบกระทั่ง, แฉกดัน
๑. หวาดหวั่น = พรั่นกลัว, สะดุ้งกลัว, หวั่นหวาด
๒. หวาดกลัว = มีความรู้สึกกริ่งเกรง, รู้สึกสะดุ้งกลัว
๓. คึกคัก = แข็งแรง, กระปรี้กระเปร่า, มีชีวิตชีวา, ลักษณะที่มีผู้คนพลุกพล่าน
เข้าๆ ออกๆ มากกว่าปกติ
๔. อึกheim = ลำพองใจด้วยความคึกคะนอง
๑. อ่อนน้อม = แสดงกิริยาวาจาอย่างมีคารวะ, ยอมแพ้, สวามิภักดิ์
๒. ถ่อมตน = แสดงฐานะหรือความรู้ความสามารถต่ำกว่าที่เป็นจริง
๓. ย่าเกรง = เกรงกลัวเพราะเคารพนับถือ
๔. ทะนงในศักดิ์ศรี = ทะนง-ถือตัว หยิ่งในเกียรติของตัว ศักดิ์ศรี-เกียรติศักดิ์
๑. กระตือรือร้น = รีบร้อน, เร่งรีบ, ขมิขมั้น, มีใจฝักใฝ่, เร่งร้อน
๒. ประมาท = ขาดความรอบคอบ, ขาดความระมัดระวังเพราะทะนงตัว ความ
เลินเล่อ, การขาดความระมัดระวัง
๓. ย่อท้อ = ไม่คิดสู้เพราะขาดกำลังใจ
๔. มองการณ์ไกล = คาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้องหรือใกล้เคียง โดยอาศัย
เหตุผล หรือประสบการณ์ เป็นต้น, เห็นการณ์ไกล
๑. หดหู่ = ห่อเหี่ยวไม่ชื่นบาน, สลดใจ
๒. เสียหาย = รู้สึกอยากได้สิ่งที่เสียไปพลาดไป เป็นต้น ให้กลับคืนมา, รู้สึก
พลาดโอกาสที่ควรจะมีจะได้, รู้สึกไม่อยากจะเสียไปโดยไม่
ประโยชน์, อาลัยถึงสิ่งที่จากไป
๓. รังเกียจ = เกียดเพราะรู้สึกขยะแขยงหรือไม่ชอบใจ
๔. ปลงตก = พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยไปตามสภาพ
๕. กลัว = รู้สึกไม่อยากจะประสบสิ่งที่ไม่ดีแก่ตัว, รู้สึกหวาดเพราะคาดว่าจะ
ประสบภัย

๑. ให้ความรู้ = ความรู้-สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน, การค้นคว้าหรือประสบการณ์
๒. ให้กำลังใจ = กำลังใจ-สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง
๓. โน้มน้าวใจ = ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้อ่อนอ่อนตาม
๔. จรรโลงใจ = จรรโลง-พุงไว้ไม่ให้เซหรือไม่ให้ล้มลง, ผดุง, ค้ำชู, บำรุงรักษา และเชิดชูไว้ไม่ให้เสื่อม
๑. อธิบาย = ไขความ, ขยายความ, ชี้แจง
๒. บรรยาย = ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง เป็นต้น, เล่าเรื่อง
๓. พรรณนา = กล่าวเป็นเรื่องเป็นราวอย่างละเอียดให้ผู้ฟังนึกเห็นเป็นภาพ
๑. วิเคราะห์ = ไคร่ครวญ, แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้
๒. สังเคราะห์ = สร้างขึ้นใหม่
๓. สันนิษฐาน = ลงความเห็นเป็นการคาดคะเนไว้ก่อน
๔. ประเมินค่า = ประเมิน-กะประมาณค่าหรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น
๕. เสนอแนะ = เสนอ-ยื่นเรื่องราวความเห็นเพื่อให้ทราบให้พิจารณา หรือให้สั่งการแสดงให้เห็น, แนะนำ-ชี้ทางหรือวิธีการให้รู้โดยตรงหรือโดยอ้อม
๖. ตีความ = ชี้หรือกำหนดความหมาย, ให้ความหมายหรืออธิบาย, ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนาและความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง, วิเคราะห์ ถ้อยคำหรือถ้อยความในบทกฎหมายนิติกรรมสัญญา หรือเอกสารอื่นๆ ที่มีปัญหาสงสัย หรือที่มีความหมายไม่ชัดเจน เพื่อกำหนดความหมายอันแท้จริงของถ้อยคำหรือข้อความนั้น
๗. จับประเด็น = ประเด็น-ข้อความสำคัญของเรื่องที่แยกหยิบยกขึ้นมาพิจารณา, ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย อันเป็นสาระสำคัญที่คู่ความยกขึ้นเป็นข้ออ้างได้ในคดี
๑. เตือนสติ = เตือนให้รู้ตัว, เตือนให้ได้สติ
๒. สั่งสอน = ชี้แจงให้เข้าใจและบอกให้ทำ
๓. ปลอบประโลม = ปลอบ-พูดเอาอกเอาใจให้คลายอารมณ์ขุ่นหมอง
๔. ปลงอนิจจัง = รู้สึกสังเวชใจว่าไม่น่าจะเป็นถึงเช่นนั้น
๑. กรรม = การ, การกระทำ, การงาน, กิจ, ผู้ถูกกระทำ
๒. อนิจจัง = ไม่เที่ยง, ไม่แน่นอน, เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ, คำที่เปล่งออกมาแสดงความสังสารสังเวช เป็นต้น
๓. สัจธรรม = ความจริงแท้
๔. สังสารวัฏ = การเวียนว่ายตายเกิด, สังสารวัฏ หรือวัฏสงสารก็ได้

๑. คำคม = ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด
๒. คำขวัญ = ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล
๓. ภาษิต = ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวต่อกันมาช้านานแล้วมีความหมายเป็นคติ
๔. คำขวัญ = ถ้อยคำที่เรียบเรียง, โวหาร บางทีก็ใช้ว่าคำขวัญโวหาร, ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบ ต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแอบแฝงอยู่
๑. ข้อสังเกต = สิ่งที่กำหนดไว้ให้สนใจเป็นพิเศษ
๒. คาคะเน = คะเน-คำนวณเอาอย่างหายาๆ
๓. ข้อเตือนใจ = เตือนใจ-สะกิดใจ, ทำให้ระลึกได้
๔. การตัดสินใจ = ตัดสินใจ-ตกลงใจ
๑. ประโยชน์นิยม = นิยมประโยชน์, สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีสมกับที่คิดมุ่งหมายไว้, ผลที่ได้ตามต้องการ
๒. อำนาจนิยม = นิยมอำนาจ-สิทธิ, อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตามไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่
๓. วัตถุนิยม = การให้คุณค่าแก่สิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม
๔. สมัยนิยม = ความนิยมในแต่ละสมัย
๑. ถ่อมตัว = แสดงฐานะหรือความรู้ความสามารถต่ำกว่าที่เป็นจริง
๒. ทำทาย = ชวนวิวาท, ชวนให้ทดลองรู้ความสามารถ
๓. รอบคอบ = ทั่ว ถ้วนถี่ เช่น พิจารณาอย่างรอบคอบ, ระวังเหตุการณ์ข้างหน้าข้างหลังเสมอ, ไม่เผอเรอ
๔. ใจกว้าง = มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๑. แจ้ง = แสดงให้รู้, บอกให้รู้, กระจ่าง, สว่าง, ชัด
๒. เตือน = บอกให้รู้ล่วงหน้า, ทำให้รู้ตัว, ทำให้รู้สำนึก, ทักไม่ให้ลืม
๓. เสนอ = ยื่นเรื่องราว ความเห็น ญัตติ เป็นต้น เพื่อให้ทราบ ให้พิจารณาหรือให้สั่งการ
๔. สอน = บอกวิชาความรู้ให้
๑. บอกกล่าว = ร้องบอกให้ผู้อื่นเป็นพยานรับรู้ไว้
๒. แนะนำ = ชี้แจงให้ทำหรือปฏิบัติ, บอกให้รู้จักกันตามธรรมเนียม
๓. ตักเตือน = สั่งสอนให้รู้สำนึกตัว
๔. สั่งสอน = ชี้แจงให้เข้าใจและบอกให้ทำ

๑. เอ็นดู	= มีความรักใคร่, ปรานี
๒. ชื่นชม	= ปิติยินดี
๓. เลียดดี	= ถูกกัน, อาการที่ว่ากระทบกระเทียบเหน็บแนมด้วยความอิจฉา
๔. เหยียดหยาม	= ดูหมิ่น
๑. ยกย่อง	= เชิดชู
๒. ชื่นชม	= ปิติยินดี
๓. สงสาร	= รู้สึกเห็นใจในความเดือดร้อนหรือความทุกข์ของผู้อื่น, รู้สึกห่วงใยด้วยความเมตตากรุณา
๔. เห็นใจ	= เห็นน้ำใจว่าเป็นอย่างไร เช่น ดีหรือชั่ว, ร่วมรู้สึกในความทุกข์ยากของผู้อื่น
๑. ผิดคาด	= นึกไว้, หมายถึง, มักใช้คู่กับคะเน
๒. เสียหาย	= รู้สึกอยากได้สิ่งที่พลาดไปเสียไป เป็นต้น ให้กลับคืนมา
๓. ตำหนิ	= ตีเตือน
๑. ประชด	= แกล้งทำให้เกินควรหรือพูดแตกคั้นเพราะความไม่พอใจ
๒. โกรธเค้น	= เค้น-โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย
๓. ดูแคลน	= แสดงอาการเป็นเชิงดูหมิ่น หรือเหยียดหยามเขา
๔. เยี้ยหยัน	= พูดหรือแสดงกิริยาถูกเยาะเย้ยให้ได้ยิน, ให้เจ็บใจให้โกรธ
๑. เห็นใจ	= เห็นน้ำใจว่าเป็นอย่างไร เช่นดี หรือชั่ว, ร่วมรู้สึกในความทุกข์ยากของผู้อื่น
๒. คับข้องใจ	= คับใจ-อึดอัดใจ, รู้สึกอึดอัดในจิตใจ, รู้สึกคับแค้นอยู่ในอกในใจ
๓. สลดใจ	= รู้สึกเศร้าใจแถมสังเวช, รู้สึกหดหู่ใจ
๔. เสียใจ	= ไม่สบายใจเพราะมีเรื่องไม่สมประสงค์ หรือผิดประสงค์
๑. หดหู่	= อาการที่รู้สึกห่อเหี่ยวไม่ชื่นบาน, สลดใจ
๒. เสียหาย	= รู้สึกอยากได้สิ่งที่พลาดไปเสีย ให้กลับคืนมา
๓. รังเกียจ	= เกลียดเพราะรู้สึกขยะแขยงหรือไม่ชอบใจ เป็นต้น
๔. ปลงตก	= พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยไปตามสภาพ

การตีความ คำศัพท์ ในกรณีที่เรารู้จักศัพท์ตัวนั้นมาก่อน หนูจะอย่างไร เปรียบเทียบกับชีวิตจริง ถ้าสมมติต้องทำความรู้จักคนๆ หนึ่งภายในระยะเวลาอันแสนสั้น เราก็คงได้แต่สังเกตจากการแต่งกาย การพูดจา รสนิยมของคนๆ นั้น เหมือนกับการแปลคำศัพท์ที่เราไม่รู้จัก ครูลิลลี่จะสอนให้ดูบริบท

บริบท คือ คำแวดล้อม ลงมาตีความคำว่า “บุหลัน” กันดีกว่า ว่าแปลว่าอะไร

“บุหลันเลื่อนลอยฟ้าไม่ราตรี รัศมีส่องสว่างดังกลางวัน”

บุหลันต้องเป็นสิ่งที่อยู่บนฟ้า มีแสงสว่างเพราะดูจากคำว่า ไม่ราตรี และมีแสงมากด้วยส่องเหมือนกับแสงอาทิตย์ในเวลากลางวัน แสดงว่าบุหลันจะต้องอยู่ในเวลากลางคืน สรุปว่า บุหลันต้องเป็นสิ่งที่มีความสว่างในเวลากลางคืนและมีแสงมากด้วยนะคะ (นักเรียนตอบว่าอะไรกันคะ ดาวเทียมไม่ใช่) ขอเฉลยว่า บุหลัน คือ พระจันทร์ แบบนี้คือการตีความโดยดูจากบริบท นักเรียนต้องฝึกแบบนี้บ่อยๆ นะคะ

นักเรียนขวเวลาอ่านคำประพันธ์ หรือบทความก็ดี นักเรียนมักจะเจอคำถามที่ว่า “ให้แนวคิด ให้ข้อคิด ด้านใด” ครูจะลองให้หนูอ่านคำประพันธ์บทนี้เป็นชีวิตสุทรภู่นะคะ

“เหมือนบายศรีมีงานท่านถนอม   เจิมแป้งหอมน้ำมันจันทน์ให้हरษา
พอเสร็จการท่านเอาลงทิ้งคงคา   ต้องลอยมาลอยไปเป็นใบตอง”

ครูอยากถามว่ากลอนบทนี้ให้แนวคิด ข้อคิด ด้านใด ถ้าครูมีตัวเลือกให้หนูจะเอาใหม่ค่ะ ตัวช่วยคิดของครูมี ๔ คำ ให้หนูลองเลือกดูนะคะ

๑) พิธีกรรม	๒) ศิลปะไทย
๓) คำสอนทางศาสนาพุทธ	๔) ความเชื่อทางไสยศาสตร์

แนวคิด หรือข้อคิด จะไม่เหมือนสาระสำคัญ แนวคิดจะซ่อนอยู่ในคำที่ผู้เขียนได้แต่ง แต่สาระสำคัญอยู่ตรงที่เราจับประเด็นได้ใหม่กว่าใคร ทำอะไร ทำไม่ถึงทำอย่างนั้น

คำประพันธ์บทนี้ ถ้าถามว่า สะท้อนแนวคิดใด ต้องตอบว่า คำสอนทางศาสนาพุทธ เพราะคำประพันธ์บทนี้เป็นเรื่อง อนิจจัง แล้วใช้กับการนำไปเปรียบเทียบกับ บายศรี ว่าตอนพิธีในวันงานเทศกาลผ่านมาก็กราบไหว้บูชาบายศรี แต่พอหมดความสำคัญบายศรีก็ไม่มีคนมอง แสดงถึงความไม่เที่ยงแท้แน่นอน เขาตั้งใจจะสอนผู้อ่านว่าคิดแบบนี้ได้ไหม

ถ้าตอบ พิธีกรรม ศิลปะไทย หรือความเชื่อทางไสยศาสตร์ก็จะเป็นการมองผิวเผินแต่เปลือกภายนอก เรียนภาษาไทยต้องเรียนแบบวิเคราะห์ด้วยไม่ใช่การท่องจำแต่อย่างเดียว คิดไปเถิดสมองคนเราจะได้มีศักยภาพเวลาเจอเรื่องราวร้ายๆ จะได้มีปัญญา

การอ่านบทความ บางครั้งนักเรียนจะต้องเจอคำที่มีความหมายไม่ตรงตัว เราจะทำอย่างไรดี เช่น

“ปากควรหารหรือกระเพาะเสมอ” ถ้าคุณครูจะถามว่า “หารือ” จะหมายความว่าอย่างไร

๑) ประสาน	๒) ประมาณ	๓) ประเมิน	๔) ประชุม

กำลังมองอยู่ว่าท่านประชาจะมาตรวจหรือเปล่า “หารือ” คำนี้แปลตรงๆ ไม่ได้ เพราะปากกับกระเพาะคุยกันไม่ได้จึงตัด ประชุม ออกเสียก่อน

“การเลือกคำตอบในวิชาภาษาไทย ต้องตัดตัว ไม่ใช่ ออกไปก่อน” เหลือ ประสาน ประมาณ ประเมิน เราก็มาดูบริบท ปาก กับ กระเพาะ เขาทำอาหาร หารือ กันเหมือนเขาพูดคุยกัน เพราะทั้งสองเป็นอวัยวะที่ทำงานเกี่ยวข้องกันต้องเจอกัน เพราะดูจากเขาใช้คำ หารือ พูดคุย ฉะนั้น

คำตอบ คือ ประสาน จริงไหมคะนักเรียน (ใช่ค่ะ ทั้งสวย ทั้งเก่ง ลูกศิษย์ใครหว่า)

โวหารทางร้อยแก้ว (กลวิธีการเขียน)

๑. อธิบาย = การทำให้ผู้รับสารเข้าใจ มี ๖ วิธี
๒. บรรยาย = การให้ข้อมูล
๓. พรรณนา = การให้รายละเอียดของบุคคล วัตถุ สถานที่
๔. สาธก = ยกตัวอย่าง
๕. เทศนา = สั่งสอน
๖. อุปมา = เปรียบเทียบ
๗. อภิป്രาย = โน้มน้าวใจ

ทรรศนะผู้เขียน = ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนอาจจะเป็นการเดา ประเมิน หรือแนะนำสั่งสอนก็ได้

อนุমান = คาดเดา

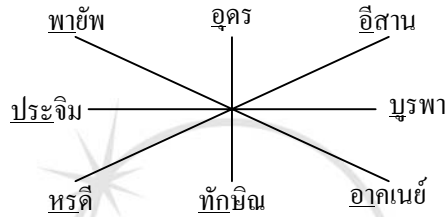
สาระสำคัญ = ประเด็นสำคัญของเรื่องบทความว่า ใคร ทำอะไร ทำไมถึงทำ

แนวคิด = ความคิดที่ได้จากการอ่าน ฟังเรื่องนั้น ข้อเสนอใจประมาณนี้

วรรณคดี

๑. ไวยากรณ์คำตระกูล “ไมโซ” ที่มักใช้ในวรรณคดี วรรณกรรมบ่อยๆ คือ “บ่ ห่อน ไป ไช้ มิ วิ อะ”
๒. ทิศทั้งแปด อยากรู้จึ่งว่า หรดี พายัพ อากเนย์ อยู่ตรงไหน ท่องสูตรนี้ “อุ อี บู อา ทัก ห ประ พา” แล้วเรียงทิศตามเข็มนาฬิกาแบบนี้

๓. เสียงจุดดนตรี หมายถึง มีวรรณยุกต์มากมาย หลายหลากเสียงในหนึ่งวรรค เช่น “โอ้อณาถนอเมืองไทยสมัยนี้”
มีเสียงวรรณยุกต์เรียงลำดับดังนี้ โท เอก เอก จัตวา สามัญ สามัญ เอก จัตวา ตรี
๔. “ปัญจมหานที” แม่น้ำ ๕ สายในอินเดียมีอะไรบ้าง
สรภู อจิรวดี คงคา มหิ ขมุนา
๕. กลิ่นเสียง (รวม) เช่น

กลิ่น	กลิ่น	กลิ่นเสียงเป็น	คั้น
อย่างนี้	อย่างนี้	กลิ่นเสียงเป็น	อย่างจี้
อย่างไร	อย่างไร	กลิ่นเสียงเป็น	อย่างไร
๖. กร่อนเสียง (ตัด) เช่น

หมากม่วง	กร่อนเสียงเป็น	มะม่วง
หมากพร้าว	กร่อนเสียงเป็น	มะพร้าว
ตัวขาบ	กร่อนเสียงเป็น	ตะขาบ
๗. แทรกเสียง (เสียงอะอยู่กลาง) เช่น

ลูกคุ่ม	→	ลูกกระคุ่ม
ลูกเคือก	→	ลูกกระเคือก
๘. จังหวะจุดดนตรี คือ แบ่งจังหวะการอ่าน แบ่งช่องไฟการอ่านให้ลงตัวพอดีกัน เท่าๆ กัน เช่น “วันและวังคั้นและวันห้วนและไหว” แบ่งได้วรรคละ ๓ วันและวัง คั้นและวัน ห้วนและไหว
๙. ครุ-ลหุ พยางค์เสียงหนัก พยางค์เสียงเบา
ลิลกับลี เป็นคำครุทั้งสองพยางค์
คำครุ คือ คำที่มีเสียงตัวสะกด จะเป็นแม่อะไรก็ได้ ไม่แบ่งแบบ กบด หรือ มะนงพะเวอะ ถ้าตัวสะกดไม่มีขอให้ประสมเสียงสระยาว อย่างคำว่า “ลี” ก็ถือว่าเป็นพยางค์หนักแล้ว
คำลหุ คือ พยางค์ที่ไม่มีเสียงตัวสะกดและต้องผสมสระเสียงสั้นเท่านั้น เช่น มะลิ ทั้งมะ และ ลิ เป็นลหุทั้งคู่

๑๐. พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในอดีตถึงปัจจุบันมี ๒ ด้านสำคัญ คือ
  ๑. รัฐจักร บำรุงดูแลบ้านเมืองให้สงบเรียบร้อย ออกศึกทำสงคราม
  ๒. พุทธจักร บำรุงพระศาสนา
๑๑. บุคคล ๒ ท่านที่กวีจะพรรณนาถึงก็มี
  ๑. กษัตริย์
  ๒. นางอันเป็นที่รัก
๑๒. สิ่งของที่ไม่ใช่บุคคลที่กวีจะพรรณนาถึงก็มี
  ๑. วัฒนธรรม (มนุษย์สร้างขึ้น = วัด วัง บ้านเรือน การแต่งกาย ประเพณี การละเล่น)
  ๒. ธรรมชาติ (เกิดขึ้นเอง = ปลา ต้นไม้ นก ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ลำธาร)
๑๓. ความเชื่อที่กวีจะกล่าวถึงมี ๒ แนว คือ
  ๑. พุทธศาสตร์ (เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว)
  ๒. ไสยศาสตร์ (ภูตผีปีศาจ สิ่งศักดิ์สิทธิ์)
๑๔. กลวิธีการแต่ง (กลวิธีการประพันธ์) แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน

๑. ภาพพจน์

๑. อุปมา
๒. อุปลักษณะ
๓. สัญลักษณ์
๔. นามนัย
๕. บุคคลวัต
๖. สัทพจน์
๗. อธิพจน์
๘. อวพจน์
๙. ปฏิพากย์

๑๐. อุปมานิทศน์ (เฮ้! ครูคะอุปมากับอุปมานิทศน์ต่างกันอย่างไร อ้อ! อุปมาเปรียบเทียบกับคำ ส่วนอุปมานิทศน์ เปรียบเทียบขาวๆ เป็นประโยชน์ขาวๆ)

๒. ความงามวรรณศิลป์

๑. สัมผัสสระ
๒. สัมผัสอักษร
๓. สัมผัสวรรณยุกต์
๔. จินตภาพ
๕. เสียงคู่ดนตรี
๖. จังหวะคู่ดนตรี
๗. คุณเสียงและคุณความหมาย
๘. เล่นคำ
๙. ซ้ำคำ

๑๐. หลากคำ
๑๑. พ้องเสียง
๑๒. กวีโวหาร = อลังการทางภาษา คำวิจิตร คำวิเศษมาหรา ศัพท์หรูหร่า
๑๓. ภาพชัดเจน = ให้คำขยายมากๆ วิเศษณ์มากมาย ถ้ามีการเปรียบเทียบเข้ามาช่วย จะทำให้ภาพชัดเจน
๑๕. พระบรมเชษฐาภาพของกษัตริย์ดูได้จาก
๑. กองทัพที่ยิ่งใหญ่
  ๒. เมืองขึ้นมากมาย
๑๖. ฉันทลักษณ์ของโคลง กลอน กาพย์ ฉันท์ ร่าย ที่ควรรู้
๑. กาพย์ฉบัง
  ๒. กาพย์สุรางคนางค์
  ๓. กาพย์ยานี
  ๔. กลอนแปด
  ๕. กลอนหก
  ๖. โคลงสี่สุภาพ
  ๗. โคลงสามสุภาพ
  ๘. โคลงสองสุภาพ
  ๙. อินทรวชิรฉันท
  ๑๐. วสันตฉัตรฉันท
  ๑๑. สยามมณีฉันท
  ๑๒. เปชฌนาทฉันท
  ๑๓. ร่ายกลบทกบเต็นต์อ้อยหอย
  ๑๔. ร่ายกลบทสลักเพชร
  ๑๕. ร่ายกลบทยติภังค์
  ๑๖. ร่ายกลบทนาครีพันซ์
  ๑๗. ร่ายยาว
๑๗. ลักษณะนิราศ = เดินทาง → คิดถึงนาง → เปรียบเทียบ
๑๘. วิถีชีวิตคนไทยในอดีต
๑. ครอบครัวขยาย
  ๒. ทำนา
  ๓. รักถิ่นฐานบ้านเกิด
  ๔. นิยมให้ลูกหลานบวช
  ๕. เรียนหนังสือกับพระที่วัด
  ๖. นิยมให้บุตรหลานรับราชการ
๑๙. ใช้คำอุปมาอุปไมยเสียงธรรมชาติ = “พลหัวหน้าพะกันแกว่งดาวพินจะฉาด แกว่งดาบพินจะฉัด”
ฉาด ฉัด เป็นอุปมา และเสียงการพินดาบด้วย

๒๐. เล่นเสียง } สัมผัสสระ สัมผัสอักษร
เสียงไพเราะ }

๒๑. ประโยคขนานความ = คุณเสียงและคุณความหมาย
“ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”

๒ วรรคมีจำนวนคำเท่ากัน มีคำเดียวกันที่ตำแหน่งเดียวกัน “ใน, มี”

๒๒. ซ้ำความ = “กูป้าเรอแก่พอกู กูป้าเรอแก่แม่กู” ซ้ำความจะเป็นซ้ำประโยค การซ้ำคำจะเป็นคำ

๒๓. การสับเสียงสระและพยัญชนะ คือ คำพวน เช่น “ฝนท่า ฟ้าहन”

๒๔. “ตั้งตรลป โลกแล้ ฤปร้างรู้แพ้ ชนะผู้ใดดล”

ตั้ง = ตรงนี้ไม่ได้เปรียบเทียบจึงไม่ใช่อุปมา

๒๕. นาฏการ = การร่ายรำ จัดเป็นจินตภาพเคลื่อนไหว

เก็งข้อสอบ

ชุดที่ 1

- ข้อใดสะกดถูกทุกคำ
  - เขากินอาหารมังสวิรัตทุกวันพุธมาสสามปีแล้ว
  - ที่ปากทางเข้าหมู่บ้านมียามรักษาการอยู่ตลอดเวลา
  - คนที่ซื้อทองรูปพรรณต้องจ่ายเงินค่ากำหนัดด้วย
  - เพื่อนเห็นเขานั่งหลับจึงถามว่าเข้าฌานถึงขั้นไหนแล้ว
- ข้อใดมีคำสะกดผิด
  - ดาวพระศุกร์ที่เห็นในเวลาเช้ามีดเรียกว่าดาวประกายพริก
  - ในสวนสาธารณะมีคนมาออกกำลังกายกันอยู่ประปราย
  - กระบะที่ลงรักแบบญี่ปุ่นและจีนเรียกว่าเครื่องกำมะลอ
  - ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทุกครอบครัวต้องกระเปียดกระเสียน
- ข้อใดมีน้ำเสียงเชิงตำหนิ
  - ผู้จัดการบริษัทนำเที่ยวบริหารงานจนใครๆ ยกนิ้วให้
  - ชาวบ้านรู้ดีนิสัยกหน้ากตเป็นอย่างไรเขาจำได้เพราะอะไร
  - ไม่ว่าแม่จะถามความเห็นกี่ครั้ง ลูกสาวก็ยังยืนยันคำเหมือนเดิม
  - เวลาจะไปพักผ่อนต่างจังหวัด คุณแม่ก็จัดแจงจองที่พักล่วงหน้า
- คำใดมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันทั้ง 2 พยางค์
  - รำฟ้อน ลุยฝน
  - ชื่นฉ่ำ ข้าทรงวง
  - หมอนหนุน หมุนหัน
  - คนจริง เข้าใจ
- ข้อใดมีเสียงสระประสม
  - คนไทยนี้ดี
  - เป็นที่เป็นที่
  - เมืองไทยเมืองทอง
  - เป็นของคนไทย
- ข้อใดมีคำที่สร้างต่างจากข้ออื่น
  - รถรา พัดวี บ้านเช่า
  - ทรัพย์สิน ดินฟ้า ใหญ่น้อย
  - ทองคำ เกี่ยวข้อง ผู้คน
  - โคลนตม ดมดอม กลิ่นอาย
- คำในข้อใดเป็นคำสมาสทุกคำ
  - ราชดำเนิน เยาวชน
  - เมรุมาศ จินตภาพ
  - จิตเวช สุริโยทัย
  - โทรทัศน์ ทุนทรัพย์

8. ตำรวจ ..... จนจับคนร้ายได้และลงมือ ..... เพื่อทำสำนวนคดีส่งให้ศาล .....
- 1) ลีบสวน / ไต่สวน / สอบสวน
  - 2) ลีบสวน / สอบสวน / ไต่สวน
  - 3) ไต่สวน / สอบสวน / ลีบสวน
  - 4) สอบสวน / ลีบสวน / ไต่สวน
9. สถานการณ์ต่อไปนี้ตรงกับสำนวนในข้อใด
“ครอบครัวของเขาถูกฟ้องล้มละลาย แต่ภรรยาและลูกของเขากียังใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือยับรถยนต์ ราคาแพงๆ กินอาหารภัตตาคาร”
- 1) จมไม่ลง
  - 2) เจ้ายศเจ้าอย่าง
  - 3) เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง
  - 4) กินข้าวร้อน นอนตื่นสาย
10. ข้อใดไม่เป็นประโยค
- 1) ทางกรจเงินยอมรับว่าเจ้าหน้าที่กระทำผิด
  - 2) บุคคลที่มีพรสวรรค์มักได้รับการยกย่องจากผู้คน
  - 3) ความเข้าใจกันช่วยให้สังคมสงบสุข
  - 4) การฝึกซ้อมกีฬาเพื่อลงชิงชัยในสนามระดับโลก
11. ประโยคในข้อใดต่อไปนี้เป็นกรรพร่อง
- 1) เขาขับรถชนต้นไม้ตาย
  - 2) แม้เขาไม่มีเงิน แต่ก็มักทำบุญ
  - 3) นักวิเคราะห์เชื่อว่าเศรษฐกิจจะต้องดี
  - 4) รัฐบาลมั่นใจว่าจะพาชาติไทยรอด
12. ประโยคในข้อใดใช้ภาษาได้กระชับที่สุด
- 1) สปาทขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจในการให้บริการของเรา
  - 2) ความรักและความเข้าใจทำให้ครอบครัวของเราสมบูรณ์
  - 3) ก่อนรับประทานอาหารควรทำการล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง
  - 4) ขอเชิญร่วมทำบุญและฟังเทศน์มหาชาติด้วยตนเองที่วัดใหญ่พรุ่งนี้
13. ข้อใดใช้สำนวนต่างประเทศ
- 1) แม่ของฉันทูกุลออดเตอรีบอย
  - 2) นิตยสารที่ออกใหม่ขายดีเป็นพิเศษเพราะถูกใจวัยรุ่นมาก
  - 3) ก้องภูมิใจมากที่ถูกเลือกให้เป็นผู้แทนของโรงเรียนไปประกวดสุนทรพจน์
  - 4) คนที่ถูกฝั่งจำนวนมากยอมตายเพราะหลอกลมบวมจนหายใจไม่ออก
14. ข้อใดใช้ภาษาต่างระดับกับข้ออื่น
- 1) โรคคีนภูมิแพ้ผิวหนังอักเสบเป็นโรคที่เกิดขึ้นแก่เด็กมากกว่าผู้ใหญ่
  - 2) ในตอนแรกนี้ คุณหมอขอกล่าวถึงเรื่องของผิวหนังแห้งก่อนครับ
  - 3) ลูกน้อยควรจะใช้ครีมที่มีความเข้มข้น ไม่ใช่โลชั่นซึ่งผลม่น้ำมาก
  - 4) น้องหนูต้องใช้ครีมบำรุงผิวทันทีหลังอาบน้ำ ไม่เช่นนั้นผิวหนังจะแห้งยิ่งขึ้น

15. ข้อใดเป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้แทนคำกริยาในวงเล็บได้ถูกต้องตามลำดับ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ดู) ผลการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้ว
(ทักษาย) กับราษฎรที่มาเฝ้ารับเสด็จ
- 1) ทรงทอดพระเนตร ทรงทักษาย
  - 2) ทรงทอดพระเนตร ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
  - 3) ทอดพระเนตร ทรงพระราชปฏิสันถาร
  - 4) ทอดพระเนตร มีพระปฏิสันถาร
16. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง
- 1) เขาได้รับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระราชหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
  - 2) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะแพทย์ตรวจพระราชหฤทัย
  - 3) สมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปเป็นพระประธานในงานเปลี่ยนเครื่องทรงพระแก้วมรกต
  - 4) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้มูลนิธิโรงพยาบาล
17. ประกาศในข้อใดบกพร่องที่สุด
- 1) เรียนการตลาดออนไลน์ 6 เดือนจบ ติดต่อ ตู้ ปณ. 84 วังทองกลาง
  - 2) ต้องการพนักงานขาย รายได้ดี มีที่พัก พร้อมอาหารทุกมื้อ
  - 3) คอมพิวเตอร์...เงินสดลดพิเศษ 02-123-4567
  - 4) ให้เช่าแผงขายของในห้างรอยดี ติดต่อเจ้าของห้าง
18. เรียงความเรื่อง “หุ่นกระบอก” ควรเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- 1) วิธีการสร้าง วิธีการแสดง ที่มา วิธีการเก็บรักษา
  - 2) วิธีการแสดง วิธีการสร้าง ที่มา วิธีการเก็บรักษา
  - 3) ที่มา วิธีการสร้าง วิธีการแสดง วิธีการเก็บรักษา
  - 4) วิธีการสร้าง ที่มา วิธีการแสดง วิธีการเก็บรักษา
19. รายงานทางวิชาการส่วนใดใช้ภาษาไม่เหมาะสม
- (1) การเข้าพักอาศัยอยู่กับคนในหมู่บ้านทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเหล่านั้น / (2) นักวิจัยพบว่าต้องทำตัวเป็นคนอยู่ง่ายกินง่าย คลุกคลีตีโมงกับชาวบ้านเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย / (3) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน เคารพสิทธิของเจ้าของพื้นที่ / (4) ไม่ทำสิ่งขัดแย้งกับข้อปฏิบัติของชุมชนและไม่ลบหลู่ความเชื่อของคนในท้องถิ่น
- 1) ส่วนที่ 1
  - 2) ส่วนที่ 2
  - 3) ส่วนที่ 3
  - 4) ส่วนที่ 4
20. ข้อใดใช้ภาษาเหมาะสมกับการเขียนรายงาน
- 1) เวลาไม่สบายกะทันหันขึ้นมา ผู้ป่วยต้องไปพบแพทย์โดยเร็วที่สุด
  - 2) ผู้ที่เจ็บไข้ตอนกลางคืนมักพบเจอปัญหาเพราะไม่มีแพทย์เฉพาะทางคอยตรวจรักษา
  - 3) หากผู้ป่วยไปโรงพยาบาลหลังสองทุ่มไปแล้ว จะได้พบแต่แพทย์เวรซึ่งส่วนใหญ่เป็นแพทย์ทั่วๆ ไป
  - 4) โรงพยาบาลเปิด “ศูนย์แพทย์เฉพาะทางเที่ยงคืน” เพื่อตรวจรักษาผู้ป่วยนอกจนถึงเวลา 24.00 น.

21. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในคำประพันธ์ต่อไปนี้

ชนใดมีชาติเชื้อ เลวทราม
เพียงรอดสำหรับพยายาม หมั่นหมั่น
อยู่บดอยู่ฝนความ รู้แก่ เกินแฮ
กลับยศใหญ่ยิ่งชั้น เช่นเชื้อผู้ดี

- 1) คนเราควรตั้งอยู่ในความขยันหมั่นเพียร
- 2) การแสวงหาความรู้เป็นประจำนำไปสู่ความสำเร็จ
- 3) คนนิสัยเลวอาจเปลี่ยนกลับกลายเป็นคนนิสัยดีได้
- 4) คนที่มีกำเนิดต่ำอาจพัฒนาจนเปลี่ยนสถานภาพให้สูงขึ้นได้

22. ข้อใดไม่มีการแสดงเหตุผล

- 1) งานสายสัมพันธ์ประจำปีของโรงเรียนเป็นงานที่ทุกคนรอคอย
- 2) งานสายสัมพันธ์ของโรงเรียนเป็นงานที่ดีเพราะส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออก
- 3) งานสายสัมพันธ์ของโรงเรียนทำให้เพื่อนนักเรียนสมัยนั้นได้กลับมาพบกันอีก
- 4) มีผู้ร่วมงานสายสัมพันธ์มากมายส่งผลให้การจราจรบริเวณโรงเรียนติดขัด

23. คำประพันธ์ในข้อใดกล่าวถึงสิ่งที่แสดงวัฒนธรรมไทย

- 1) ยাত্রยาตราบาทห่อนกระชั้น ช่วงเท้าเทาเสมอ
- 2) แก้วก่องทองสลบลิ้น ร่วงรุ่งเรืองแสง
- 3) แห่อยู่สองข้างเข้า คู่คล้ายเคียงไคล
- 4) บังแทรกสองคู่สล้าย สลับริ้วฉัตรเรียง

24. คำประพันธ์ในข้อใดไม่แสดงความเชื่อของคนไทย

- 1) ชาตินี้มีมีแต่สองหัตถ์ จงไปอุบัติเอาชาติใหม่
- 2) ถ้าวาสนาเราเคยบำรุงรัก ก็จะเป็นภักซ์ผลสืบไป
- 3) กรรมเวรสิ่งใดดั่งนี้ ทูลพาลงไศกีรำพัน
- 4) จะได้รองเบื้องบาทา ไปกว่าจะสิ้นชีวี

25. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึง “ช้าง”

- 1) งานเร่งงามโทท้าว ท่านสู้ศึกสาร
- 2) สารทรงราชรามัญ ลงล่าง แลนา
- 3) ไพเราะราชสุภา ชิตลือ สารนา
- 4) ตรีกอกพกดกขัว อยู่เบื้องบนสาร

26. ข้อใดตีความได้ตรงกับข้อความต่อไปนี้

ลาภยศบาบรรดาดีที่มีอยู่ รวยเลิศหรืออยู่เรือนทองสองล้านสามหมื่นบาทมากไม่ไหวใครจะปราม
สุดท้ายห้ามแต่ร่างเฝ้าเท่านั้นเอง

- 1) บางคนโชคดีได้ลาภยศและเงินทองโดยไม่มีใครขวางได้
- 2) คนเราไม่ควรโลภมากเอาแต่ด้กตวงความร่ำรวย ในที่สุดก็แบกไม่ไหว
- 3) สมบัติทั้งหลายไม่ใช่สิ่งจีรังยั่งยืน มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
- 4) คนเราเมื่อถึงคราวตายก็เอาเกียรติยศและทรัพย์สินติดตัวไปไม่ได้

27. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้แต่งคำประพันธ์ต่อไปนี้

อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ   ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียในฝัก
สงวนคมสมนึกใครอีกอีก   จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรล้าย

- 1) สอนให้รู้จักเลือกใช้อาวุธและสติปัญญาให้ถูกเวลา
- 2) สอนเรื่องการใช้สติปัญญาและความรู้ให้ถูกจังหวะ
- 3) แนะนำวิธีการใช้อาวุธให้เกิดผลดีตามความปรารถนา
- 4) แนะนำวิธีการเก็บอาวุธเพื่อให้คมกริบเหมือนมีสติปัญญาอยู่เสมอ

28. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

- 1) หนึ่งสัมเทพรส   หวานปรากฏรสแนบเนียน
    สัมเหม็นหล่นอาเกียรณ์   เปลือกบางอ่อนหวานชอบใจ
- 2) อย่างหนึ่งสัมสันดาน   หมอใช้การยาสำคัญ
    เรียกชื่อสัมเหมือนกัน   กินบได้ใช้ทำยา
- 3) สัมหนึ่งสีผิวเหลือง   มาแต่เมืองตรังกาฐ
    รสชาติก็พอดู   รสสนิทหวานปานตาลชิม
- 4) พรรณหนึ่งเรียกสัมจุก   ผลห้ามสุกดุสลอน
    เปลือกบางคิดบังอร   โฉมแบบบางร่างอย่างเขียน

29. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

พระนักสิทธิ์พิศดูเป็นครุพัก   หัวร่อหนักรูปร่างมันช่างชัน
เมื่อตัวเดียวเจียวกลายเป็นหลายพันธุ์   กำลังมันมากหนักเหมือนยักษ์มาร
กินคนผู้ปลูปลาหญ้าใบไม้   มันทำได้หลายเล่ห์ร้ายเดรฉาน
เขี้ยวเป็นเพชรเกล็ดเป็นนิลลั่นเป็นปาน   ถึงเอาขวานฟันพาดไม่ขาดรอน

- 1) 1 แห่ง
- 2) 2 แห่ง
- 3) 3 แห่ง
- 4) 4 แห่ง

30. ข้อใดเหมาะจะเติมลงช่องว่างในโคลงสองสุภาพ 2 บทนี้

ของควาพลันเสพแล้ว   ยามสุริยเคลื่อน .....(ก).....
    ลับไม้หมดศรี
    ของหวาน .....(ข)..... ลูกไม้   หลายสิ่งเสาะหาได้
    แต่ล้วนอย่างดี   นึกนอ

- 1) (ก) คล้อย (ข) นี
- 2) (ก) ที่ (ข) พาน
- 3) (ก) คลาด (ข) เป็น
- 4) (ก) แคล้ว (ข) มี

31. “ใครลืมนใครใจรู้ ใครอยู่ใครไปใจเห็น
ใครสุขใครเศร้าเข้าเย็น ใจเป็นที่แจ้งแห่งเรา
ใครชอบใครชังข้างเถิด ใครเข็ดใครชู่ข้างเขา
ใครเบื่อใครป่นทนเอา ใจเรารมเย็นเป็นพอ”
จากบทประพันธ์ดังกล่าวเน้นเรื่องใด
1) การครองตน 2) การให้อภัย
3) การวางแผน 4) การทำความดี
32. “คราวใดที่ได้เห็นมันเหยียบยาไปบนดอกอโศกซึ่งจมหายอยู่ภายใต้ฝ่าตีนอันโลมมของมัน ข้าพเจ้ารู้สึก
ปวดร้าวคล้ายกับมันมาเหยียบย่ำกลางหัวใจ...โอ้อนิจจา แม้แต่เศษของดอกอโศกก็ไม่เห็น ดูประหนึ่งดอก
อันบอบบาง ถูกตีนอันหยาบของพวกมหาโจรเหยียบกระที่บเสียจนเป็นภัสมธุลี” (กามนิต)
ข้อความข้างต้นปรากฏโวหารภาพพจน์ใดเด่นชัดที่สุด
1) อุปมา 2) อุปลักษณ์
3) ลัทพจน์ 4) บุคคลวัต
33. “กระเด็นกระต้วตื้น แดกคน
ยุงย่องยอดยุงยล โยกย้าย
นกเป่าปีกปลีปน พลอมแปลก ก้นหา
คล่ำคล่ำคลิ่งโคลงคล้าย คู่เคล้าคลอเคลีย”
บทประพันธ์ดังกล่าวมีวรรณศิลป์ด้านใดเด่นชัด
1) เล่นคำ 2) คำคำ
3) สัมผัสสระ 4) สัมผัสอักษร
34. ข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้
ฝนเป็นสายปรายโปรยเมื่อใกล้ค่ำ ฟ้าร่ำครึณอยู่เลื่อนลับ
แปลบประกายปลายคิ่วงสุพรรณ ลมกระชั้นกระชอกกระชากแรง
1) สี 2) แสง
3) เสียง 4) การเคลื่อนไหว
35. คำประพันธ์ต่อไปนี้ไม่ปรากฏคุณค่าทางวรรณศิลป์ตามข้อใด
ขึ้นทรงรถทองฟ่องพรรณ งานมออ่อนอ่อนฉิ้น
เลกนาคราชกำแหง
งามกวงวงจักรรัตต์แดง งามกำลำแสง
งามดุมประดับเพชรพราย
1) การสรรคำใช้ 2) การเสนอแนวคิด
3) การเล่นสัมผัส 4) การใช้ภาพพจน์

ชุดที่ 2

36. ข้อใดให้จินตภาพที่ไม่ใช่ธรรมชาติ

1) งามปราสาทผาดเยียมโทยมมาน	ชัชวาลแก้ววะวาวตา
2) คณานกเริงร้องคะนองไพเราะ	เสียงเรไรจักระจันสนั่นเนิน
3) จนแสงทองรองเรืองอร่ามฟ้า	พระสุริยาเอื้องเยียมเหลียมไศล
4) ฟุ้งกระโห้โลมาขึ้นคลาดคล้า	ข้างผุดดำเคลื่อนคล้อยลอยสลอน
5) เหล่าละเมาะเกาะเกียนเหมือนเขียนวาด	งามประหลาดแลหลากดังฉากฉาย

37. ข้อใดไม่ใช่คำอัปมงคล

1) พระอุ้มองค์นั่งลักษณ์ขึ้นเลียบเนิน	ละเลาะเดินด้วยแสงพระจันทร์
2) หิมวันต์เลื่อนลั่นสะท้านสะเทือน	สาครเคลื่อนลูกสะลอกกระฉอกฉาน
3) ดึกสงัดจัดทุบาทสงบเบียบ	เย็นยะเยียบเยือกองค์พระทรงศร
4) ลิงหราชดอดเดินดะดุ่มเดาะ	เมียงละเมาะหมายคู้จะสูสม
5) โนรีสัตวาดถลาร่อน	วะว้าวอนเวียนระไวไพโรสถ์

38. ข้อใดใช้ภาพพจน์ชนิดอุปลักษณ์

1) ดั่งดวงจันทร์วันเพ็ญเปล่งจรัส	เป็นนวลผัดผิวฉวีไม่มีหมอง
2) เอาใบเขียวเคี้ยวตามรูปก็กลายเป็น	เป็นนกแก้วแพรวพรายบินลำพอง
3) กอดบุตรสีพระโอบอุ้มอันร่า	แปดเนตรหน้าหยดย้อยเป็นฝอยฝน
4) เทพบุตรครุฑาลงมาเล่น	ก็กินเป็นภักษาให้อาสน์
5) บ้างโผโผนโจนจับบนกิ่งไม้	บ้างเลียบไล่ตามคู้เป็นคู่เคียง

39. ข้อใดใช้ภาพพจน์ชนิดบุคคลวัต

1) อยากให้รู้ว่ารักสักเท่าฟ้า	หมดภาษาจะพิสูจน์พูดรักได้
2) เอื้อมเด็ดบางดวงดาว	ไว้คลุกเคล้าชาวเกลือกิน
3) ทั้งยุงชุมรุมกัดปิดเปรี๊ยะประ	เสียงผัวะผะพื้บพื้บปั๊บบั๊วะ
4) พิศขนงเหมือนกงเขาดัดฝ้าย	จุมกตุละม้ายคล้ายพราธอ
5) เย้ยทั้งฟ้าท้าทั้งดินลิ้นยาเกรง	หรือใครเก่งเกินข้าฟ้าดินกลัว

40. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

1) ว่ามีพญาสุกฤษา	ใหญ่โตมโหฬาร	กายาเท่าเขาคีรี
2) พระชวชนवलนอน	เข้ญใจไม้ขอน	เหมือนหมอนแม่เนา
3) จันทรaculaเคลื่อน	กระเวนไพเราะไก่อ่เื้อน	เดือนเพื่อนขานขัน
4) เดชพระกุศลหนหลัง	ลิ่งใดใจหวัง	ได้ดั่งมุงมาดปรารถนา
5) ระวังตัวกลัวครุฑมูเอ้ย	ไม้เรียวเจียวเหวย	กูเคยเข็ดหลาบขวาบเขรียว

41. ถ้าจัดเรียงวรรคให้ถูกต้อง ข้อใดเป็นคำประพันธ์ชนิดโคลงสองสุภาพ

- 1) ผู้ใคร่ในทางธรรมให้ควรวายาโวหาร
- 2) ครั้นทราบข่าวศึกอีกหาญดั่งหนึ่งพระกาลมาไกล
- 3) นายไพร่ใจกาจกล้าคอยจะใคร่ไล่คว่ำจิกเกล้าเหล่าอสูร
- 4) จาวฉาวเปล่าประโยชน์โทษณาจูงใจชาวประชาทั่วหน้ากัน
- 5) แม้นเรารวนเรแก้กั๊กหว่างหน้าหว่างหลังจะพล้ำจะเพ็ลียงเสี่ยงภัย

42. ข้อใดเหมาะจะเติมลงช่องว่างในคำประพันธ์ต่อไปนี้

รอนรอนสุริเยศเจ้า	ยอแสง
เพียงที่สิ้นสุดแรง	ร่ำ.....(ก.).....
เดือนดาวเด่นดวงแสง	ดาษเมฆ
ดูตั้งดวงหน้าห้อง	.....(ข.).....หน้าเสนาหา

ก.	1) เรียก	2) ร้อง	3) ให้	4) หา	5) เพรียก
ข.	1) แเนบ	2) ดวง	3) โื้อ	4) นवल	5) น้อย

43. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของคำประพันธ์ต่อไปนี้

สักวาพวงครามงามเหลือแสน	สวยเหมือนแม่นสตรีชาวสยาม
ลำต้นทอดอ่อนช้อยดั่งพลอยงาม	ดอกสีครามใบช่อมเป็นพุ่มพวง
1) ใช้คำง่าย	2) มีแนวคิดลึกซึ้ง
3) มีจินตภาพชัดเจน	4) เล่นสัมผัส
5) ใช้ภาพพจน์	

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 44 และข้อ 45

ก. เสียงโกลนกระทบแผงข้างม้า	ดั่งว่าเสียงพายุอิงอล
ข. ทรงเครื่องประดับสรรพเสร็จ	แล้วเสด็จย่างเยื้องยุรหงส์
ค. เห็นละหानธารน้ำไหลหลัง	ร่มไทรใบบังสุริย์ศรี
ง. ผงคลี่มีดคลุ้มช่อมควัน	รีบรินพลขันธ์คลาไคล

44. ข้อใดมีลักษณะเด่นเรื่องโวหารเปรียบเทียบ

1) ข้อ ก. และข้อ ข.	2) ข้อ ก. และข้อ ค.
3) ข้อ ข. และข้อ ค.	4) ข้อ ข. และข้อ ง.
5) ข้อ ค. และข้อ ง.	

45. ข้อใดมีทั้งจินตภาพด้านการเคลื่อนไหวและแสง

1) ข้อ ก. และข้อ ข.	2) ข้อ ก. และข้อ ค.
3) ข้อ ข. และข้อ ค.	4) ข้อ ข. และข้อ ง.
5) ข้อ ค. และข้อ ง.	

46. ข้อใดไม่มีน้ำเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึก
1) บุปผามาลีที่เคียบาน	ก็บันดาลลมโชยโรยร่วง
2) พระพายชายพัดมารื่นรื่น	ชูชื่นจิตวายคล้ายกระสัน
3) สายหยุดดอกย่อยห้อยพวงยาน	กลิ่นซาบชานนาสาดอกนำเชย
4) เขี้ยวกระแตกกลิ่นตลบอบอวล	ตั้งเชิญชวนให้สบายคล้ายกมล
5) ผีเสื้อร่อนว่อนอยู่คูวิไล	งามกระไรหนอผีเสื้อช่างเหลืองาม
47. ตัวละครตามข้อใดเศร้าโศกเสียใจด้วยสาเหตุที่ต่างกับข้ออื่น
1) ต่อแต่นี้ตายเป็นไม่เห็นกัน	ร่ำพลางโศกคัลโยศกาลัย
2) อับยศอดสูห่มุเสนา	ก็พุ่มพวยน้ำตาโคกาลัย
3) ต่างคนไพร่นายพายน้ำตา	โศการ่ำรักขุนกระบิรินทร์
4) ร่ำถึงถึงเชษฐาโคกาลัย	สะอื้นให้ครวญคร่ำรำพัน
5) ลาแล้วลาเล่าเศร้าเสียใจ	ชลนัยน์คลอคลองหมองศรี
48. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่าเจ้าของห้องเป็นคนเช่นไร
- ห้องแคบอุดสำหรับแอบไม่แอด รู้จักจัดเครื่องเรือนไว้ใช้สอย
ตั้งกระโถนชันน้ำแจจกอลอย ดูน้อยงามรับกับรูปคน
1) ขยัน	2) ตระหนี่
3) สูงอายุ	4) มีฐานะ
5) มีระเบียบ	
49. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพ่อแม่ตามคำประพันธ์ต่อไปนี้
เป็นต้นไม้ให้ร่มร่มไ้อุ่น	เป็นหมอนนิ่มละมุนยามพักผ่อน
เป็นดั่งหมอเยียวยาเอื้ออาหาร	เป็นครูสอนอ่านเขียนให้เรียนรู้
1) ความเมตตา	2) ความดีดเตี้ยว
3) ความอ่อนโยน	4) ความรับผิดชอบ
5) ความเอาใจใส่	
50. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้แต่งคำประพันธ์ต่อไปนี้
สรรวสรรค์ชั้นกวีจิรัตน์	ผ่องประภัสร์พลอยหาวพราวเวหา
พริ้งไพเราะเสนาะกรรณวิณณนา	สมสมญาแห่งสรรวค์ชั้นกวี
1) พรรณนาความงามของสรรวค์	2) ชี้ให้เห็นความไพเราะของบทเพลง
3) ชื่นชมความสำคัญของกวีนิพนธ์	4) พรรณนาความวิจิตรของแก้วมณี
5) กล่าวถึงที่อยู่ของกวี	

51. คำประพันธ์ต่อไปนี้สอนเกี่ยวกับเรื่องอะไร

อย่าเอื้อมเด็ดดอกฟ้า   มาถนอม
สูงสุดมือมักตรอม   ออกไข่
เด็ดแต่ดอกพะยอม   ยามยาก ชมนา
สูงก็สอยด้วยไม้   อาจเอื้อมเอาถึง

- 1) ความตั้งใจจริง
- 2) ความมีสติยังคิด
- 3) การรู้จักแก้ปัญหา
- 4) ความเพียรพยายาม
- 5) การรู้จักประมาณตน

52. ข้อใดสอดคล้องกับสัจธรรมที่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้

ภาจิตแต่เก๋าก่อนท่านสอนชี้   ชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหนปนกันอยู่
ถูกแล้วผิดพลาดหลงตรงดู   มีดแล้วแจ้งมีอยู่คู่กันไป

- 1) เกิดมาเป็นมนุษย์ปุถุชน   ความทุกข์มิได้พ้นจนสักหน้า
- 2) อันกำเริบเกิดมาในหล้าโลก   สุขกับโศกมิได้สิ้นอย่าสงสัย
- 3) อันปวงกรรมทำไว้ในปางหลัง   เป็นพิษยังปางนี้ให้มีผล
- 4) อนัตตาใช้ว่าของตนแท้   คงก็แต่บาปบุญเจ้าคุณเอย
- 5) สกูลหงส์พงศ์ประยูรสกุลสูง   อย่าฝ่าฝูงกาพาลหวานปนขม

53. ข้อใดเป็นประเด็นสำคัญของคำประพันธ์ต่อไปนี้

อันหญ้าแพรกแตกหน่อกิ่งก้าน   แดนกันดารแห้งแล้งทุกแห่งหน
ถึงถูกเหยียบทำลายซ้าก็จำทน   ยังแตกต้นงอกใหม่ไม่รู้วาย

- 1) ความทรหด
- 2) ความอดกลั้น
- 3) ความต่ำต้อย
- 4) ความทุกข์ยาก
- 5) ความเปลี่ยนแปลง

54. ข้อใดเป็นแนวคิดของคำประพันธ์ต่อไปนี้

อันเสาหินแปดศอกดอกเป็นหลัก   ไปมาหลักบ่อเข้าเสายังไหว
จงพึงหูไว้หูคอยดูไป   เชื่อน้ำใจดีกว่าอย่าเชื่อย

- 1) ความอดทนต่อการช่วยของผู้อื่นช่วยให้พ้นภัย
- 2) ความเชื่อคนง่ายทำให้ประสบกับความหายนะ
- 3) ความมีใจค่อนักแน่นเป็นสิ่งที่ควรยึดถือไว้เป็นคติ
- 4) ความไว้วางใจคนง่ายอาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้
- 5) ความพยายามในการทำกิจการใดๆ อย่างแข็งขันย่อมเกิดผลดี

55. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใด

อักษรเรียบริ้อยถ้อย	คำเพราะ
ผู้รู้อ่านสารเสนาะ	เรื่อยหรี
ปู้้อ่านไม่เหมาะะ	ตรงเท็ง ไปนา
ทำให้โคลงทั้งนี้	ชั่วช้าเสียไป

- 1) รสของวรรณคดี
- 2) การอ่านกวีนิพนธ์
- 3) การแต่งคำประพันธ์
- 4) การศึกษาของผู้อ่าน
- 5) ความประณีตด้านการใช้ภาษา

56. ข้อใดเป็นแนวคิดของคำประพันธ์ต่อไปนี้

ไหนเลยพระครูเรา	จะพูดเปล่าประโยชน์มี
เลอะเหลวนักละล้าหนี	รผลเห็น บ เป็นไป
เถอะถึงถ้าจะจริงแม่	๕ พูดแท้ก็ทำไม
แนะชวนเข้า ณ ช่างใน	จะถามนอก บ ยากเย็น

- 1) คำพูดของครูไร้สาระไม่น่าเชื่อถือ
- 2) การแอบพูดกันในที่ลับเป็นเรื่องน่าตำหนิ
- 3) ถ้าจะพูดเรื่องจริงควรพูดกันต่อหน้า
- 4) สงสัยว่าน่าจะมีการคบคิดกัน
- 5) เสียเวลาเปล่าที่จะพูดเรื่องเหลวไหล

57. ข้อใดไม่ปรากฏความเชื่อในเรื่องสิขสงคราม

- 1) ทำค้ายหน้าค้ายหลังตั้งบรรจบ ยกhorบขึ้นปรับลับวิหลัน
- 2) พอได้ศฤภษก็ลั่นฆ้อง ประโคมคิกก็ก้องท่องสนาม
- 3) ประโรหิตพันไม้ขมนาม ทำตามตำราพิชัยยุทธ
- 4) ชิพอกก็เบิกโชนทวาร โอมอ่านอาคมคาถา
- 5) แล้วริบรัดจัดพลธณยุทธ ตั้งที่นามครุฑปักษา

58. ข้อใดไม่แสดงความเชื่อของคนไทย

- 1) พิเคราะห์เหตุทั้งยามอัฐกาลก็บันดาลฤกษ์แรงเป็นหนักหนา
- 2) ส่วนเทพดาเจ้าจอมสากลจึงมีทวยบุบบั๋งคับแกเทพดาอันดับทั้งสามองค์
- 3) ทั้งขอบฟ้าก็คาดแดงเป็นสายเลือด ไม่เว้นวายหายเหือดเป็นลางร้ายไปรอบข้าง
- 4) ถึงแม้จะมีตรัสแก่นางมั่งมิเป็นการ จำจะเอาโหวหารการหึ่งเข้ามาหักโคกให้เสื่อมลง
- 5) เจ้าดวงมณฑาทองทั้งคู่ของแม่เอ๋ยหรือว่าเจ้าทั้งขว้างวางจิตไปเกิดอื่นเหมือนแม่ฝันเมื่อคืนนี้แล้วแล

59. ข้อใดแสดงค่านิยม
1) เจ้าอย่าดูถูกนะลูกรัก	ศัตรูรู้จักมีเป็นการ
2) อันการยุทธ์ยิ่งชิงชัย	หนักหน่วงน้ำพระทัยให้ดี
3) เมื่อไรหลานอ่านหนังสือออกก่อน	จึงจะสอนวิชาชาติทหาร
4) ช่วยดูเคราะห์หลานชายร้ายหรือดี	เดี๋ยวนี้เป็นการไร้อยาก
5) เวลาป่วยจะถวายพระเพลิงปลง	พร้อมพระวงศ์พงศ์พันธุ์น้อยใหญ่
60. ข้อใดแสดงค่านิยม
ก. พี่ขาวดาวเด่นดวงสว่าง	จันทร์กระจ่างทรงกลมดกเมฆสิ้น
ข. เสี้ยแรงเป็นลูกผู้ชายไม่อายเพื่อน	จะพาแม่ไปเรือนให้จงได้
ค. ขอพระองค์จงทรงพระปราณี	ชีวีอยู่ใต้พระบาท
ง. ที่มืดที่ก็มาลูกแก่โทษ	จะคุมโกรธคุมแค้นไปถึงไหน
- 1) ข้อ ก. และข้อ ข.
- 2) ข้อ ก. และข้อ ค.
- 3) ข้อ ข. และข้อ ค.
- 4) ข้อ ข. และข้อ ง.
- 5) ข้อ ค. และข้อ ง.
61. ข้อใดกล่าวถึงเครื่องสูง
1) อภิรุชมชุมสายสีประเทือง	ธงเทียวเขี้ยวเหลืองล้วนใหม่ใหม่
2) สร้อยสะอิ่งสังวาลบานพับ	ตาบประดับมรกตสดใส
3) พระภูษาช่อชายเชิงกรวย	แย่งครุฑจุดฉวยวาสุกรี
4) เสี้ยระบัดตาตเงินเงาเงียง	ปั้นแห่งลายปรุโปร่งประดับพลอย
5) กรรเจียกแก้วแพรพรายทั้งซ้ายขวา	ทรงชฎาห้ายอดสอดสะดุ้ง
62. ข้อใดแสดงอารมณ์ของตัวละครต่างกับข้ออื่น
1) ทอดองค์ลงกับที่ไสยาสน์	ยกกร่ายนลาฎาถวิลหา
2) พระผินผ่นบรรทมสะเทินอาย	กรกร่ายเขนยหนีจจนหลับไป
3) ให้อาลัยต้องจากไกลนงราม	ด้วยความปฏิพัทธ์พันทวี
4) พระบรรทมรำพึงถึงความรัก	ด้วยประจักษ์จงจิต ขนิษฐา
5) ให้โศกคล้ายรัญจนถึงนวลน้อง	นึ่งนึ่งตรึกตรองจนหลับไป
63. ข้อใดมีลักษณะเป็นบทรำพันนิราศ
1) นีหรือรักจะมีนาเป็นราคืน	แต่ชื่อดินเจียวยังกลายเป็นหลายคำ
2) แต่ทุกขรักก็เป็นหนักหนาคอก	ถึงสักหกเจ็ดเกวียนก็เจียนเหลือ
3) อุราเรียมเกรียมตรมอารมณ์ร้อน	ระอาอ่อนนอกใจมิใคร่หาย
4) โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก	เสียดายนักนึกน่าน้ำตากระเด็น
5) จนไก่เถื่อนเดือนขึ้นสนั่นแจ้ว	ดูเหว่าแว่วหวาดหมายว่าสายสมร

64. ข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้

ข้าศึกดูดาบเดี่ยว ชะเมียรหมุดัสกร มอญพม่าดาตี้น เดินดูคลี่นคลาฟองนอนง่านในอรรถเวศ
ตรัสทอตพระเนตรเนืองบร

- 1) จินตภาพ
- 2) การเล่นคำ
- 3) ล้มผัสพยัญชนะ
- 4) การใช้ภาพพจน์
- 5) การใช้ศัพท์วรรณคดี

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 65-66

- ก. ไพร่พลโห่ร้องเอาชัย เลื่อนลั่นสนั่นใน พิภพเพียงทำลาย
- ข. ดุมหันหันเหียนเวียนวง กึกก้องก้องกง สะเทือนทั้งไพร่ไพรวัน
- ค. พระพายวู้วู่ลำเียง หวีดหวีดประดังเสียง อังอลทั่วทั้งปฐพี
- ง. แหนแห่แตรสังข์กังสดาล หึ่งหึ่งฆ้องขาน เสียงกลองกระหึ่มครึ่มเสียง
- จ. เสียงสนั่นครื้นครื้นสรวงสรวรรค์ เปลวเพลิงพลุ่งพรรณ โรจน์ระงมเวียงชัย

65. ข้อใดมีจินตภาพด้านเสียงเพียงอย่างเดียว

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.
- 5) ข้อ จ.

66. ข้อใดกล่าวถึงพาหนะ

- 1) ข้อ ก.
- 2) ข้อ ข.
- 3) ข้อ ค.
- 4) ข้อ ง.
- 5) ข้อ จ.

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 67-68

- 1) โฉมงามทราชมุตสวาทที่ ดาลฤดีจ่อจิตพิศวง
ขอแต่เพียงได้ฟังอิงองค์ แนนบองนงค์ขวัญฟ้าใจ
- 2) หอมหวานชวนสูดอย่าพูดล่อ ฉันทจะพอใจเชื่อนั้นหาไม่
เป็นความจริงหลอกหญิงง่ายอะไร ที่มีได้หลอกเจ้าเยาวมาลย์
- 3) อันชายพูดคล่องคล่องเหมือนล่องน้ำ ถ้อยคำว่าอนล้วนอ่อนหวาน
พอเปื้อน่ายวายหลงนงศราญ ก็ทิ้งไปได้ปานผกาโรย
- 4) แม้รักจริงหวานยิ่งบุหงาสวรรค์ ยิ่งกว่าแก่นจันทร์อันหอมโหย
รักร่วมชีวาไม่ราโรย จะช่วยชโยกลิ่นสวาทไม่ขาดเอย

67. ข้อใดใช้คำไวพจน์มากที่สุด

- 1) ข้อ 1
- 2) ข้อ 2
- 3) ข้อ 3
- 4) ข้อ 4

68. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

1) ข้อ 1	2) ข้อ 2
3) ข้อ 3	4) ข้อ 4

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 69-70

เดือนตกไปแล้ว ดาวแข่งแสงขาว ยิบๆ ยับๆ เหมือนเกล็ดแก้ว สอดสอยร้อยปักอยู่เต็มฟ้าดำผืนใหญ่วูบวาบ วิบวับส่องแสง ใหญ่แลน้อย ไกลแลใกล้ บางดวงแสงหนาวดูเย็นนึ่ง บางดวงกระพริบพรั่งพร้อยดั่งดาวใหญ่ น้อยแย้มยิ้มหยอกเอ็นกัน บางดวงลุกขาวเหมือนตาสาวน้อยลอบแลป่าวหนุ่มอยู่หลังแม่ บางดวงก็กำหม่น เหมือนถ่านไฟหมกเกล้า ก็มีพร้อมแล้ว

69. ข้อความข้างต้นนี้ใช้ศิลปะการประพันธ์ประเภทใดบ้าง

1) อุปมา และปฏิพากย์	2) อุปมา และบุคลาธิษฐาน
3) อภิปากย์ และบุคลาธิษฐาน	4) ปฏิพากย์ และอภิปากย์

70. ข้อใดไม่ใช่ความเปรียบตามข้อความข้างต้นนี้

1) ดาวกับดวงตา	2) ดาวกับถ่านไฟ
3) ท้องฟ้ากับผ้าดำ	4) เดือนกับป่าวหนุ่ม

ชุดที่ 3

๗๑. ข้อใดเขียนถูกทุกคำ

- ๑) ทูภิกขภัย นิमित สังวร
- ๒) อภิชาติ ฉันทัญญาติ เจียรระไน
- ๓) จ้านง ชมดชม้อย นิวรรณ
- ๔) พัสดี ประณีต กระทบรัศ

๗๒. ข้อใดมีคำทุกคำมีจำนวนพยางค์เท่ากับ “กลไก”

- ๑) ทิวทัศน์ ผลกรรม พลชีพ
- ๒) กิจกรรม คุณภาพ จักจั่น
- ๓) เกียรติยศ ฆาตกรรม จตุรัส
- ๔) กรมหลวง จิตแพทย์ ซอมซ่อ

๗๓. ข้อใดมีคำที่มีเสียงสระต่างกับข้ออื่น

- ๑) กะทันหัน ซักไซ้ อะไหล่
- ๒) เขียววัย ไผท เผ่าพันธุ์
- ๓) มักกะสัน บรรเทา ลำไย
- ๔) บรรลือย์ ย่อมเยา ลำปะหลัง

๗๔. ข้อใดมีคำที่ประกอบด้วยเสียงสระเดี่ยวทุกคำ

- ๑) สิ่งแวดล้อมกำลังเสื่อมลงอย่างมาก
- ๒) อันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์เอง
- ๓) โลกจะสวยงามได้ด้วยสองมือของคน
- ๔) จงมาพิทักษ์ธรรมชาติ ตำธาร และป่าไม้

๗๕. ข้อความต่อไปนี้มีคำที่ประกอบด้วยสระประสมกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)

“จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น   อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพูดอ้ออึ้งขึ้นมึงกู   คนจะหลู่ถ่วงลามไม่ขามใจ
แม่นจะเรียนวิชาทางค้าขาย   อย่าปากร้ายพูดจาอหังมาสัย
จะชื้อง่ายขายดีมีกำไร   ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิดระอา”

- ๑) ๕ คำ
- ๒) ๖ คำ
- ๓) ๗ คำ
- ๔) ๘ คำ

๗๖. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันมากที่สุด

- ๑) เรือชัยไวว่องว้าง รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
- ๒) เรือสิงห์วิ่งแผ่นโผน โจนตามคลื่นฟืนฝ่าฟอง
- ๓) หวีเกล้าเจ้าสระสาาง เส้นเกศสลวยรวกคลื่นหอม
- ๔) ชะแวงแฝงฝั่งแนบ ชะวาดแอบแปบปนปปลอม

๗๗. ข้อใดมีคำที่มีตัวสะกดมากที่สุด

- ๑) อันบ่วงกรรมทำไว้ในปางหลัง เป็นพีชยังปางนี้ให้มีผล
- ๒) หว่านพีชดีผลดีมีแก่นคน หว่านพีชชั่วกลัวผลที่คืบคั้น
- ๓) อันความจริงข้อนี้มีมาแล้ว ไม่คลาดแคล้วเป็นอื่นทุกข์หมั่นแสน
- ๔) จะเปลี่ยนชั่วให้ดีมีมาแทน ถึงมั่นแมนแมน ไม่เปลี่ยนได้เอง

๗๘. ข้อใดมีจำนวนพยางค์มากที่สุด

- ๑) คณะวิทยาศาสตร์
- ๒) คณะมนุษยศาสตร์
- ๓) คณะจิตรศิลป์
- ๔) คณะแพทยศาสตร์

๗๙. ข้อใดมีจำนวนพยางค์ปัดน้อยที่สุด

- ๑) ถ้าพुरायพรายพร้อยหึ่งห้อยจับ
- ๒) สว่างวับแววามอร่ามเหลือง
- ๓) เสมอเม็ดเพชรรัตนจำรัสเรือง
- ๔) ค่อยประเทืองทุกข์ที่ศนาชม

๘๐. ข้อใดมีคำตายมากที่สุด

- ๑) น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน จะตักเตือนอนุสรณ์
- ๒) เสรีสุขทุกข์ม้วยมรณ์ รื่นเรใจใช้น้ำตา
- ๓) ระบายความในใจจิต จึงเหมือนมิตรเสน่หา
- ๔) คู่ทุกข์คู่ชีวา เห็นใจฉันนิรันดร์เอย

๘๑. ข้อใดมีวรรณยุกต์ครบทุกเสียง

- ๑) บ้านใดไร้สุข ทุกข์ครอบงำตราบสิ้น
- ๒) ชีวิตไร้สุข ทุกคนคิดหม่นหมอง
- ๓) บ้านใดมีสุข ทั่วทุกคนใฝ่ปอง
- ๔) พ่อแม่พี่น้อง มีสุขทุกนาที

๘๒. ข้อใดมีวรรณยุกต์ไม่ครบห้าเสียง

- ๑) เหม่อจ้องมองฟ้าหาดาวส่อง
- ๒) จิตหม่นหมองสองมือลำพาดคู
- ๓) สิ่งเคยรักของที่ห่างมาเป็นศัตรู
- ๔) ชีวิตที่เหลืออยู่ คืออะไรไม่รู้เลย

๘๓. คำว่า “กัน” ในข้อใดเป็นคำสรรพนาม

- ๑) พี่ไม่ชอบให้เธอกันคิ้ว
- ๒) กันดีกว่าแก้
- ๓) คนบ้านนี้ชอบตีกัน
- ๔) เด็กของเราถูกกันไม่ให้เข้าไป

๘๔. คำว่า “ที่” ในข้อใดที่ทำหน้าที่ต่างกับข้ออื่น

- ๑) ความปรารถนาของเขาก็คือการไปอยู่ในที่ห่างไกลผู้คน
- ๒) ผมรู้จักชื่อเสียงของเขามานานแล้วตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นอาจารย์
- ๓) ผมเคยสนทนาแบบผิวเผิน ๑ ครั้ง ตอนที่เขาเข้ามาทำงานใหม่ๆ
- ๔) คนเก่งไม่ใช่คนที่ไม่เคยทำอะไรผิด แต่หมายถึงคนที่ทำผิดพลาดแล้วแก้ไขได้เร็ว

๘๕. ข้อใดมีคำซึ่งเติมลงในช่องว่างได้ถูกต้อง

สิ่งสำคัญอยู่ที่การปลูกจิตสำนึก _____ คนกลุ่มนี้ให้มีความรับผิดชอบ _____ สังคม
ซึ่งก็คงจะไม่ยากจนเกินไป _____ ส่วนใหญ่มีความตั้งใจอยู่แล้ว _____ ขาดคนขึ้นนำทาง
ที่ถูกที่ควรให้เท่านั้น

- ๑) จาก กับ ทั้งนี้ แม่
- ๒) ของ ต่อ เพราะ เพียงแต่
- ๓) ของ แก่ เนื่องจาก หาก
- ๔) แก่ ใน นอกจากนี้ เว้นแต่

๘๖. ข้อใดมีคำซึ่งเติมลงในช่องว่างได้ถูกต้อง

การประกันภัยอุบัติเหตุ _____ จะเป็นการประกันภัยที่เอื้อประโยชน์ _____ ประชาชนให้
ได้รับความคุ้มครองกรณีเสียชีวิต _____ ทุพพลภาพถาวร _____ อุบัติเหตุแต่ก็ไม่ได้รับความนิยม

- ๑) แม่ กับ และ จาก
- ๒) ถึงแม่ กับ หรือ ด้วย
- ๓) แม่ แก่ หรือ จาก
- ๔) ถึงแม่ แก่ และ ด้วย

๘๗. ข้อใดอ่านแบบคำสมาสทุกคำ

- ๑) อธิกมาส อธิกวาร อธิกสุรทิน
- ๒) สุขลักษณะ สุขภาพ สุขศาลา
- ๓) มุลฐาน มุลโค มุลนิธิ
- ๔) รสชาติ รสนิยม รสวรรณคดี

๘๘. ข้อใดมีคำสมาส

- ๑) คุณค่า ราชวัง ผลไม้ ปรกติ
- ๒) กาลเวลา ดาษดื่น รอมร่อ ผลผลิต
- ๓) ภูมิธำเนา มูลค่า พลความ วิตถาร
- ๔) นามสมญา ศิลปกรรม โลกาทิวัตน์ สัปดาห์

๘๙. ข้อใดเป็นคำสมาสที่มีสนธิทุกคำ

- ๑) สุขาภิบาล ชิโนรส มกราคม
- ๒) มัคคุเทศก์ มรรคผล วิทยาลัย
- ๓) ประชาภิบาล ทูตานุทูต มหาศาล
- ๔) กันยายน ชานุมณฑล ประชาธิปไตย

๙๐. คำซ้ำในข้อใดต่างกับข้ออื่น

- ๑) ผู้หญิงกับของสวยๆ งามๆ เป็นของคู่กัน
- ๒) งานนี้เป็นการรวมตัวของพี่ๆ น้องๆ ในวงการหนัง
- ๓) การจัดโต๊ะอาหาร ผู้จัดเลือกเอาเมนูเด่นๆ ดังๆ มาเสนอ
- ๔) หากมีความรู้สูงๆ ปลายๆ ก็ไม่สามารถเข้าทำงานที่นี่ได้

๙๑. คำซ้อนในข้อใดมีความหมายต่างกับข้ออื่น

- ๑) เมื่อเรารู้สึกอ่อนเพลียก็ต้องพัก
- ๒) เขาบากบั่นมาชั่วชีวิตจึงพ้นจากความยากจน
- ๓) คนที่ร่างกายอ้วนพีเชื่อว่าจะมีสุขภาพดี
- ๔) ถ้าต้องการชีวิตที่สงบก็ต้องหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทั้งหลาย

๙๒. คำซ้อนในข้อใดมีความหมายนัยตรงและนัยประหวัด

- ๑) ลูกทำตัวเหลวไหลอย่างนี้ทำให้พ่อแม่ร้อนนกร้อนใจตลอด
- ๒) พายุได้ฟุนลูกนี้ทำให้ฝนตกไม่ลืมหูลืมตามาสามวันสามคืนแล้ว
- ๓) ผู้หลักผู้ใหญ่เตือนอะไรก็ควรฟัง ไม่ควรดื้อดั่งตามใจตัว
- ๔) เขาเป็นคนน่าเชื่อถือเพราะมีพฤติกรรมคงเส้นคงวา

๙๓. คำในข้อใดมีความหมายนัยตรงและนัยประหวัดทุกคำ

- ๑) มือขวา มือแข็ง มือสะอาด
- ๒) มืออ่อน มือดำลิ่ง มือสกปรก
- ๓) มือเบา มือร้อน มือใหม่
- ๔) มือผี มือเก่า มือจับ

๕๔. ข้อใดมีความหมายทำนองเดียวกันทุกคำ

- ๑) ตาโต ตาลูก ตาพอง
- ๒) ตาแหลม ตาสว่าง ตาคม
- ๓) ตาลาย ตาฝ้า ตาพร่า
- ๔) ตาลั่ว ตาบอด ตาหวาน

๕๕. คำว่า “ขวัญ” ในข้อใดมีความหมายต่างกับข้ออื่น

- ๑) ขวัญอ่อน รับขวัญ
- ๒) เรียกขวัญ หมอขวัญ
- ๓) ขวัญข้าว สูขวัญ
- ๔) ขอนขวัญ ขวัญใจ

๕๖. ความหมายของคำว่า “กิน” ในข้อใดมีลักษณะต่างกับข้ออื่น

- ๑) เขานั่งกินที่
- ๒) แมวกินปลา
- ๓) เธอพูดกินใจ
- ๔) เจ้ามือกินเรียบ

๕๗. ข้อใดไม่ต้องการคำตอบ

- ๑) ใครบ้างที่ไม่อยากทำงานนี้
- ๒) ทำไมมากขึ้นตั้งมากมายอย่างนี้
- ๓) ทุกคนเตรียมพร้อมกันแล้วใช่ไหม
- ๔) เขาไม่อยากเรียนวิชานี้จริงนะ

๕๘. ข้อใดมีโครงสร้างของประโยคต่างกับข้ออื่น

- ๑) สถานที่นี้เป็นเสมือนศูนย์รวมใจของชาวไทย
- ๒) องค์พระธาตุเป็นรูปสี่เหลี่ยมสีขาวตบแต่งด้วยลวดลายวิจิตรทั้งองค์
- ๓) ดำนานอรุ้งคราคุกกล่าวไว้ว่าพระธาตุพนมถูกสร้างขึ้นหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานไม่นานนัก
- ๔) พระธาตุพนมเป็นพระธาตุประจำปีเกิด หนึ่งในจำนวนสิบสองแห่งตามความเชื่อของชาวล้านนา

๕๙. ข้อใดเป็นประโยคความรวม

- ๑) การทำงานกับคนนั้นเหมือนง่าย แต่ไม่ง่าย
- ๒) นักวิจัยต้องเข้าไปอยู่ร่วมกับกลุ่มคนที่เขาจะศึกษา
- ๓) น้องชายของผมนั่งเล่นของเล่นอย่างเพลิดเพลิน
- ๔) ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณภาพสินค้ากับเงินที่ต้องจ่ายไป

๑๐๐. ประโยคในข้อใดต่างกับข้ออื่น

- ๑) นิทานเรื่องนี้ให้คิดว่าผู้ฉลาดไม่ควรดูถูกผู้ที่ด้อยกว่า
- ๒) ผู้ที่จะเรียนปริญญาโทด้านการตลาดควรมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน
- ๓) การศึกษาประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการเรียนรู้เหตุการณ์ต่างๆ ในโลก
- ๔) ประสบการณ์ที่ล้ำค่าที่สุดในมหาวิทยาลัยคือประสบการณ์จากการทำกิจกรรม

๑๐๑. ข้อใดไม่เป็นประโยค

- ๑) เราต้องตีราคาคุณค่าของเวลาให้สูงไว้
- ๒) การสูญเสียที่เราไม่สามารถจะโทษผู้อื่นได้นอกจากตัวเราเอง
- ๓) สิ่งสำคัญที่สุดของมนุษย์คือไม่ปล่อยให้เวลาให้เปล่าประโยชน์
- ๔) การเสียเวลาก็เท่ากับเสียทรัพย์ เสียหนทางแห่งความก้าวหน้า

๑๐๒. ข้อใดใช้คำถูกต้อง

- ๑) ชาตรีเป็นผู้หนึ่งที่เจนจัดในวิชาวิทยาศาสตร์
- ๒) ควรสอดแทรกความรู้รอบตัวให้แก่นักเรียน
- ๓) พาณิจ้างช่างมาแต่งเติมบ้านใหม่ที่ถนนสาทร
- ๔) ได้มีการเก็บนมผงที่ปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสี

๑๐๓. ข้อใดใช้คำไม่ถูกต้อง

- ๑) สมบัติตาแข็งเพราะดื่มน้ำกาแฟหลายถ้วย
- ๒) สมชายตาขวางเมื่อเห็นลูกสาวนั่งคุยกับคนรัก
- ๓) สมศรีตาคนจิงเลือกของได้สวยและถูก
- ๔) สมศักดิ์ตาฟางเพราะอายุมาก

๑๐๔. ข้อใดใช้ภาษาได้ถูกต้อง

- ๑) รสชาติอาหารที่นี่ถูกคอกพวกเรา
- ๒) ชาวบ้านช่วยกันปรับปรุงดินเพื่อสร้างศาลาวัด
- ๓) ในที่สุดทุกคนออมหอมกันได้
- ๔) เขาเป็นคนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง

๑๐๕. ประโยคในข้อใดไม่บกพร่องในเรื่องการใช้คำ

- ๑) ตามปกติเดือนนี้เป็นเดือนที่มีอุทกภัยและวาตภัยชุกชุม
- ๒) การประกาศผลการสอบถูกร่นจากเดือนเมษายนเป็นเดือนมีนาคม
- ๓) ลูกสมเสร็จที่เกิดใหม่ในสวนสัตว์เขาเขียวเรียกเรื่องความสนใจจากผู้ชมได้อย่างมาก
- ๔) กรมอุตุนิยมวิทยาประกาศว่าจะเกิดพายุพัดกระโชกในระยะสองสามวันนี้

เฉลย

ชุดที่ 1

1. 3) 2. 4) 3. 2) 4. 4) 5. 3) 6. 1) 7. 3) 8. 2) 9. 1) 10. 4)
11. 1) 12. 2) 13. 3) 14. 4) 15. 3) 16. 4) 17. 2) 18. 3) 19. 2) 20. 4)
21. 3) 22. 1) 23. 4) 24. 4) 25. 3) 26. 4) 27. 2) 28. 2) 29. 1) 30. 4)
31. 3) 32. 1) 33. 4) 34. 1) 35. 2)

ชุดที่ 2

36. 1) 37. 2) 38. 3) 39. 5) 40. 4)
41. 3) 42. ก. 2), ข. 1) 43. 2) 44. 1) 45. 5)
46. 1) 47. 2) 48. 5) 49. 2) 50. 5)
51. 5) 52. 2) 53. 1) 54. 3) 55. 4)
56. 2) 57. 1) 58. 4) 59. 5) 60. 4)
61. 1) 62. 2) 63. 4) 64. 2) 65. 3)
66. 2) 67. 1) 68. 2) 69. 2) 70. 3)

ชุดที่ 3

๓๑. ๓) ๓๒. ๑) ๓๓. ๔) ๓๔. ๔) ๓๕. ๑) ๓๖. ๓) ๓๗. ๑) ๓๘. ๒) ๓๙. ๔) ๔๐. ๑)
๔๑. ๑) ๔๒. ๒) ๔๓. ๓) ๔๔. ๑) ๔๕. ๒) ๔๖. ๓) ๔๗. ๑) ๔๘. ๔) ๔๙. ๑) ๕๐. ๔)
๕๑. ๒) ๕๒. ๔) ๕๓. ๑) ๕๔. ๑) ๕๕. ๔) ๕๖. ๒) ๕๗. ๒) ๕๘. ๓) ๕๙. ๑) ๖๐. ๓)
๖๑. ๒) ๖๒. ๔) ๖๓. ๓) ๖๔. ๓) ๖๕. ๒)

